

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody
SR k 31.12.2018

Záverečná správa
finálna verzia

Obsah

Zoznamy grafov, tabuliek a boxov	7
Zoznam grafov	7
Zoznam tabuliek.....	8
Zoznam boxov	9
Zoznam skratiek.....	10
Zhrnutie.....	13
1 Úvod a štruktúra správy	17
2 Účel hodnotenia, predmet, hodnotiace otázky a úlohy	18
2.1 Účel a predmet zadania	18
2.2 Hodnotiace otázky a úlohy	18
3 Metodika hodnotenia.....	20
3.1 Metodický prístup a hodnotiace metódy	20
3.2 Limitácie.....	21
4 Zistenia - výsledky analýz podľa hodnotiacich úloh	22
4.1 Zmeny v implementácii EŠIF na základe existujúcich a nových špecifických odporúčaní Rady EÚ pre SR.....	22
4.1.1 Absorpčná kapacita operačných programov a ich prioritných osí.....	22
4.1.2 Potenciálne alokácie z výkonnostnej rezervy.....	27
4.1.3 Zmeny vyplývajúce z odporúčaní Rady EÚ pre SR.....	29
4.2 Príspevok EŠIF k plneniu stratégie 2020.....	32
4.2.1 TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	33
4.2.2 TC2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	34
4.2.3 TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF).....	35
4.2.4 TC4: Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	36
4.2.5 TC5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	38
4.2.6 TC6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.....	39
4.2.7 TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	40
4.2.8 TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily	41

4.2.9	TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkol'vek diskriminácii.....	43
4.2.10	TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	44
4.2.11	TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy	46
4.3	Realizácia programov EÚS a PS INTERACT III a ich prienik s Dunajskou stratégiou	47
4.4	Implementácia koordinačných mechanizmov stanovených v Partnerskej dohode	47
4.5	Pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov	50
4.6	Pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov.....	51
4.6.1	Aktivity na presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch	51
4.6.2	Opatrenia na zavádzanie horizontálnych princípov so zreteľom na obsah Partnerskej dohody	53
5	Odporúčania.....	54
	Absorpčná kapacita.....	54
	Priority pre programové obdobie 2021-2027.....	55
	Európska územná spolupráca	57
	Úloha EŠIF pri rozvoji slovenskej spoločnosti a ekonomiky	59
	Koordinačné mechanizmy	61
Príloha 1	Detailné hodnotenie realizácie PD podľa tematických cieľov	63
	TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	63
	TC2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	73
	TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)	80
	TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.....	90
	TC5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika...100	
	TC6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	106
	TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	114
	TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily.....	127
	TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkol'vek diskriminácii	137
	TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	149

TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy	163
Príloha 2 Absorpčná kapacita programov a prioritných osí	173
Kvantifikácia disponibilných finančných prostriedkov z nepridelenej výkonnostnej rezervy	173
Základné východiská hodnotenia	173
Operačný program Výskum a inovácie	179
Plnenie výkonnostného rámca.....	179
Absorpčný potenciál	179
Operačný program Ľudské zdroje	184
Plnenie výkonnostného rámca.....	184
Absorpčný potenciál	185
Operačný program Integrovaná infraštruktúra	189
Plnenie výkonnostného rámca.....	189
Absorpčný potenciál	190
Operačný program Kvalita životného prostredia	194
Plnenie výkonnostného rámca.....	194
Absorpčný potenciál	195
Integrovaný regionálny operačný program	198
Plnenie výkonnostného rámca.....	198
Absorpčný potenciál	199
Operačný program Efektívna verejná správa.....	202
Plnenie výkonnostného rámca.....	202
Absorpčný potenciál	203
Operačný program Rybné hospodárstvo	204
Plnenie výkonnostného rámca.....	204
Absorpčný potenciál	205
Program rozvoja vidieka	206
Plnenie výkonnostného rámca.....	206
Absorpčný potenciál	206
Možnosti efektívneho využitia zdrojov	210
Príloha 3 Programy Európskej územnej spolupráce a PS INTERACT III a ich prienik s Dunajskou stratégiou.....	213
Príloha 4 Implementácia koordinačných mechanizmov stanovených v Partnerskej dohode	219

Koordinácia medzi EŠIF navzájom.....	219
Koordinácia prostredníctvom spoločných pravidiel a postupov.....	220
Koordinácia prostredníctvom pracovných komisií a skupín.....	220
Prepájanie financovania na úrovni tematických cieľov a programov.....	221
Informačné systémy.....	223
Informovanie a poradenstvo.....	223
Nové iniciatívy zamerané na koordináciu.....	225
Koordinácia s inými nástrojmi.....	225
Koordinácia s komunitárnymi programami.....	225
Využitie prostriedkov EŠIF v národných stratégiách a akčných plánoch.....	225
Spolupráca s EIB a rozvoj finančných nástrojov.....	226
Príloha 5 Pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov.....	227
Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF ...	227
Zhodnotenie opatrení.....	228
Príloha 6 Pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov.....	234
HP Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie.....	235
HP Udržateľný rozvoj.....	239
Opatrenia na zavádzanie horizontálnych princípov so zreteľom na obsah PD.....	240
Aktivity na presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch.....	241
Príloha 7 Personálne zabezpečenie.....	244
Zloženie tímu pre hodnotenie.....	244
Zodpovedné osoby Objednávateľa.....	244
Príloha 8 Použité zdroje.....	245
Príloha 9 Špecifické ciele pre TC1 až TC11.....	250
Špecifické ciele pre TC1.....	250
Špecifické ciele pre TC2.....	253
Špecifické ciele pre TC3.....	256
Špecifické ciele pre TC4.....	259
Špecifické ciele pre TC5.....	262
Špecifické ciele pre TC6.....	264
Špecifické ciele pre TC7.....	269
Špecifické ciele pre TC8.....	276
Špecifické ciele pre TC9.....	283

Špecifické ciele pre TC10.....	292
Špecifické ciele pre TC11.....	302

Zoznamy grafov, tabuliek a boxov

Zoznam grafov

Graf 1: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC1 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	64
Graf 2: Vývoj ukazovateľov TC1	69
Graf 3: Vývoj ukazovateľov TC2	76
Graf 4: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC3 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	82
Graf 5: Vývoj ukazovateľov TC3	86
Graf 6: Vývoj ukazovateľov v sektore poľnohospodárstva a akvakultúry.....	88
Graf 7: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC4 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	93
Graf 8: Vývoj ukazovateľov TC4	97
Graf 9: Emisie skleníkových plynov, 2005 = 100.	98
Graf 10: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC5 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	102
Graf 11: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC6 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	108
Graf 12: Vývoj ukazovateľov TC6	112
Graf 13: Hustota diaľničnej siete a medzinárodných ciest „E“ (horný graf) a cestnej siete (spodný graf)	122
Graf 14: Výkony železničnej dopravy na Slovensku 2004 – 2017.....	123
Graf 15: Vývoj indexov emisií polutantov z dopravy na Slovensku 2007 – 2016 (rok 2000 = 100)	125
Graf 16: Vývoj hlavného a doplnkových ukazovateľov TC8	133
Graf 17: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC9 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	140
Graf 18: Vývoj ukazovateľov TC9	144
Graf 19: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC10 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).	153
Graf 20: Vývoj ukazovateľov TC10	157
Graf 21: Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky (%) a sociálno-ekonomický kontext v okresoch SR	158
Graf 22: Počty žiakov na základných a stredných školách a populačná prognóza do roku 2030.....	159
Graf 23: Ukazovatele kvality vzdelávacích inštitúcií a počtov slovenských študentov v zahraničí.	161

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Prehľad alokácií, zazmluvnenia a čerpania operačných programov a programu rozvoja vidieka k 31.12.2018.....	24
Tabuľka 2: Zhrnutie kľúčových odporúčaní Rady za roky 2018 a 2019 a ich priemet na EŠIF.....	30
Tabuľka 3: Ciele stratégie Európa 2020 a ich napĺňanie	33
Tabuľka 4: Alokácie a čerpanie v TC1 k 31.12.2018	64
Tabuľka 5: Výkonnostný rámec pre TC1	65
Tabuľka 6: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 1	67
Tabuľka 7: Investície do výskumu a vývoja v doménach inteligentnej špecializácie (v mil. EUR)	70
Tabuľka 8: Investície do kľúčových technológií z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít (mil. EUR)	71
Tabuľka 9: Alokácie a čerpanie v TC2 k 31.12.2018	74
Tabuľka 10: Výkonnostný rámec pre TC2	74
Tabuľka 11: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 2	75
Tabuľka 12: Alokácie a čerpanie v TC3 k 31.12.2018	81
Tabuľka 13: Výkonnostný rámec TC3	83
Tabuľka 14: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 3	84
Tabuľka 15: Základné ekonomické ukazovatele za poľnohospodárstvo v mil. EUR, bežné ceny.	88
Tabuľka 16: Alokácie a čerpanie v TC4 k 31.12.2018	92
Tabuľka 17: Výkonnostný rámec TC4	94
Tabuľka 18: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 4	95
Tabuľka 19: Alokácie a čerpanie v TC5 k 31.12.2018	101
Tabuľka 20: Výkonnostný rámec pre TC5	103
Tabuľka 21: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 5	104
Tabuľka 22: Alokácie a čerpanie v TC6 k 31.12.2018	107
Tabuľka 23: Výkonnostný rámec pre TC6	109
Tabuľka 24: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 6	111
Tabuľka 25: Alokácie a čerpanie v TC7 k 31.12.2018	116
Tabuľka 26: Výkonnostný rámec pre TC7	117
Tabuľka 27: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 7	119
Tabuľka 28: Cestná sieť na Slovensku 2017 – 2017	120
Tabuľka 29: CO ₂ emisie v doprave.....	125
Tabuľka 30: Alokácie a čerpanie v TC8 k 31.12.2018	128
Tabuľka 31: Výkonnostný rámec pre TC8	131
Tabuľka 32: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 8	132
Tabuľka 33: Alokácie a čerpanie v TC9 k 31.12.2018	139
Tabuľka 34: Výkonnostný rámec pre TC9	141
Tabuľka 35: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 9	145
Tabuľka 36: Alokácie a čerpanie v TC10 k 31.12.2018	150
Tabuľka 37: Výkonnostný rámec pre TC10	151
Tabuľka 38: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 10	152
Tabuľka 39: Alokácie a čerpanie v TC11 k 31.12.2018	164

Tabuľka 40: Výkonnostný rámec pre TC11	165
Tabuľka 41: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 11	166
Tabuľka 42: Vybrané indikátory „Doing Business“ 2019	168
Tabuľka 43: Postavenie krajín V4 podľa World Governance Indicators	169
Tabuľka 44: Ľudský kapitál v súdnom systéme (počet na 100 000 obyvateľov, 2016)	170
Tabuľka 45: Vybrané indikátory EU Justice Scoreboard v občianskoprávných a obchodných konaniach v 2016.....	170
Tabuľka 46: Kvantifikácia disponibilných finančných prostriedkov z nepridelenej výkonnostnej rezervy k 31.12.2018.....	174
Tabuľka 47: Výkonnostný rámec pre OP Val k 31.12.2018.....	181
Tabuľka 48: Výkonnostný rámec pre OP LZ k 31.12.2018	186
Tabuľka 49: Výkonnostný rámec pre OP II k 31.12.2018	192
Tabuľka 50: Výkonnostný rámec pre OP KŽP k 31.12.2018	196
Tabuľka 51: Výkonnostný rámec pre IROP k 31.12.2018.....	200
Tabuľka 52: Výkonnostný rámec pre OP EVS k 31.12.2018	204
Tabuľka 53: Výkonnostný rámec pre OP RH k 31.12.2018	205
Tabuľka 54: Výkonnostný rámec pre PRV k 31.12.2018	208
Tabuľka 55: Možné realokácie výkonnostnej rezervy	211
Tabuľka 56: Alokácie a čerpanie v programoch EÚS k 31.12.2018.....	214
Tabuľka 57: Výkonnostný rámec pre programy EÚS.....	216
Tabuľka 58: Explicitné uvedenie koordinačného mechanizmu s iným OP vo výročných správach	224
Tabuľka 59: Horizontálne princípy podľa tematických cieľov	235
Tabuľka 60: Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami, nediskriminácie a prístupnosti podľa operačného programu a osi	238
Tabuľka 61: Udržateľný rozvoj podľa operačného programu a osi	240

Zoznam boxov

Box 1: <i>Centrum pre funkčné a povrchovo funkcionalizované sklá (FunGlass)</i>	68
Box 2: <i>Podpora internacionalizácie malých a stredných podnikov</i>	85
Box 3: <i>Zelená domácnostiam I a II</i>	99
Box 4: <i>Komplexný prístup k riešeniu problematiky povodní</i>	105
Box 5: <i>Zlepšovanie kvality života a životného prostredia cestou budovania vodovodov a kanalizácií</i>	113
Box 6: <i>Rozvoj cestnej siete v SR</i>	120
Box 7: <i>Rozvoj verejnej dopravy v SR</i>	121
Box 8: <i>Príspevok EŠIF k tvorbe pracovných miest a znižovaniu regionálnych disparít</i>	136
Box 9: <i>Príspevok EŠIF k znižovaniu chudoby</i>	147
Box 10: <i>Úloha kontextu a intervencií z európskych zdrojov pre predčasné ukončenie dochádzky na základnej škole</i>	155
Box 11: <i>Investovanie do kvality na vysokých školách</i>	161
Box 12: <i>Skvalitnenie verejného obstarávania</i>	167

Zoznam skratiek

AGIS	Automatizovaný geografický informačný systém
AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
ATP	Aktívna politika trhu práce
AP	Akčný plán
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CIS	Komunitárny inovačný prieskum
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CLLD	miestny rozvoj vedený komunitou
COFOG	Klasifikácia výdavkov verejnej správy
CRZ	Centrálny register zmlúv
CZT	Centrálne zásobovanie teplotom
ČŽV	Celoživotné vzdelávanie
ČOV	Čistiarne odpadových vôd
DE	Digitálna ekonomika
DOP	Dopytovo orientovaný projekt
DSV	dlhodobý strategický výskum
EAK	Ex-ante kondicionalita
EIGE	Európsky inštitút pre rodovú rovnosť
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EIS	Európsky inovačný rebríček
EK / EC	Európska komisia
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ESF	Európsky sociálny fond
ESFRI	Sieť európskych výskumných infraštruktúr
ESO	Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EÚ FRA	Agentúra EÚ pre základné práva
EU SILC	Štatistické zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach
EVS	Efektívna verejná správa
GCR	Globálna správa o konkurencieschopnosti
HDP	Hrubý domáci produkt
HP	horizontálny princíp
HU	Maďarsko
IACS	Integrovaný administratívny a kontrolný systém
II	Integrovaná infraštruktúra
IKT, ICT	Informačné a komunikačné technológie
IOP	Celková miera čerpania operačných programov
IP	Investičná priorita

Záverečná správa
Október 2019

IPC	Informačné a poradenské centrá
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ITMS2014+	informačný monitorovací systém
PJ	petajoule
KaHR	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
KF	Kohézny fond
KSK	Košický samosprávny kraj
KVET	Kombinovaná výroba energie a tepla
KVK	Kľúčové vykonávacie (implementačné) kroky
KŽP	Kvalita životného prostredia
LULUCF	započítavanie využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva do inventarizácie skleníkových plynov
ĽZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MaH NSIR	Monitorovanie a hodnotenie Národnej stratégie integrácie Rómov
MF	Ministerstvo financií
MH	Ministerstvo hospodárstva
MNS	Mnohonárodné spoločnosti
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVaR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MRR	Menej rozvinutý región
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVaŠ	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Mtoe	Milión ton ekvivalentu ropy
MV	Ministerstvo vnútra
NKB	Národný kontaktný bod
NKÚ	Najvyšší kontrolný úrad
NP	Národný projekt
NPR	Národný program reforiem
NPRVV	Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
NSZ	Národná stratégia zamestnanosti
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OPET	Obchodné podmienky elektronického trhu
OPV	Operačný program vzdelávanie
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PD	Partnerská dohoda SR na roky 2014 - 2020
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PJ	Petajoule
PKS	Parita kúpnej sily
PL	Poľsko
PO	Prioritná os
PRV	Program rozvoja vidieka

PSK	Prešovský samosprávny kraj
PVVC	Priemyselné výskumno-vývojové centrum
RH	Rybné hospodárstvo
RIA	Hodnotenie vplyvov
RIS3	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RO	riadiaci orgán
RR	Rozvinutejší región
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SKR	Slovenský kvalifikačný rámec
SAV	Slovenská akadémia vied
SIH	Slovenský investičný holding
SO	sprostredkovateľský orgán
SR	Slovenská republika
SRP	Spoločná rybárska politika
STN	Slovenská technická norma
ŠC	Špecifický cieľ
ŠPVV	Štátny program výskumu a vývoja
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TA	Technical assistance, technická pomoc
TC	Tematický cieľ
TNSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TP	Technická pomoc
TTSK	Trnavský samosprávny kraj
UMR	udržateľný mestský rozvoj
UNDP	Rozvojový program Organizácie spojených národov
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
USD	Americký dolár
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
UVP	Univerzitný vedecký park
VaI	Výskum a inovácie
VaV	Výskum a vývoj
VC	Výskumné centrum
VRR	Viac rozvinutý región
VS	Verejná správa
VO	Verejné obstarávanie
VÚC	Vyšší územný celok
VVal	Výskum, vývoj a inovácie
VZPS	Výberové zisťovanie pracovných síl
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ZoZ	Záujemca o zamestnanie
ZSK	Žilinský samosprávny kraj
ZUoZ	Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Zhrnutie

Účelom tejto správy bolo zhodnotiť pokrok pri vykonávaní Partnerskej dohody k 31.12.2018. Hodnotenie bolo spracované kombináciou metód kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu. Metódy kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu sa navzájom prelínali a dopĺňali. Použitie rôznych metód zároveň umožnilo trianguláciu metód, čo slúži na zvýšenie spoľahlivosti, dôveryhodnosti a validity výsledkov hodnotenia. Tri hodnotiace otázky boli zodpovedané šiestimi hodnotiacimi úlohami:

1. Absorpčná kapacita operačných programov a ich prioritných osí

Celková miera čerpania operačných programov (IOP) a programu rozvoja vidieka (PRV) dosiahla k 31.12.2018 len 21,85¹ %. Údaje zo systému ITMS2014+ indikujú, že jednotlivé operačné programy mali k 31.12.2018 veľmi rozdielne úrovne absorpčnej kapacity. Vysoká miera čerpania sa dosiahla v Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra (OP II, 30,5 %), Operačnom programe Technická pomoc (OP TP, 34,4 %) a PRV (38 %). Stredne vysoká miera čerpania sa dosiahla v Operačnom programe Ľudské zdroje (OP LZ, 23,3 %). Nízkou úroveň čerpania dosiahol Operačný program Rybné hospodárstvo (OP RH, 4,2 %), Operačný program Výskum a Inovácie (OP Val, 9,6 %), Integrovaný regionálny operačný program (IROP, 12,1 %), Operačný program Efektívna verejná správa (OP EVS, 14,5 %) a Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP, 16,1 %).

2. Stav realizácie Partnerskej dohody

Hodnotenie cieľov Stratégie Európa 2020 indikuje, že Slovensko je na dobrej ceste dosiahnuť väčšinu cieľov.

Slovensko už splnilo svoje záväzky v Stratégii Európa 2020 v znižovaní emisií skleníkových plynov, zvyšovaní energetickej efektívnosti a znižovaní podielu populácie ohrozenej chudobou alebo sociálnym vylúčením:

- Významný pokrok sa dosiahol pri zvyšovaní miery zamestnanosti a znižovaní nezamestnanosti. Najvyššiu relevanciu mali zdroje EŠIF v tematickom ciele (TC) č. 8 Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily, kde dosiahli 55,4 % celkových výdavkov na aktívne politiky na trhu práce. TC8 vykazuje vysoký podiel čerpania a zazmluvnenia.
- V tematických cieľoch č. 5 Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika a č. 6 Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov sa dosiahol pomerne vysoký stupeň zazmluvnenia a čerpania. V TC6 mali zdroje z EŠIF (bez platieb a investícií PRV) vysokú relevanciu. V rokoch 2014-2018 tvorili 17,4 % celkových nákladov verejného sektora. V TC4 Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo

---

¹ % čerpania EŠIF na národnej úrovni - EÚ zdroj, zahŕňa cieľ 1 Investovanie do rastu a zamestnanosti + PRV + OP RH

všetkých sektoroch sú rozhodujúcim zdrojom súkromné investície a úloha EŠIF je nižšia. Slovensko sa blíži k naplneniu cieľa v oblasti podielu výroby energií z obnoviteľných zdrojov.

- Vysoko relevantné boli zdroje EŠIF aj v doprave (TC7 Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach). V rokoch 2014-2018 činil podiel EŠIF na celkových výdavkoch na dopravnú infraštruktúru 18,0%.
- Priaznivo sa vyvíja trend v TC9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Pozitívny trend je možné interpretovať fázou ekonomického cyklu a ekonomickou konjunktúrou, vývojom trhu práce na Slovensku, ako aj projektmi EŠIF cieľovými na marginalizované komunity.
- Významný pokrok sa dosiahol pri zvyšovaní podielu populácie s vysokoškolským vzdelaním (TC10 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania). Vzhľadom na dynamický rast týchto ukazovateľov je pravdepodobné, že Slovensko tieto ciele do roku 2020 naplní. Priaznivo sa vyvíja aj trend v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Je možné, že SR do roku 2020 svoj cieľ buď naplní, alebo sa mu značne priblíži.

Menej zreteľný je pokrok pri zvyšovaní výdavkov na výskum a vývoj (TC1 Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií) a zlepšení prístupu k informáciám a informačným a komunikačným technológiám (IKT, TC2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality):

- Cieľ Stratégie EÚ 2020 v oblasti podielu výdavkov na výskum a vývoj (VaV) na hrubom domácom produkte (HDP) sa pravdepodobne nepodarí naplniť. Aktuálna ročná hodnota výdavkov na VaV (v pomere k HDP) však závisí aj od cyklu čerpania prostriedkov z EŠIF. Slovensko patrí k členským krajinám najviac závislým na financovaní VaV z prostriedkov EÚ. Implementácia EŠIF mala pozitívny vplyv na lepšie tematické ciele slovenského výskumu. Darí sa zvyšovať aj súlad medzi odvetvovou štruktúrou slovenských exportov na strane jednej a odvetvovou štruktúrou podnikových investícií do VaV na strane druhej, čo je v súlade so Stratégiou inteligentnej špecializácie (RIS3).
- V oblasti IKT služieb pre občanov, podniky a verejný sektor sa dosiahol mierny pokrok. Európsky digitálny rebríček DESI za rok 2018 umiestňuje Slovensko na 20. miesto v rámci 28 členských štátov EÚ. Relatívna pozícia Slovenska sa nezmenila, ale narástlo jeho celkové skóre.
- Obmedzený pokrok sa dosiahol pri posilnení inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy (TC11 Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy). Podiel EŠIF na celkových výdavkoch štátnej správy (a špecificky súdnictva) bol však len marginálny.

Nedostatočný pokrok sa dosiahol pri znižovaní podielu žiakov predčasne ukončujúcich školskú dochádzku (TC10) a pri zvyšovaní podielu inovujúcich podnikov (TC3):

- Nepriaznivý je vývoj v podiele žiakov predčasne ukončujúcich školskú dochádzku (TC10). Problém predčasného ukončenia školskej dochádzky je vo svojej podstate viac problémom chudoby a sociálneho vylúčenia, ako problémom systém vzdelávania. Národný cieľ v oblasti predčasného ukončenia školskej dochádzky nebol stanovený vhodne ani realisticky. Prostriedky z európskych zdrojov na tento cieľ boli príliš nízke na to, aby dosiahli žiaducu zmenu. Slovensko cieľ Stratégie Európa 2020 nedokáže v roku 2020 splniť. Slovensku sa nedarí dosahovať pokrok pri zvyšovaní dospeljej populácie participujúcej na celoživotnom vzdelávaní.
- Nenastal pokrok pri zvyšovaní konkurenčnej schopnosti malých a stredných podnikov (MSP), TC3 Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF). V tejto oblasti vidíme dlhodobú stagnáciu resp. pokles podielu inovujúcich podnikov na celkovom počte inovujúcich podnikov. Tento trend je však typický aj pre štáty V4, ako aj celú Európsku úniu. Vzhľadom na veľkosť populácie slovenských podnikov a malý podiel európskych zdrojov na celkových podnikových výdavkoch na inovácie treba pokladať ciele TC3 v oblasti inovácií za nerealisticky nastavené.

3. Realizácia programov Európskej územnej spolupráce (EÚS)

Pokrok v tejto oblasti bol nedostatočný. Programy Interreg V-A SK-CZ, Interreg V-A SK-AT vykázali k 31.12.2018 nízku mieru čerpania, Interreg V-A SK-CZ vo výške 2,49 % a Interreg V-A SK-AT vo výške 2,52 %.

4. Implementácia koordinačných mechanizmov stanovených v Partnerskej dohode

Cieľom realizovaných koordinačných mechanizmov je zabezpečiť komplementaritu a synergiu tak medzi jednotlivými operačnými programami vzájomne, ako i EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. CKO vo februári 2015 vydalo metodický pokyn k zabezpečeniu koordinácie synergických účinkov medzi EŠIF a inými nástrojmi podpory EÚ a SR (metodický pokyn č.11). Tento riadiacim orgánom určuje úlohy vykonávané s cieľom zabezpečenia koordinácie synergických efektov.

Hlavným nástrojom pre zabezpečenie mechanizmu koordinácie synergických účinkov medzi jednotlivými OP navzájom a voči iným európskym a národným nástrojom je tzv. „Pracovná komisia pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR“.

Jednotlivé operačné programy realizujú ďalšie opatrenia, vo forme medzirezortných pracovných skupín alebo komisií zriadených popri monitorovacom výbore OP. Za povšimnutie stojí koordinačný mechanizmus vytvorený medzi OP II a OP EVS realizovaný s cieľom zabezpečenia koordinácie aktivít zameraných na reformu verejnej správy.

Realizácia pomoci prostredníctvom finančných nástrojov je vo významnej miere podporovaná EIB, ďalšie inštitúcie ako Svetová banka alebo OECD poskytujú pomoc pri zabezpečovaní realizácie nadrezortných prístupov. Na úrovni viacerých operačných programov sú realizované ďalšie aktivity zamerané na medzinárodne sieťovanie.

5. Pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov

Vládou SR bol dňa 27.09.2017 prijatý Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF, ktorý obsahoval 37 rôznych opatrení. Materiál predložil Centrálny koordinačný orgán ÚPVII s cieľom zvýšiť transparentnosť a znížiť administratívnu záťaž. V oblasti znižovania administratívnej záťaže bola naplánovaná realizácia 18 opatrení, nad rámec ktorých boli realizované aj iné aktivity zo strany CKO. Opatrenia s rôznou komplexnosťou a potenciálnym dopadom boli postupne realizované od roku 2017.

Významným uľahčením a znížením administratívnej záťaže je napríklad možnosť podávania žiadosti v elektronickej forme v spojení so znížením množstva požadovaných potvrdení, ktoré tvorili prílohy žiadosti. Okrem toho boli realizované rôzne opatrenia zamerané na zjednodušenie vykazovania výdavkov, podpisu zmluvy alebo v oblasti verejného obstarávania.

Prierezovým opatrením bolo vybudovanie Informačno-poradenských centier v siedmich samosprávnych krajoch.² Centrá pomáhajú žiadateľom/prijímateľom s praktickými otázkami získavania zdrojov EŠIF ako aj implementácie projektov. Na základe prieskumu klientov IPC a spolupracujúcich orgánov bola činnosť hodnotená ako vysoko pozitívna.³

6. Pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov

Horizontálne princípy majú byť v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020 uplatňované prierezovo vo všetkých OP. Pre účinné uplatňovanie HP RMŽ a ND je stanovené diskvalifikačné kritérium. Veľká časť projektov podporených Partnerskou dohodou uplatňovala horizontálne princípy. V oblasti podpory horizontálnych princípov rovnosti mužov a žien a nediskriminácie bolo realizovaných 3 792 projektov ktoré spĺňajú povinnú podmienku HP RMŽ a ND celkovej výške 5 726,68 mil. EUR. HP Udržateľný rozvoj sa uplatnil v 580 projektoch a výška prostriedkov bola 409,167 mil. EUR. Relatívne nižšia úloha HP UR je výsledkom nižšieho počtu projektov v oblasti vedu a výskumu a vyšším počtom hlavne infraštruktúrnych dopravných projektov v cestnej doprave ktoré deklarovali vplyv na rovnosť mužov a žien, nediskrimináciu a prístupnosť.

---

² Zriadil Centrálny koordinačný orgán za účelom uľahčenia prístupu k prostriedkom EŠIF v rámci projektu podporeného OP TP 2014 – 2020 (OP TP). Bližšie informácie na www.euroinfo.sk

³ Výsledky prieskumu klientov ukázali, že „Veľmi spokojných“, resp. „spokojných“ s prácou IPC a poskytnutým poradenstvom alebo informáciou bolo viac ako 70 % respondentov.

1 Úvod a štruktúra správy

Predkladaný dokument predstavuje *Záverečnú správu* v rámci plnenia *Dieľa Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018* (ďalej aj „zadanie“) na základe Zmluvy o dielo č. 58/2019 uzavretej medzi Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu ako objednávateľom a Centrom spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied, Prognostickým ústavom ako zhotoviteľom.

Správa pozostáva z nasledujúcich častí:

- Kapitola 2 - popisuje cieľ, úlohy a otázky hodnotenia tak, ako boli stanovené v zadávacích podmienkach.
- Kapitola 3 - obsahuje stručný popis metodického prístupu.
- Kapitola 4 - obsahuje všetky zistenia na základe zozbieraných údajov a informácií a poskytuje analýzu súčasného stavu pre jednotlivé tematické ciele; stav realizácie priorít pre všetky tematické ciele; uvádza plnenie cieľov stratégie Európa 2020; ciele NPR a odporúčania Rady EÚ súvisiace s tematickými cieľmi. Záverečná časť zistení sa venuje stratégiám CLLD, UMR a RIÚS, programom Európskej územnej spolupráce a integrovanému prístupu k riešeniu potrieb geografických oblastí najviac postihnutých chudobou.
- Kapitola 5 - sumarizuje závery a navrhuje odporúčania.

2 Účel hodnotenia, predmet, hodnotiace otázky a úlohy

2.1 Účel a predmet zadania

Účelom zadania je zhodnotiť pokrok pri vykonávaní PD k 31. decembru 2018 a pripraviť tak podklad pre vypracovanie Správy o pokroku SR v roku 2019.

Predmetom zadania je hodnotenie plnenia PD a jej pokrok, hlavne voči stratégii Európa 2020, ako aj všeobecne voči národným a stratégiám EÚ a odporúčaniam Rady pre SR.

2.2 Hodnotiace otázky a úlohy

Zmluva o dielo č. 58/2019 stanovila nasledovné hodnotiace otázky:

1. Ako boli zohľadnené v obsahu a implementácii operačných programov Partnerskej dohody nové a existujúce odporúčania Rady pre Slovensko a nové potreby vychádzajúce z národných stratégií?
2. Aké boli hrubé efekty realizovaných intervencií v rámci tematických cieľov PD vo vzťahu k cieľom stratégie Európa 2020, plneniu Národného programu reforiem a plneniu špecifických odporúčaní Rady a Komisie pre SR?
3. Aký pokrok nastal v oblasti riadenia PD SR?

Hodnotiace otázky sú zodpovedané hodnotiacimi úlohami 4.1 až 4.6:

4.1 Popísať zmeny v implementácii EŠIF na základe existujúcich a nových špecifických odporúčaní Rady EÚ pre SR.

4.1.1 Samostatne budú popísané potenciálne možnosti podpory a absorpčná kapacita prioritných osí programov s ohľadom na ich potenciálne zvýšenú finančnú alokáciu z výkonnostnej rezervy z oblastí, kde je plnenie priorit nedostatočné (na základe ukazovateľov výkonnostného rámca).

4.2 Analyzovať stav realizácie Partnerskej dohody SR 2014 – 2020 a príspevok EŠIF pri plnení stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

4.3 Zhodnotiť realizáciu programov EÚS prostredníctvom výstupových a výsledkových ukazovateľov príslušných programov vrátane ich prieniku s Dunajskou stratégiou.

4.4 Zhodnotiť implementáciu koordinačných mechanizmov stanovených v PD a popis problémov, ktoré vznikli počas ich implementácie v sledovanom období.

4.5 Zhodnotiť pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov.

4.6 Zhodnotiť pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov (HP) a cieľov politiky a to:

4.6.1 Zhodnotiť aktivity na presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch. V zmysle PD budú predmetom hodnotenia princípy: 1) rovnosť mužov a žien; 2) nediskriminácia; 3) prístup pre osoby so zdravotným postihnutím a 4) udržateľný rozvoj (ochrana životného prostredia, efektívne využívanie zdrojov, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu, biodiverzita a predchádzanie rizikám).

4.6.2 Zhodnotiť opatrenia na zavádzanie horizontálnych princíпов so zreteľom na obsah PD. Širšie aplikovanie cieľov HP na úrovni PD vyžaduje najmä prierezové nástroje na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, vytváranie pracovných miest a odstraňovanie prekážok zamestnania sa, pravidelné monitorovanie, atď. Uvedené aktivity budú zhodnotené s ohľadom na dosiahnuté výsledky a problematické oblasti, ktoré je potrebné riešiť.

Odpovede na hodnotiace úlohy sú popísané v kapitole 4.

3 Metodika hodnotenia

3.1 Metodický prístup a hodnotiace metódy

Hodnotenie bolo spracované kombináciou metód kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu:

- Kvantitatívne metódy boli kľúčové pri analýze výkonnostného rámca a dosiahnutých cieľov v oblasti hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja SR v porovnaní s východiskovou situáciou od prijatia PD SR. Kvantitatívne metódy boli dôležité aj pri analýze sociálneho a ekonomického kontextu plánovaných a realizovaných intervencií v rámci tematických cieľov PD vo vzťahu k cieľom stratégie Európa 2020 a na ňu nadväzujúcich dokumentov. Kvantitatívne metódy boli dôležité najmä pri analýze stavu implementácie EŠIF na úrovni SR a NUTS3⁴, ako aj pri hodnotení hrubých efektov podpory z EŠIF.
- Metódy kvalitatívneho výskumu slúžili predovšetkým na hlbšie pochopenie kvality zmien v rozvojových potrebách v oblasti hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja SR a hlbších príčin pozitívnych a/alebo negatívnych trendov. Vzhľadom na stav a priebeh realizácie intervencií v rámci programového obdobia 2014-2020 boli kvalitatívne metódy kľúčové aj pre výskum v rámci tretej hodnotiacej otázky.

Metódy kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu sa navzájom prelínali a dopĺňali. Použitie rôznych metód zároveň umožnilo trianguláciu metód, čo slúži na zvýšenie spoľahlivosti, dôveryhodnosti a validity výsledkov hodnotenia.

Kvantitatívne údaje boli analyzované v kontexte kritickej evaluácie sektorových správ, hodnotiacich správ, odbornej literatúry a ďalších sekundárnych zdrojov informácií (desk research). Hodnotenie sa opieralo najmä o originálne údaje z ITMS2014+, ako aj o sekundárne údaje vychádzajúce predovšetkým zo štúdia strategických a ďalších relevantných materiálov (najmä PD a jej ex-ante hodnotenia, Národného programu reforiem Slovenskej republiky na roky 2014 až 2019, Stratégie Európa 2020, Odporúčania Rady a Komisie pre SR a s dôrazom na špecifické odporúčania Rady EÚ pre SR na roky 2014 až 2019 a existujúcich relevantných hodnotení) ako aj verejne dostupných kontextových ukazovateľov a štatistických údajov.

Tam, kde to bolo účelné a možné (s prihliadnutím na úroveň čerpania EŠIF) boli pri analýze vybraných tematických cieľov použité aj matematicko-štatistické metódy. Ich úlohou bolo získať hlbší pohľad na efekty EŠIF na dosahovanie sociálnych a ekonomických cieľov⁵.

Hlavným nástrojom na kvalitatívny zber údajov boli čiastočne štruktúrované a hĺbkové rozhovory (interview). Na základe určených cieľov zberu údajov bola definovaná optimálna vzorka respondentov, ktorá zahŕňala kľúčových expertov v oblasti riadenia

---

⁴ Na úrovni NUTS3 bolo možné analyzovať dopytovo-orientované projekty. V niektorých tematických cieľoch boli implementované len národné, resp. tzv. veľké dopytovo-orientované projekty, ktoré nebolo možné priradiť ku konkrétnemu kraju.

⁵ Išlo najmä o korelačnú, regresnú a faktorovú analýzu.

a implementácie EŠIF. Údaje a informácie boli triangulované rozhovormi s prijímateľmi dopytovo-orientovaných projektov (DOP) a národných projektov.

Hlavným analytickým nástrojom na spracovanie zozbieraných údajov a informácií bola komparatívna analýza, ktorá porovnávala plánované a reálne dosiahnuté výstupy a výsledky (pokiaľ boli k dispozícii), resp. vyhodnocovala plnenie míľnikov stanovených v strategických ako aj v programových dokumentoch. V súlade s hodnotiacou úlohou 4.2 bolo predmetom analýzy plnenie a príspevok (prínos) EŠIF:

- k národným cieľom stratégie EU2020,
- k realizácii priorít v zmysle kap. 1.3 PD prostredníctvom tematických cieľov a ich očakávaných výsledkov,
- pre špecifické odporúčania pre SR a dosiahnuté výsledky,
- k riešeniu zmien rozvojových potrieb prostredníctvom EŠIF, pokiaľ boli identifikované v úlohe 4.1,
- a posúdenie dôvodov v prípadoch, keď neboli dosiahnuté čiastkové ciele, resp. posúdenie opatrení, ktoré budú prijaté na ich riešenie.

3.2 Limitácie

Hodnotenie malo niekoľko obmedzení. Jednou z podstatných skutočností, ktoré výrazne limitujú možnosť poskytnúť odpovede na niektoré z požiadaviek zadania je načasovanie hodnotenia, resp. aktuálny stav implementácie EŠIF na Slovensku. Podľa štandardnej monitorovacej tabuľky činilo k 31.12.2018 čerpanie EŠIF na národnej úrovni (EU zdroj) 21,85 %. Väčšina projektov nie je ukončená a ich efekty bude možné analyzovať len s časovým odstupom. V súčasnosti tak hodnotenie nemôže poskytnúť dostatočne presvedčivý obraz o efektoch či dôsledkoch implementácie EŠIF. Akýkoľvek progres, ktorý sa prejaví v posunoch štatistických (kontextových) ukazovateľov, preto pravdepodobne môže byť do určitej miery výsledným efektom OP predchádzajúceho programového obdobia 2007 – 13. Vzhľadom na súčasný stav implementácie, efekty vo forme výsledkov aktuálnych OP nebolo možné sledovať v plnej miere. Analýza v rámci druhej hodnotiacej otázky sa preto zamerala najmä na priebeh a štruktúru výziev a pracovala s dostupnými ukazovateľmi.

4 Zistenia - výsledky analýz podľa hodnotiacich úloh

Odpovede a hodnotiace úlohy sú v kapitolách 4.1 a 4.6. Detailnejší popis hodnotiacich úloh sa nachádza v Prílohách 1 až 6.

4.1 Zmeny v implementácii EŠIF na základe existujúcich a nových špecifických odporúčaní Rady EÚ pre SR

4.1.1 Absorpčná kapacita operačných programov a ich prioritných osí

Údaje z ITMS2014+ indikujú, že jednotlivé operačné programy mali k 31.12.2018 veľmi rozdielne úrovne absorpčnej kapacity (Tabuľka 1):

- Vysoká miera čerpania sa dosiahla v Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra (30,5 %), Operačnom programe Technická pomoc (34,4 %) a Programe rozvoja vidieka (38,0 %).
- Stredne vysoká miera čerpania sa dosiahla v Operačnom programe Ľudské zdroje (23,3 %).
- Nízku úroveň čerpania dosiahol Operačný program Rybné hospodárstvo (4,2 %), Operačný program Výskum a Inovácie (9,6 %), Integrovaný regionálny operačný program (12,1 %), Operačný program Efektívna verejná správa (14,5 %) a Operačný program Kvalita životného prostredia (16,1 %).

Celková miera čerpania operačných programov a PRV (mimo EÚS) dosiahla k 31.12.2018 len 21,85 %.

V niektorých prioritných osiach operačných programov sa dosiahlo nízke čerpanie i zazmluvnenie (napríklad OP Val PO1 a PO2, OP II PO 4, PO5, OP LZ PO1 a PO6). Príčiny tohto stavu sa rôznia v závislosti od cieľovej skupiny potenciálnych príjemcov:

- V oblasti výskumu a vývoja je veľkým problémom absorpčná kapacita. Slovenský systém výskumu a vývoja je malý. Okrem SAV a vysokých škôl je držiteľom osvedčenia o spôsobilosti pre vykonávanie výskumu a vývoja len 655 fyzických a právnických osôb. Systém je aj málo efektívny. Napríklad v rebríčku Scimago Institutions Ranking nemá SR v prvej 500-tke ani jednu inštitúciu. V SR sa okrem EŠIF aplikujú aj iné formy podpory výskumu a vývoja. Niektoré z nich (napríklad stimuly na výskum a vývoj) poskytujú v porovnaní s EŠIF nižší objem podpory, na sú omnoho jednoduchšie na implementáciu a nie je pri nich nutné vykonávať verejné obstarávanie. Slovenské zákony neumožňujú prijať podporu na ten istý projekt z viacerých zdrojov. Počet potenciálnych príjemcov sa tak zužuje. Niektoré veľké výzvy (napríklad na priemyselné výskumno-vývojové centrá) zlyhali na problémoch s nastavením hodnotenia.
- V oblasti infraštruktúrnych projektov je dôvodom nedostatočná projektová príprava zo strany žiadateľov i rôzne technické a administratívne prekážky. Veľké

projekty si vyžadujú kvalitnú prípravu zo strany žiadateľov, ktorá sa nie vždy zabezpečí.

- V oblasti projektov ľudských zdrojov niektoré projekty zaznamenali nízky záujem zo strany potenciálnych žiadateľov. Napríklad projekty zamerané na zvýšenie zamestnanosti resp. samozamestnanosti mladých ľudí prichádzajú v čase, keď je stav na trhu práce úplne iný ako v roku 2006, keď sa pripravovala súčasná Partnerská dohoda. Projekty zamerané na inkluzívne vzdelávania komplikuje pomerne vysoký nárast plátov učiteľov. Ako uvádza výročná správa OP ĽZ, potenciálni príjemcovia vnímajú rast mzdových nákladov ako riziko pre udržateľnosť projektov. Nedostatok pracovných síl tiež spôsobuje, že potenciálni prijímatelia majú problém s obsadzovaním pozícií odborného garanta a odborného pracovníka. Tieto vznikli z dôvodu nastavenia kvalifikačných predpokladov uchádzačov o túto pozíciu.
- Absorpčná kapacita je problémom pri projektoch zameraných na efektívne a kvalitné verejné služby. Ako uvádza výročná správa IROP, viaceré zariadenia, ktoré boli úspešné pri žiadaní prostriedkov z ROP v predchádzajúcom programovom období musia naplniť päťročnú udržateľnosť projektu a pred uplynutím tejto lehoty sa nemôžu zapojiť do projektu transformácie.

Pri niektorých operačných programoch (OP VaI, OP RH) došlo pre nízke čerpanie k dekomitmentu. Pri iných operačných programoch riadiace orgány navrhujú presun finančných prostriedkov do iných prioritných osí v rámci toho istého programu.

Tabuľka 1: Prehľad alokácií, zazmluvnenia a čerpania operačných programov a programu rozvoja vidieka k 31.12.2018

OP	Prioritná os/priorita únie/ opatrenie PRV	Tematický cieľ	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Zazmluvnené (mil. Eur)	Čerpanie EŠIF (mil. Eur)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP Val	PO1	1	1590,972	337,310	116,853	21,2	7,34
	PO2	1	142,041	22,776	7,13	16,03	5,02
	PO3	3	376,415	332,802	52,867	88,41	14,04
	PO4	3	24,632	23,26	3,414	94,55	13,86
	PO5	TA	70	53,351	30,392	76,22	43,42
	Spolu			2204,059	767,357	210,656	34,82
OP LZ	PO1	10	458,747	135,375	22,706	29,51	5,08
	PO2	8	206,715	227,936	76,284	110,27	36,9
	PO3	8	795,925	685,551	285,024	86,13	35,81
	PO4	9	294,699	190,109	78,566	64,51	26,66
	PO5	9	139	87,521	15,297	62,96	11
	PO6	9	243,662	68,989	14,171	28,31	5,82
	PO7	TA	78,6	51,576	24,232	65,62	30,83
	Spolu			2217,348	1446,589	516,675	65,24
OP II	PO1	7	725,839	561,149	186,219	77,31	25,66
	PO2	7	1142,5	1315,039	673,666	115,1	58,96
	PO3	7	322,35	156,727	124,494	48,62	38,62
	PO4	7	116,45	0,255	0,025	0,22	0,02
	PO5	7	282,232	1,632	0,918	0,58	0,33
	PO6	7	484,757	164,545	117,262	33,94	24,19
	PO7	2	788,082	218,997	77,826	27,79	9,88
	PO8	TA	87	38,362	23,263	44,09	26,74
	Spolu			3949,211	2456,706	1203,673	62,21
OP KŽP	PO1	6	1475,852	854,918	327,142	57,93	22,17
	PO2	5	385,261	87,733	3,151	22,77	0,82
	PO3	5	260,901	150,914	4,336	57,84	1,66
	PO4	4	938,886	460,602	144,624	49,06	15,4
	PO5	TA	77	42,373	26,433	55,03	34,33
	Spolu			3137,9	1596,54	505,687	50,88
IROP	PO1	7	416,829	164,393	29,088	39,44	6,98
	PO2	9+10	748,371	352,454	32,153	47,1	4,3
	PO3	8	213,87	45,75	11,438	21,39	5,35
	PO4	4+6	198,796	235,673	112,813	118,55	56,75

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa
Október 2019

	PO5	9	98,968	11,204	2,328	11,32	2,35
	PO6	TA	62	28,8	22,394	46,45	36,12
	Spolu		1738,834	838,274	210,215	48,21	12,09
OP EVS	PO1	11	234,101	123,995	33,328	52,97	14,24
	PO2	11	33,21	28,051	3,155	84,46	9,5
	PO3	TA	11,138	6,339	3,837	56,91	34,45
	Spolu		278,449	158,385	40,32	56,88	14,48
OP TP	PO1	TA	114,388	69,837	45,993	61,05	40,21
	PO2	TA	44,684	12,193	8,784	27,29	19,66
	Spolu		159,072	82,03	54,777	51,57	34,44
OP RH	PÚ2	3+6	9,407	0,433	0	4,61	0
	PÚ3	6	1,4	0,114	0,114	8,17	8,17
	PÚ5	3	4,041	0,626	0,422	15,5	10,45
	PÚ7	TA	0,937	0,253	0,133	27,02	14,17
	Spolu		15,785	1,427	0,669	9,04	4,24
PRV	M01	10	10,572	0	0	0	0
	M02	1	2,981	0	0	0	0
	M04	3+4+5+6	390,065	316,29	129,86	81,09	33,29
	M05	3	51,95	0	0	0	0
	M06	3+4+8	116,735	97,281	22,605	83,34	19,36
	M07	9+2	89,257	42,709	6,671	47,85	7,47
	M08	3+4+5+6	100,718	71,543	49,967	71,03	49,61
	M10	5+6	106,733	40,149	39,907	37,62	37,39
	M11	5+6	67,243	38,382	38,284	57,08	56,93
	M12	5+6	6,551	1,949	1,942	29,75	29,65
	M13	5+6	360,246	233,323	233,031	64,77	64,69
	M14	3	79,812	50,585	50,33	63,38	63,06
	M15	5+6	3,713	1,832	1,81	49,34	48,75
	M16	3	35,842	21,68	1,45	60,49	4,04
	M19	1	77,985	3,883	0,795	4,98	1,02
	M20	TA	59,292	39,614	15,387	66,81	25,95
	Spolu		1559,692	959,22	592,04	61,5	37,6
Celkom PD*			15260,35	8282,63	3334,71	54,28	21,85

Zdroj: ÚPVII, CKO Štandardná monitorovacia tabuľka a RO PRV, Poznámky:

OP Val: PO1 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií, PO2 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji, PO3 - Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP, PO4 - Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji, PO5 - Technická pomoc.

OP LZ: PO1 – Vzdelávanie, PO2 - Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, PO3 – Zamestnanosť, PO4 - Sociálne začlenenie, PO5 - Integrácia marginalizovaných rómskych komunít, PO6 - Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK, PO7 - Technická pomoc.

OP II: PO1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobil. prostriedkov, PO2 - Cestná infraštruktúra (TEN-T), PO3 - Verejná osobná doprava, PO4 - Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE), PO5 - Železničná infraštruktúra, PO6 - Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE), PO7 - Informačná spoločnosť, PO8 - Technická pomoc.

OP KŽP: PO1 - Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentu. infraštruktúry, PO2 - Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, PO3 - Podpora riadenia rizík, riadenia mimor. udalostí a odolnosti proti mimor. udalostiam ovplyvnených zmenou klímy, PO4 - Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, PO5 - Technická pomoc.

IROP: PO1 - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, PO2 - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, PO3 - Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch, PO4 - Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie, PO5 - Miestny rozvoj vedený komunitou, PO6 - Technická pomoc.

OP EVS: PO1 - Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS, PO2 - Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáateľnosť práva, PO3 - Technická pomoc.

OP TP: PO1 - Riadenie, kontrola a audit EŠIF, PO2 - Systémová a technická podpora.

OP RH: PÚ2 - Podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach, PÚ3 - Podpora vykonávania SRP, PÚ5 - Podpora marketingu a spracovania, PÚ7 - Technická pomoc.

PRV - opatrenia: M01 - Prenos znalostí a informačné akcie, M02 - Poradenské služby, služby pomoci pri riadení poľnohospodárskych podnikov a výpomoci pre poľnohospodárske podniky, M04 - Investície do hmotného majetku, M05 - Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení, M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti, M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach, M08 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov, M10 - Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie, M11 - Ekologické poľnohospodárstvo, M12 - Platby v rámci sústavy NATURA 2000 a podľa smernice o vode, M13 - Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami. M14 - Dobré životné podmienky zvierat, M15 - Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov, M16 – Spolupráca, M19 - Podpora miestneho rozvoja iniciatívy LEADER vedeného komunitou, M20 - Technická pomoc.

* - Spolu EŠIF - cieľ 1 Investovanie do rastu a zamestnanosti + PRV + OP RH

4.1.2 Potenciálne alokácie z výkonnostnej rezervy

Úlohou výkonnostnej rezervy je reagovať na nedostatky v implementácii EŠIF a v prípade potreby realokovať finančné prostriedky z neefektívnych prioritných osí programov do perspektívnejších oblastí podpory iných prioritných osí. Výkonnostnú rezervu môže prioritná os využiť po dosiahnutí čiastkových cieľov. Dosiahnutie čiastkových cieľov k 31.12.2018 posúdi Európska komisia na základe výročnej správy o vykonávaní programu predloženej v roku 2019. Základné východiská hodnotenia určuje Metodický pokyn CKO č. 2 (verzia 4) k výkonnostnej rezerve a výkonnostnému rámcu.

Dosahovanie stanovených cieľov výkonnostného rámca v rámci jednotlivých operačných programov je rôzne. Niektoré prioritné osi niektorých operačných programov vykazujú nízku mieru čerpania, ale aj nízku mieru zazmluvnenia, čo poukazuje na riziká čerpania

zdrojov vyčlenených na niektoré opatrenia. Väčšina prioritných osí však vykazuje vysoký stav zazmluvnenia, pričom:

- OP Val preukazuje rôzny potenciál čerpania zdrojov v závislosti od jednotlivých prioritných osí. Celkové čerpanie, ale aj zazmluvnenosť PO1 a PO2 je nízka, podobne ako napĺňanie výkonnostného rámca. PO3 a PO4 majú vysoký potenciál čerpania, pričom zazmluvnenosť je vysoká.
- OP LZ nedosahuje napĺňanie stanoveného výkonnostného rámca v PO1, kde je aj nízka zazmluvnenosť, a v PO6. Na druhej strane však viaceré prioritných osí napr. PO3 preukazuje vysoký absorpčný potenciál.
- OP II dosahuje kriticky nízke plnenie ukazovateľov výkonnostného rámca, ale aj čerpanie a zazmluvnenosť v PO4 a PO5. Na druhej strane niektoré prioritné osi ako napr. PO2 vykazujú vysokú absorpčnú kapacitu aj z hľadiska zazmluvnenia.
- OP KŽP má plnenie finančných cieľov výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí rôzne, pričom veľmi nízku úroveň dosahuje PO2 (3,43 %). Na druhej strane má relatívne homogénnu zazmluvnenosť v rámci všetkých prioritných osí na úrovni 50 %+ (okrem PO2 a PO4), čo poukazuje na interný absorpčný potenciál.
- IROP dosiahol najvyššiu mieru plnenia finančných ukazovateľov, ako aj zazmluvnenosť v rámci PO4. Ako problematické osi sa ukazujú najmä PO1, PO2, PO3 a PO5.
- OP EVS preukázal vysokú schopnosť plnenia finančných ukazovateľov výkonnostného rámca v rámci PO1. Nižšia miera bola dosiahnutá v rámci PO2. Na druhej strane zazmluvnenosť v rámci prioritných osí je vysoká (52,97 % a 84,46 %), čo poukazuje na interný potenciál EVS implementácie zdrojov v rámci programového obdobia.
- Čiastkové ciele ukazovateľov výkonnostného rámca OP RH sa k 31.12.2018 nepodarilo dosiahnuť ani pre jednu prioritu Únie pretože niektoré finančné ukazovatele majú vyššie % plnenia ako 0, ale pre posúdenie celkovej priority Únie nesplnili zámery ani na 65. Schopnosť čerpania zdrojov v rámci OP RH sa ukazuje ako nízka.
- PRV preukazuje rôzny potenciál plnenia ukazovateľov v rámci jednotlivých priorit. Zazmluvnenosť jednotlivých opatrení je taktiež rôzna, čo poukazuje na rozptýlenú absorpčnú schopnosť.

Väčšina operačných programov (okrem OP RH) však vykazuje interný potenciál čerpania zdrojov v rámci niektorých prioritných osí.

Detailnejšia kvantifikácia disponibilných finančných prostriedkov z nepridelenej výkonnostnej rezervy k 31.12.2018 sa nachádza v Prílohe 2.

4.1.3 Zmeny vyplývajúce z odporúčaní Rady EÚ pre SR

Správa o Slovensku 2019 vydaná EK konštatuje, že sa Slovensku v súčasnosti ekonomicky darí, ale zaostáva v oblastiach, ktoré sú kľúčové pre dlhodobý rast.⁶ Sú nimi kvalita verejnej správy, vzdelávanie, veda, výskum, inovácie, vyrovnávanie regionálnych rozdielov a kvalita životného prostredia. Správa ako ďalšie výzvy identifikuje starnutie populácie, automatizáciu, robotizáciu a digitalizáciu.

Kľúčové odporúčania Rady sú, aby Slovensko v rokoch 2019 a 2020 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. Dosiahnuť strednodobý rozpočtový cieľ v roku 2020. Zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií, a to najmä systému zdravotnej starostlivosti a dôchodkového systému.
2. Zlepšovať kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania na všetkých úrovniach a podporovať zručnosti. Zlepšiť prístup k cenovo dostupnej a kvalitnej starostlivosti o deti a dlhodobej starostlivosti. Podporovať integráciu znevýhodnených skupín, najmä Rómov.
3. Zacieliť hospodársku politiku súvisiacu s investíciami na zdravotnú starostlivosť, výskum a inovácie, dopravu, najmä na jej udržateľnosť, na digitálnu infraštruktúru, energetickú účinnosť, konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov a sociálne bývanie, a to s ohľadom na regionálne rozdiely. Vo verejnom obstarávaní zvýšiť uplatňovanie kritérií kvality a nákladov životného cyklu.
4. Naďalej zlepšovať účinnosť súdneho systému a zamerať sa na posilnenie jeho nezávislosti, a to aj pri menovaní sudcov. Zvýšiť úsilie zamerané na odhaľovanie a stíhanie korupcie, a to najmä v prípadoch korupcie veľkého rozsahu.

Tieto výzvy korešponujú s odporúčaniami rady pre národný program reforiem Slovenska a program stability.⁷ Slovensku sa odporúča, aby v nasledujúcom období rokov 2019 a 2020 prijalo opatrenia, ktoré majú v mnohých aspektoch priamy vplyv na cielenie intervencií EŠIF. Zhrňuje ich tabuľka 2.

---

⁶ Správa je dostupná na webovej adrese:

https://ec.europa.eu/slovakia/sites/slovakia/files/prehľadna_prezentacia_spravy_o_slovensku_2019.pdf

⁷ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2019, COM(2019) 525 a ODPORÚČANIE RADY z 13. júla 2018, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2018 (2018/C 320/24).

Tabuľka 2: Zhrnutie kľúčových odporúčaní Rady za roky 2018 a 2019 a ich priemet na EŠIF

Odporúčania EK	Implikácie pre EŠIF
Zabezpečiť, aby nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2019 nepresiahla 4,1 % / 0,5 % HDP. Zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií, najmä v oblasti systémov zdravotnej starostlivosti a dôchodkového zabezpečenia.	Zlepšiť čerpanie EŠIF a využiť možnosti financovania verejných výdavkov.
Implementovať opatrenia na zvýšenie nákladovej efektívnosti systému zdravotníctva a vytvoriť účinnejšiu stratégiu zdravotníckej pracovnej sily.	Posilniť smerovanie výziev v rámci OP LZ na vytvorenie podmienok pre stabilizáciu zdravotníckej pracovnej sily. Posilniť čerpanie v rámci IROP.
Posilniť aktivačné opatrenia a opatrenia na zvyšovanie kvalifikácie vrátane kvalitnej a cielenej odbornej prípravy a individualizovaných služieb pre znevýhodnené skupiny, a to najmä plnením akčného plánu pre dlhodobo nezamestnaných.	Pokračovanie v implementácii opatrení OP LZ a IROP zameraných na zvyšovanie kvalifikácie, zabezpečiť podmienky pre účasť neverejných poskytovateľov služieb zamestnanosti schopných zabezpečiť individualizovaný prístup a i v oblasti MRK posilniť prepojenie na zlepšovanie štrukturálnych podmienok v bývaní a infraštruktúre (OP KŽP).
Zlepšiť kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania na všetkých úrovniach a rozvíjať zručnosti. Zlepšiť prístup k cenovo dostupnej a kvalitnej starostlivosti o deti a dlhodobej starostlivosti. Podporovať integráciu znevýhodnených skupín, najmä Rómov.	Podpora predškolského vzdelávania ostáva prioritou, spolu so zlepšovaním technickej infraštruktúry vzdelávania a zabezpečovaním inkluzívnosti na všetkých stupňoch vzdelania (IROP, OP LZ).
Zlepšiť kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania, a to aj zvyšovaním účasti rómskych detí na hlavnom prúde vzdelávania už od raného detstva.	Podpora predškolského vzdelávania cestou výstavby infraštruktúry, zlepšovanie podmienok v marginalizovaných osídleniach.
Zvýšiť vo verejnom obstarávaní uplatňovanie kritérií kvality a nákladov životného cyklu.	Ďalšie posilňovanie kapacít verejnej správy, využívanie možností OP EVS, OP TA. V spolupráci s ÚVO posilňovať kapacity štátnej správy a informovanosť prijímateľov.
Zamerať hospodársku politiku súvisiacu s investíciami do zdravotnej starostlivosti, výskumu a inovácií, dopravy, najmä na jej udržateľnosť, digitálnu infraštruktúru, energetickú účinnosť, konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov a sociálne bývanie (berúc do úvahy regionálne rozdiely).	Zlepšiť čerpanie kľúčových operačných programov a posilňovanie synergických efektov (napr. sociálna integrácia – sociálne bývanie, energetická účinnosť – MSP).
Pokračovať v zlepšovaní účinnosti systému súdnictva so zameraním na posilnenie jeho nezávislosti, vrátane menovania sudcov. Zvýšiť úsilie o odhaľovanie a stíhanie korupcie, najmä v prípadoch korupcie vo veľkom meradle.	Posilňovanie mechanizmov, ale aj technického zabezpečenia s využitím možností OP EVS

Zmenšiť rozdrobenosť systému verejného výskumu a povzbudzovať inovácie – aj v malých a stredných podnikoch.

Popri nevyhnutných reformách je to aj zlepšenie čerpania OP VaI, ale aj koordinovaná podpora MSP a lepšie cielenie podpory na kapacity MSP v SR.

Zdroj: Spracované na základe Odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2019, COM(2019) 525 a ODPORÚČANIE RADY z 13. júla 2018, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2018 (2018/C 320/24).

4.2 Príspevok EŠIF k plneniu stratégie 2020

Hodnotenie cieľov Stratégie Európa 2020 indikuje, že Slovensko je na dobrej ceste dosiahnuť väčšinu cieľov (Tabuľka 3):

- Slovensko už naplnilo ciele v znižovaní emisií skleníkových plynov, zvyšovaní energetickej efektívnosti a znižovaní podielu populácie ohrozenou chudobou alebo sociálnym vylúčením.
- Významný pokrok sa dosiahol pri zvyšovaní miery zamestnanosti a zvyšovaní podielu populácie s vysokoškolským vzdelaním. Vzhľadom na dynamický rast týchto ukazovateľov je pravdepodobné, že Slovensko tieto ciele do roku 2020 naplní. Priaznivo sa vyvíja aj trend v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Je možné, že SR do roku 2020 svoj cieľ buď naplní alebo sa mu značne priblíži.
- Menej zreteľný je pokrok pri zvyšovaní výdavkov na výskum a vývoj. Slovensko patrí k členským krajinám najviac závislým na financovaní VaV z prostriedkov EÚ. Aktuálna ročná hodnota výdavkov na VaV (v pomere k HDP) závisí aj od cyklu čerpania prostriedkov z EŠIF.
- Nepriaznivý je vývoj v podiele žiakov predčasne ukončujúcich školskú dochádzku. Slovensko svoj cieľ nedokáže v roku 2020 splniť.

Tabuľka 3: Ciele stratégie Európa 2020 a ich napĺňanie

Cieľ	2014	2015	2016	2017	2018	Cieľ 2020	EÚ28	EÚ28 cieľ 2020
Miera zamestnanosti vo vekovej skupine 20-64 rokov (%)	65,9	67,7	69,8	71,1	x	72,0	72,2	75
Výdavky na VaV (% HDP)	0,88	1,17	0,79	0,88	x	1,2	2,06	3,0
Emisie skleníkových plynov, rok 1990 = 100	54,82	55,44	55,63	x	x	113,00	77,64	80,00
Energia z obnoviteľných zdrojov, % na celkovej finálnej spotrebe	11,7	12,9	12,0	x	x	14,0	17	20
Energetická efektívnosť, tis. ton ekvivalentu ropy (Mtoe)	15,3	15,4	15,5	x	x	16,4	1542,7	1483
Žiaci predčasne ukončujúci školskú dochádzku (% populácie vo veku 18-24 rokov)	6,7	6,9	7,4	9,3	9,31	6,0	10,6	10,0
Obyvateľstvo s VŠ vzdelaním (% populácie vo veku 30-34 rokov)	26,9	28,4	31,5	34,3	36,8	40,0	40,5	40,0
Populácia ohrozená chudobou alebo sociálnym vylúčením (%)	18,4	18,4	18,1	16,3	x	17,2	-4,18 mil.	-20 mil.

Zdroj: Eurostat (2019): Europe 2020 indicators

Nasledujúce časti kapitoly 4 sumarizujú príspevok EŠIF pri plnení stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu Európskej únie podľa tematických cieľov 1 až 11. Detailné hodnotenie stavu realizácie Partnerskej dohody podľa TC1 až TC11 je podané v Prílohe 1.

4.2.1 TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

Aktivity podporované v rámci TC1 majú podporiť zvýšenie vstupov i výstupov vo výskume a inováciách v SR. Na strane vstupov má dôjsť k zvýšeniu domácich podnikových výdavkov na VaV a ku zlepšeniu inovačných kapacít malých a stredných podnikov (najmä prostredníctvom technologických transferov). Podpora z EŠIF vo sfére VaV sa má prejavovať vo vyššom počte patentov a kvalitných vedeckých publikácií. V oblasti inovácií má dôjsť k zvýšeniu podielu inovujúcich a ziskových podnikov.

Rozhodujúcu časť zdrojov v rámci TC1 poskytujú prioritné osi 1 a 2 operačného programu Výskum a inovácie (OP Val). Čerpanie týchto osí bolo nízke (7,34 % a 5,02 % k 31.12.2018). Čerpanie bolo limitované určitými nedostatkami, ktoré viedli k pozastaveniu štyroch výziev z OP Val. Preto nie je možné realisticky zhodnotiť prínos EŠIF pre zvýšenie výskumnej intenzity a inovačnej výkonnosti slovenských podnikov. Efekty EŠIF však možno usudzovať na základe výsledkov podpory v minulom období.

Stav realizácie TC1 je neuspokojivý. Ukazovatele výkonnostného rámca značne zaostávajú za cieľmi stanovenými pre rok 2018.

Slovensko patrí ku krajinám, ktoré vykazujú vysokú závislosť od podpory z EŠIF. Aj vďaka podpore z EŠIF sa darí od roku 2007 zvyšovať podiel výdavkov na výskum a vývoj na HDP. Zvyšujú sa aj podnikové výdavky na výskum a vývoj. Podnikový sektor zabezpečuje vyše 80 % financovania z vlastných zdrojov. Vo financovaní podnikového výskumu je

badateľný aj nárast zdrojov zo ŠF. Čerpanie tohto zdroja bolo limitované procesným nastavením výziev z OP Val po roku 2014.

Relatívne investície do výskumu sa v SR prejavujú aj vo veľmi nízkych komerčných výstupoch výskumu, vývoja a inovácií. Slovensko produkuje malý objem práv duševného vlastníctva, najmä patentov. Od roku 2014 je možné pozorovať mierny rast počtov ochranných známkov. Počty patentov a priemyselných vzorov stagnujú. Nedošlo ani k zlepšeniu stavu zamestnanosti v poznatkovo-intenzívnych aktivitách a službách.

Slovensko zaznamenáva niektoré pozitívne trendy v oblasti skvalitňovania vedeckej produkcie. Absolútne počty spoločných medzinárodných publikácií (v prepočte na 1 mil. obyvateľov) zaznamenávajú rastúci trend. Ich počet stúpol z 293,9 v roku 2010 na 438,8 v roku 2017. Podiel slovenských vedeckých publikácií zaradených do top 10 % svetových publikácií narástol v uvedenom období z 5,15 % na 6,18.

Vážny problém má Slovensko s výchovou vedeckého dorastu. Na jednej strane pokračuje únik mozgov, najmä vysokoškolských študentov a doktorandov. Na strane druhej Slovensko nedokáže pritiahnuť dostatočné množstvo zahraničných talentov. Podiel zahraničných doktorandov na celkovom počte doktorandov síce narástol v období rokov 2010-2016 z 8,5 % na 9,1 %, no v porovnaní s priemerom EÚ (26,1 %) je veľmi nízky.

Darí sa zlepšovať cielenie výskumu podľa princípov inteligentnej špecializácie. Podľa údajov Eurostatu v rokoch 2010 až 2016 celkový objem investícií v piatich doménach špecializácie vzrástol z 112,0 mil. EUR na 241,6 mil. EUR a podiel týchto domén na celkových podnikových investíciách narástol z 63,9 % na 74,7 %. Odvetvia v prvých dvoch doménach špecializácie (automobily pre 21. storočie a priemysel pre 21. storočie) koncentrovali 80,5 % podnikových investícií do VaV v rámci inteligentnej špecializácie a 60,1 % všetkých podnikových investícií do VaV v roku 2016. Odvetvia patriace do týchto dvoch domén majú zároveň rozhodujúci podiel na celkových slovenských exportoch. Dá sa preto konštatovať dobrý súlad medzi štruktúrou exportov na strane jednej a podnikovým výskumom na strane druhej.

V oblasti výskumu a vývoja bolo z hľadiska využívania EŠIF najdôležitejším počínom prijatie Implementačného plánu Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky v roku 2017. Významným krokom na podporu aplikovaného výskumu bolo zavedenie daňovej úľavy (tzv. superodpočtu) na podnikové výdavky na výskum a vývoj v roku 2015 a jeho neskoršie rozšírenie.

4.2.2 TC2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

Aktivity podporované v rámci TC2 majú zlepšiť prístup podnikov a občanov k širokopásmovému internetu a podporiť rozvoj elektronického obchodu s tovarmi a službami. Súčasne sa má dosiahnuť vyššie využívanie služieb elektronickej vlády (eGovernment), vyššia kvalita týchto služieb a vyššia spokojnosť užívateľov služieb.

Rozhodujúcu časť zdrojov v rámci TC2 poskytuje operačný program Integrovaná infraštruktúra (OP II). Implementácia programu zaostávala za plánom. K 31.12.2018 Tematický cieľ 2 vykázal ku koncu roka 2018 nízku úroveň zazmluvnenia (27,10 %) a

čerpania (9,63 %). Prostriedky OP II boli v období rokov 2014-2018 len doplnkovým zdrojom pre rozvoj digitálnej ekonomiky a spoločnosti. V tomto období poskytli 77,8 mil. EUR, t.j. 4,2 % celkových investícií do IKT.

Európsky digitálny rebríček DESI za rok 2018 umiestňuje Slovensko na 20. miesto v rámci 28 členských štátov EÚ. Relatívna pozícia Slovenska sa nezmenila, ale narástlo jeho celkové skóre. Slovenská populácia má primerané digitálne zručnosti v aktivitách ako je internetové bankovníctvo, nakupovanie na internete, sledovanie správ a používanie sociálnych sietí. Slovenské malé a stredné podniky (MSP) majú mierne nadpriemerný podiel online tržieb z celkových tržieb. Index DESI indikuje, že podniková sféra využíva možnosti IKT na úrovni, ktorá je porovnateľná s priemerom EÚ a vyššia ako v ostatných krajinách V4. Nadpriemerné výsledky dosahujú podniky na Slovensku najmä v obore eCommerce. V porovnaní s ostatnými krajinami V4 má Slovensko aj vysoké percento MSP predávajúce tovar a služby online a percento podnikov so softvérovými riešeniami typu CRM. Podobne je to i v prípade slovenských spotrebiteľov, ktorí sú nadpriemerne zapojení do online objednávanie tovaru. Na druhej strane badať v SR zaostávanie za priemerom EÚ i V4 pri využívaní služieb eGovernmentu. Slovenskí občania využívajú internet na komunikáciu s verejnou správou najmä pre získavanie informácií. Menší je podiel občanov pri aktívnej interakcii s verejným sektorom, najmä v oblasti sťahovania, vyplňania a následného odosielania formulárov.

Správa o Slovensku 2019 vypracovaná Európskou komisiou v oblasti digitálnej transformácie pozitívne hodnotí „pokrok pri prijímaní digitálnych podnikateľských postupov“. Celkové využívanie verejných digitálnych služieb občanmi však zatiaľ nedosiahlo priemernú úroveň EÚ. Správa konštatuje niektoré nedostatky v oblasti infraštruktúry IKT. Až 11 % slovenských domácností nemá prístup k štandardnému pevnému širokopásmovému pripojeniu (v EÚ sú to len 3 %).

Vláda SR prijala viacero koncepčných a strategických dokumentov. V roku 2016 bola schválená *Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky*. V roku 2018 vláda SR prijala Akčný plán inteligentného priemyslu, ktorý sa má začať uplatňovať od roku 2020.

4.2.3 TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

Aktivity podporované v rámci TC3 sú zamerané na podporu širokého spektra malých a stredných podnikov v rôznych odvetviach. Implementované opatrenia sú nastavené tak, aby boli pokryté všetky fázy životného cyklu rôznych typov malých a stredných podnikov a zachytili ich meniace sa potreby. Zdroje EŠIF by sa mali prejavovať napr. vo zvýšenom počte nových podnikov, vo zvýšenej miere inovatívnych aktivít, ako aj v náraste počtu pracovných miest.

TC3 je implementovaný prostredníctvom troch operačných programov a to: Program rozvoja vidieka (PRV), Operačný program Výskum a inovácie (OP Val) a Operačný program Rybné hospodárstvo (OP RH). Hlavným zdrojom financovania MSP je PO3 a PO4 OP Val, ktorých čerpanie bolo nízke (14,04 % a 13,86 %), avšak ich

zazmluvnenosť bola vysoká (88,41 % a 94,55 %). Čerpanie dvoch prioritných osí OP RH bolo kriticky nízke pri súčasnom nízkom zazmluvnení (max. 15,5 %). V prípade PRV bol TC3 zastrešený šiestimi opatreniami, z ktorých niektoré dosahovali vysoké (napr. M14 až 63 %) a iné nízke čerpanie (napr. M08 0 %). PRV dosiahol najvyššiu mieru zazmluvnenia v rámci TC3. Vzhľadom na relatívne nízku mieru čerpania a čiastočne aj fakt, že mnohé projekty neprešli do fázy udržateľnosti, nie je možné objektívne zhodnotiť vplyv EŠIF na dosahovanie stanovených cieľov. Taktiež stanovenie niektorých cieľov nie je adekvátne. V roku 2017 v SR bolo 218 805 malých a stredných podnikov a 323 947 živnostníkov. Čiastkový cieľ PO3 a PO4 OP Val na rok 2018 stanovil kombinované počty podporených podnikov na 2 400.

Vývoj základných ukazovateľov za poľnohospodárstvo v rokoch 2013-2017 indikuje mierne zlepšenie konkurencieschopnosti sektora, ktoré sa dosiahlo aj vďaka zvýšenej podpore zo strany EÚ. Ku zvyšovaniu zisku prispieva aj nárast podpory (zo 713,2 mil. EUR v roku 2013 na 776,1 mil. EUR v roku 2017). Priemerný ročný podiel podpory na dosahovaných ročných príjmoch tak v rokoch 2013-2017 narástol z 30,4 % na 32,5 %.

Situáciu na Slovensku aj v oblasti malých a stredných podnikov zhodnotila Európska komisia v dokumente Správa o Slovensku 2019. Európska komisia konštatuje, že Slovensko má jednu z najvyšších mier rozptylu produktivity podnikov, pričom MSP sú oveľa menej produktívne v porovnaní s veľkými podnikmi. Komisia indikovala ďalšie pretrvávajúce problémy napr. v oblasti slabého prepojenia výskumu a MSP, nízkeho využívania výhod elektronického podnikania a horšieho prístupu na jednotný trh, ale aj nadmernú reguláciu, časté zmeny daňovo-právnych predpisov a vysokú mieru byrokracie. Na druhej strane vyzdvihla napr. postupné zvyšovanie využívania nástrojov finančného inžinierstva.

V oblasti rozvoja malých a stredných podnikov prijala Vláda SR niekoľko kľúčových strategických dokumentov, ale aj legislatívne opatrenia. Rozvoj inovatívnych začínajúcich podnikov má stimulovať prijatá koncepcia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v SR, ktorá je doplnená pre oblasť kultúrneho a kreatívneho priemyslu Stratégiou rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike. Taktiež bola prijatá koncepcia inteligentného priemyslu pre Slovensko, ktorá vytvorila rámec pre zachytenie trendov nastupujúcej štvrtej priemyselnej revolúcie aj MSP. Kľúčovým dokumentom pre MSP je stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky, ktorá určila rámce všeobecnej podpory MSP, ale aj cielenej podpory zameranej na vybrané prioritné oblasti v rámci OP Val.

4.2.4 TC4: Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Modifikovaným cieľom pre Slovenskú republiku je znížiť oproti východiskovému stavu (rok 2005) do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 13 %. Posledné dostupné údaje sú za rok 2017 a indikujú pokles o 19,2 %, na druhej strane evidujeme mierny medziročný nárast emisií, ktorý súvisí s ekonomickým rastom a rastúcou kúpnu silou obyvateľstva. Podľa súčasných trendov ale emisie oproti hodnote roku 2005 pravdepodobne klesnú o približne 20 % a cieľ bude splnený. Hlavnými prístupmi ako docieľiť prechod na nízkouhlíkovú ekonomiku je zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov do roku

2020 na úroveň 14 % a dosiahnutie kumulatívneho cieľa energetickej efektívnosti SR do roku 2020 vo výške 26 565 GWh (95 634 TJ), čo zodpovedá 2,29 Mtoe. K tomu treba pridať aj záväzok SR dosiahnuť podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy na úroveň 10%.

Zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC4 je Operačný program Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program. Okrajovú úlohu majú prostriedky z Programu rozvoja vidieka. PO4 OP KŽP podporuje predovšetkým výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, energetickú efektívnosť a nízkouhlíkové stratégie. Investičná priorita 4.1 IROP podporuje energetickú efektívnosť a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, najmä budovách. Tematický cieľ vykázal k 31.12.2018 relatívne nízke čerpanie (22,42 %), ale vysoká miera zazmluvnenia (60,62 %) vytvára dobré predpoklady pre vyčerpanie celkovej alokácie v TC4.

Aj keď v oblasti znižovania emisií existuje pozitívny trend, predpokladané zvyšovanie cieľa do roku 2030 a 2050 si bude vyžadovať ďalšie investície a úsilie. Darí sa zlepšovať energetickú efektívnosť, kde je SR v rámci V4 lídrom. Podiel OZE dosiahol v roku 2012 hodnotu 10,4 %, v roku 2014 stúpol na 11,6 %, do roku 2017 klesol na 11,49%. Tento trend indikuje, že naplnenie cieľa 14 % môže byť problematické. Veľké rezervy ostávajú v oblasti investícií do priemyslu a technológií, znižovania spotreby energie vo verejných budovách a v domácnostiach. Ekonomická a sociálna transformácia spojená s útlmom domácej ťažby a využívania uhlia v regióne Hornej Nitry silne ovplyvní uhlíkovú bilanciu SR, ale bude si vyžadovať masívne sociálne investície.

Pretrvávajúce riziká existujú hlavne v zmenách v podnikateľskom prostredí a v problémoch so zapájaním OZE do siete. Najväčší energetický potenciál z OZE na Slovensku má podľa PD a nadväzujúcej vládnej energetickej politiky biomasa s teoretickým potenciálom 120 PJ. Problémom sa stáva jej rastúca cena a neudržateľná spotreba. Ďalší rozvoj vodnej energie naráža na technické a ekologické limity (napr. zastavaná krajina, ekologicky cenné územia, rezistencia verejnosti). Možnosti využitia bioplynu otvárajú otázku ekologického využitia poľnohospodárskej pôdy. Potenciál v slnečnej energii a geotermálnej energii je málo využívaný. Tie sa stále podieľajú na výrobe tepla menej ako jedným percentom. Biopalivá prvej generácie sú predmetom rastúcej kritiky kvôli potrebe intenzívneho využívania pesticídov a herbicídov spojených s vplyvom na kvalitu podzemných vôd. Podiel biopalív na hodnote 10 % bude závisieť na cenovom vývoji a dostupnosti palív a schopnosti vyrábať biopalivá tzv. druhej generácie.

V oblasti energetickej efektívnosti je cieľ Slovenska do roku 2020 znížiť konečnú energetickú spotrebu o 11 % voči priemeru rokov 2001-2005. Zlepšovanie tepelno-technických parametrov v priemysle je pozitívnym trendom. Hlavnou výzvou je koordinácia na lokálnej úrovni, založená na kvalitnom audite situácie, plánovaní a implementácii opatrení zameraných na komplexné lokálne prístupy. Napriek podporným aktivitám a vládnym opatreniam je podiel priemyslu (zhruba 40 %) na konečnej energetickej spotrebe v SR pomerne vysoký v porovnaní s priemernou hodnotou EÚ27 (približne 26 %).

4.2.5 TC5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

Priority a smerovanie intervencií pre naplnenie cieľov v oblasti prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika boli definované v dvoch hlavných rovinách. Prvou je zvyšovanie adaptačnej schopnosti krajiny a druhou posilnenie kapacít pre riešenie rizikových situácií. V prvej oblasti sa opatrenia zamerali hlavne na rekultiváciu pôdy v menej rozvinutých regiónoch. V druhej oblasti išlo hlavne o riešenie problematiky povodní cez posilňovanie systémov včasného varovania, vytvorenie špecializovaných záchranných modulov a celkové zvyšovanie počtu obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany. Percento čerpania dosiahlo 30,50 % a zazmluvnenia 50,58 %, takže hlavne v oblasti investícií do adaptačných opatrení v poľnohospodárstve a v posilňovaní kapacít pre riešenie rizikových situácií sa dá očakávať ďalší pokrok.

Zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC5 je Program rozvoja vidieka a Operačný program Kvalita životného prostredia. Kľúčové opatrenia PRV (M08, M10 a M13) vykazovali k 31.12.2018 pomerne vysokú úroveň zazmluvnenia a čerpania.

Prioritná os 2 OP KŽP podporuje predovšetkým investície zamerané na adaptáciu na zmenu klímy a ochranu pred povodňami. Prioritná os 3 OP KŽP podporuje investície zamerané na riadenie rizík a zvládanie mimoriadnych udalostí. Obe prioritné osi vykazovali k 31.12.2018 relatívne nízke zazmluvnenie a veľmi nízke čerpanie. Z územného hľadiska sa najvyššie čerpanie dosiahlo v Banskobystrickom kraji.

Revízia údajov na životné prostredie kvantifikuje realizované výdavky na ochranu pred povodňami na 170,8 mil. EUR za roky 2014-2016 a odhaduje tieto výdavky na roky 2017-2018 na 106,8 mil. EUR (spolu 277,6 mil. EUR za roky 2014-2018). Zdroje čerpané z EŠIF (bez platieb PRV) v uvedenom období poskytli 7,5 mil. EUR, t.j. 2,7 % zdrojov v rámci TC5.

Priaznivý stav je v zaznamenanom počte systémov včasného varovania (menej rozvinuté regióny), kde sa smeruje ku plánovanej hodnote 2. Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov má cieľovú hodnotu 4 a zatiaľ bol reportovaný jeden. Pri zohľadnení multiplikačného efektu vytvárania kapacít by ale malo byť na splnenie cieľa dosť priestoru a počet zazmluvnených projektov (5 pre oba indikátory) hovorí, že ciele budú prekročené.

Situácia v počte obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany sa zvyšuje oproti plánu pomaly. Z cieľovej hodnoty 12 744 obyvateľov sa podarilo dospieť k počtu 344. Počet indikovaný v zazmluvnených projektoch (6 323 osôb) ale naznačuje akceleráciu v implementácii. Problematický sa javí plnenie výkonnostného rámca v oblasti celkového povrchu rekultivovanej pôdy (menej rozvinuté regióny), kde nie je evidovaný žiadny pokrok v plnení cieľa 219 ha, a ani zazmluvnený rozsah (83,33 ha) neindikuje progres.

Sledovať celkový počet osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika by mohlo pomôcť v hodnotení, ako napreduje úspešnosť protipovodňových opatrení. Podobne podiel poľnohospodárskej a lesnej plochy s realizovanými agroenvironmentálnymi opatreniami z celkovej rozlohy SR a podiel pokrytia obývaného územia zabezpečeného systémom včasného varovania by mal dať lepšiu predstavu o vplyvoch opatrení. V oblasti

TC5 je tiež pomerne problematické porovnanie v rámci krajín V4, keďže väčšina indikátorov sa sleduje len na národnej úrovni a nie sú dostupné pre porovnanie.

4.2.6 TC6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Podpora efektívneho využívania zdrojov je zameraná na znižovanie energetickej a materiálnej náročnosti ekonomiky. Hlavne v oblastiach odpadového hospodárstva, ochrany vôd, ochrany ovzdušia, environmentálnej infraštruktúry a technológií, zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a sídlach, environmentálnej záťaže, ďalej v oblasti akvakultúry a agro-environmentálnych opatrení. Stav v plnení tematického cieľa 6 je ovplyvnený hlavne nepriaznivým stavom v oblasti odpadového hospodárstva. Darí sa však znižovať spotrebu energie a surovín, a odpútať hospodársky rast od ich spotreby (tzv. *decoupling*). Produktivita zdrojov stúpla z 0,94 EUR/kg v roku 2010 na 1,07 EUR/kg v roku 2015 a na 1,15 EUR/kg v roku 2017. Energetická náročnosť (v kgoe/€) stúpla z hodnoty 3,3 v roku 2015 na 4,8 v roku 2017, ale stále hlboko zaostáva za priemerom EÚ. Napriek znižovaniu materiálnej a energetickej náročnosti rastie tlak na ekosystémy a zhoršuje sa ich stav. Nepriaznivá situácia bola zaznamenaná až v prípade 60 % biotopov európskeho významu.

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC6 je Operačný program Kvalita životného prostredia, Program rozvoja vidieka a Integrovaný regionálny operačný program. Prioritná os 1 OP KŽP je zameraná na udržateľné využívanie zdrojov. Investuje do sektorov odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, ochrany a obnovy biodiverzity, do opatrení zameraných na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie a dekontaminácie priemyselných areálov. Prioritná os 4 IROP sa zameriava na energetickú efektívnosť budov, investovanie do sektora vodného hospodárstva a zlepšovanie mestského prostredia.

Nepriaznivá situácia je hlavne v OP RH, kde pri PÚ2 vidíme len 4,61 % zazmluvnenia a iba 8,17 % čerpania v rámci PÚ3. Situácia v OP KŽP je pomerne dobrá hlavne kvôli vysokému (57,93 %) zazmluvneniu. Pri PRV sa čerpanie pohybuje od 29,65 % pri M12 po 79,31 % pri M04.

Prioritné osi OP KŽP a IROP, ako aj opatrenia PRV, dosiahli k 31.12.2018 vysokú úroveň zazmluvnenia i čerpania. Kombinované zazmluvnenie činilo 1 514,135 mil. EUR (64,50 %) a čerpanie 831,561 mil. EUR (35,43 %). Z územného hľadiska sa najvyššie čerpanie dosiahlo v Trenčianskom a Košickom kraji.

Hlavný problém v oblasti efektívneho využívania zdrojov je dlhodobé odpadové hospodárstvo. Recyklácia komunálneho odpadu je najnižšia v rámci V4 a o 35 % pod priemerom EÚ28. V miere skládkovania sme najhorší vo V4 (aj keď Maďarsko zaostáva iba o 1 percento) a s hodnotou 47 % dosahujeme takmer dvojnásobok priemeru EÚ28.

V prípade vývoja indexu ekoinovácií stúplo Slovensko z hodnoty 43 v roku 2010 na hodnotu 74 v roku 2016, ale i tak v rámci EÚ patríme medzi najslabšie krajiny. V oblasti energetickej náročnosti (kgoe/Eur) má Slovenská republika pomerne priaznivý ukazovateľ 4,8, ktorý je približne na úrovni ostatných krajín V4 a pod priemerom EÚ. Spotreba materiálov (v tonách na obyvateľa) ma dlhodobé priaznivé tendencie a je pod priemerom

EÚ aj V4. V indexe využívania vody je Slovensko úspešnejšie ako susedné Poľsko a Česko. V produktivite využitia vody (v EUR/m³), čiže ekonomického výkonu na meter kubický odobratej čerstvej vody, je Slovensko s hodnotou 133,8 a v porovnaní s Českom a Poľskom regionálnym lídrom.

4.2.7 TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Zdrojom podpory pre TC7 sú Operačný program Integrovaná infraštruktúra (PO1 až PO6) a Integrovaný regionálny operačný program (PO1). TC7 vykazoval k 31.12.2018 relatívne vysoký stupeň zazmluvnenia (67,7 %) i čerpania (32,4 %). Plnenie výkonnostného rámca v TC7 je veľmi priaznivé v prípade nefinančných ukazovateľov cestnej a železničnej dopravy OP II PO1-4 a OP II PO6. Nedostatočný pokrok sme zaznamenali len v malej časti nefinančných ukazovateľov (časť vodnej dopravy a čiastočne v železničnej doprave). Vzhľadom na celkový rozsah alokovaných prostriedkov, priebežné plnenie výkonnostného rámca TC7 dáva dobrý predpoklad pre jeho ďalšie úspešné čerpanie. Pretože Slovensko patrí medzi európske krajiny s nižšou hustotou cestnej siete, intervencie zdrojov EÚ do budovania cestnej infraštruktúry napomáhajú dobiehaniu v tejto oblasti. V poslednom sledovanom roku 2017 pribudlo medziročne 28 km diaľnic a rýchlostných ciest. Pretrvávajúcou výzvou je okrem budovania novej i obnova nevyhovujúcej kvality existujúcej cestnej infraštruktúry (najmä ciest II. a III. triedy), čo rovnako ovplyvňuje ekonomický rozvoj a kvalitu života v regiónoch. Druhou najväčšou oblasťou podľa výšky intervencií je železničná doprava. Miera čerpania finančných prostriedkov je nižšia než v prípade cestnej dopravy; OP II PO1 má 25,66 % mieru čerpania a OP II PO5 dokonca len 0,33 %. Potrebu venovať zvýšené úsilie modernizácií infraštruktúry železničnej dopravy ukazuje aj hodnotenie stavu kvality železničnej dopravy. Podľa *The 2017 European Railway Performance Indexu* sa Slovensko umiestnilo v roku 2017 na 21. mieste z 25 hodnotených krajín (horšie hodnotené krajiny ako Slovensko boli len Rumunsko, Poľsko, Portugalsko, Bulharsko). V tomto hodnotení v roku 2015 sa Slovensko nachádzalo rovnako na 21. mieste. Na financovanie verejnej dopravy je zameraná najmä OP II PO3, kde je alokovaných 322,35 mil. EUR. Táto PO vykazuje v rámci TC7 druhú najvyššiu mieru čerpania 38,7 %. V rámci tejto PO sa financuje obnova a modernizácia vozového parku verejnej dopravy (najmä v mestách Bratislava, Košice, Žilina a Prešov). Pozitívum je preferencia električkovej a trolejbusovej mestskej dopravy, čo má nepochybne aj priaznivé environmentálne dopady. Projekty podpory verejnej dopravy sú financované aj v rámci IROP PO1 - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, v ktorej je výška alokácie 416,82 mil. Verejnú mobilitu podporujú projekty budovania cyklochodníkov a cyklotrás alebo projekty zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy zamerané na modernizáciu infraštruktúry verejnej dopravy, budovania informačných systémov a pod. Pozitívom je podpora integrácie jednotlivých dopravných módov, čo zvyšuje atraktivitu prechodu z osobnej na verejnú dopravu. Príspevok TC7 je dôležitý aj v kontexte cieľov Stratégie Európa 2020. Celkovú výšku alokácie TC7 vo väzbe na cieľ Európa 2020, znížiť emisie CO₂, môžeme kvantifikovať na úrovni 1747,25 mil. EUR (priamo alebo nepriamo zamerané osi financujúce železničnú dopravu OP II PO1 a OP II PO5 a verejnú dopravu prostredníctvom osí OP II PO3 a IROP PO1). V rokoch 2016-2018 sa prijalo niekoľko

dôležitých dokumentov pre riadenie a financovanie v oblasti dopravy. Kľúčovým dokumentom je *Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II*. Politika podpory elektromobility je riešená v *Stratégii rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky* ako aj nadväzujúcom akčnom pláne. Environmentálnych otázok dopravy sa dotýka aj stratégia *Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky*.

4.2.8 TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Aktivity podporené v rámci TC8 majú podporiť kvalitu trhu práce, tak na strane zamestnávateľov ako i zamestnancov. Pri schvaľovaní Partnerskej dohody bol hlavný dôraz kladený na zníženie dlhodobej nezamestnanosti, zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti mladých ľudí, podporu pracovnej mobility ako i zvýšenie kvality v poskytovaní verejných služieb zamestnanosti. V čase prípravy Partnerskej dohody SR vo všetkých uvedených kategóriách zaostávala za priemerov EÚ28.

Hlavným zdrojom podpory v rámci TC8 je OP Ľudské zdroje (PO2 a PO3) a Integrovaný regionálny operačný program (PO3). V rámci OP LZ možno konštatovať veľmi uspokojivé výsledky, tak v súvislosti s napĺňaním finančných, ako i výstupových ukazovateľov. Stanovená hodnota čiastkového cieľa pre rok 2018 bola v súvislosti s výstupovými ukazovateľmi výrazne prekročená. V prípade finančných ukazovateľov bola stanovená hodnota prekročená v dvoch prípadoch, v jednom prípade zostala na úrovni 71,85 %. Vzhľadom na mieru zazmluvnenia 110 % finančných prostriedkov však možno predpokladať plynulé vyrovnanie uvedeného zaostávania.

Situácia je odlišná v súvislosti s príspevkom IROP (PO3). V tomto prípade neboli naplnené očakávané hodnoty v prípade žiadneho zo stanovených čiastkových cieľov a realizácia programu významne zaostáva.

Napĺňanie TC8 bolo nepochybne ovplyvnené výrazným poklesom registrovanej nezamestnanosti, ktorý v období rokov 2014-2018 nastal. Evidovaná miera nezamestnanosti v SR v rámci sledovaného obdobia podľa údajov Eurostatu klesla z 13,2 % na 6,5 %⁸. Rovnako pozitívny vývoj bolo možné sledovať i v súvislosti s mierou dlhodobej nezamestnanosti (pokles z 9,3 % na 4 %). Je teda možné predpokladať, že cieľ Národného programu reforiem, ktorým je v horizonte do roku 2020 znížiť mieru dlhodobej nezamestnanosti na 3 %, bude naplnený.

Pozitívny vývoj bol zaznamenaný i v súvislosti s mierou zamestnanosti, ktorá v rokoch 2014-2018 stúpila z 61,7 % na 68,2 % a výrazne sa priblížila priemeru EÚ28, ktorý ku koncu roka 2018 dosiahol 68,9 %. Výzvou však stále zostáva miera zamestnanosti znevýhodnený skupín. V prípade týchto príspevkov EŠIF zohráva kľúčovú úlohu. Napr. v súvislosti so zamestnávaním ľudí so zdravotným postihnutím, kde miera zamestnanosti v rámci sledovaného obdobia stúpila z 32,6 % v roku 2014 na 38,7 % v roku 2018, je možné tvrdiť, že vďaka príspevku EŠF, bolo zamestnaných až 14 % z celkového počtu

---

⁸ Podľa údajov UPSVaR SR, miera registrovanej nezamestnanosti v rámci sledovaného obdobia klesla z 12,3 % na 5,04 %.

zamestnaných osôb so zdravotným postihnutím. Zvyšovanie zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím významným spôsobom prispieva aj k napĺňaniu horizontálnych princípov rovnosti mužov a žien a nediskriminácie.

Príspevok EŠIF je možné považovať za rovnako kľúčový i z pohľadu znižovania regionálnych rozdielov trhu práce, zvyšovania zamestnanosti osôb s nízkou mierou vzdelania alebo osôb z prostredia marginalizovaných rómskych komunít. V súvislosti s uvedenými skupinami dotované pracovné miesta realizované prostredníctvom APTP predstavujú často jedinú príležitosť zamestnať sa. Počas sledovaného obdobia bol kladený významný dôraz na realizáciu projektov rozvoja regionálnej alebo miestnej zamestnanosti realizovaných v zmysle §54 Zákona o službách zamestnanosti. V roku 2018 bolo v prospech týchto projektov vyčerpaných až 51% celkovej sumy AOTP, pričom 64% všetkých finančných prostriedkov bolo použitých v prospech podpory zamestnanosti a zamestnateľnosti v Banskobystrickom, Prešovskom a Košickom kraji.

Za významne pozitívny je možné považovať i trend zvyšujúceho sa počtu účastníkov zaradených do programov podpory vzdelávania a získavania kompetencií, pričom tieto sú realizované výlučne vďaka pomoci ESF.

V prípade Rómov⁹ sa miera zamestnanosti odhaduje na úroveň 25 %¹⁰, avšak vzhľadom na absenciu dát usporiadaných v časových radoch je ťažné ilustrovať vývoj. Na základe znalosti terénu je však možné konštatovať nárast zamestnanosti i v tejto skupine.

Opatrenia zamerané na zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti ako i skvalitňovanie trhu práce sú realizované v zmysle Národnej stratégie zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020. Túto je v súvislosti s napĺňaním cieľov TC8 možné považovať za nosný dokument. Z pohľadu zamestnanosti jednotlivých skupín je za kľúčovú možné považovať i Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 alebo Stratégiu rodovej rovnosti na roky 2014 – 2020.

Napriek výrazne pozitívnym trendom, výzvou zostávajú ľudia mimo trhu práce, ktorí nie sú evidovaní v registri uchádzačov o zamestnanie. O veľkosti tejto skupiny neexistujú relevantné dáta, ide však o najzraniteľnejšie skupiny, akými sú ľudia bez domova, ľudia z prostredia MRK, ľudia so zdravotným postihnutím, mladí ľudia, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku. Títo zostávajú bez akejkoľvek asistencie. Efektívne služby zamestnanosti v súvislosti s týmito skupinami však vyžadujú prepojenie so sociálnymi službami a poskytovaním programov rannej intervencie. Prepájanie jednotlivých typov služieb a ich poskytovanie vo forme tzv. case-managementu stále zaostáva. Ku zlepšeniu situácie by mohla prispieť pluralizácia v poskytovaní služieb zamestnanosti a zapojenie i neverejných poskytovateľov.

---

⁹ Ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít sú podskupinou.

¹⁰ EU (2016): Second European Union Minorities and Discrimination Survey, Roma – Selected findings, European Union, Agency for Fundamental Rights

4.2.9 TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácii

Napriek ekonomickému rastu, chudoba pre Európu predstavuje jeden z vážnych problémov. Cieľom stratégie Európa 2020 je počet ľudí v EÚ vystavených chudobe a sociálnemu vylúčeniu alebo nimi ohrozených znížiť aspoň o 20 miliónov v EÚ. Aktivity realizované v zmysle TC9 sú zamerané na akékoľvek skupiny ohrozené chudobou, avšak s prioritným dôrazom na ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudí so zdravotným postihnutím, najmä tých žijúcich v inštitúciách, seniorov, rodiny s malými deťmi alebo detí a mladých ľudí v detských domovoch.

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC9 je OP Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny operačný program. Napriek tomu, že príspevok z EŠIF v SR predstavuje len cca 8,5 % celkového rozpočtu programov zameraných na riešenie chudoby, v súvislosti s jednotlivými cieľovými skupinami (napr. MRK) príspevok EŠIF predstavuje kľúčový zdroj rozpočtu realizovaných programov.

Z územného hľadiska sa v TC9 najviac prostriedkov vyčerpalo v Prešovskom a Košickom kraji, čo vzhľadom na demografické trendy, štruktúru obyvateľov, prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít ako i trend odchodu mladých ľudí možno považovať za prirodzené.

V rámci OP LZ možno konštatovať veľmi uspokojivé výsledky, tak v súvislosti s napĺňaním finančných ako i výsledkových ukazovateľov. Stanovená hodnota čiastkových cieľov pre rok 2018 bola v súvislosti s výstupovými ukazovateľmi výrazne prekročená v prípade všetkých šiestich prípadov. V súvislosti s finančnými ukazovateľmi bola stanovená hodnota prekročená v dvoch prípadoch, v jednom prípade zostala na úrovni 49,73 %. Vzhľadom na mieru zazmluvnenia v prípade všetkých troch dotknutých prioritných osí je však možné predpokladať plynulé vyrovnanie uvedeného zaostávania.

Zlepšenie významne zaostávajúceho čerpania možno očakávať i v prípade IROP IP2.1, kde doposiaľ došlo k nulovému plneniu výstupových ukazovateľov. Ich plnenie je naviazané na realizáciu ďalších programov financovaných z programov OP LZ, z ktorých viaceré boli naštartované len v roku 2018¹¹.

Miera čerpania výrazne zaostáva i v prípade IROP PO5, tu je však vzhľadom na úspešné naplnenie výstupových ukazovateľov tiež možné predpokladať dobré vyhladky na plynulé vyčerpanie alokovaných finančných zdrojov.

Vzhľadom na napĺňanie cieľov znižovania chudoby, podľa údajov Eurostat SR v rokoch 2014-2018 sa znížil počet ľudí vystavených chudobe alebo ohrozených chudobou o 255 000. Pokles potvrdzujú i údaje Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podľa ktorých počet domácností poberajúcich dávku v hmotnej núdzi v období rokov 2014-2018 klesol o 55 %, z 183 472 domácností v roku 2014 na 66 466 domácností v roku 2018.

---

¹¹ Ide napr. o program deinštitucionalizácie sociálnych služieb, kde IROP zabezpečuje investície do fyzickej infraštruktúry. Realizácie investície je však možná iba v prípade tzv. transformačného plánu zariadenia. Tvorba transformačných plánov je predmetom NP „Deinštitucionalizácie – podpora transformačných tímov“ realizovaného v rámci OP LZ. Tento však bol oficiálne začatý až v lete 2018 a prvé transformačné plány začnú vznikať v roku 2020.

Rovnako pozitívny trend je možné sledovať i v prípade ďalších ukazovateľov, ktorými sú napr. výška disponibilného príjmu domácnosti, miera rizika chudoby alebo miera závažnej materiálnej deprivácie.

Pozitívny trend je možné okrem iného interpretovať i vývojom trhu práce na Slovensku. Tento v období ostatných rokov začal trpieť významným nedostatkom pracovnej sily, vďaka čomu sa otvorili možnosti i pre ľudí, ktorí boli z trhu práce tradične vylučovaní a ich jediný príjem často tvorila len dávka v hmotnej núdzi.

Napriek pozitívnym trendom na makroúrovni, situácia je stále viac ako kritická na úrovni jednotlivých skupín obyvateľov, medzi ktoré určite patria ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudia so zdravotným postihnutím, osamelí rodičia alebo významná skupina seniorov.

V súvislosti so sociálnym začlenením, bojom proti chudobe a akejkolvek diskriminácii bolo na národnej úrovni prijatých viacero stratégií, medzi kľúčové patria Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe; Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020; Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím 2014-2020; Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR; Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 – 2020; Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020; Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR alebo Konceptcia integrácie cudzincov v Slovenskej republike.

Problémom zostáva dostupnosť sociálnych služieb poskytovaných na komunitnej úrovni, financovanie služieb dlhodobej starostlivosti, programy zamerané na podporu dostupného bývania pre najviac zraniteľné skupiny alebo programy poskytované vo forme case managementu (teda sociálne služby s elementom iných typov služieb). Vďaka paternalistickému prístupu v sociálnych službách, ich transformácia na komunitný spôsob poskytovania je problematická. Zvyšovaniu kvality a dostupnosti sociálnych služieb bráni i nedostatok a nízke platové ako i spoločenské ohodnotenie sociálnych pracovníkov.

4.2.10 TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Ciele stratégie Európa 2020 v rámci TC10 stanovujú zníženie podielu žiakov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku na 6 % a zvýšenie podielu vysokoškolsky vzdelanej populácie vo vekovej skupine 30-34 rokov na 40 % do roku 2020. Ďalšie aktivity podporované v rámci TC10 majú zvýšiť zaškolenosť v predprimárnom vzdelávaní, zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania, podporiť duálne vzdelávanie a zvýšiť podiel obyvateľstva, ktoré sa podieľa na celoživotnom vzdelávaní.

Rozhodujúcu podporu pre napĺňanie TC10 poskytuje Operačný program Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny operačný program. Celkové čerpanie EŠIF v TC10 sa k 31.12.2018 pohybovalo na úrovni 4,54 %. Bolo príliš nízke na to, aby sa dali očakávať významné hrubé efekty investícií z európskych zdrojov.

Predprimárne vzdelávanie je veľmi dôležité pre sociálnu inklúziu znevýhodnených skupín, ale vytvára predpoklady pre riadne ukončenie školskej dochádzky v budúcnosti. Podiel

detí navštevujúcich škôlku vo veku 4 rokov je na Slovensku výrazne nižší ako priemer EÚ a v poslednom desaťročí stagnuje. V mnohých prípadoch preto nie sú vytvorené predpoklady pre riadne ukončenia školskej dochádzky.

Národný cieľ v oblasti predčasného ukončenia školskej dochádzky bol stanovený pomerne náročne a značne nižšie ako celoeurópsky cieľ na úrovni 10 %. Národný cieľ nebol stanovený vhodne ani realisticky, najmä vzhľadom na sociálny a ekonomický kontext úspešnosti v povinnej školskej dochádzke. Regresná analýza za roky indikovala, že podiel sociálno-ekonomického pozadia na predčasnom ukončení dochádzky žiakov základných škôl stúpol z 67,7 % v rokoch 2011-2013 na 74,5 % v rokoch 2016-2018. Výsledky regresnej analýzy potvrdzujú, že predčasné ukončenie školskej dochádzky je hlavne problémom chudoby a sociálnej inklúzie a menej problémom samotného vzdelávania.

Ekonomický boom a demografická zmena zásadným spôsobom zmenili situáciu na trhu práce. Slovenskí zamestnávateľia čelia veľkému nedostatku pracovných síl vo všeobecnosti i v špecifických odboroch. Slovensku sa nedarí naplňovať ciele v oblasti duálneho a celoživotného vzdelávania. V SR klesá počet stredných odborných škôl vykonávajúcich praktické vyučovanie. Podiel obyvateľstva participujúceho na celoživotnom vzdelávaní je v SR hlboko pod priemerom EÚ (SR 2018: 3,9 %, EÚ 2018: 11,1 %) a za posledných 10 rokov stagnuje.

Prechod od regulovaného k masovému vysokoškolskému vzdelávaniu sa prejavil vo veľmi rýchlom raste podielu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Slovensko pravdepodobne dosiahne cieľ mať 40 % podiel populácie vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním. Problémom vysokého školstva je kvalita vzdelávania a výskumu a tiež vysoký podiel študentov odchádzajúcich študovať a pracovať do zahraničia.

Európska komisia v správe o Slovensku za rok 2019 konštatuje vykonanie niektorých reforiem v systéme vzdelávania. Ich výsledky sa však môžu prejavíť až s odstupom času. Správa konštatuje pretrvávajúci „nedostatok ponuky zariadení starostlivosti o deti, priemerné vzdelávacie výsledky na stredoškolskej úrovni, nedostatočnú relevantnosť vzdelania pre trh práce a pokrívajúcu atraktivnosť univerzít v medzinárodnom meradle“. Správa na druhej strane oceňuje reformy v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Kľúčovým dokumentom v oblasti reforiem vzdelávacieho systému je Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania (NPRVV). Implementačný plán programu predpokladá celkové investície v rokoch 2018-2027 vo výške 15,57 mld. EUR zo štátneho rozpočtu. Najväčšie položky sa týkajú zvyšovania platovej tarify pedagogických zamestnancov. Zo zdrojov EŠIF sa predpokladá najmä podpora povinného predprimárneho vzdelávania v materských školách a podpora programov na skvalitnenie prípravy na učiteľské povolanie na základných, stredných a vysokých školách. Zákon č. 269/2018 o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania zriadil Akreditačnú agentúru ako nezávislú verejnoprávnu inštitúciu, ktorá vykonáva činnosti externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania.

4.2.11 TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Tematický cieľ 11 tvoria prostriedky OP EVS s celkovou alokáciou 278,449 mil. EUR. Cieľom OP EVS je modernizácia verejnej správy a zlepšenie klientsky orientovaných služieb pre občanov a podnikateľov. Dominantnou prioritnou osou je PO1 - Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa (234,101 mil. EUR) a PO2 - Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáhateľnosť práva smeruje menšia časť prostriedkov (33,210 mil. EUR). Celková miera čerpania TC11 k 31.12.2018 je zatiaľ pomerne nízka, len 13,65 %. Miera zazmluvnenia bola vo výške 56,88 %. Plnenie výkonnostného rámca OP EVS PO 1 je pomerne dobré. Ukazovatele „Percento čerpania finančných prostriedkov“ ako aj „Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb“ dosahujú vysoké hodnoty a teda existuje predpoklad úspešnej implementácie prostriedkov z OP EVS PO1. V plnení výkonnostného rámca OP EVS PO2 vidíme priestor pre zlepšenie. V EVS PO1 bolo ku koncu hodnoteného obdobia 85 čerpaných projektov. V prípade organizácií štátnej správy ako prijímateľa sa projekty týkajú optimalizácie procesov vo verejnej správe, budovania a rozvoja kapacít analytických útvarov na vybraných ústredných orgánoch štátnej správy, vzdelávania zamestnancov vo verejnej správe a pod. Časť prostriedkov v rámci OP EVS PO1 smeruje do neziskového/tretieho sektora; týkajú sa optimalizácie celého spektra verejných politík alebo zvyšovania občianskej participácie. Aj keď vzhľadom na nízke čerpanie TC11 nie je možné zatiaľ realisticky zhodnotiť jeho prínos, môžeme predpokladať, že realizácia projektov v uvedených oblastiach môže prispieť k rastu kvality a efektívnosti verejnej správy. Práve efektívnosť štátnej a verejnej správy, kvalita regulácií a znižovanie korupcie patria dlhodobo medzi kľúčové výzvy reforiem a politík na Slovensku. Dokument Európskej komisie Správa o Slovensku 2019 konštatuje, že verejná správa "napriek úsiliu, ktoré sa realizovalo v rámci stratégie lepšej regulácie (RIA 2020), nedosahuje primeranú účinnosť v dôsledku nedostatočnej spolupráce medzi administratívnymi úrovňami, ako aj v dôsledku častých legislatívnych, regulačných a daňových zmien." Problémom ostáva korupcia a hoci dochádza k zlepšovaniu celkovej účinnosti súdництва, pretrvávajú obavy o jeho vnímanú nezávislosť. Na potrebu modernizácie funkcií verejnej správy pre podnikateľov upozorňujú aj indikátory Doing Business 2019, podľa ktorého z hľadiska podnikania pretrváva ako najväčšia regulačná bariéra dĺžka konkurzného konania (štyri roky) a čas potrebný na získanie stavebného povolenia (300 dní). Dlhé stavebné konanie môže byť prekážkou implementácie prostriedkov EŠIF do fyzickej infraštruktúry. I keď celková alokácia v rámci EVS PO2 do justičného systému nie je veľká, čerpané projekty zamerané na budovanie a posilňovanie analytických kapacít v rezorte spravodlivosti, kapacít v oblasti poskytovania právnej pomoci a prevencia eskalácie právnych problémov, vzdelávanie sudcov a zamestnancov alebo zavádzanie systému hodnotenia kvality môžu prispieť k rastu efektívnosti súdneho systému. Ak hodnotíme justíciu podľa indikátorov CEPEJ za rok 2016 v medzinárodnom kontexte, vidíme aj isté pozitíva; čas alebo miera vyriešenia prípadov v občianskoprávných a obchodných konaniach je v porovnaní s V4 pomerne priaznivá.

4.3 Realizácia programov EÚS a PS INTERACT III a ich prienik s Dunajskou stratégiou

Európska komisia hodnotila 73 programov EÚS v hodnote implementovaných v rokoch 2007-2013¹². Hodnotiaca správa uvádza, že mnohé programy EÚS nemajú jasne priorizované ciele a chýba im orientácia na výsledok. Z celkovej investovanej sumy 8 miliárd EUR išlo najviac na projekty s témami životného prostredia (20,2 %), výskumu a inovácií (16,5 %), dopravy (13,6 %) a kultúrnej a sociálnej infraštruktúry (12,2 %). Nastavenie programov EÚS s Rakúskom a Českom má odlišnú tematickú štruktúru ako je v EÚ. Z celkovej alokovanej sumy 89 miliónov EUR bolo alokovaných na tému životného prostredia 53,1% (TC6), na tému inovácií, vzdelávania a odbornej prípravy 20,5 % (TC 1 + TC10), na tému posilnenia inštitucionálnych kapacít 14,5 % (TC11) a na tému dopravy len 5,8% (TC7). Na technickú pomoc je pridelených 6,0% celkovej alokácie.

Programy Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT sa spolupodieľajú na riadení a implementácii makroregionálnej Stratégie Európskej únie pre dunajský región („Dunajská stratégia“). Plnenie výkonnostného rámca IR V-A SK-CZ nedosahuje želateľný pokrok. Zo 7 MU ukazovateľov sa za rok 2018 naplnili len 3. Plnenie výkonnostného rámca Interreg V-A SK-AT v porovnaní s čiastkovým cieľom na rok 2018 bolo dosiahnuté v rámci kľúčových vykonávacích krokov (KVK) s názvami Počet projektov s uzatvorenými zmluvami v PO1 na 75 %, v PO2 (pre investičnú prioritu 6d) na 100 % a v PO4 na 100 %.

Výška celkovej alokácie v dvoch operačných programoch cieľa Európska územná spolupráca: Interreg V-A SK-CZ, Interreg V-A SK-AT je 166,032 mil. EUR. Výška alokácie PS INTERACT III je 39,393 mil. EUR. Programy vykázali k 31.12.2018 nízku mieru čerpania, Interreg V-A SK-CZ vo výške 2,49 % a Interreg V-A SK-AT vo výške 2,52 %. Najvyššiu mieru čerpania mal program PS INTERACT III vo výške 30,41 % (detailnejší popis realizácie programov EÚS na úrovni osí sa na nachádza v Prílohe 3).

4.4 Implementácia koordinačných mechanizmov stanovených v Partnerskej dohode

V zmysle Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (všeobecné nariadenie) sú členské štáty vyzývané ku zabezpečeniu lepšej koordinácie medzi EŠIF navzájom ako i ďalšími nástrojmi EÚ a vnútroštátnymi nástrojmi podpory. Cieľom je súčinnosť jednotlivých nástrojov podpory tak, aby bol ich dopad v prospech naplňania konkrétneho cieľa maximalizovaný a aby jednotlivé nástroje podpory vytvárali vzájomné synergie. Medzi hlavné nástroje koordinácie patrí:

Koordinácia medzi EŠIF navzájom:

Úlohu hlavného koordinátora plní CKO. Tento zabezpečuje spoločné pravidlá a postupy, vďaka ktorým je fungovanie jednotlivých OP možné považovať za vysoko harmonizované.

---

¹² European Commission (2016): WP1: [Synthesis report Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund \(ERDF\) and the Cohesion Fund \(CF\)](#).

V rámci sledovaného obdobia, okrem vydania a pravidelnej aktualizácie Systému riadenia EŠIF, CKO poskytol 37 vzorov a 36 metodických pokynov.

Z pohľadu vzájomnej koordinácie je za kľúčový možné považovať metodický pokyn k zabezpečeniu koordinácie synergických účinkov medzi EŠIF a inými nástrojmi podpory EÚ a SR (metodický pokyn č.11). Tento určuje štruktúru hlavných dokumentov, ktoré majú jednotlivé RO s cieľom zabezpečenia koordinácie synergických efektov povinnosť vypracovať a v daných termínoch predložiť CKO.

Medzi nástroje CKO zamerané na koordináciu EŠIF navzájom je i tzv. Rada CKO, ktorá je poradným orgánom CKO zriadeným za účelom prerokovania a prijatia stanovísk ohľadom problémov v rámci schvaľovacieho procesu žiadosti o NFP.

Za základný nástroj vzájomnej koordinácie a posilňovania komplementárnosti a synergie medzi jednotlivými operačnými programami je možné považovať Národný monitorovací výbor a monitorovacie výbory jednotlivých OP. Každý z uvedených monitorovacích výborov z pohľadu svojho zloženia rešpektuje princíp partnerstva a okrem zástupcov ostatných operačných programov zapája i široké spektrum ďalších relevantných hráčov, vrátane MVO. V prípade viacerých OP (OP LZ, OP II) s cieľom zabezpečiť expertnú úroveň rozhodnutí monitorovacieho výboru, boli zriadené komisie monitorovacích výborov pre jednotlivé prioritné osi.

Dôležitú úlohu pri zabezpečovaní mechanizmu koordinácie synergických účinkov zohráva i tzv. „Pracovná komisia pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR“. Táto je zriadená ÚPVII ako expertný medzirezortný koordinačný orgán a svojim zložením zabezpečuje i koordináciu voči iným nástrojom akými sú EŠIF.

Viaceré OP, najmä ak svojimi aktivitami prispievajú k napĺňaniu spoločnej stratégie, vytvárajú osobitné koordinačné mechanizmy. Za azda najviac štruktúrovaný a formalizovaný je možné považovať mechanizmus vytvorený s cieľom koordinácie aktivít zameraných na reformu verejnej správy medzi OP II a OP EVS. Princípy spolupráce sú definované v dokumente „Systém vzájomnej koordinácie medzi OP EVS a OP II“, tvoriace súčasť Partnerskej dohody. Nad rámec štandardných nástrojov (monitorovací výbor) je koordinácia zabezpečená i prostredníctvom špecializovaného Riadiaceho výboru pre PO7 OP II (označovaný aj ako Riadiaci výbor pre štúdiu realizovateľnosti) a tzv. Hodnotiacou komisiou na posudzovanie reformných zámerov.

Hoci proces tvorby a schvaľovania reformného zámeru možno považovať za náročný, mechanizmus koordinácie OP EVS a OP II sa osvedčil ako funkčný a zmysluplný. A to i napriek počiatočným ťažkostiam s jeho nastavovaním, vďaka čomu boli prvé vyzvania pre národné projekty realizované až koncom roka 2016 čo spôsobilo významné zaostávanie čerpania finančných zdrojov v prvých rokoch programového obdobia. Mechanizmus je však dnes už etablovaný a môže byť považovaný za príklad dobrej praxe v koordinácii finančných prostriedkov určených na financovanie konkrétnych tém.

Koordinácia medzi jednotlivými OP je realizovaná i prostredníctvom pracovných skupín zložených so zástupcov relevantných operačných programov. Ide najmä o:

- pracovná skupina OP LZ a IROP pre oblasť vzdelávania
- pracovná skupina OP LZ a IROP pre oblasť deinštitucionalizácie

- pracovná skupina IROP a OP KŽP pre podporu zelených opatrení v rámci výziev na ochranu pred povodňami
- pracovná skupina IROP a OP KŽP pre udržateľné využívanie drevnej biomasy (so zapojením zástupcov MVO)
- pracovná skupina monitorovacieho výboru OP KŽP pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru

Za silný nástroj koordinácie EŠIF je určite možné považovať ITMS2014+, ktorý je hlavným a jediným informačným systémom pre riadenie a koordináciu EŠIF. ITMS2014+ okrem nástrojov určených pre žiadateľov a prijímateľov pomoci a pre poskytovateľov pomoci (neverejná časť), ponúka i verejne dostupné rozhrania. Portfólio verejne dostupných informácií je postupne rozširované, okrem informácií o výzvach na predkladanie žiadostí o NFP, poskytuje i informácie o schválených/neschválených ŽoNFP a realizovaných projektoch. ITMS2014+ predstavuje dôležitý nástroj pre efektívnu administráciu EŠIF a poskytuje viacero funkcionalít zameraných na znižovanie rizika nesprávneho využívania EŠIF (funkcionalita neprekrývania výdavkov, elektronické žrebovanie hodnotiteľov atď.).

Využívanou funkcionalitou je odoberanie aktualít, čo určite prispieva ku šíreniu informácií o EŠIF. Overeným kanálom pre šírenie informácií o EŠIF je i integrovaná sieť siedmych informačno-poradenských centier. Tieto sú zriadené popri VÚC s cieľom zabezpečiť efektívne informovanie a komunikáciu o EŠIF v regiónoch.

Posilnenie synergií medzi jednotlivými OP sa snaží zabezpečiť i iniciatíva realizovaná v rámci projektu s názvom „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“. Projekt je realizovaný v partnerstve CKO a Úradu splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť a je možné ho považovať za nový príspevok koordinačných mechanizmov najmä voči prostrediu mimo EŠIF.

Koordinácia s inými nástrojmi

Napriek formálnemu záväzku, jednotlivé OP vykazujú len malú mieru koordinácie s komunitárnymi programami. Ako jediný príklad bol identifikovaný OP VaI, v rámci ktorého je realizovaný NP zameraný na zabezpečenie povinného spolufinancovania programu Horizon 2020 zo strany zapojených slovenských inštitúcií.

Významný pokrok bol v rámci sledovaného obdobia zaznamenaný v súvislosti s realizáciou finančných nástrojov implementovaných cez Slovenský investičný holding. Tento využíva prostriedky piatich OP, v prípade dvoch finančné nástroje začali byť využívané, v prípade zvyšných troch bol zaznamenaný významný posun v realizácii VO na sprostredkovateľa finančných nástrojov.

Z pohľadu posilňovania synergických efektov je dôležitá iniciatíva Svetovej banky realizovaná v spolupráci s DG Regio s VÚC Prešov s názvom Dobiehajúce regióny (Catching up regions). Iniciatíva poskytuje pomoc pri zabezpečovaní nadrezortného prístupu potrebného pre realizáciu rozvojových iniciatív Prešovského kraja v oblasti vzdelávania a posilňovania ľudských kapacít v oblasti vzdelávania.

Spolupráca so Svetovou bankou prebieha i v oblasti životného prostredia a tvorby Nízkouhlíkovej stratégie rozvoja SR.

4.5 Pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov

Jedným z výrazných faktorov vplyvujúcich na znižovanie záujmu o Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) zo strany rôznych typov žiadateľov je dlhodobá vysoká miera administratívnej záťaže. S cieľom znižovania administratívnej záťaže žiadateľov bol Vládou SR dňa 27.09.2017 prijatý Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF. Materiál vypracovaný sekciou Centrálny koordinačný orgán ÚPVII bol predložený ako iniciatívny materiál podpredsedom vlády SR pre investície a informatizáciu. Centrálny koordinačný orgán sa dlhodobu venuje analýzám a prijímaniu opatrení, ktorých cieľom je zvýšiť transparentnosť procesu implementácie, zjednodušiť a urýchliť implementáciu EŠIF. Materiál definuje súbor 37 opatrení, ktoré majú prispieť k zvýšeniu transparentnosti a zjednodušiť administrácie prípravy a realizácie projektov. V oblasti znižovania administratívnej záťaže bola naplánovaná realizácia 18 opatrení, nad rámec ktorých boli realizované aj iné aktivity zo strany CKO (viď Prílohu 5). Opatrenia s rôznou komplexnosťou a potenciálnym dopadom boli postupne realizované od roku 2017. Opatrenia mali rôzny charakter a pre ich realizáciu bolo častokrát vyžadované zapojenie rôznych aktérov.

Prierezové opatrenie zamerané na široké cieľové skupiny bolo vybudovanie Informačno-poradenských centier. Integrovaná sieť Informačno-poradenských centier bola vybudovaná vo všetkých regiónoch (mimo BSK). Jej cieľom je aktívna podpora žiadateľov pri príprave a implementácii projektov. Centrá pomáhajú žiadateľom/prijímateľom s praktickými otázkami získavania zdrojov EŠIF ako aj implementácie projektov a prispievajú k znižovaniu záťaže cieľových skupín. Experti Informačno-poradenských centier boli vyškolení tak, aby boli schopní poskytovať komplexné služby v požadovanej kvalite širokej škále potenciálnych záujemcov. Vybudovaná sieť tak vytvorila podmienky pre priblíženie EŠIF aj skupinám menej bonitných žiadateľov, ktorí nemôžu spolupracovať s externými konzultantmi.

Významné uľahčenie podávania žiadosti a zníženie administratívnej záťaže je umožnenie plnej elektronickej komunikácie v procese podávania žiadostí o NFP v súlade so zákonom o e-Governmente, pričom však nebola dotknutá možnosť predkladania žiadosti v listinnej podobe. Toto opatrenie bolo realizované synergicky so znížením požadovania rôznych potvrdení, ktoré tvorili prílohy žiadosti. Aktivita bola spojená s celkovým zjednodušením elektronickej komunikácie so žiadateľmi, pričom umožnila komunikáciu prostredníctvom elektronickej schránky. Pre výraznejšie užívateľské zjednodušenie bol vytvorený prehľadný kurz práce so systémom ITMS2014+, ktorého cieľom je jednoduchým a pochopiteľným spôsobom navigovať žiadateľov pri práci v elektronickom rozhraní ITMS2014+.

Okrem toho boli realizované rôzne opatrenia zamerané na zjednodušenie vykazovania výdavkov, podpisu zmluvy alebo v oblasti verejného obstarávania, ktoré predstavuje jednu z významných bariér efektívnej implementácie EŠIF v podmienkach Slovenskej republiky. V oblasti verejného obstarávania došlo k zavedeniu ex-ante finančných opráv pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom, bola realizovaná analýza úpravy obchodných podmienok elektronického trhu, ale aj analýza zjednodušenia v oblasti kontroly.

S cieľom identifikovať ďalšie možnosti pre znižovanie administratívnej záťaže realizovalo CKO ďalšie aktivity. Jednalo sa o sériu dotazníkových prieskumov, hackathonov, okrúhlych stolov. Okrem toho bola nadviazaná spolupráca s neziskovým sektorom.

Detailnejšie hodnotenie pokroku v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov sa nachádza v Prílohe 5.

4.6 Pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov

4.6.1 Aktivity na presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch

Zmyslom horizontálnych princípov rovnosti mužov a žien a nediskriminácie a udržateľného rozvoja je zabezpečiť dosiahnutie definovaných cieľov, ktoré sa týkajú viacerých oblastí PD a nemôžu byť zabezpečené len prostredníctvom jedného operačného programu, ale vyžadujú prierezový a univerzálny prístup pretínajúci viaceré špecifické investičné priority jednotlivých operačných programov:

- V oblasti uplatňovania horizontálnych princípov rovnosti mužov a žien a nediskriminácia bolo na projektovej úrovni realizovaných 3 792 projektov, ktoré spĺňajú povinnú podmienku HP RMŽ a ND, v celkovej výške 5 726,68 mil. EUR. Podporu cieľom HP Udržateľného rozvoja deklarovalo 580 projektov a výška prostriedkov bola 409,167 mil. EUR. V rámci analyzovaného programového obdobia podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie bola riešená v rámci operačných programov IROP, OP RH, OP KŽP, OP II, OP ĽZ, OP Val a OP EVS (Príloha 6). Najviac projektov identifikovaných ako relevantné pre HP bolo v OP II (2438,4 mil. EUR), v OP KŽP (1572,8 mil. EUR) a v IROP (810,7 mil. EUR). Operačný program Val sa podieľal s 717,6 mil. EUR, OP ĽZ 118,8 mil. EUR, OP EVS dosiahol hodnotu 67,2 mil. EUR. Najmenej, 1,17 mil. EUR bolo v OP RH. Z hľadiska relevancie projektov treba zdôrazniť fakt, že hlavne investičné projekty v OP II a OP KŽP ovplyvňujú výsledné hodnoty.
- Operačný program Ľudské zdroje podporuje HP RMŽ a ND v plnej miere a to aj v nadväznosti na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013. V sledovanom období v rámci PO4 Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ORRRP) ako výkonný orgán HP RMŽ a ND spustil realizáciu aktivít národného projektu Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie. Cieľom projektu je zabezpečiť systémové inštitucionálne zabezpečenie poradenskej činnosti v oblasti rodovej diskriminácie vrátane rodovo podmieneného násillia a posilniť odborné kapacity Inštitútu pre výskum práce a rodiny pri realizácii politiky v oblasti odstraňovania diskriminácie z hľadiska pohlavia resp. rodu nielen z hľadiska realizovania výskumov, ale i poskytovania základného poradenstva v oblasti rodovej diskriminácie. V sledovanom období bola v rámci PO3 otvorená dopytovo orientovaná výzva Poradenstvo a osveta v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie II., ktorej cieľom je podporiť na jednej strane aktivity vedúce k

rodovému scitlivovaniu a zvýšenej informovanosti o predchádzaní všetkým formám diskriminácie. V roku 2018 bola zároveň otvorená dopytovo orientovaná výzva Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života, ktorej cieľom bolo pokračovať v dobrej praxi overenej v národnom projekte „Rodina a práca“. Výzva podporovala v menej rozvinutom regióne vytváranie efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek s malými deťmi (aj so špeciálno-vzdelávacími potrebami) na trh práce najmä po návrate z rodičovskej dovolenky podporou flexibilných pracovných miest, a to vo forme DVO.

- Riešenie situácie MRK je v oblasti nediskriminácie pre Slovenskú republiku prioritou a tomu zodpovedali aj investície do infraštruktúry a ľudského kapitálu, realizované v súlade so Stratégiou Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020. V prípade viacerých tém, napr. inklúzie ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, zdroje EŠIF predstavujú zásadný, často jediný zdroj finančných prostriedkov. Stav v implementácii projektov zameraných na MRK bol pomerne priaznivý (viď kapitolu výkonnostný rámec pre plnenie TC9). V kľúčovej oblasti zamestnávania môžeme konštatovať mierny nárast zamestnanosti Rómov a rovnako je možné sledovať i postupnú zmenu postojov na strane zamestnávateľov voči zamestnávaniu Rómov. I keď treba povedať, že priaznivé trendy sú ovplyvnené ekonomickou konjunktúrou a celkovým nedostatkom pracovnej sily, bez systematickej podpory sociálnej integrácie by k zlepšovaniu zrejme nedošlo. Z územného hľadiska sa v TC9 najviac prostriedkov vyčerpalo v Prešovskom a Košickom kraji (Graf 17). Reflektuje to demografické trendy, štruktúru obyvateľov, prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít ako i trend odchodu mladých ľudí. V oblasti infraštruktúry boli dôležité investície do marginalizovaných osídlení, ktoré sa týkali zabezpečenia pitnej vody, kanalizácie, zlepšenia dostupnosti a bývania. Podpora vysporiadania pozemkov v marginalizovaných rómskych komunitách (zazmluvnená výška 2,3 mil. EUR) sa implementoval ako dôležitý krok ku legalizovaniu obydľí, na čo môžu nadväzovať ďalšie intervencie, ktoré kvôli tomu nemohli byť doteraz realizované. V oblasti investícií do ľudského kapitálu boli dôležité národné projekty terénnej sociálnej práce, zdravotnej asistencie a potom programy zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a školstva. Tu je dôležitý projekt podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít I. Sumou 19,9 mil. EUR bolo z OP ĽZ podporené ranné vzdelávanie detí, ktoré je identifikované ako kľúčové. Národný projekt Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít bol podporený Operačným programom Ľudské zdroje vo výške 26,5 mil. EUR.
- Intervencie zamerané na implementáciu horizontálneho princípu Udržateľný rozvoj boli primárne podporené z IROP, OP KŽP, OP II, OP ĽZ, OP VaI a OP EVS. Najvyššia podpora tejto HP bola evidovaná v OP KŽP kde dosiahla 128,746 mil. EUR. Tu ale treba započítať aj investične náročné projekty vodárenskej a kanalizačnej infraštruktúry. Tomu zodpovedá aj relatívne nižší počet projektov 213 oproti IROP, kde bolo za 58,104 mil. EUR podporených 233 projektov. Operačný program ĽZ eviduje podporu HP vo výške 79,378 mil. EUR a 53 projektov.

Detailnejšie hodnotenie uplatňovania horizontálnych princíпов (HP) a cieľov politiky sa nachádza v Prílohe 6.

4.6.2 Opatrenia na zavádzanie horizontálnych princípov so zreteľom na obsah Partnerskej dohody

Uplatňovanie a zohľadňovanie horizontálnych princípov je v rámci implementácie Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 vyžadované vo všetkých OP a všetkých projektoch. Je preto dôležité zlepšiť metodické usmernenia pre indikovanie vplyvu individuálnych projektov na horizontálne princípy a kde je to možné, verifikovať validitu vplyvu.

Za účelom predchádzania diskriminácie, podpory prístupnosti a rovnosti mužov a žien sa horizontálny princíp rovnosť mužov a žien a horizontálny princíp nediskriminácia uplatňujú vo všetkých OP. Horizontálne princípy majú byť v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020 uplatňované prierezovo vo všetkých OP. Realizujú sa prostredníctvom prierezového a univerzálneho uplatňovania týchto princípov, ako aj zavádzania vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. Na účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť mužov a žien a horizontálneho princípu nediskriminácia je diskvalifikačné kritérium stanovené v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o podporu v rámci prioritných osí programu. Všetky projekty sú sledované merateľnými ukazovateľmi a inými údajmi a ich relevanciu overoval, pripomienkoval a ovplyvňoval gestor HP RMŽaND. Všetky ukazovatele a iné údaje relevantné pre horizontálne princípy rovnosti mužov a žien a nediskriminácie majú priradenú relevanciu a prispievajú tak k sledovaniu projektov aj z hľadiska týchto HP. Gestor HP RMŽaND vypracoval sadu 23 iných údajov, ktorými sleduje aplikácie HP RMŽaND v projektoch aktuálneho programového obdobia a ktoré sa aplikujú na takmer všetky projekty.

Operačné programy požadujú zameranie na udržateľný rozvoj a zavádzanie vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. V jednotlivých OP sa uvádza, že prvou úrovňou overenia, aplikácie princípov rovnosti medzi mužmi a ženami ako podmienky poskytnutia pomoci je overovanie v procese výberu projektov. Pomáha tomu diskvalifikačné kritérium stanovené na účinné uplatňovanie HP RMŽ a ND.

Detailnejšie hodnotenie opatrení na uplatňovanie horizontálnych princípov (HP) a cieľov politiky sa nachádza v Prílohe 6.

5 Odporúčania

Odpovede na hodnotiace úlohy implikujú nasledovné odporúčania:

Absorpčná kapacita

Je treba zvážiť stav čerpania a zazmluvnenia vo vybraných operačných programoch (OP RH) a prioritných osiach (OP Val PO1 a PO2, OP LZ PO1, OP II PO4 a PO5, OP KŽP PO2 a PO3, IROP PO1, PO2, PO5 a PO6). V prípade niektorých operačných programov je vhodné zvážiť realizáciu aktivít/projektov, pri ktorých sa ukazuje kriticky nízka schopnosť plnenia ukazovateľov, resp. výkonnostného rámca. Ide najmä o OP Val (PO1 a PO2), OP LZ (PO1), IROP (PO1, PO2 a PO5) a OP KŽP (PO2). Alternatívne je možné zvážiť opatrenia pre naplnenie týchto ukazovateľov.

Tam, kde je nízka pripravenosť / stav implementácie výziev, je možné navrhnúť nielen presun nepridelenej výkonnostnej rezervy, ale je potrebné uvažovať aj o presune finančných prostriedkov z finančného plánu roku 2019 do iného OP.

Treba využiť skúsenosti z implementácie EŠIF pri nastavovaní počtu operačných programov a ich sprostredkovateľských orgánov v PO 2021-2027. Vzhľadom na fakt, že na úrovni OP sa systém monitoringu priamo presúva na projektovú úroveň, je dôležité ďalej posilňovať kvalitný a kvalifikovaný monitoring implementácie projektov. Pre implementáciu HP v projektoch EŠIF treba zabezpečiť pokračovať v rozvíjaní personálnych kapacít a prihliadať aj ku kvalifikačným predpokladom pracovníkov a pracovníčok poverených monitoringom a zabezpečiť kvalitu monitoringu systémom odborných školení a kurzov.

Operačné programy sú nastavené najmä ako dopytovo orientované programy, ktorých implementácia sa uskutočňuje prostredníctvom projektov predložených žiadateľmi. Špeciálnym prípadom sú veľké projekty a národné projekty.

Súčasná schopnosť čerpania jednotlivých operačných programov je determinovaná rôznymi faktormi. Vysoký absorpčný potenciál vykazuje napr. OP II, ktorý má jednu z najvyšších mier schopnosti čerpať pridelené zdroje a stal sa aj riešením pre presun výkonnostných rezerv iných operačných programov. Schopnosť OP II čerpať zdroje EŠIF ukazuje na vysoký potenciál veľkých projektov v oblasti dopravnej infraštruktúry. Schopnosť čerpať zdroje prostredníctvom integrovaných národných projektov preukázal aj OP EVS. Častým faktorom zlyhania veľkých projektov sú otázky spojené s interpretáciou štátnej pomoci v niektorých špecifických prípadoch. Komplikovanosť chápania štátnej pomoci sa prejavilo v nesprávne nastavených podmienkach niektorých vyzvaní, pričom v prípade projektu Modernizácie električkových tratí v Košiciach označila EK DPH za neoprávnený výdavok. Toto rozhodnutie bolo následne zrušené. Implementačnou bariérou v niektorých prípadoch bolo aj neuzavreté vysporiadanie majetkovoprávných vzťahov, ktoré komplikovalo realizáciu projektov. To poukazuje na potrebu včasnej prípravy projektových zámerov.

Druhý prístup vyhlasovania dopytových výziev zameraných na určené cieľové skupiny a riešenie ich potrieb otvára možnosti diverzifikácie možných efektov na celom území

Slovenska. Tento prístup predpokladá podporu širšieho projektového portfólia, ktoré umožňuje generovať očakávané efekty.

V prípade širokého spektra veľkého množstva projektov je schopnosť čerpať alokované prostriedky determinovaná rôznymi systémovými faktormi spojenými s rôznymi fázami projektového cyklu. Ako najväčšie bariéry sa ukázalo verejné obstarávanie a zdĺhavé administratívne procesy. Nastavenie verejného obstarávania by nemalo ísť nad rámce požadované EK. Do ďalšieho obdobia je taktiež potrebné venovať zvýšenú pozornosť zlepšeniu projektového riadenia na úrovni jednotlivých RO a SO s cieľom zrýchlenia celkovej administratívy.

Komplikovanosť niektorých procesov ukazuje na potrebu zväženia podpory najmä malých projektov v režime de minimis pri ktorých je pomer efekty/náklady nízky a to jednak na strane poskytovateľa pomoci, ale aj na strane žiadateľov/prijímateľov. Alternatívnymi prístupom je v týchto špecifických prípadoch využívanie zjednodušeného vykazovania výdavkov, implementácia systému voucherov, príp. využitie inštitútu nepriamej pomoci.

Je vhodné zväžiť možnosti širšieho využívania finančných nástrojov prostredníctvom zdrojov alokovaných v SIH čím by sa znížili príp. deformačné vplyvy EŠIF.

Východiská nastavené na začiatku programového obdobia nemusia v plnej miere zohľadňovať aktuálne a budúce očakávania cieľových skupín/spoločnosti. Preto by jednotlivé OP mali zohľadňovať meniace sa potreby zložiek spoločnosti/cieľových skupín. Ukazuje sa, že do budúcnosti je vo väčšej miere potrebné zohľadniť vynárajúce sa potreby/oblasti ako sú napr. podpora rozvoja zaostávajúcich regiónov (Prešov, Banská Bystrica), príp. regiónov v transformačnom procese (Horná Nitra), ktoré sú prioritami aj z pohľadu EK. Taktiež je vhodné vo zvýšenej miere reflektovať globálne trendy, ako sú napr. štvrtá priemyselná revolúcia a digitálna transformácia, alebo adaptácia na zmenu klímy.

Priority pre programové obdobie 2021-2027

Budúce programové obdobie bude v znamení troch sociálno-ekonomických trendov:

1. Prechod na konkurenčný model národného hospodárstva založený na výskume a inováciách a masívnom nástupe robotov a softvérov s prvkami umelej inteligencie
2. Ochrana životného prostredia, mitigácia a adaptácia spoločnosti a ekonomiky na zmenu klímy
3. Starnutie slovenskej populácie spojené s nedostatkom pracovných síl a zvýšenými nárokmi na sociálne a zdravotné služby

Kľúčové odporúčania Európskej rady pre Slovensko tieto trendy a výzvy reflektovali vo svojich každoročných správach. EŠIF by v ich riešení mal predstavovať flexibilný a dobre zameraný nástroj, ktorý ale bude efektívny iba v súčinnosti s politickými riešeniami a investíciami štátneho rozpočtu. Odporúčania ER sa zameriavali na problémové oblasti a stavali na kombinácii opatrení na vytvorenie dobre spravovanej spoločnosti a zameraní na kľúčové problémy a cieľové skupiny. V prvej oblasti išlo o zlepšenie transparentnosti, súdnictva a tlak na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, spojené s podporou

systému zdravotnej starostlivosti a dôchodkového systému. V druhej oblasti išlo primárne o zlepšenie vzdelávania, infraštruktúry, mitigáciu a adaptáciu na zmenu klímy a inklúziu na trhu práce.

Je nutné dôsledne monitorovať zmeny rozvojových priorít a na ich základe navrhovať prípadné realokácie zdrojov. Skúsenosti z priebežného hodnotenia Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020 by sa mali premietnuť do definovaní cieľov a ukazovateľov Partnerskej dohody na roky 2021-2027.

Priority pre budúce programové obdobie by mali zohľadniť dopady spomenutých sociálno-ekonomických trendov na slovenskú ekonomiku a spoločnosť. V čase vyhotovenia hodnotiacej správy ešte neboli známe niektoré významné detaily viacročného finančného rámca Európskej únie. Je však pravdepodobné, že na politický cieľ 1: Inteligentnejšia Európa môže byť pridelených cca 40% celkovej alokácie EŠIF (cca 5 miliárd EUR) a na politický cieľ 2: Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa cca 35% celkovej alokácie EŠIF (cca 4,7 miliárd EUR). Alokácie v politických cieľoch 1 a 2 odrážajú závažnosť trendov 1 a 2 pre slovenskú ekonomiku a spoločnosť. Ako veľký problém sa ukazuje absorpčná kapacita SR v politických cieľoch 1 a 2.

Súčasná alokácia v TC1 a TC3 (ktoré zhruba kopírujú politický cieľ 1) je 2,7 miliardy EUR a zazmluvnenie k 31.12.2018 činilo 1,1 miliárd EUR. Slovenský národný systém výskumu, vývoja a inovácií je malý a jeho schopnosť absorbovať prostriedky z EŠIF je obmedzená počtom a kvalitou inštitúcií najmä vo výskume a vývoji. Treba zvážiť možnosť definovať nové skupiny príjemcov pre projekty výskumu a vývoja. Je napríklad možné vyzvať kvalitné zahraničné univerzity, výskumné ústavy a firmy vykonávajúce výskum, aby si založili na Slovensku pobočky, a následne vytvárali partnerstvá so slovenskými subjektmi výskumu a vývoja. Takéto partnerstvá by významne urýchlili transfer špičkových výskumných technológií, poznatkov a postupov, ako aj výskumného know-how. Smerovanie štátnej pomoci zahraničným subjektom inkorporovaným v SR má dlhodobú a úspešnú tradíciu. Automobilky usadené v SR prijali štátnu pomoc v stovkách miliónov EUR. Výsledkom pomoci nebola len tvorba pracovných miest, ale aj transfer špičkových technológií a organizačných inovácií.

Nevyhnutnou podmienkou zvýšenia absorpčnej kapacity v politickom ciele 1 je aj reforma verejného výskumu a vývoja. Súčasný systém je nastavený na masové vzdelávanie a priemerný, až podpriemerný výskum. Súčasná nastavenie systému výskumu a vývoja a vysokoškolského vzdelávania sa odráža v stagnácii kvality VŠ a SV (čo indikujú aj svetové rebríčky kvality) a v masovom odchode slovenských študentov na zahraničné vysoké školy.

Investície do automatizácie a digitalizácie znižujú potrebu pracovnej sily v priemysle, ale už aj v administratíve. Zároveň si starnúca populácia a ťažšie uplatniteľné skupiny na trhu práce budú vyžadovať investície do sociálnej a zdravotnej starostlivosti, sociálneho podnikania a nových foriem práce.

Priority pre programové obdobie 2021-2027 budú v oblasti životného prostredia formované jednak potrebou implementácie Európskej legislatívy, kde Slovensko čelí problémom hlavne v oblasti čistenia odpadových vôd, kvalite ovzdušia a plnenia cieľov v oblasti OZE. Napriek pokroku v znižovaní emisií zaostávame v oblasti nakladania s odpadmi, emisie z dopravy sa zvyšujú a stav biodiverzity zhoršuje. V oblasti mitigácie

zmeny klímy sa nedarí vytvárať systémy udržateľnej mobility hlavne v mestách a integrované systémy verejnej dopravy pre Bratislavu, Košice a ďalšie mestá budú nevyhnutnosťou. Alternatívne pohony a hlavne elektromobilita vytvárajú pre Slovensko veľkú výzvu, akým spôsobom vytvoriť komplexný systém prechodu na nové druhy palív a vybudovať adekvátnu infraštruktúru v zhode s princípom hodnoty za peniaze.

Meniaca sa klíma vytvára tlak na zavádzanie agro-environmentálnych opatrení, pričom hlavná výzva bude potreba masívnych investícií do zadržiavania a manažmentu vody v krajine a sídelnom prostredí.

Prioritou je komplexný prístup k transformácii hospodárstva na obehové. Podpora udržateľného vodného hospodárstva si bude vyžadovať kombináciu zelených a modrých investícií. Adaptácia na zmenu klímy je už dnes nevyhnutnosť a popri investíciách do agro-environmentálnych opatrení, poľnohospodárstva a lesníctva to bude znamenať aj investície do prevencie a riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám. Veľký potenciál je v komplexnom prístupe k sídlam, kde sa kombináciou mitigačných opatrení (znižovania emisií z kúrenia, dopravy a elektrickej energie) a adaptačných opatrení (zadržiavanie vody, zelené budovy a mestá) môže podariť kumulovaný efekt zlepšenia kvality bývania, ovzdušia, nákladov domácností a udržateľnej mobility.

Slovensko už v súčasnosti čelí problémom s nedostatkom pracovných síl. Demografické prognózy indikujú, že do roku 2030 Slovensko stratí v dôsledku starnutia populácie 264 tisíc ľudí vo veku 20-64 rokov a do roku 2060 dokonca 963 tisíc. Pri navrhovaní tematickej štruktúry EŠIF na roky 2021-2027 možno zvážiť projekty zamerané na získavanie kvalifikovanej pracovnej sily zo zahraničia, vrátane doktorandov a výskumných pracovníkov. V žiadnom prípade však nie je možné rezignovať ani na podporu jednotlivcov, ktorí sú z najrôznejších dôvodov z trhu práce aktuálne vylúčení, predstavujú však obrovský nevyužitý potenciál. Určite ide o ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudia so zdravotným postihnutím, rodičia starajúci sa o maloleté deti atď. Týchto je na trh práce možné dostať prostredníctvom realizácie masívnych opatrení v oblasti podpory ich zručností a kvalifikácie ale i realizácie projektov zameraných na uplatňovanie princípov tzv. flexikurity na trhu práce.

Uvedené sociálno-ekonomické trendy je treba zvážiť aj pri nastavovaní ukazovateľov v niektorých tematických cieľoch. Niektoré ciele najmä v TC3 (podiely inovujúcich podnikov) a TC10 (predčasné ukončenie školskej dochádzky) sa ukázali ako nerealistické.

Európska územná spolupráca

Európska komisia hodnotila 73 programov EÚS v hodnote implementovaných v rokoch 2007-2013¹³. Hodnotiaca správa uvádza, že mnohé programy EÚS nemajú jasne prioritizované ciele a chýba im orientácia na výsledok. Z celkovej investovanej sumy 8 miliárd EUR išlo najviac na projekty s témami životného prostredia (20,2 %), výskumu a inovácií (16,5 %), dopravy (13,6 %) a kultúrnej a sociálnej infraštruktúry (12,2 %).

---

¹³ European Commission (2016): WP1: [Synthesis report Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund \(ERDF\) and the Cohesion Fund \(CF\)](#).

Nastavenie slovenských programov EÚS s Rakúskom a Českom malo odlišnú tematickú štruktúru. Z celkovej sumy 166 miliónov EUR bolo alokovaných na tému životného prostredia 53,1% (TC6), na tému inovácií, vzdelávania a odbornej prípravy 20,5 % (TC 1 + TC10), na tému posilnenia inštitucionálnych kapacít 14,5 % (TC11) a na tému dopravy len 5,8% (TC7). Na technickú pomoc je pridelených 6,0% celkovej alokácie.

Programy EÚS majú pomerne nízke alokácie (cca 3% z celkovej sumy ERDF v EÚ), majú však svoje opodstatnenie. Napriek niekoľkým desaťročiam integrácie, v Európe stále pretrvávajú hraničné bariéry, a to aj v krajinách Schengenského priestoru. V prihraničných regiónoch existujú bariéry komunikačné, infraštruktúrne, právne a administratívne ako aj kultúrne a jazykové, ktoré je nutné odstraňovať¹⁴.

Ako uvádza Eurobarometer (2015)¹⁵, ktorý zisťoval prekážky cezhraničnej spolupráci, značnou bariérou cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Rakúskom sú sociálno-ekonomické rozdiely medzi krajinami. Na druhej strane jazyková bariéra a kultúrne rozdiely, ktoré sa stále sa javia ako častá prekážka cezhraničnej spolupráce v Európe v prípade regiónov Slovenska a Česka patria medzi najnižšie v EÚ. V Eurobarometri sa slovenskí občania sťažovali na nedostatočné vlakové prepojenie so susednými regiónmi iných krajín. Okrem fyzických prekážok pretrvávajú stále právne a administratívne prekážky cezhraničnej spolupráce. Správa EK (2017)¹⁶ identifikovala v prípade Slovenska nasledovné príklady: (1) Slovenské sanitky nemôžu prekročiť hranicu s pacientom, aby sa dostali do najbližšej nemocnice v Maďarsku. Napriek rekonštrukcii mosta medzi Štúrovom a mestom Esztergom a dohode medzi slovenskou poisťovňou a maďarskou nemocnicou nemôže slovenské záchranky prepraviť pacienta. (2) V koridore SETA (South East Transport Axis, týka sa aj slovensko-maďarskej hranice) spôsobujú rôzne systémy elektrifikácie a chýbajúca interoperabilita, ako aj zdĺhavé postupy odovzdávania vlakov, dlhé čakacie doby pre osobné a nákladné vlaky na hraničných priechodoch alebo staniciach.

Rozdiely medzi vnútroštátnymi krízovými systémami a systémami riadenia katastrof / núdzových situácií bránia cezhraničnej spolupráci. Na všetkých vnútorných hraniciach Slovenskej republiky boli uzavreté bilaterálne dohody o spolupráci a vzájomnej informácii / pomoci s regionálnymi alebo miestnymi úrovňami na druhej strane hranice. Rozdiely v legislatíve a štruktúrach zodpovedných za civilnú ochranu a zvládanie katastrof však existujú s príslušnými susednými krajinami. V Slovenskej republike sú kompetencie pre civilnú ochranu v prípade katastrofy v štátnej správe, zatiaľ čo v Poľsku a v Českej republike alebo Maďarsku sú tieto kompetencie rozdelené. Existujú aj rozdiely, pokiaľ ide o právomoc prijímať rozhodnutia o prijímaní alebo vysielaní pracovníkov cez hranice do susedných krajín.

---

¹⁴ Svensson, S. - Balogh, P. (2018). Limits to Integration: Persisting Border Obstacles in the EU. In: Medeiros, E. (ed.) (2018) European Territorial Cooperation. Theoretical and Empirical Approaches to the Process and Impacts of Cross-Border and Transnational Cooperation in Europe. Springer. 269 s.

¹⁵ EC. (2015): Flash Eurobarometer 422 [Cross-border co-operation in the EU](#).

¹⁶ EC (2017): [Easing legal and administrative obstacles in EU border regions](#)

Analýza 20 programov EÚS¹⁷ indikuje, že kľúčovými kritickými faktormi úspechu programov cezhraničnej spolupráce sú: (a) definovanie spoločného jasného cieľa a rozvojových plánov, (b) podpora konektivity medzi mestami a (c) podpora politickej transparentnosti a väzieb k rozhodnutiam projektom cezhraničnej spolupráce.

Na základe plošných hodnotení programov EÚS, ako aj prebiehajúcich programov Interreg možno formulovať nasledovné odporúčania pre budúce programové obdobie:

- (a) Jasne definovať priority cezhraničnej spolupráce a zmeniť súčasný pomer alokácií podľa tematických cieľov. Programy EÚS treba využiť najmä tam, kde majú pridanú hodnotu a nie sú v súťaži s inými komunitárnymi programami. Napríklad v oblasti výskumu, vývoja a inovácií budú môcť využívať projekty EŠIF, programy Horizon a COSME, ako aj iné schémy zamerané na TC1. Na druhej strane majú programy EÚS jedinečnú úlohu pri budovaní fyzickej infraštruktúry a skvalitňovaní životného prostredia medzi susednými krajinami. Je potrebné pokračovať v odstraňovaní fyzických bariér cezhraničnej spolupráce. To znamená v prípade Slovenska pokračovanie v modernizácii existujúcej a budovanie novej dopravnej infraštruktúry v prihraničných regiónoch, s preferenciou verejnej dopravy, využitia potenciálu riečnej dopravy, a podpory elektromobility (a to i v osobnej doprave). Podpora mobility medzi mestami v cezhraničných regiónoch prostredníctvom dopravnej infraštruktúry (TC7) sa javí ako plošný/neselektívny nástroj a môže generovať potenciál pre inovačný, VaV, kultúrny rozvoj a podporu cestovného ruchu. Jeden z vhodných projektov môže byť dobudovania železničného prepojenia medzi viedenským letiskom a Bratislavou. Veľkú perspektívu majú aj spoločné projekty s témou životného prostredia.
- (b) Zamerať sa na prepojenie veľkých mestských aglomerácií. Je potrebné zvýšiť relevanciu miest ako kľúčových aktérov programov cezhraničnej spolupráce (v dizajne, riadení a implementácii programov). Mestá ako prijímateľ prostriedkov z dvoch cezhraničných programov (IRR SK-CZ a IRR SK-AT) tvoria cca 10% (k 31.12.2018). Vzhľadom na ich relevanciu odporúčame ich postavenie posilniť.
- (c) Na centrálnej úrovni je nutné zamerať vyššiu pozornosť na odstraňovanie administratívnych bariér cezhraničnej regionálnej spolupráce. Skúsenosti ukazujú, že napriek odstráneniu fyzických bariér a priamej podpore konkrétnych projektov spolupráce existencia administratívnych a právnych prekážok neumožňuje využiť plný potenciál cezhraničnej spolupráce. Rozdiely v právnom a inštitucionálnom prostredí naprieč hranicami tak často sťažujú harmonizáciu riadenia spoločnej ochrany životného prostredia, manažmentu vody a riadenia núdzových situácií a katastrof.

Úloha EŠIF pri rozvoji slovenskej spoločnosti a ekonomiky

Podiel ŠF a KF na kumulatívnom hrubom domácom produkte (HDP) v rokoch 2007 - 2015 dosiahol 1,90%. Značne vyšší bol podiel ŠF a KF na celkových zdrojoch v doprave (48%),

---

¹⁷ Castanho et al. (2018). Identifying critical factors for success in Cross Border Cooperation (CBC) development projects. Habitat International. Volume 72, February 2018, s. 92-99

v ochrane životného prostredia (24,6%), vo výskume a vývoji (11,5%) a v aktívnych politikách na trhu práce (69,7%).

Prognózy vývoja HDP a nastavenie viacročného finančného rámca indikujú, že podiel EŠIF na HDP klesne v rokoch 2021-2027 na úroveň 1,2-1,5%. EŠIF zostanú teda len doplnkovým zdrojom v celkových verejných výdavkoch. EŠIF však naďalej budú významným zdrojom prostriedkov vo vybraných témach verejnej politiky, a to najmä v doprave, výskume a v životnom prostredí.

EŠIF sú súčasťou systému verejných financií, majú však aj určité špecifické črty, ktoré ich odlišujú od iných verejných zdrojov. Napríklad na rozdiel od zdrojov štátneho rozpočtu, ktoré sú určené zákonom na jeden rok, zdroje EŠIF majú dlhodobý charakter. Nepodliehajú výkyvom ekonomického a politického cyklu. Preto je vhodné ich smerovať do takých rozvojových priorít SR, ktoré si vyžadujú dlhodobé sústredenie pozornosti a stabilné a predvídateľné investície. Vo väčšine prípadov by malo ísť o infraštruktúrne investície. Infraštruktúrne investície majú okrem iných výhod aj funkciu ekonomického stabilizátora. Pomáhajú generovať domáci dopyt aj v čase ekonomickej krízy.

Na druhej strane, vnímanie EŠIF je spojené s vysokou mierou administratívnej záťaže, nízkou mierou flexibility a zdĺhavými procesmi, čím na strane širokej verejnosti a možných prijímateľov rastie voči EŠIF miera nedôvery. Táto sa prejavuje klesajúcou mierou záujmu o čerpanie pomoci. Dôkazom tohto tvrdenia je napr. situácia OP ĽZ v súvislosti s nízkou mierou kontrahovania dopytovo-orientovaných projektov. Výzvou pre najbližšie obdobie je prinavrátiť stratenú dôveru voči EŠIF ako efektívnemu a adresnému nástroju pomoci pre všetky typy možných prijímateľov. Toto môže byť dosiahnuté i pomocou vytvorenia nových administratívnych procesov alebo zapojením neverejných subjektov do administrácie pomoci¹⁸. Zmenu môže priniesť i využívanie pomoci prostredníctvom finančných nástrojov.

V prípade viacerých tém, EŠIF v SR predstavujú kľúčový zdroj financovania. Ide najmä o témy sociálnej inklúzie alebo zamestnanosti. Vzhľadom na strategický význam pomoci EŠIF by bolo vhodné posilniť orientáciu na podporu aktivít zabezpečujúcich dlhodobé dopady. V téme napr. aktívnych opatrení trhu práce, v ktorej EŠIF predstavujú kľúčový zdroj financovania, to znamená posilnenie dôrazu na vzdelávanie, adaptáciu na meniace sa podmienky trhu práce alebo programy upskillingu na úkor priamej dotácie pracovných miest. A to i napriek tomu, že investície do dotovaných pracovných miest prinášajú rýchle a jasne merateľné efekty vo forme zníženia registrovanej nezamestnanosti, zatiaľ čo dopady vzdelávania sú merateľné až v horizonte dlhšieho obdobia.

EŠIF vo viacerých krajinách EÚ predstavujú zdroj pre financovanie inovatívnych a experimentálnych prístupov. Vzhľadom na rigidnosť postupov a prehnanú orientáciu na plnenie administratívnej súčinnosti je zložitá inovatívne prístupy zo zdrojov EŠIF financovať. Na základe rozhovorov so zástupcami riadiacich a sprostredkovateľských orgánov je častou prekážkou pre uplatnenie inovatívnych postupov spôsob vykonávanie auditu, ktorý je významne orientovaný na kontrolu procesu bez schopnosti vnímať potreby individuálnych projektov.

---

¹⁸ Napr. v prípade ESF to môžu byť organizácie zabezpečujúce administratívu fondu EEA pre MVO

Koordináčny mechanizmy

Napriek prítomnosti viacerých funkčných a efektívnych nástrojov koordinácie a existujúcim snahám zameraným na podporu synergií a komplementarity medzi EŠIF navzájom ako i EŠIF a ďalšími nástrojmi podpory, kultúra silného rezortizmu, kedy jednotlivé ministerstvá konajú solitérne, je možné považovať za pretrvávajúci problém. Rovnako povinnosti voči hľadaniu synergií sú v mnohých prípadoch vykonávané len formálne, bez výraznej snahy prinášať naozajstné riešenia. Podpora synergií a komplementarity často zostáva len na úrovni vzájomnej výmeny informácií, pričom vytváranie synergií vo forme koordinovaného prístupu a spoločného financovania konkrétnych rozvojových iniciatív alebo konkrétnych projektov je skôr výnimočné.

Často formulovanou prekážkou v realizácii koordinovaných prístupov vo financovaní je zdĺhavosť procesov. Tieto bránia plynulému čerpaniu finančných zdrojov a následne sa prejavujú vo forme slabého plnenia výkonnostných rámcov. Racionálnym riešením zo strany jednotlivých OP je preto opustiť snahu koordinovaného prístupu a konať individuálne, bez prepojenia s inými OP, s ktorými by komplementarita potenciálne mohla vzniknúť.

Napriek identifikácii technických prekážok pri realizácii koordinovaného prístupu v čerpaní finančných zdrojov, posilnenie dôrazu na územne alebo tematicky zameraný prístup by mohol priniesť významný pokrok vo vytváraní synergických efektov jednotlivých OP. Príkladom územne zameraného prístupu môže byť iniciatíva Uhoľné regióny realizovaná na Hornej Nitre. Tu bol so zapojením širokého spektra zainteresovaných osôb vytvorený akčný plán rozvoja postavený na koordinovanom prístupe vo financovaní. Ako príklad tematicky zameraného prístupu môže slúžiť mechanizmus vytvorený s cieľom koordinácie aktivít zameraných na reformu verejnej správy medzi OP II a OP EVS. Tento je postavený na existencii tzv. reformného zámeru schváleného medzirezortnou hodnotiacou komisiou. Samotný reformný zámer je považovaný za hlavný nástroj pre zabezpečenie súladu tak s cieľmi reformy verejnej správy ako aj prioritami oboch dotknutých operačných programov.

Predchádzajúca skúsenosť¹⁹ ponúka dostatok dôkazov o potrebe jasného a striktného koordináčneho mechanizmu, ktorý je pre jednotlivé OP záväzný a je predmetom odpočtu voči nadriadeným orgánom. V opačnom prípade je koordináciu prostredníctvom prepájania finančných prostriedkov jednotlivých operačných programov len veľmi ťažké dosiahnuť.

Trend koordinácie prostredníctvom informačných systémov (ITMS2014+) a informačno-poradenských aktivít (integrovaná sieť informačno-poradenských centier) je možné považovať za pozitívny, čoho dôkazom je i spätná väzba zo strany terénu.

Pozitívny trend je možné sledovať i v oblasti uplatňovania finančných nástrojov, ktoré sú na Slovensku stále náročnou témou a ich uplatnenie v praxi je veľmi pomalé.

---

¹⁹ Napr. skúsenosť s realizáciou tzv. komplexného prístupu k rozvoju MRK z minulého programového obdobia, alebo viaceré iniciatívy prepájania finančných zdrojov realizované aktuálne, napr. financovanie procesu deinštitucionalizácie v soc. službách

Napriek mnohým pozitívnym trendom, Slovensko stále zaostáva v aktivitách zameraných na spoluprácu s medzinárodnými sieťami alebo ďalšími nástrojmi podpory EÚ, akými sú napr. komunitárne programy. Slovenské organizácie nie sú vždy riadnymi členmi európskych strešných organizácií a účasť na ďalších nástrojoch podpory EÚ v pozícii lead partnera je len vždy pravidlom. Je preto možné zvážiť možnosti financovania aktivít strešných organizácií a ich účasti (členských poplatkoch) v medzinárodných sieťach.

Príloha 1 Detailné hodnotenie realizácie PD podľa tematických cieľov

TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

Aktivity podporované v rámci TC1 majú podporiť zvýšenie vstupov i výstupov vo výskume a inováciách v SR. Na strane vstupov má dôjsť k zvýšeniu domácich podnikových výdavkov na VaV a ku zlepšeniu inovačných kapacít malých a stredných podnikov (najmä prostredníctvom technologických transferov). Podpora z EŠIF vo sfére VaV sa má prejavovať vo vyššom počte patentov a kvalitných vedeckých publikácií. V oblasti inovácií má dôjsť k zvýšeniu podielu inovujúcich a ziskových podnikov.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC1 je Operačný program Výskum a inovácie (OP VaI). Prehľad alokácií a čerpania podáva Tabuľka 4. Tematický cieľ 1 vykázal k koncu roka 2018 veľmi nízku úroveň zazmluvnenia (20,7 %) a čerpania (7,1 %), a to najmä kvôli problémom s vyhlasovaním výziev v OP VaI. Prostriedky poskytované Programom rozvoja vidieka mali v rámci TC1 nulovú úroveň zazmluvnenia. Z regionálneho hľadiska sa najvyššia miera čerpania dosiahla v Prešovskom a Žilinskom kraji (Graf 1).

Podľa údajov Eurostatu činili v rokoch 2014-2018 celkové zdroje vo financovaní výskumu a vývoja 3 618,6 mil. EUR²⁰. Zdroje EŠIF činili v tomto období 124,6 mil. EUR, t.j. 3,4 % celkových zdrojov vo vede a výskume²¹.

---

²⁰ Zdroj: Eurostat (2019) Database, Intramural R&D expenditure (GERD) by sectors of performance (rd_e_gerdtot). Výdavky za roky 2014-2017 sú uvádzané podľa skutočných výdavkov. Výdavky na rok 2018 boli aproximované podľa výdavkov predošlých rokov.

²¹ Veľmi nízka bola úspešnosť Slovenska v programe Horizon 2020. Ku koncu roka 2018 Slovensko zaznamenalo 426 účastí a získalo príspevok 93,33 mil. EUR, t.j. 0,23 % celkového príspevku EÚ na program H2020. Zdroj: European Commission (2019): [H2020 Projects – summary](#).

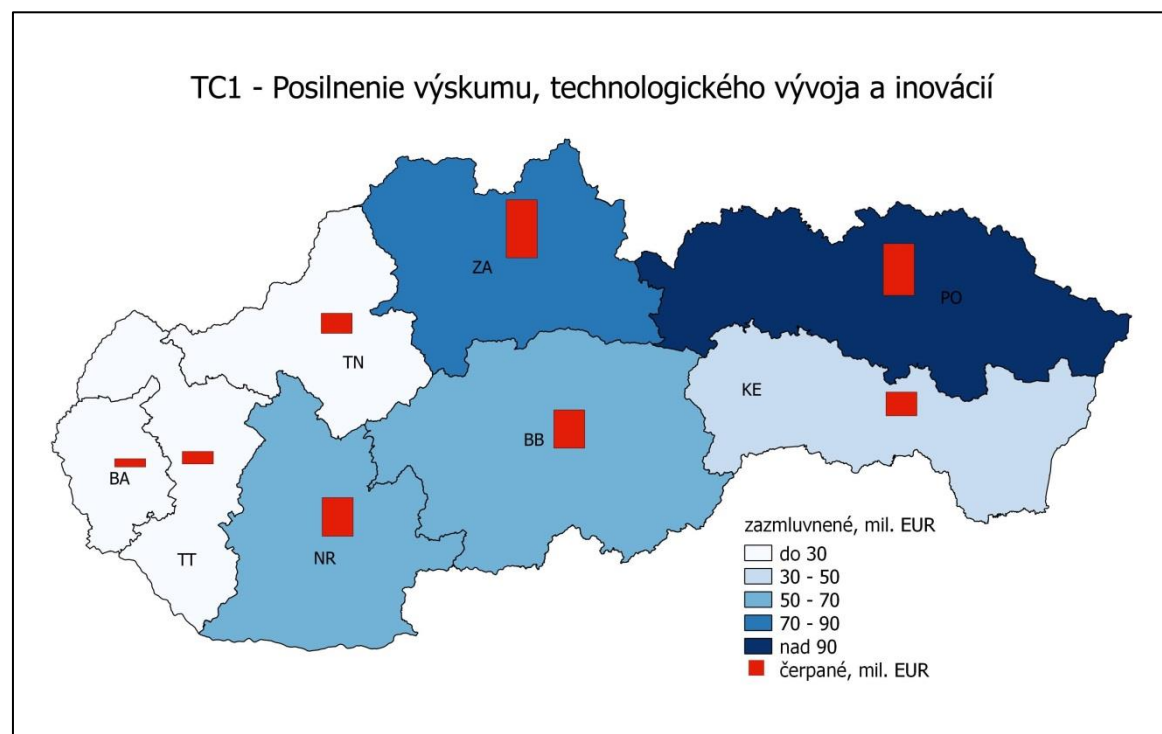
Tabuľka 4: Alokácie a čerpanie v TC1 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje mil. (EUR)	Zazmluvnené EÚ zdroje mil. (EUR)	Čerpané EÚ zdroje mil. (EUR)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP Val	PO1	1 590,972	337,254	116,853	21,20	7,34
	PO2	142,041	22,776	7,130	16,03	5,02
PRV	M02	2,981	0	0	0	0
	M16	5,912	0	0	0	0
TC1 spolu		1 741,905	360,030	123,983	20,7	7,12

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP Val, PO1 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií. OP Val PO2 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji. PRV M02 - Poradenské služby, služby pomoci pri riadení poľnohospodárskych podnikov a výpomoci pre poľnohospodárske podniky. PRV M16 – Spolupráca.

Graf 1: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC1 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC1 stanovuje najmä OP Val. Ukazovatele napĺňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačného programu. Väčšia aktivita

zameraných v rámci TC1 je podporovaná z prioritných osí 1 a 2 OP Val. Ako indikujú údaje v tabuľke 5, čiastkové ciele v oblasti čerpania a zazmluvnenia k 31.12.2018 sa nepodarilo naplniť. Štyri výzvy boli zrušené pre nedostatky pri hodnotení projektov. Iné výzvy sa zas stretli s malým záujmom potenciálnych prijímateľov.

Tabuľka 5: Výkonnostný rámec pre TC1

OP a os	Ukazovateľ	merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	skutočnosť	cieľ 2023
OP Val PO 1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. EUR	691,587	213,495	2605,481
	Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií, menej rozvinutý región	počet	120	7	170
	Počet podporených výskumných inštitúcií, menej rozvinutý región	počet	0	6	170
OP Val PO 2	Celková suma oprávnených výdavkov po ich Certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platbu EK, rozvinutejší región	mil. EUR	80,907	14,127	295,426
	Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií, rozvinutejší rozvinutý región	počet	20	5	30
	Počet podporených výskumných inštitúcií, rozvinutejší región	počet	0	5	30

Zdroj: Programové dokumenty OP Val a Interreg V-A SK-CZ, a výročné spávy OP Val a Interreg V-A SK-CZ rza rok 2018. Využívanie inovačného potenciálu obsahuje TC1 a TC10; je možné určiť ukazovatele, ale nedá sa určiť, ktorá časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania sa týka len TC1.

Poznámka: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom. Definícia sa vzťahuje v nasledujúcom texte na ostatné tabuľky s výkonnostným rámcom.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 1

Pre oblasť výskumu a vývoja na úrovni EÚ stanovila Európska komisia súbor kontextových a výsledkových ukazovateľov²². Tieto zahŕňajú ukazovatele pre (1) výskum a vývoj, (2) IKT a (3) inovácie. V priebežnom hodnotení Partnerskej dohody v roku 2017 boli pre TC1 na národnej úrovni navrhnuté nasledovné ukazovatele:

- podiel celkových výdavkov na výskum a vývoj na HDP (%),
- podiel podnikových výdavkov na výskum a vývoj na HDP (%),
- zamestnanosť v poznatkovo-intenzívnych službách (% z celkovej zamestnanosti),
- podiel high-tech exportov na celkových exportoch (%),
- počet žiadostí o patenty na 1 mld. HDP v partii kúpnej sily (PKS),
- podiel MSP zavádzajúcich produktové alebo procesné inovácie (%).

Vzhľadom na veľkosť slovenskej ekonomiky, odvetvovú štruktúru a štruktúru vlastníctva podnikov (MNS verzus domáce podniky) sú ukazovatele vzťahujúce sa na patenty a high-

²² Zdroj: Eurostat (2019): [Europe 2020 indicators - research and development](#).

tech exporthy pre SR menej dôležité. Podstatné sú prvé tri ukazovatele merajúce výdavky na VaV (celkové a podnikové) a zamestnanosť v poznatkovo intenzívnych službách. Prvé dva ukazovatele korešponujú s výsledkovými ukazovateľmi OP Val.

Investície do výskumu a vývoja

Výdavky na výskum a vývoj zaznamenali v Slovenskej republike v poslednom desaťročí viacero pozitívnych trendov:

- Od roku 2007 pozorujeme výrazný obrat v investovaní do výskumu a vývoja. Kým v roku 2007 činili celkové výdavky na VaV len 0,45 % HDP, v roku 2017 to bolo už 0,88 % HDP (Graf 2). Pozitívny obrat v investíciách do VaV bol spojený jednak s ukončením transformácie, a jednak so vstupom do EÚ a možnosťou čerpať štrukturálne fondy a investičné fondy EÚ.
- V podnikovom výskume narástli výdavky v rokoch 2007-2017 v absolútnom objeme viac ako štyrikrát, a v relatívnom vyjadrení z 0,18 % na 0,48 % HDP. Verejný sektor zostáva vo veľkej miere závislý na podpore štátu a zdrojoch Európskej únie. Podnikový sektor zabezpečuje vyše 80 % financovania z vlastných zdrojov. Vo financovaní podnikového výskumu je badateľný aj nárast zdrojov zo ŠF. Čerpanie tohto zdroja bolo limitované procesným nastavením výziev z OP Val po roku 2014.

Napriek týmto priaznivým trendom treba vidieť, že ostatné krajiny V4 (najmä Česko a Maďarsko) pokročili v konvergencii s EÚ v oblasti výdavkov na VaV viac ako Slovensko (Graf 2).

Relatívne investície do výskumu sa v SR prejavujú aj vo veľmi nízkych komerčných výstupoch výskumu, vývoja a inovácií (Tabuľka 6). Slovensko produkuje malý objem práv duševného vlastníctva, najmä patentov. Od roku 2014 je možné pozorovať mierny rast počtov ochranných známok. Počty patentov a priemyselných vzorov stagnujú. Nedošlo ani k zlepšeniu stavu zamestnanosti v poznatkovo-intenzívnych aktivitách a službách. Mierne klesá podiel poznatkovo-intenzívnych služieb na celkových exportoch služieb.

Slovensko je malá krajina s obmedzenými možnosťami pre plošnú podporu výskumu. Malé krajiny však môžu ťažiť z medzinárodnej spolupráce. V tomto smere Slovensko zaznamenáva niektoré pozitívne trendy. Absolútne počty spoločných medzinárodných publikácií (v prepočte na 1 mil. obyvateľov) zaznamenávajú rastúci trend. Ich počet stúpol z 293,9 v roku 2010 na 438,8 v roku 2017. Do určitej miery sa darí zlepšovať aj kvalitu publikácií. Podiel slovenských vedeckých publikácií zaradených do top 10 % svetových publikácií narástol v uvedenom období z 5,15 % na 6,18 %. Slovensko súčasne patrí k najmenej aktívnym partnerom v medzinárodných výskumných projektoch EÚ. V programe Horizon 2020 Slovensko získalo len 92,1 mil. EUR do konca roka 2018, čo je len 0,23 % z celkového príspevku EÚ na tento program²³.

Vážny problém má Slovensko s výchovou vedeckého dorastu. Na jednej strane pokračuje únik mozgov, najmä vysokoškolských študentov a doktorandov (pozri TC10). Na strane druhej Slovensko nedokáže pritiahnuť dostatočné množstvo zahraničných talentov.

---

²³ European Union (2019): [Horizon 2020 projects - summary, contribution by country](#).

Podiel zahraničných doktorandov na celkovom počte doktorandov síce narástol v období rokov 2010-2016 z 8,5 % na 9,1 %, no v porovnaní s priemerom EÚ (26,1 %) je veľmi nízky.

Slovensko dosahuje v porovnaní s EÚ vysoký podiel exportov medium- a high-tech produktov (SK: 66,4 %, EÚ28: 56,7 % v roku 2017). Tieto exporty sú generované pobočkami multinacionálnych spoločností v odvetviach automobilového priemyslu a spotrebnej elektroniky. Investičné usmernenia Európskej komisie k financovaniu politiky súdržnosti na roky 2021-2027 pre Slovensko indikujú potrebu podporovať MSP, aby sa dostali na vyšší stupeň globálneho hodnotového reťazca, zvyšovať produktivitu, ako aj napomáhať účasti v medzinárodných klastroch riadených priemyslom a stimulovaných výskumom²⁴.

Tabuľka 6: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 1

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Celkové výdavky na VaV, % HDP	2,07	0,88	1,79	1,35	1,03
Podnikové výdavky na VaV, % HDP	1,36	0,48	1,13	0,99	0,67
Spoločné medzinárodné vedecké publikácie na 1 mil. obyvateľov	517,5	438,0	754,8	456,3	296,6
Podiel vedeckých publikácií zaradených do top 10% svetových publikácií	10,57	6,18	6,63	6,90	5,06
Zamestnanosť v poznatkovo-intenzívnych aktivitách, % celku	14,2	10,6	12,9	11,6	10,3
Podiel MSP s inováciami z vlastných zdrojov, %	28,8	13,9	28,3	11,70	8,3
Počet žiadostí o patenty na 1 mld. HDP v PKS	3,53	0,51	0,93	1,34	0,69
Počet ochranných známk registrovaných v EÚ na 1 mld. HDP v PKS	7,86	4,49	5,09	4,15	5,33
Počet priemyselných vzorov registrovaných v EÚ na 1 mld. HDP v PKS	4,44	1,46	4,07	1,15	5,71
Podiel high-tech exportov na celkových exportoch (%)	17,8	10,6	15,3	15,7	8,5
Exporty medium- a high-tech produktov (% celkových exportov)	56,7	66,4	65,7	68,5	49,0
Exporty poznatkovo intenzívnych služieb (% celkových exportov)	69,2	33,2	43,8	49,0	40,2
Tržby firiem za inovované výrobky a služby (% celkových tržieb)	13,37	19,12	14,57	12,47	6,45

Zdroj: European Innovation Scoreboard 2018, Eurostat a ŠÚSR (VZPS).

Poznámky: hi-tech sektory zahŕňajú high a medium-tech priemysel a poznatkovo-intenzívne služby. Údaje sú za rok 2017 alebo najbližšie dostupný rok.

²⁴ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. Pracovný dokument útvarov Komisie, Príloha D. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019.

Problémom zostáva slabá prepojenosť verejného a súkromného sektora. Kým v roku 2014 získali slovenské univerzity a vysoké školy 2,4 % celkových zdrojov na svoj výskum z podnikových zdrojov, v roku 2016 klesol podiel podnikov na 1,9 %.

Na zlepšenie prepojenosti súkromného a verejného výskumu boli určené viaceré národné aj európske podporné schémy. Úspešnosť slovenských univerzít a SAV v rámcových programoch a schéme Horizont 2020 je dlhodobo nízka. Existujú však aj pozitívne príklady synergií medzi projektmi EŠIF a programom Horizont 2020 (Box 1).

Box 1: Centrum pre funkčné a povrchovo funkcionalizované sklá (FunGlass)

Výskumné centrum Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne je jedným z desiatich centier excelentnosti v stredoeurópskom priestore, ktoré vznikli v r. 2017 v rámci implementácie úspešných tímingových projektov programu Horizont 2020. Cieľom tohto, v slovenských podmienkach doposiaľ najväčšieho vedecko-výskumného projektu financovaného zo strany Európskej únie (podpora 15 mil. EUR), je transformácia jestvujúceho pracoviska v oblasti sklárskych vied a technológií na úroveň medzinárodnej vedeckej excelentnosti. Centrum sa zameriava na štyri kľúčové perspektívne smery výskumu, a to:

- spracovanie anorganických odpadov na materiály s vysokou pridanou hodnotou,
- sklá a keramické materiály so špecifickými funkčnými, najmä optickými vlastnosťami,
- funkčné povlaky na sklenených substrátoch,
- bioaktívne sklá a kompozity pre regeneráciu tkanív a cieleňé uvoľňovanie terapeutických látok.

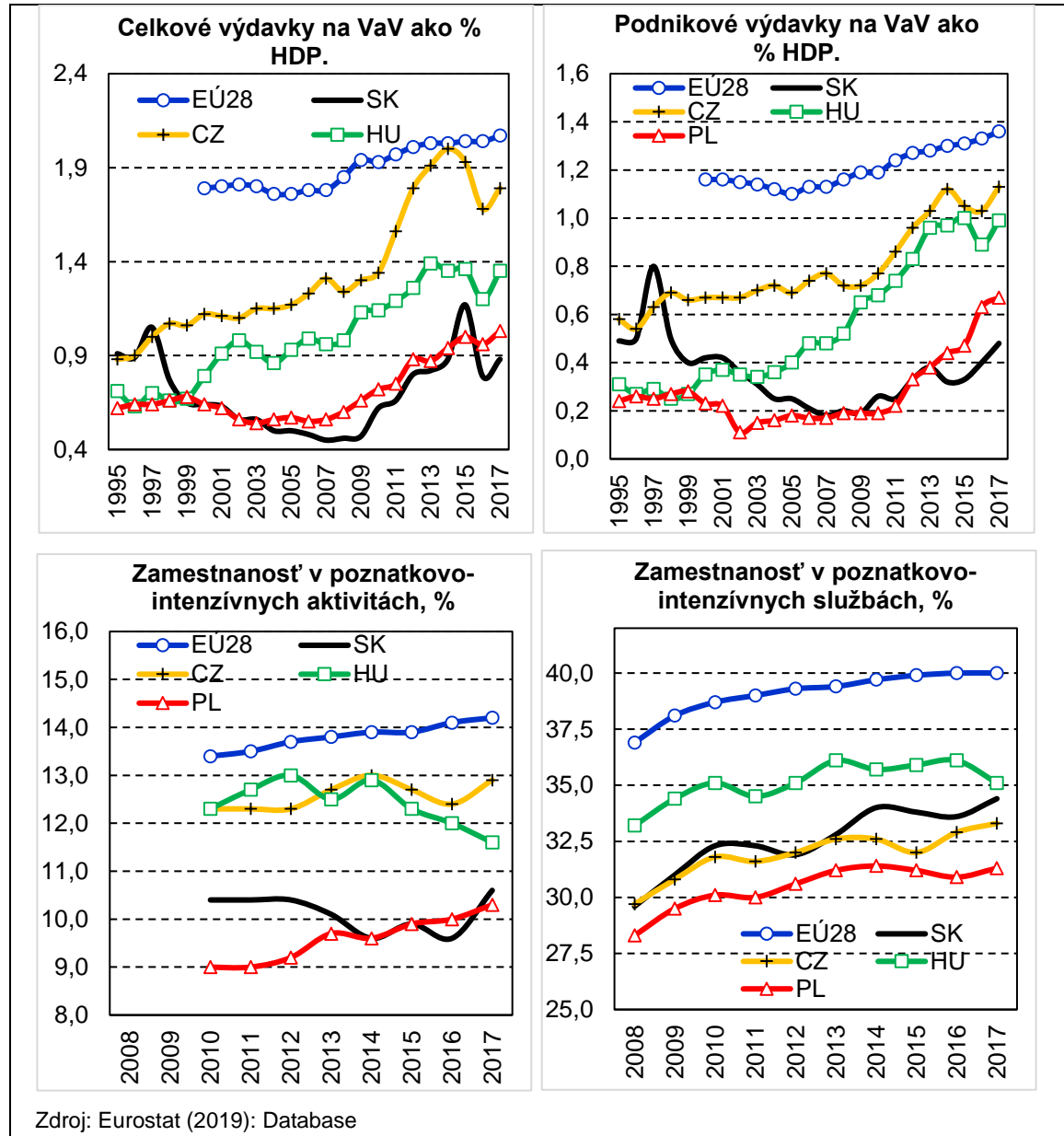
Centrum vďaka projektu FunGlass posilnilo svoje personálne kapacity za posledné 2 roky o 61 % a v súčasnosti zamestnáva 35 vedeckých a 10 administratívnych pracovníkov. Centrum poskytuje svojim výskumníkom vynikajúce podmienky pre odborný rast, čím sa „slovenskú“ vedeckú základňu posilniť aj výskumníkmi z Belgicka, Indie, Iránu, Španielska, Egypta, Číny, Bieloruska, Nemecka alebo Mexika. V r. 2019-2020 je plánované vytvorenie ďalších ôsmich výskumníckych pozícií financovaných z tohto projektu.

Projekt FunGlass podporuje transfer znalostí medzi jednotlivými partnermi a mobilitu renomovaných, ale aj začínajúcich vedecko-výskumných pracovníkov a doktorandov, a to prostredníctvom dlhodobých (jednoročných) pobytov na jeho partnerských inštitúciách, ktoré sú zamerané na získavanie skúseností a „know-how“ zo zahraničného vedeckého prostredia, pričom sa dôraz kladie na rozvoj kompetencií pri prevádzke zariadení pokročilej výskumnej infraštruktúry a nadobudnutie skúseností pri realizácii medzinárodných projektov. Úlohou navrátiť výskumníkov je odovzdať nadobudnuté skúsenosti svojim spolupracovníkom a ďalej rozvíjať začatú spoluprácu s partnermi či už prostredníctvom spoločných projektov alebo spoluautorstva vedeckých publikácií. FunGlass takisto spolupracuje na aktuálnych témach sklárskeho priemyslu so slovenskými priemyselnými partnermi.

Jeden z hlavných podporných nástrojov EŠIF, schéma na podporu dlhodobého strategického výskumu (DSV), mala problémy s implementáciou. Projekty DSV do roku 2018 neboli čerpané. Oneskorené boli aj výzvy na podporu výskumno-vývojových kapacít v doménach inteligentnej špecializácie. Zrušenie viacerých výziev na predkladanie projektov a nedostatky v efektívnosti súvisiacich administratívnych postupov opakovane

viedli k zrušeniu viazania výdavkov vo výške 81 miliónov EUR z operačného programu Výskum a inovácie²⁵.

Graf 2: Vývoj ukazovateľov TC1

²⁵ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019.

Investovanie do výskumu, vývoja a inovácií v zmysle RIS3

Stratégia inteligentnej špecializácie v kapitole 4.1 definuje oblasti hospodárskej špecializácie a tzv. perspektívnych oblastí špecializácie vo výskume, vývoji a inováciách (VVA). Podľa údajov Eurostatu²⁶ v rokoch 2010 až 2016 celkový objem investícií v piatich doménach špecializácie vzrástol z 112,0 mil. EUR na 241,6 mil. EUR a podiel týchto domén na celkových podnikových investíciách narástol z 63,9 % na 74,7 % (Tabuľka 7). Odvetvia v prvých dvoch doménach špecializácie (automobily pre 21. storočie a priemysel pre 21. storočie) koncentrovali 80,5 % podnikových investícií do VaV v rámci inteligentnej špecializácie a 60,1 % všetkých podnikových investícií do VaV v roku 2016. Odvetvia patriace do týchto dvoch domén majú zároveň rozhodujúci podiel na celkových slovenských exportoch. Dá sa preto konštatovať dobrý súlad medzi štruktúrou exportov na strane jednej a podnikovým výskumom na strane druhej.

Tabuľka 7: Investície do výskumu a vývoja v doménach inteligentnej špecializácie (v mil. EUR)

Doména	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 Automobily pre 21. storočie	33,0	24,1	40,1	85,2	74,2	53,1	97,3	144,0
2 Priemysel pre 21. storočia	67,1	61,3	66,4	57,8	72,5	96,6	96,8	109,7
3 Digitálne Slovensko a kreatívny priemysel	9,0	9,5	33,8	36,7	34,7	42,7	45,7	x
4 Zdravé potraviny a životné prostredie	2,9	2,6	2,1	1,4	1,5	1,9	1,3	1,5
5 Zdravie obyvateľstva a zdravotnícke technológie	x	x	0,8	0,4	0,2	0,6	x	x
Podnikové investície do VaV spolu mil. Eur	175,2	174,1	242,0	282,6	246,7	259,2	322,7	405,3
Investície do prioritných odvetví mil. Eur	112,0	97,6	143,2	181,5	183,1	194,9	241,1	x
Podiel prioritných odvetví (%)	63,9	56,0	59,2	64,2	74,2	75,2	74,7	x

Zdroj: Eurostat (2019): Business enterprise R&D expenditure by economic activity (NACE Rev. 2) a výpočty autorov.

Poznámky: Doména 1 zahŕňa odvetvia NACE C29, Doména 2 zahŕňa odvetvia NACE C20, C21, C22, C24, C24, C25, C27 a C28. Doména 3 zahŕňa odvetvia NACE 26 a J58-63. Doména 4 zahŕňa odvetvia NACE A01, C10 a C11. Doména 5 zahŕňa odvetvie NACE Q86.

Stratégia inteligentnej špecializácie (kapitola 4.3) uvádza aj tzv. oblasti špecializácie z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít. Ide o materiálový výskum a nanotechnológie, IKT, biotechnológie a biomedicína, pôdohospodárstvo a životné prostredie a udržateľná energetika a energie. Štatistický úrad SR poskytuje údaje o výdavkoch na VaV vo vybraných oblastiach (Tabuľka 8). Údaje o investíciách zahŕňajú aj podporu zo štátnych a európskych zdrojov. Z tabuľky je zrejмый dynamický rast

²⁶ Eurostat (2019): Business enterprise R&D expenditure (BERD) by economic activity (NACE Rev. 2) [rd_e_berdindr2]

výdavkov v oblasti IKT. Výdavky na biotechnológie, nové materiály a nanotechnológie a nanomateriály mali klesajúci trend.

Implementácia EŠIF mala pozitívny vplyv na lepšie tematické celenie slovenského výskumu. Kým v roku 2010 činil podiel tzv. neorientovaného výskumu a výskumu financovaného zo všeobecných finančných prostriedkov VŠ²⁷ až 33,8 %, v roku 2017 tento podiel klesol na 26,8 %. Na druhej strane podiel priemyselnej výroby a technológie na celkových výdavkoch na VaV v tomto období narástol z 32,8 % na 46,8 %²⁸. Zlepšuje sa aj štruktúra VaV podľa činností. Kombinovaný podiel aplikovaného a experimentálneho výskumu na celkových výdavkoch na VaV narástol z 53,7 % v roku 2010 na 62,8 % v roku 2017. Podiel základného výskumu sa v tom istom období znížil z 46,7 % na 37,2 %²⁹. Za lepším celením výskumu (najmä na priemyselné aplikácie) a posunom smerom ku komerčným aplikáciám stoja jednak rastúce vlastné výdavky podnikov a jednak podpora aplikovaného a priemyselného výskumu z EŠIF.

Tabuľka 8: Investície do kľúčových technológií z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít (mil. EUR)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2017
biotechnológie	14,6	23,2	24,8	23,4	23,3	27,2	11,6	14,1
nové materiály	17,1	15,7	15,7	13,6	10,8	17,0	20,2	14,4
nanotechnológie a nanomateriály	4,7	9,5	7,9	5,9	4,3	8,4	8,7	3,8
informačné a komunikačné technológie	23,7	27,2	76,7	87,8	57,8	93,3	65,2	79,5

Zdroj: Štatistický úrad SR (2019): Výdavky na VaV podľa špecifických oblastí.

Rámec pre riadenie a financovanie TC1

Vláda SR prijala v rokoch viacero dôležitých dokumentov a podporných opatrení pre riadenie a financovanie výskumu, vývoja a inovácií. K najdôležitejším dokumentom v oblasti inovácií patria Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v SR z roku 2015³⁰, Konceptia inteligentného priemyslu pre Slovensko z roku 2016³¹ a Akčný plán inteligentného priemyslu SR z roku 2018³² a Podpora inovatívnych

²⁷ Ide o mzdy vysokoškolských učiteľov.

²⁸ Štatistický úrad SR (2019): Výdavky na výskum a vývoj podľa sociálno-ekonomických cieľov, Datacube.

²⁹ Štatistický úrad SR (2019): Výdavky na výskum a vývoj podľa činnosti výskumu a vývoja, Datacube.

³⁰ Vláda Slovenskej republiky (2015): [Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike](#), uznesenie Vlády SR č. 307/2015 z 10.06.2015.

³¹ Vláda Slovenskej republiky (2016): [Konceptia inteligentného priemyslu pre Slovensko](#), uznesenie vlády SR č. 490/2016 z 26.10.2016.

³² Vláda Slovenskej republiky (2018): [Akčný plán inteligentného priemyslu SR](#), uznesenie vlády SR č. 461/2018 z 10.10.2018.

riešení v slovenských mestách z roku 2017³³. Tieto dokumenty slúžia ako podkladové stratégie pre čerpanie EŠIF v rámci TC1.

V oblasti výskumu a vývoja bolo z hľadiska využívania EŠIF najdôležitejší počínom prijatie Implementačného plánu Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky v roku 2017³⁴. Priority SR budú realizované prostredníctvom domén inteligentnej špecializácie, ktoré stanovil Implementačný plán RIS3 SK a Súhrnných správ z EDP procesu pre jednotlivé domény³⁵. Významným krokom na podporu aplikovaného výskumu bolo zavedenie daňovej úľavy (tzv. superodpočtu) na podnikové výdavky na výskum a vývoj v roku 2015 a jeho neskoršie rozšírenie. Podľa údajov Finančnej správy³⁶ si odpočet uplatnilo 83 subjektov (335 projektov, 9,20 mil. EUR) za zdaňovacie obdobie 2015, 112 subjektov (520 projektov, 16,48 mil. EUR) za obdobie 2016, a 165 subjektov (875 projektov, 40,41 mil. EUR) za obdobie 2017. Systémovou reformou zásadného významu mala byť transformácia Slovenskej akadémie vied, ktorá však v roku 2018 zlyhala.

V roku 2018 Vláda SR schválila Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania (NPRVV)³⁷. Dokument sa v kapitole 4 venuje aj vede a výskumu na vysokých školách. Implementačný plán národného programu predpokladá „posilnenie financovania tvorivej činnosti v sektore vysokých škôl z prostriedkov štátneho rozpočtu“ v sume 881,64 mil. EUR v rokoch 2018-2027 a „stabilné a predvídateľné financovanie excelentného výskumu“ v sume 625,65 mil. EUR v tom istom období. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pripravilo aj Návrh štátnych programov výskumu a vývoja (ŠPVV) na roky 2019-2023 s výhľadom do roku 2028³⁸. Celkový predpokladaný rozpočet štyroch navrhovaných programov činí 648,1 mil. EUR. Skutočné financovanie NPRVV a ŠPVV bude závisieť od aktuálnych možností štátneho rozpočtu.

Posledné hodnotenia rámca pre riadenie a financovanie výskumu, vývoja a inovácií v SR pochádza z roku 2019. Dokument Európskej komisie „Správa o Slovensku 2019“³⁹

---

³³ Ministerstvo hospodárstva SR (2017): [Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách](#), Bratislava 2017.

³⁴ ÚPVII (2017): [Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky](#), Bratislava 2017.

³⁵ Ide o nasledovné programy: 1. Strategický program výskumu a vývoja pre materiálového výskumu a nanotechnológií; 2. Strategický program výskumu a vývoja pre informačno-komunikačné technológie; 3. Strategický program výskumu a vývoja pre biotechnológie a biomedicína; 4. Strategický program výskumu a vývoja pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, vrátane; moderných chemických technológií šetrných k životnému prostrediu; 5. Strategický program výskumu a vývoja pre oblasť udržateľnej energetiky a energie.

³⁶ Finančná správa (2019): [Zoznam daňových subjektov, ktorí si uplatnili odpočet výdavkov na výskum a vývoj](#), Bratislava 2019.

³⁷ Vláda Slovenskej republiky (2018): [Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania](#), uznesenie vlády SR, č. 112/2018 z 27.06.2018.

³⁸ Vláda Slovenskej republiky (2018): [Návrh štátnych programov výskumu a vývoja pre roky 2019-2023 s výhľadom do roku 2028](#). Nezaradený materiál.

³⁹ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. Správa o Slovensku 2019. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a

v oblasti výskumu a inovácií pozitívne hodnotí rozšírenie sadzby daňovej úľavy v prípade výskumu a vývoja na 100 % oprávnených výdavkov. Z prijatých legislatívnych opatrení pozitívne hodnotí aj Implementačný plán pre stratégiu RIS3. Správa je však vo vzťahu k výskumu a inováciám prevažne kritická. Konštatuje, že „výdavky podnikov na výskum a vývoja sa zdajú byť priveľmi nízke na to, aby výrazne zvýšili výkonnosť v oblasti inovácií“ a „vysokú závislosť od financovania z EÚ“. Ako hlavné problémy identifikuje „roztrieštený systém výskumu, ktorý znižuje účinnosť verejných investícií do výskumu a vývoja a kvalitu vedeckého výskumu“. Správa tiež konštatuje „obmedzený pokrok sa dosiahol pri uskutočňovaní vykonávacieho plánu stratégie pre inteligentnú špecializáciu z roku 2017“. Špecificky spomína (i) chýbajúcu aktualizáciu národného plánu pre infraštruktúru; (ii) meškajúcu prípravu štátnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií; (iii) absenciu reformy financovania výskumu, vývoja a inovácií a (iv) nezvládnutú transformáciu Slovenskej akadémie vied na verejnú inštitúciu.

TC2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

Aktivity podporované v rámci TC2 majú zlepšiť prístup podnikov a občanov k širokopásmovému internetu a podporiť rozvoj elektronického obchodu s tovarmi a službami. Súčasne sa má dosiahnuť vyššie využívanie služieb elektronickej vlády (eGovernment), vyššia kvalita týchto služieb a vyššia spokojnosť užívateľov služieb.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Aktivity zamerané na zlepšenie prístupu k informáciám a IKT sú podporované z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (OP II) - prioritnej osi 7 „Informačná spoločnosť“. Prioritná os dosiahla k 31.12.2018 úroveň zazmluvnenia 27,79 % a čerpania 9,88 %. Z Programu rozvoja vidieka neboli v rámci TC2 zazmluvnené ani čerpané žiadne prostriedky. Tematický cieľ 2 vykázal ku koncu roka 2018 nízku úroveň zazmluvnenia (27,10 %) a čerpania (9,63 %, Tabuľka 9). V rámci TC2 sa podporovali hlavne národné a veľké dopytové projekty. Regionálne alokácie preto nie je možné vyčíslieť.

Podľa revízie výdavkov na informatizáciu dosiahli celkové verejné investície do IKT v rokoch 2014-2016 sumu 1210 mil. EUR⁴⁰. Investície do IKT na roky 2017-2018 sa rozpočtovali na 644 mil. EUR. Celkové skutočné i rozpočtované investície do IKT za roky 2014-2018 sú odhadované na 1854 mil. EUR. Prostriedky OP II v tomto období poskytl 77,8 mil. EUR, t.j. 4,2 % celkových investícií. Investície do IKT vo verejnom sektore boli však podporené projektmi financovanými aj z iných operačných programov, najmä OP

---

výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Bruseli 27. 2. 2019

⁴⁰ Ministerstvo financií SR (2016): [Revízia výdavkov na informatizáciu. Záverečná správa](#). MF SR Bratislava, október 2016. Poznámka: údaje sa týkajú len investícií do IKT a nezahŕňajú prevádzkové náklady. Suma zahŕňa aj 486,3 mil. Eur zo zdrojov ŠF a KF, najmä Operačného programu Informatizácia spoločnosti, v rokoch 2014 a 2015.

Val a OP EVS. Skutočný podiel EŠIF na financovaní IKT vo verejnom sektore v období 2014-2018 preto nie je možné kvantifikovať.

Tabuľka 9: Alokácie a čerpanie v TC2 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje mil. (EUR)	Zazmluvnené EÚ zdroje mil. (EUR)	Čerpané EÚ zdroje mil. (EUR)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP II	PO7	788,082	218,997	77,826	27,79	9,88
PRV	M07	20,167	0	0	0	0
TC2 spolu		808,249	218,997	77,826	27,10	9,63

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP II PO7 - Informačná spoločnosť, PRV M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach.

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC2 stanovuje operačný program Integrovaná infraštruktúra. Ukazovatele napĺňania špecifických cieľov podávajú výročné správy OP II. Ako indikujú údaje z Tabuľky 10, čiastkový cieľ čerpania oprávnených výdavkov a zazmluvnenia sa k 31.12.2018 nepodarilo naplniť.

Tabuľka 10: Výkonnostný rámec pre TC2

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP II PO7	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby EK	mil. €	132,097	82,622	927,155
	Počet dodatočných centrálne využitých podporných systémov vnútornej správy v rámci ISVS (ako služieb v cloude SaaS)	počet	2	0	7
	Dodatočný pomer inštitúcií štátnej správy zapojených do eGovernment cloudu	percento	30	0	100

Zdroj: Programový dokument OP II a výročná správa OP II za rok 2018.

Poznámka: všetky ukazovatele platia pre menej rozvinuté regióny.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 2

Súbor ukazovateľov TC2 vychádza zo strategického dokumentu *Ukazovatele pre monitorovanie rozvoja digitálnej spoločnosti 2014-2020* verzia 2.0, ako aj z výsledkových ukazovateľov OP II. Ide najmä o nasledovné ukazovatele výsledku:

- eGovernment - percento jednotlivcov vo veku 16 – 74 rokov, ktorí používajú internet na komunikáciu s verejnou správou (%),

- zavádzanie mobilného širokopásmového pripojenia (penetrácia mobilného širokopásmového internetu na 100 obyvateľov).

Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody z roku 2017 navrhlo dva dodatkové ukazovatele:

- percento MSP predávajúcich tovar a služby online,
- percento občanov objednávajúcich tovar a služby online.

Aktuálne hodnoty ukazovateľov podáva Tabuľka 11. Dlhodobé trendy vo vývoji ukazovateľov podáva Graf 3.

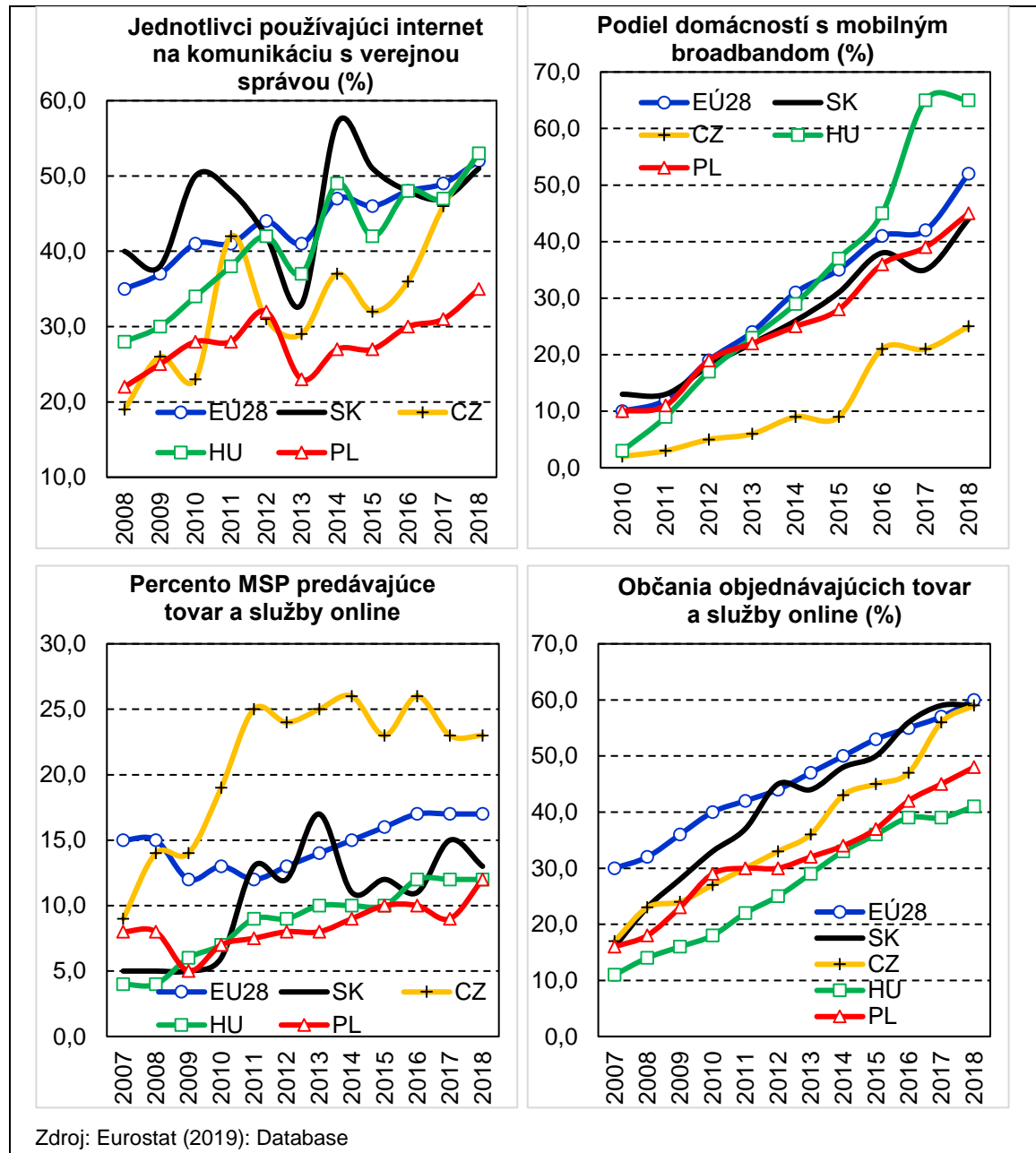
Tabuľka 11: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 2

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
eGovernment - % jednotlivcov vo veku 16-74, ktorí používajú internet na komunikáciu s verejnou správou, v tom	52	51	53	53	35
na získanie informácií	44	46	50	48	24
na stiahnutie oficiálnych formulárov	31	24	26	38	22
na odoslanie oficiálnych formulárov	34	16	26	37	25
Percento občanov objednávajúcich tovar a služby online ^(a)	60	59	59	41	48
Percento MSP predávajúcich tovar a služby online	17	13	23	12	12
Podiel online predajov podnikov na celkových tržbách (%)	17	21	29	23	15
Podiel podnikov so softvérovými riešeniami typu CRM (%)	21	17	16	9	16
Zavádzanie širokopásmového pripojenia (podiel domácností, %)	86	79	86	83	79
Zavádzanie mobilného širokopásmového pripojenia (podiel domácností %)	52	44	25	65	45
Podiel znevýhodnených jednotlivcov používajúcich internet, (%)	77	67	74	64	62
Podiel pridanej hodnoty v IKT sektore na celkovej pridanej hodnote (%) ^(b)	n.a.	3,99	4,29	5,79	3,22
Podiel pracovníkov v IKT sektore na celkových pracovníkoch (%) ^(b)	n.a.	3,04	2,96	3,51	2,29

Zdroj: Eurostat (2019): Digital economy and society.

Poznámky: ^(a) = Podiel občanov nakupujúcich online za posledné tri mesiace. ^(b) = 2016. Ostatné údaje sú za rok 2018. n.a. = údaj nie je k dispozícii.

Graf 3: Vývoj ukazovateľov TC2

Rozvoj IKT sektora

Sektor informačných a komunikačných technológií zaznamenáva v SR dynamický rast. Podiely zamestnanosti a pridanej hodnoty v IKT sektore na celkovej zamestnanosti

a pridanej hodnote⁴¹ sú v SR blízke hodnotám vyspelých krajín EÚ. Podiel na pridanej hodnote osciluje v posledných 10 rokoch na hodnote 4 %. Podiel na zamestnanosti sústavne rastie a v roku 2016 dosiahol 3,04 %⁴². Z hľadiska štruktúry IKT odvetví má na Slovensku oproti vyspelým štátom EÚ vyšší podiel výroba, kým podiel služieb je nižší.

Priaznivo sa v SR vyvíja zahraničný obchod s IKT službami. Ich podiel na celkovom exporte služieb v roku 2017 dosiahol 14,9 % (EÚ28: 12,1 %). Objem exportov IKT služieb v rokoch 2013-2017 narástol v SR o 79 % (EÚ 28: +39 %)⁴³.

IKT služby pre občanov, podniky a verejný sektor

Európsky digitálny rebríček DESI za rok 2018⁴⁴ umiestňuje Slovensko na 20. miesto v rámci 28 členských štátov EÚ. Relatívna pozícia Slovenska sa nezmenila, no narástlo jeho celkové skóre. Rebríček hodnotí štyri oblasti digitalizácie. Slovensko dosahuje podpriemerné ukazovatele v oblasti infraštruktúry IKT (oblasť č. 1) a to najmä v pevnom širokopásmovom pokrytí a 4G sieťach. Slovensko dosahuje priemerné hodnoty v oblastiach č. 2 – ľudský kapitál, č. 3 – používanie internetu a č. 4 – integrácia digitálnych technológií. Slovenská populácia má primerané digitálne zručnosti v aktivitách ako je internetové bankovníctvo, nakupovanie na internete, sledovanie správ a používanie sociálnych sietí. Počty odborníkov v IKT a počty absolventov v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky sú na Slovensku o niečo nižšie ako je priemer EÚ. Slovenské malé a stredné podniky majú mierne nadpriemerný podiel online tržieb z celkových tržieb (Tabuľka 11).

Komparácia vo väčšine ukazovateľov naznačuje, že podniková sféra využíva možnosti IKT na úrovni, ktorá je porovnateľná s priemerom EÚ a vyššia ako v ostatných krajinách V4. Na druhej strane badať v SR zaostávanie za priemerom EÚ a V4 pri využívaní služieb eGovernmentu. Nadpriemerné výsledky dosahujú podniky na Slovensku najmä v obrate z eCommerce (Tabuľka 11). V porovnaní s ostatnými krajinami V4 má Slovensko aj vysoké percento MSP predávajúce tovar a služby online a percento podnikov so softvérovými riešeniami typu CRM. Podobne je to i v prípade slovenských spotrebiteľov, ktorí sú nadpriemerne zapojení do online objednávanie tovaru. Kľúčové ukazovatele pre elektronické služby verejnej správy (eGovernment) sú zhrnuté v Tabuľke 11. Slovenskí občania využívajú internet na komunikáciu s verejnou správou najmä pre získavanie

---

⁴¹ Výroba IKT je vytvorená z nasledovných skupín NACE rev. 2: 26.1 - Výroba elektronických komponentov a dosiek; 26.2 - Výroba počítačov a periférnych zariadení; 26.3 - Výroba komunikačných zariadení; 26.4 - Výroba spotrebnej elektroniky; 26.8 - Výroba magnetických a optických médií. Služby IKT pozostávajú z: 95.1 - Oprava počítačov a komunikačných zariadení; 46.5 - Veľkoobchod so zariadeniami pre informatiku a komunikácie; 58.2 - Nakladateľstvo v oblasti softvéru; 61 - Telekomunikácie; 62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby; 63.1 - Spracovanie dát, poskytovanie serverového priestoru na internete a súvisiace služby; webový portál.

⁴² Eurostat (2019): Percentage of the ICT sector on GDP and percentage of the ICT personnel on total employment.

⁴³ Eurostat (2019): International trade in services (since 2010) (BPM6).

⁴⁴ Európska komisia (2018): [Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti \(DESI\) 2018 Správa o krajine – Slovensko](#).

informácií. Menší je podiel občanov pri aktívnej interakcii s verejným sektorom, najmä v oblasti sťahovania, vyplňania a následného odosielania formulárov (Tabuľka 11). V tomto smere ako určitá bariéra môže pôsobiť nižšia digitálna gramotnosť.

Predpokladom pre fungujúci eGovernment je dostatočné vybavenie verejného sektora digitálnou infraštruktúrou. Údaje Eurostatu o štruktúre fixných aktív podľa odvetvia a typu⁴⁵ indikujú, že čistá hodnota ICT aktív v odvetviach verejnej správy, vzdelávania, zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia narástla v SR v rokoch 2008-2017 zo 782 mil. EUR na 1834 mil. EUR⁴⁶. Výrazne sa zmenila štruktúra aktív. Kým v roku 2008 bol podiel hardvéru na celkových aktívach 78 %, v roku 2017 tento podiel klesol na 57 % a zvyšok tvoril softvér a databázy.

Zdroje EŠIF mali doplnkovú úlohu pri rozvoji IKT sektora v SR. Celkové ročné investície do kapitálovej časti IKT v roku 2018 predstavovali 407 mil. EUR. Investície do počítačových služieb predstavujú cca 1,3 miliardy EUR ročne⁴⁷. Celková ročná spotreba investícií a služieb v SR je teda cca dvojnásobná oproti sume oprávnených výdavkov v prioritnej osi 7 OP VII na celé programové obdobie 2014-2021.

Otvorené dáta

Otvorené dáta majú pozitívny vplyv na sociálny, ekonomický a politický vývoj. Otvorené dáta sú prostriedkom na zvýšenie transparentnosti verejných výdavkov a skvalitnenia účasti občanov na vládnutí. Stav v oblasti politik otvorených dát, ktoré zbiera alebo vytvára verejný sektor členských štátov EÚ je hodnotený v rámci projektu *Open Data Maturity in Europe*⁴⁸. Projekt v roku 2018 sledoval štyri dimenzie ukazovateľov:

- Prvou dimenziou je oblasť politik. Slovensko v nej dosahuje vysoké celkové skóre 82 %. V rámci dimenzie je na Slovensku pozitívne hodnotená politika otvorených dát (skóre 81 %), oblasť licencovania (88 %), i oblasť koordinácie na národnej úrovni (80 %).
- Druhá dimenzia meria dopady otvorených dát s celkovým skóre 50 %. V tejto oblasti dosahuje SR nízke hodnoty, najmä pre nízky sociálny dopad otvorených dát (43 %) a ekonomický dopad (31 %).
- Treťou dimenziou je funkčnosť portálov otvorených dát s celkovým skóre 63 %. Priaznivo sa hodnotí využívanie portálov (76 %), problémom je však ich udržateľnosť (49 %).

---

⁴⁵ Eurostat (2019): Cross-classification of fixed assets by industry and by asset (stocks). Údaj sa vzťahuje na odvetvia klasifikácie NACE O, P a Q.

⁴⁶ Hodnota vyjadrená v súčasných nákladoch na náhradu aktív porovnateľným vybavením.

⁴⁷ Odhad založený na údajoch Eurostatu o hrubej pridanej hodnote v odvetviach NACE J62-J63, po očistení o bilanciu zahraničného obchodu s počítačovými službami.

⁴⁸ European Commission (2018): [Open Data Maturity in Europe. Report 2018](#)

- Štvrtou dimenziou je kvalita otvorených dát s celkovým skóre 62 %. Priaznivo sa hodnotí úroveň štandardov DCAT-AP (publikácia katalógov, datasetov a distribúcií otvorených údajov, so skóre 71 %).

Podľa rebríčka otvorených dát patrilo v roku 2018 Slovensko do skupiny krajín označených ako „Fast Trackers“ (signifikančný pokrok a rozvoj politiky otvorených dát a národného portálu; isté nedostatky sú stále prítomné) a nachádzalo sa na 9. mieste v rámci EÚ28⁴⁹. V roku 2015 bolo ešte na 15. mieste.

Rámec pre riadenie a financovanie TC2

„Správa o Slovensku 2019“ vypracovaná Európskou komisiou⁵⁰ v oblasti digitálnej transformácie pozitívne hodnotí pokrok pri prijímaní digitálnych podnikateľských postupov. Slovensko urobilo určitý pokrok pri zavádzaní digitálnych verejných služieb. Správa pozitívne hodnotí, že sa zvyšuje „využívanie elektronických služieb na ústrednom portáli verejnej správy a zaviedli sa nové opatrenia na zjednodušenie autorizácie elektronických dokumentov a uľahčenie elektronickej komunikácie medzi verejnou správou a podnikmi“. Celkové využívanie verejných digitálnych služieb občanmi však zatiaľ nedosiahlo priemernú úroveň EÚ. Správa konštatuje niektoré nedostatky v oblasti infraštruktúry IKT. Až 11 % slovenských domácností nemá prístup k štandardnému pevnému širokopásmovému pripojeniu (V EÚ sú to len 3 %).

Vláda SR prijala viacero koncepčných a strategických dokumentov. V roku 2016 bola schválená *Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky*, ktorá „ukazuje cestu pre modernizáciu verejných služieb a predstavuje základ pre budovanie „inovatívneho štátu“ a „štátu fungujúceho na základe využívania znalostí.“⁵¹ Táto koncepcia nadväzuje na *Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020)*, ktorý bol prijatý v roku 2014. Dokument sa zameria na splnenie ex ante kondicionálít v rámci TC2. V roku 2018 vláda SR prijala Akčný plán inteligentného priemyslu, ktorý sa má začať uplatňovať od roku 2020.

Pokračuje implementácia viacerých národných projektov pre služby verejnej správy.

---

⁴⁹ European Commission (2018): [Slovakia. State-of-Play on Open Data](#).

⁵⁰ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019.

⁵¹ ÚPVSRII (2016): Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky. Bratislava: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. [online]. [cit.20.10.2016] <http://www.informatizacia.sk/narodna-koncepcia-informatizacie-verejnej-spravy--2016-/22662s>.

TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

Aktivity podporované v rámci TC3 sú zamerané na podporu sektora malých a stredných podnikov. Opatrenia sú nastavené tak, aby boli pokryté všetky fázy vývojového cyklu rôznych typov malých a stredných podnikov. Zdroje EŠIF sa majú prejavovať vo zvýšenom počte nových podnikov, náraste počtu pracovných miest, ako aj vo zvýšenej miere inováčných aktivít.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC3 je Program rozvoja vidieka, Operačný program Výskum a inovácie (OP Val) a Operačný program Rybné hospodárstvo. Prehľad alokácií a čerpania podáva Tabuľka 12. Celkové čerpanie v TC3 bolo ku koncu roka 2018 nízke 220,304 mil. EUR (22,45 %), ale vysoká zazmluvnenosť v prioritných osiach 3 a 4 OP Val a niektorých opatreniach PRV (M04, M06, M14 a M16) vytvára dobré predpoklady pre naplnenie úloh TC3 v oblasti poľnohospodárstva. Z územného hľadiska dosiahli najvyššie čerpanie Banskobystrický a Prešovský kraj (Graf 4).

Prioritné osi 2 a 3 OP Val podporujú posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP. Konkurencieschopnosť by sa mala dosiahnuť najmä zavádzaním inovácií. Podľa údajov Štatistického úradu SR o inovačnej aktivite podnikov, dosiahli vlastné výdavky slovenských podnikov na inovácie (vrátane výdavkov na výskum na vývoj) v rokoch 2014 – 2018 približne 5 642 mil. EUR⁵². Zdroje z EŠIF čerpané z OP Val v rámci TC3 v tom istom období predstavovali len 1,0 % vlastných výdavkov podnikov na inovácie.

Vzhľadom na veľkosť populácie slovenských podnikov a malý podiel európskych zdrojov na celkových podnikových výdavkoch na inovácie treba pokladať ciele TC3 v oblasti inovácií za zle nastavené a nerealistické.

---

⁵² Štatistický úrad Slovenskej republiky (2014 - 2018): [Inovačná aktivita podnikov v Slovenskej republike 2012-2014 a 2014-2016](#). ŠÚSR Bratislava. Poznámky: Údaje o výdavky na inovácie ŠÚSR poskytuje za roky 2014 a 2016. Výdavky za roky 2015 boli odhadnuté ako priemery rokov 2014 a 2016. Výdavky na inovácie za roky 2017 a 2018 boli odhadnuté na základe predchádzajúcich rokov. Výdavky na inovácie sa poskytujú len za podniky s technologickými inováčiami.

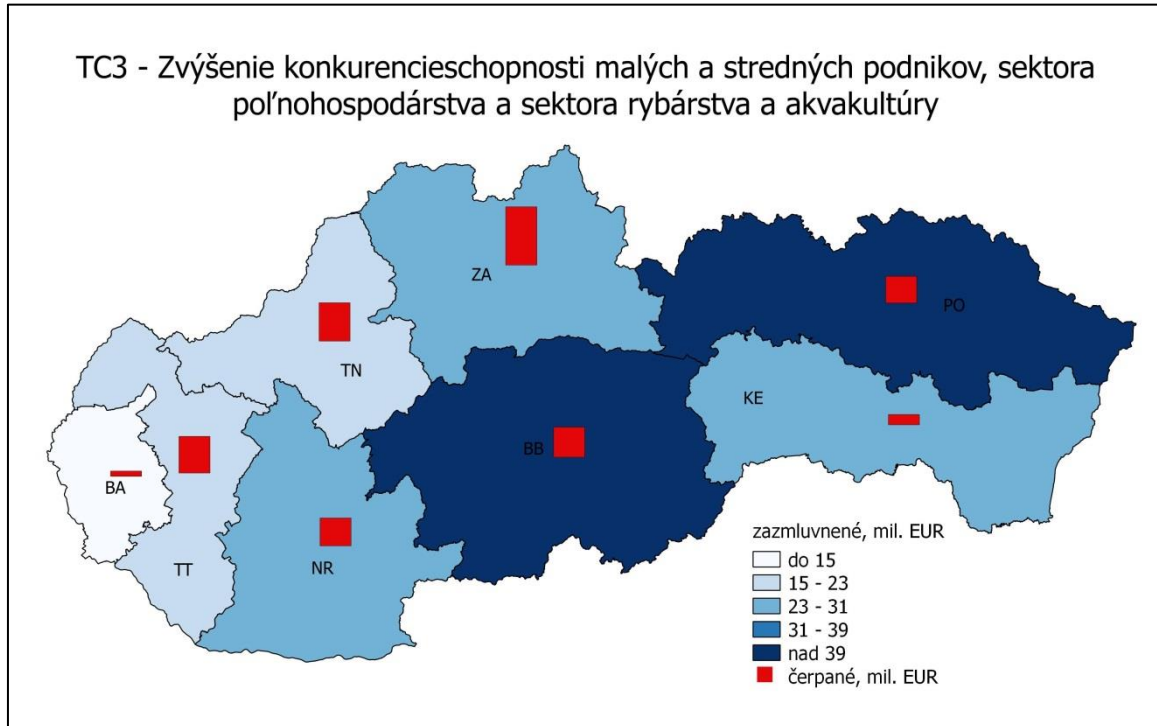
Tabuľka 12: Alokácie a čerpanie v TC3 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP Val	PO3	376,415	333,068	52,867	88,41	14,04
	PO4	24,632	23,29	3,414	94,55	13,86
OP RH	PÚ2	9,407	0,433	-	4,61	-
	PÚ5	4,041	0,626	0,422	15,50	10,45
PRV	M04	348,895	280,047	103,019	80,27	29,53
	M05	51,950	0	0	0	0
	M06	39,345	18,149	8,703	46,13	22,12
	M08	16,578	0	0	0	0
	M14	79,812	50,585	50,330	63,38	63,06
	M16	29,930	21,680	1,450	72,44	4,84
TC3 spolu		981,004	727,878	220,204	74,20	22,45

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP Val: PO3 - Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP, OP Val PO4 - Rozvoj konkurencieschopnosti MSP v Bratislavskom kraji. OP RH: PÚ2 - Podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach, OP RH PÚ5 - Podpora marketingu a spracovania. PRV M04 - Investície do hmotného majetku, PRV M05 - Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení, PRV M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti, M08 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov, PRV M14 - Dobré životné podmienky zvierat, PRV M16 – Spolupráca.

Graf 4: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC3 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC3 stanovuje najmä Operačný program Výskum a inovácie (OP Val) a Operačný program Rybné hospodárstvo. Ukazovatele naplňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov. Ciele výkonnostného rámca sa nepodarilo k 31.12.2018 naplniť ani vo finančnom ani vo fyzickom vyjadrení. Vysoká zazmluvnenosť prioritných osí 3 a 4 OP Val však indikuje, že cieľové plánované hodnoty budú do roku 2023 naplnené (Tabuľka 13).

Tabuľka 13: Výkonnostný rámec TC3

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP Val PO3	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platbu EK	mil. €	97,657	78,245	565,430
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	počet	900	1 236	3200
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci podpory poskytovania informačných, poradenských a mentorských služieb pre rozvoj MSP	počet	290	638	1030
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci podpory poskytovania informačných, poradenských a mentorských služieb pre rozvoj MSP	počet	0	0	1030
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu	počet	330	284	1160
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu	počet	0	0	1160
	Počet podnikov, ktoré dostávajú granty	počet	80	90	300
OP Val PO4	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platbu EK	mil. €	9,826	7,607	49,264
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	počet	800	749	2 670
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	počet	0	0	2 670
OPRH PÚ2	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	mil. €	3,800	0	12,542
	Počet projektov zameraných na produktívne investície do akvakultúry	počet	20	0	60
OPRH PÚ5	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	mil. €	1,750	0	5,388
	Počet projektov zameraných na spracovanie	počet	8	0,563	20

Zdroj: Programové dokumenty OP Val a OP RH a výročné správy OP Val a OP RH za rok 2018.

Poznámka: ukazovatele pre OP Val PO4 sa vzťahujú na rozvinutejší región, všetky ostatné ukazovatele na menej rozvinuté regióny.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 3

Stratégia Európa 2020, ani Národný program reforiem nestanovujú ciele pre zvýšenie konkurencieschopnosti MSP. Neobsahujú ani ukazovatele, ktoré v tejto oblasti pokrývajú sektor poľnohospodárstva a sektor rybníctva a akvakultúry. Na meranie schopnosti MSP udržať sa v konkurenčnom prostredí možno použiť ukazovateľ Eurostatu, ktorý bol navrhnutý v priebežnom hodnotení Partnerskej dohody v roku 2017:

- miera prežitia MSP po dvoch rokoch. Ukazovateľ čiastočne korešponduje s výsledkovým ukazovateľom OP Val.

Ukazovateľ miery prežitia sa sleduje aj na úrovni sektorov národného hospodárstva. Je vhodný aj na meranie konkurencieschopnosti MSP v sektore poľnohospodárstva, akvakultúry a potravinárstva. Tento faktor je možné merať aj ukazovateľom, ktorý je kontextovým ukazovateľom PRV a poskytuje ho Eurostat a Štatistický úrad SR:

- hrubá pridaná hodnota na jedného pracovníka v EUR v sektore poľnohospodárstva a rybného hospodárstva.

Pre oblasť inovácií je možné odporučiť dodatkové ukazovatele, ktoré každoročne prináša Európsky inovačný rebríček (EIS). Rebríček obsahuje ukazovatele vhodné na meranie celkovej inovatívnosti MSP, schopnosti MSP generovať inovatívne produkty a služby, či schopnosti MSP aplikovať nové obchodné modely:

- ukazovateľ "Podiel podnikov s inovačnou činnosťou" je v rámci OP Val definovaný aj pre TC1 ŠC 2.2.2
- podiel MSP s marketingovými alebo organizačnými inováciami (%).

Tabuľka 14: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 3

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Podiel všetkých podnikov s produktovými a/alebo procesnými inováciami (%)	n.a.	14,6	16,1	10,9	15,6
Podiel podnikov s 10-49 zamestnancami s produktovými a/alebo procesnými inováciami (%)	n.a.	7,6	13,1	11,1	7,8
Podiel podnikov s 20-249 zamestnancami s produktovými a/alebo procesnými inováciami (%)	n.a.	14,9	18,9	13,1	18,6
Podiel všetkých podnikov s organizačnými a/alebo marketingovými inováciami (%)	n.a.	6,9	6,3	9,5	4,5
Podiel podnikov s 10-49 zamestnancami s organizačnými a/alebo marketingovými inováciami (%)	n.a.	7,6	8,7	7,4	4,3
Podiel podnikov s 20-249 zamestnancami s produktovými a/alebo procesnými inováciami (%)	n.a.	7,5	8,7	10,2	5,4
Pridaná hodnota na jedného pracovníka v sektore poľnohospodárstva a akvakultúry (eur)	17 863	21 112	18 304	5 392	40 049
Podiel zamestnanosti v sektore poľnohospodárstva a akvakultúry na celkovej zamestnanosti (%)	4,51	1,97	2,63	5,32	10,09

Zdroj: Eurostat (2019): Database, Community Innovation Survey (CIS).

Poznámky: Posledné údaje inovačnej aktivity podnikov pochádzajú z CIS6 a vzťahujú sa na rok 2016. n.a. = údaj nie je k dispozícii.

Údaje z Eurostatu o inovačnej aktivite podnikov indikujú dlhodobú stagnáciu resp. pokles podielu inovujúcich podnikov na celkovom počte inovujúcich podnikov. Tento trend je však typický aj pre štáty V4 ako aj celú Európsku úniu (Graf 5). V rámci V4 dosahuje Slovensko priemerné hodnoty (Tabuľka 14).

Podľa údajov Slovak Business Agency⁵³ pôsobilo v roku 2017 v SR 218 805 malých a stredných podnikov a 323 947 živnostníkov. Čiastkový cieľ PO3 a PO4 OP Val na rok 2018 stanovil kombinované počty podporených podnikov na 2 400.

Vzhľadom na veľký nepomer medzi počtami podporených podnikov a celkovou populáciou MSP nie je možné očakávať, že priame intervencie z EŠIF prostredníctvom grantov (priama štátna pomoc) výrazne zvýšia podiely inovujúcich podnikov. Na druhej strane je možné očakávať zvýšenú aktivitu v oblastiach podpory malých a stredných podnikov prostredníctvom série implementovaných národných projektov, ktoré poskytujú v prevažnej miere rôzne formy poradenstva (nepriama štátna pomoc). Rozbieha sa podpora internacionalizácie malých a stredných podnikov (Box 2).

Box 2: Podpora internacionalizácie malých a stredných podnikov

Cieľom národného projektu je podporiť posilnenie internacionalizačných kapacít MSP vo fáze rozvoja a prispieť k rozvoju a rastu malých a stredných podnikov. V rámci projektu sa realizuje veľké množstvo aktivít zameraných na podporu prezentácie podnikateľského potenciálu, poskytovanie bezplatných prezentačných, kooperačných a poradenských služieb MSP za účelom zvýšenia miery ich zapojenia do medzinárodnej spolupráce.

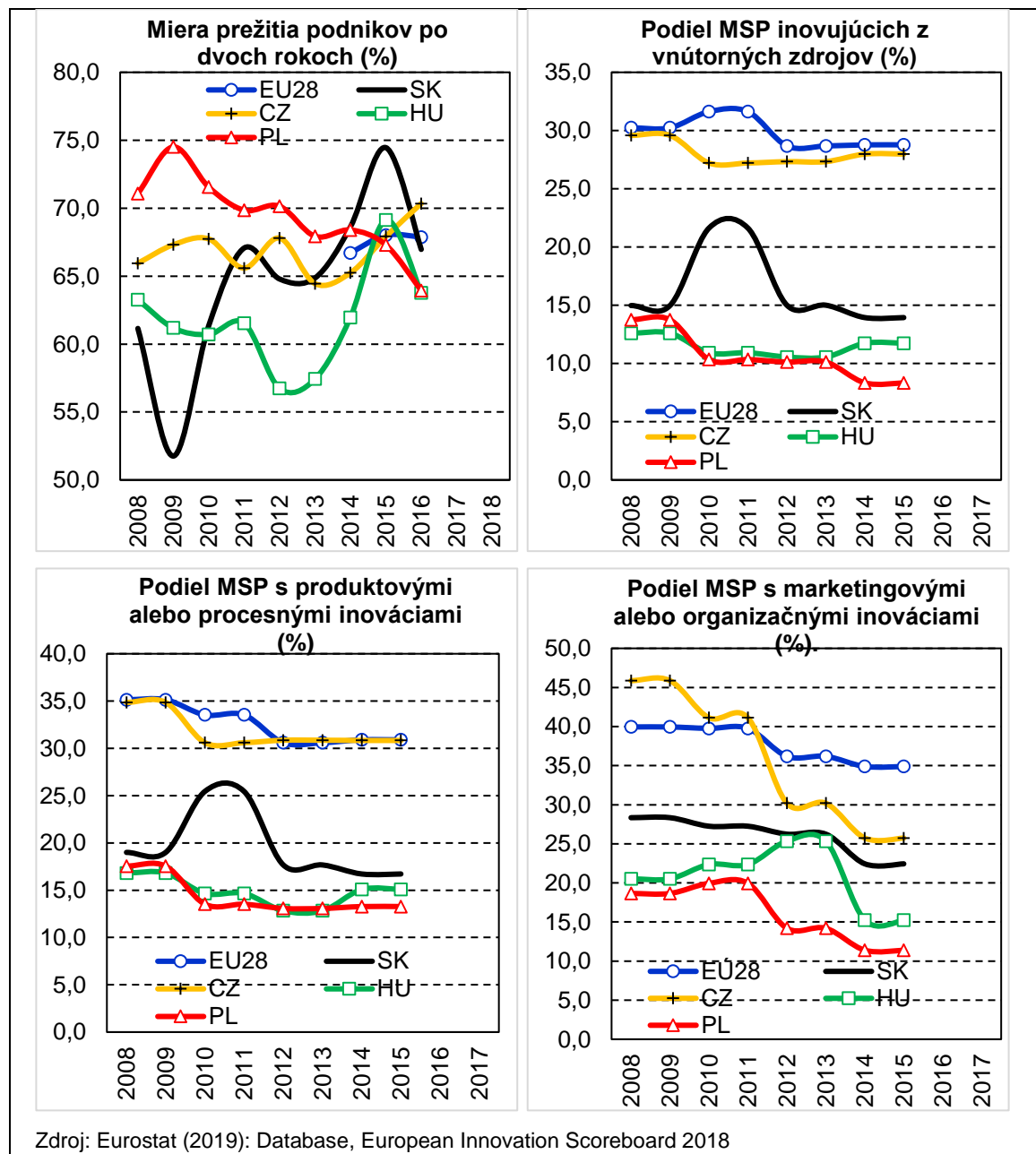
V rámci projektu je poskytované široké spektrum rôznych typov bezplatných služieb podnikateľom, o.i. je poskytované individuálne personalizované krátkodobé a dlhodobé poradenstvo v rôznych špecifických oblastiach podľa potrieb. V rámci špecializovaného dlhodobého poradenstva sa podporuje zapájanie malých a stredných podnikov s inovatívnymi nápadmi do celoeurópskeho programu SME Instrument (nástroj pre malé a stredné podniky). Cieľom SME Instrumentu je podporovať vysoko inovatívne nápady, ktoré majú potenciál širšieho uplatnenia. Perspektívnemu žiadateľovi je po posúdení projektového zámeru poskytnutý vlastný odborný konzultant. Podnikateľ v spolupráci s odborným konzultantom pripraví projekt do prvej, alebo druhej fázy programu SME Instrument. Podpora je určená len pre malé a stredné podniky bez obmedzenia dĺžky ich existencie.

Do konca roka 2018 si podalo žiadosť o tento typ špecializovaného poradenstva 51 žiadateľov, z ktorých bolo 43 mikropodnikov. Celkovo bolo podporených 21 projektových zámerov do fázy 1 a 9 do fázy 2. Táto podpora zo zdrojov EŠIF alokovaných v TC3 OP Val tak vytvára synergie s celoeurópskou schémou určenou pre malé a stredné podniky s vysoko inovatívnymi ideami. V hodnotení SME Instrument fázy 1 boli zo strany Európskej komisie podporené 2 projekty a budú financované.

Pre projekty, ktoré neboli financované zo strany EK vo fáze 1, avšak získali dostatok bodov, vytvorilo Ministerstvo hospodárstva SR alternatívnu formu podpory veľmi podobnú originálnemu SME Instrumentu. Do tejto otvorenej výzvy MHSR bolo k 31.12.2018 bolo v rámci dvoch dopytovo-orientovaných výziev predložených celkom 22 ŽoNFP.

⁵³ SBA, Slovak Business Agency (2018): [Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2017](#). SBA, Bratislava, 2018.

Graf 5: Vývoj ukazovateľov TC3

Konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a rybného hospodárstva

Sektor poľnohospodárstva a rybného hospodárstva v Slovenskej republike prešiel po roku 1989 zásadnou transformáciou. Po vstupe SR do Európskej únie sa slovenským poľnohospodárskym podnikom otvoril prístup k Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ (SPP). Politika priaznivo vplyva na znižovanie rizík v produkcii vyplývajúcej z výkyvov

v klíme, cenách a hospodárskej súťaži. Na strane druhej sa Slovensko dostalo pod väčší konkurenčný tlak zo strany výrobcov z iných členských krajín EÚ⁵⁴. Výsledkom transformácie bol prudký pokles počtu pracovníkov, ako aj podielu na celkovej zamestnanosti (Graf 6). Pokles počtu pracovníkov je (spolu so zavádzaním nových technológií) hlavným faktorom vysokého rastu produktivity práce v sektore poľnohospodárstva a rybného hospodárstva. Priemerný ročný rast hrubej pridanej hodnoty na jedného zamestnanca v sektore v stálych cenách v období rokov 1995-2017 dosiahol 10,1 %.

Vývoj základných ukazovateľov za poľnohospodárstvo v rokoch 2013-2017 indikuje mierne zlepšenie konkurencieschopnosti sektora, ktoré sa dosiaholo aj vďaka zvýšenej podpore zo strany EÚ (Tabuľka 15). Ku zvyšovaniu zisku prispieva aj nárast podpory (zo 713,2 mil. EUR v roku 2013 na 776,1 mil. EUR v roku 2017). Priemerný ročný podiel podpory na dosahovaných ročných príjmoch tak v rokoch 2013-2017 narástol z 30,4 % na 32,5 %. Vývoj podielu podpory je ovplyvnený aj cyklom čerpania európskych zdrojov. Vysoký podiel podpory na výnosoch v roku 2015 (36,7 %) bol spôsobený aj dočerpávaním finančných prostriedkov z PRV v programovom období 2007-2013.

Podiel ziskových podnikov (právnických osôb) v roku 2017 dosiahol 72 %. Tvorba zisku je priamo úmerná veľkosti podniku. Kým podniky s výmerou pôdy do 50 hektárov vytvorili v roku 2017 celkovú stratu vo výške 276,2 mil. EUR, podniky s výmerou nad 500 hektárov vytvorili celkový zisk vo výške 37,5 mil. EUR⁵⁵.

Aj poľnohospodárske podniky využívajú priaznivé podmienky pre poskytovanie úverov. Celkový objem úverov sa koncom roka 2017 zvýšil na 712,4 mil. EUR (priemer rokov 2012-2016: 561,8 mil. EUR, +26,8 %). Pozitívnym javom je, že rastie podiel dlhodobých úverov. Zlepšuje sa tak rámec pre dlhodobú finančnú stabilitu. Negatívnym javom je rast objemu rizikových úverov.

Sektor rybolovu a akvakultúry patrí v slovenskej ekonomike k najmenším. V roku 1995 v ňom bolo 100 pracovníkov. Ich počet do roku 2011 klesol na 76. V posledných rokoch zažíva tento sektor určitú renesanciu. Počet pracovníkov stúpol v roku 2017 na 230. Významne sa však zvýšila hrubá pridaná hodnota, z 1,66 mil. EUR v roku 2012 na 36,14 mil. EUR v roku 2015. V roku 2017 však hrubá pridaná hodnota klesla na 18,6 mil. EUR. Kombinácia rastu počtov pracovníkov a poklesu celkovej hrubej pridanej hodnoty spôsobila pokles hrubej pridanej hodnoty na jedného pracovníka z 233,1 tisíc EUR v roku 2015 na 80,9 tisíc EUR v roku 2017. Celkové čerpanie OP RH v rámci TC3 dosiaholo ku koncu roka 2018 len 0,4 mil. EUR. Európske zdroje sa preto na rozvoji akvakultúry v SR ešte neprejavili.

---

⁵⁴ Matošková, I. a Gálik, J. (2015): Konkurencieschopnosť slovenských výrobkov rastlinného pôvodu, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (NPPC-VÚEPP), ISBN 978-80-8058-598-3.

⁵⁵ Vláda Slovenskej republiky (2018): [Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2017](#), s. 16. Uznesenie vlády SR 493/2018 z 05.09.2018.

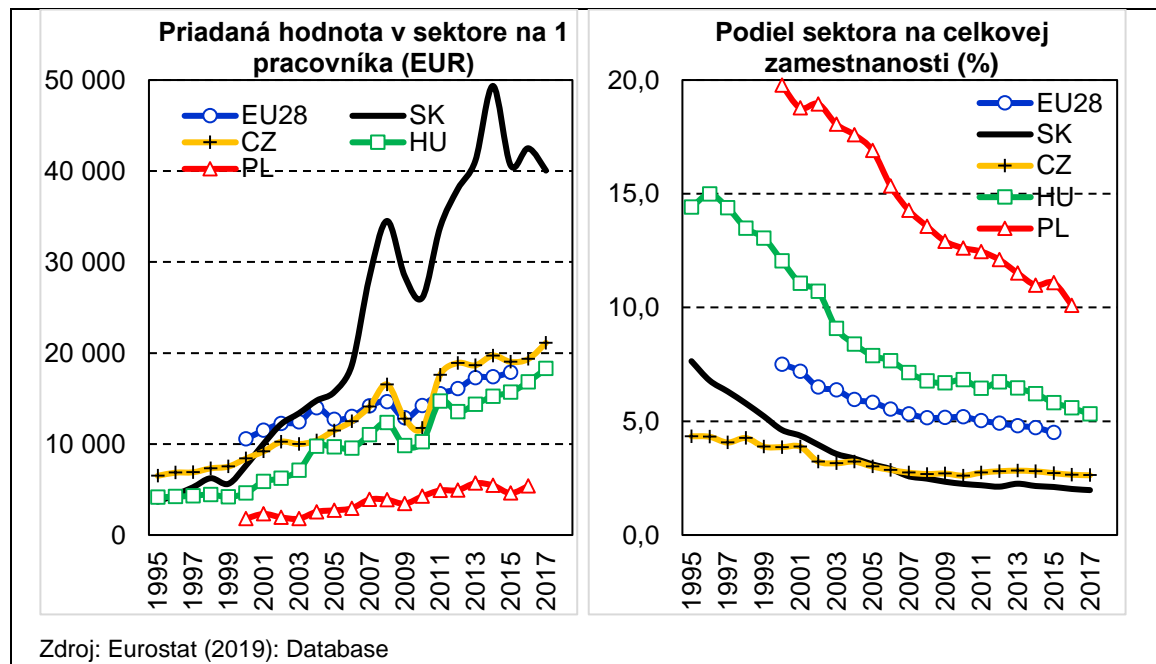
Tabuľka 15: Základné ekonomické ukazovatele za poľnohospodárstvo v mil. EUR, bežné ceny.

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Výnosy	2 349,1	2 400,3	2 374,1	2 298,4	2 389,4
Náklady	2 351,6	2 334,6	2 343,6	2 249,7	2 329,2
Výsledok hospodárenia	-2,5	65,7	30,5	48,7	60,2
Pridaná hodnota	419,1	386,5	346,2	450,3	444,7
Tržby za vlastné výroby, v tom	1 515,6	1 544,9	1 531,5	1 592,8	1 650,2
rastlinné	804,9	849,9	878,0	927,2	921,0
živočíšne	710,7	695,0	653,5	665,6	729,2
Tržby za tovar	198,4	179,1	135,8	285,0	99,0
Podpory	713,2	706,9	870,6	694,7	776,1
Podiel podpôr na výnosoch v %	30,4	29,5	36,7	30,2	32,5

Zdroj: Vláda Slovenskej republiky (2018): [Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2017](#), Uznesenie vlády SR 493/2018 z 05.09.2018.

Poznámka: rok 2017 - odhad NPPC-VÚEPP z podkladov IL MPRV SR.

Graf 6: Vývoj ukazovateľov v sektore poľnohospodárstva a akvakultúry

Rámec pre riadenie a financovanie TC3

V oblasti rozvoja malých a stredných podnikov prijala vláda SR niekoľko kľúčových strategických dokumentov. Jednotlivé dokumenty vytvárajú rámec pre rozvoj malých a stredných podnikov jednak zo sektorového hľadiska, ale aj z hľadiska životného cyklu. Systematický má rozvoj začínajúcich podnikov zabezpečiť v roku 2015 prijatá Konceptia

pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v SR⁵⁶. Rozvoj v oblasti kreatívneho priemyslu zastrešuje Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike⁵⁷ spolu s následne prijatým Akčným plánom realizácie Stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu.

V roku 2016 bola prijatá koncepcia inteligentného priemyslu pre Slovensko⁵⁸, ktorá vytvorila rámec pre zachytenie trendov nastupujúcej štvrtej priemyselnej revolúcie aj malými a strednými podnikmi. Koncepcia bola v roku 2018 rozpracovaná v prijatom Akčnom pláne inteligentného priemyslu SR⁵⁹. V roku 2017 prijatý dokument Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách⁶⁰, ktorý vytvára rámec aj v oblasti rozvoja a podpory MSP.

Kľúčovým dokumentom pre rozvoj malých a stredných podnikov je Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky, ktorá bola prijatá v roku 2013. Stratégia určila rámce všeobecnej podpory MSP, ale aj cielenej podpory zameranej na vybrané prioritné oblasti. Až v roku 2017 bol prijatý Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky⁶¹, ktorý ovplyvnil rozvoj MSP. Rámec podpory je doplnený prijatou Stratégiou hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030⁶².

Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, schválená uznesením vlády SR č. 296/2010 z 12. mája 2010 bola aktualizovaná pre potreby programového obdobia. Schválená Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky⁶³ vytvorila rámcové podmienky v tejto oblasti.

Prijaté dokumenty vytvárajú rámec pre nastavenie podpory v rámci TC3, ktorá je implementovaná v značnej miere prostredníctvom série národných projektov. Rámec podpory malých a stredných podnikov dopĺňa Zákon č. 290/2016 Z.z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení Zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní

---

⁵⁶ Vláda Slovenskej republiky (2015): [Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike](#), uznesenie Vlády SR č. 307/2015 z 10.06.2015.

⁵⁷ Vláda Slovenskej republiky (2015): Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike, uznesenie Vlády SR č. 32/2015 z 21.1.2015 <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/11492/1>.

⁵⁸ Vláda Slovenskej republiky (2016): [Konceptia inteligentného priemyslu pre Slovensko](#), uznesenie vlády SR č. 490/2016 z 26.10.2016.

⁵⁹ Vláda Slovenskej republiky (2018): [Akčný plán inteligentného priemyslu SR](#), uznesenie vlády SR č. 461/2018 z 10.10.2018.

⁶⁰ Ministerstvo hospodárstva SR (2017): [Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách](#), Bratislava 2017.

⁶¹ ÚPVII (2017): [Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky](#), Bratislava 2017.

⁶² Vláda Slovenskej republiky (2018): Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, uznesenie Vlády SR č. 300/2018 z 27.6.2018 <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/23019/1>.

⁶³ Vláda Slovenskej republiky (2014): Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, uznesenie Vlády SR č. 222/2014 z 14.5.2014 <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/10836/1>.

dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje možnosti odpočtu výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj aj malými a strednými podnikmi, Zákon č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý je doplnený Nariadením vlády a Vyhláškou MHSR.

Situáciu na Slovensku aj v oblasti malých a stredných podnikov zhodnotila Európska komisia v dokumente Správa o Slovensku 2019⁶⁴. Európska komisia konštatuje, že Slovensko má jednu z najvyšších mier rozptylu produktivity podnikov, pričom MSP sú oveľa menej produktívne v porovnaní s veľkými podnikmi. Taktiež konštatuje, že prepojenia medzi vedou a podnikmi sú nedostatočné, ale aj podiel malých a stredných podnikov predávajúcich cez internet sa znížil a malé a stredné podniky dosiahli po rokoch zreteľne horší prístup na jednotný trh. Komisia vyzdvihla zvyšujúcu sa mieru využívania finančných nástrojov s potenciálom aj v sektore malých a stredných podnikov vrátane start-upov a uviedla sfunkčnenie Národného podnikateľského centra.

Hlavným problémom je skutočnosť, že podnikateľské prostredie postupne stráca svoje výhody najmä z dôvodu nadmernej regulácie a častých zmien daňovo-právnych predpisov v niektorých oblastiach, pričom reformy na zníženie byrokracie pre malé a stredné podniky neboli dokončené.

TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Modifikovaným cieľom pre Slovenskú republiku je znížiť oproti východiskovému stavu (rok 2005) do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 13 %. Posledné dostupné údaje sú za rok 2017a indikujú pokles o 19,2 %, na druhej strane evidujeme mierny medziročný nárast emisií, ktorý súvisí s ekonomickým rastom a rastúcou kúpnu silou obyvateľstva. Podľa súčasných trendov ale emisie oproti hodnote roku 2005 pravdepodobne klesnú o približne 20 % a cieľ bude splnený. Hlavnými prístupmi ako doceliť prechod na nízkouhlíkovú ekonomiku je zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2020 na úroveň 14 % a dosiahnutie kumulatívneho cieľa energetickej efektívnosti SR do roku 2020 vo výške 26 565 GWh (95 634 TJ), čo zodpovedá 2,29 Mtoe. K tomu treba pridať aj záväzok SR dosiahnuť podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy na úroveň 10 %.

Aj keď v oblasti znižovania emisií existuje pozitívny trend, predpokladané zvyšovanie cieľa do roku 2030 a 2050 si bude vyžadovať ďalšie investície a úsilie. Dará sa zlepšovať energetickú efektívnosť, kde je SR v rámci V4 lídrom. Podiel OZE dosiahol v roku 2012 hodnotu 10,4 %, v roku 2014 stúpol na 11,6 %, ale do roku 2017 klesol na 11,49 %. Tento trend indikuje, že naplnenie cieľa 14 % môže byť problematické. Veľké rezervy ostávajú v oblasti investícií do priemyslu a technológií, znižovania spotreby energie vo verejných

---

⁶⁴ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019

budovách a v domácnostiach. Ekonomická a sociálna transformácia spojená s útlmom domácej ťažby a využívania uhlia v regióne Hornej Nitry silne ovplyvní uhlíkovú bilanciu SR, ale bude si vyžadovať masívne sociálne investície.

Situácia v doprave vykazuje nepriaznivé indikátory nárastu individuálnej automobilovej dopravy a s tým spojenými emisiami skleníkových plynov. Dôraz EŠIF je na budovanie cestnej infraštruktúry a Slovensko zaostáva v riešení verejnej dopravy. V rámci OP II PO3 a VR má byť celková dĺžka nových alebo zmodernizovaných tratí pre električky alebo metro na cieľovej hodnote 18,5km a ani tento pomerne málo ambiciózny cieľ sa s aktuálnou hodnotou 7,88 neplní podľa plánu. Celková dĺžka rekonštruovanej alebo zrenovovanej železničnej trate má byť 54,5km. Nie je zatiaľ naplnená ani z časti, aj keď projekty sú už v procese implementácie. Popri OPII bolo identifikovaných 17 projektov v rámci IROP, ktoré sumou 32,943 mi. EUR podporili riešenia v udržateľnej doprave/mobilite.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC4 je Operačný program Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program. Okrajovú úlohu majú prostriedky z Programu rozvoja vidieka. PO4 OP KŽP podporuje predovšetkým výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, energetickú efektívnosť a nízko uhlíkové stratégie. Investičná priorita 4.1 IROP podporuje energetickú efektívnosť a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, najmä budovách. Prehľad alokácií a čerpania podáva Tabuľka 16. Tematický cieľ vykázal k 31.12.2018 roka 2018 relatívne nízke čerpanie (22,42 %), no vysoká miera zazmluvnenia (60,62 %) vytvára dobré predpoklady pre vyčerpanie celkovej alokácie v TC4. Z regionálneho hľadiska sa najvyššia úroveň čerpania dosiahla v Žilinskom a Prešovskom kraji (Graf 7).

Investície do obnoviteľných zdrojov (slnečná energia, biomasa, hydroelektrická a geotermálna energia), energetickej efektívnosti a kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla (KVET) pochádzajú z verejných zdrojov (EŠIF a štátneho rozpočtu), ale aj vlastných zdrojov súkromného sektora⁶⁵. Vzhľadom na neexistenciu solídnej údajovej základne nie je možné kvantifikovať príspevok EŠIF k naplneniu TC4.

---

⁶⁵ Značná časť procesných inovácií v podnikoch je zameraná na úspory energie.

Tabuľka 16: Alokácie a čerpanie v TC4 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OPKŽP	PO4	938,886	460,602	144,624	49,1	15,40
IROP	PO4	198,796	235,673	112,813	118,6	56,75
PRV	M04	7,420	0,073	0,073	0,99	0,99
	M06	3,707	0	0	0,00	0,00
	M08	0,513	0,351	0,218	68,49	42,58
TC4 spolu		1 149,322	696,700	257,729	60,62	22,42

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky PO4 OP KŽP - Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. PO4 IROP - Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie. IROP PO4 obsahuje dva tematické ciele - TC4 a TC6, nedá sa priradiť aká časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania sa týka len TC4. Zazmluvnenie v osi bolo vyššie ako 100 %. PRV M04 - Investície do hmotného majetku, PRV M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti, M08 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov.

Môžeme konštatovať, že podiel OZE je v porovnaní s dlhodobými cieľmi EÚ a okolitými krajinami stále nízky. Slovensko je dlhodobo pod priemerom EÚ a aj keď v rámci V4 patríme k priemeru, voči susednému Rakúsku stále silne zaostávame. V roku 2017, kde máme ostatné dostupné údaje sme dosiahli stav 11,49 %. Stagnujúci až mierne klesajúci stav OZE indikuje, že naplnenie cieľa 14 % môže byť problematické.

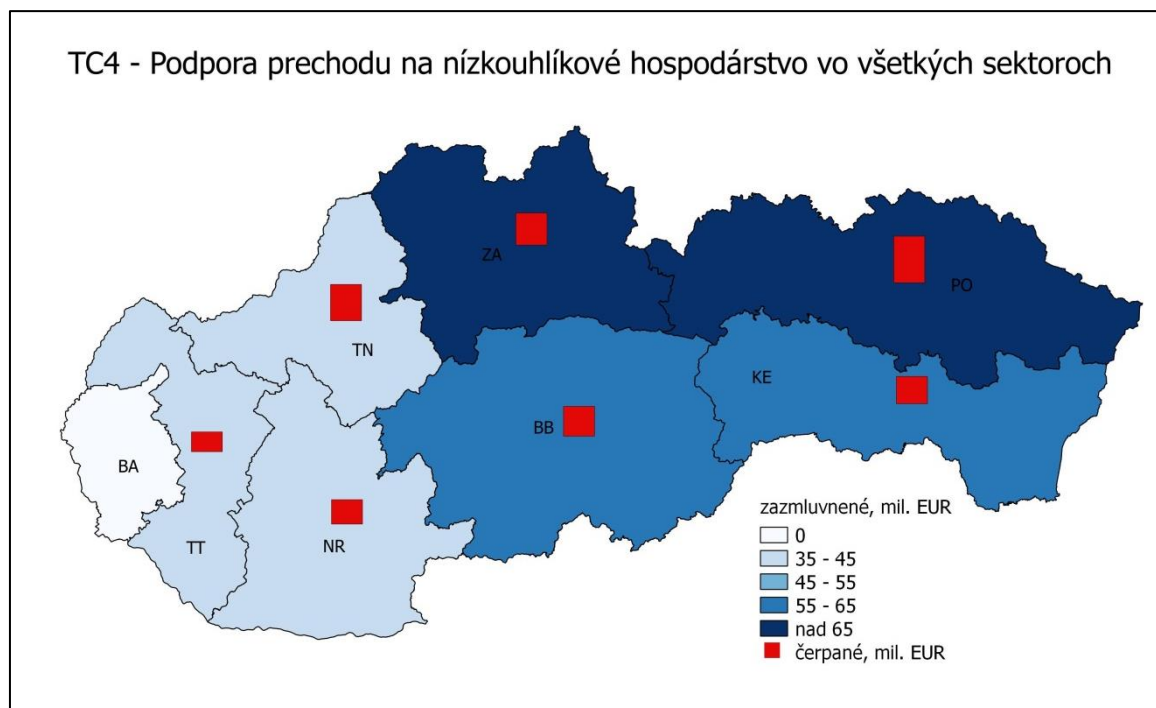
Pretrvávajúce riziká existujú hlavne v zmenách v podnikateľskom prostredí a v problémoch so zapájaním OZE do siete. Najväčší energetický potenciál z OZE na Slovensku má podľa PD a nadväzujúcej vládnej energetickej politiky biomasa s teoretickým potenciálom 120 PJ. Problémom sa stáva jej rastúca cena a neudržateľná spotreba. Ďalší rozvoj vodnej energie naráža na technické a ekologické limity (napr. zastavaná krajina, ekologicky cenné územia, rezistencia verejnosti). Možnosti využitia bioplynu otvárajú otázku ekologického využitia poľnohospodárskej pôdy. Potenciál v slnečnej energii a geotermálnej energii je málo využívaný. Tie sa stále podieľajú na výrobe tepla menej ako jedným percentom. Biopalivá prvej generácie sú predmetom rastúcej kritiky kvôli potrebe intenzívneho využívania pesticídov a herbicídov spojených s vplyvom na kvalitu podzemných vôd. Podiel biopáliv na hodnote 10 % bude závisieť na cenovom vývoji a dostupnosti páliv a schopnosti vyrábať biopalivá tzv. druhej generácie.

V oblasti energetickej efektívnosti je cieľ Slovenska do roku 2020 znížiť konečnú energetickú spotrebu o 11 % voči priemeru rokov 2001-2005. Zlepšovanie tepelno-technických parametrov v priemysle je pozitívnym trendom. Hlavnou výzvou je koordinácia na lokálnej úrovni, založená na kvalitnom audite situácie, plánovaní a implementácii opatrení zameraných na komplexné lokálne prístupy. Lokálne nízkouhlíkové stratégie by mali dostať prioritu ako východiskový prístup ku znižovaniu emisií. Skúsenosti z praxe a iných krajín poukazujú na dôležitosť toho, aby nešlo o formálne

dokumenty, ale lokálne ukotvené stratégie „spolu vlastnené“ samosprávou a ďalšími priamymi aktérmi.

Napriek podporným aktivitám a vládnym opatreniam je podiel priemyslu (zhruba 40 %) na konečnej energetickej spotrebe v SR pomerne vysoký v porovnaní s priemernou hodnotou EÚ27 (približne 26 %).

Graf 7: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC4 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC4 stanovuje Operačný program Kvalita životného prostredia a Integrovaný operačný program. Ukazovatele napĺňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov. Implementácia je veľmi úspešná v rozsahu podlahovej plochy budov obnovených nad rámec minimálnych požiadaviek (menej rozvinuté regióny), kde bol prekročený čiastkový cieľ na rok 2018.

Problematická je hlavne podpora výroby energie z obnoviteľných zdrojov, kde Slovenská republika neplní rámec a bude potrebné zvýšené úsilie v čase ktorý ostáva do kopca programového obdobia. Ide hlavne o prijatie opatrení pre zvýšenie pripájania decentralizovaných zdrojov elektrickej energie. Ďalej ide o zlepšenie podporu výroby elektriny založenej na obnoviteľných zdrojoch a KVET. Projekt zelená domácnostiam bol úspešný a má vplyv na plnenie VR, bolo by potrebné zabezpečiť jeho pokračovanie a

prípadnú modifikáciu, pre rozšírenie cieľovej skupiny o domácnosti v pásme tzv. Energetickej chudoby.

Tabuľka 17: Výkonnostný rámec TC4

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP KŽP PO4	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región	mil. €	285,243	1 703,659	1 187,880
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, rozvinutejší región	mil. €	0,823	2,391	2,656
	Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov, menej rozvinuté regióny	MW	160	139	570
	Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov, rozvinutejší región	MW	1	5,3	5
	Podlahová plocha budov obnovených nad rámec minimálnych požiadaviek, menej rozvinuté regióny	m ²	187 200	271 890	1 248 000
IROP PO4	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región ^(a)	mil. €r	78,904	121	222,158
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, rozvinutejší región ^(a)	mil. €	9,962	19,91	19,924
	Ročná spotreba primárnej energie v bytových domoch, menej rozvinutý región	kWh/rok	212 500	337 228	115 997 120
	Ročná spotreba primárnej energie v bytových domoch, viac rozvinutý región	kWh/rok	0	0	13 373 880
	Počet podpísaných zmlúv o financovaní, rozvinutejší región	počet	2	0	2

Zdroj: Programové dokumenty OP KŽP a IROP, výročné správy OP KŽP a IROP za rok 2018.

Poznámky: IROP PO4 obsahuje dva tematické ciele - TC 4 a TC6, nedá sa priradiť ktorá časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania sa týka len TC4.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 4

V súlade s cieľmi Európa 2020 a ich rozpracovaním vo vládných a rezortných dokumentoch a stratégiách, by ukazovatele pre TC4 mali zahŕňať súbor kontextových a výsledkových ukazovateľov tak, ako sú uvedené v týchto dokumentoch. Hlavnými ukazovateľmi sú:

- znížiť nárast emisií skleníkových plynov (mimo sektora ETS) tak, aby sa oproti úrovni z r. 2005 znížili o 13 %,
- podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo výške 14 % do roku 2020,

- kumulatívny cieľ energetickej efektívnosti SR do roku 2020 vo výške 26 565 GWh (95 634 TJ), čo zodpovedá 2,29 Mtoe.

Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 medzi dodatkové ukazovatele zaradilo:

- podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy (%),
- emisie skleníkových plynov v priemysle a službách (% zmena voči roku 2005),
- emisie skleníkových plynov v domácnostiach (% zmena voči roku 2005).

Tabuľka 18: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 4

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Emisie skleníkových plynov (1990 =100)*	77,64	55,63	65,62	65,82	85,03
Emisie skleníkových plynov (2005 =100)*	83	80,3	88	81	99
Obnoviteľné zdroje energie v % (v zátvorke je deklarovateľný cieľ)**	17,52 (20)	11,49 (14)	14,76 (13)	13,33 (13)	10,9 (15)
Podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy (%)**	7,56	7,03	6,58	6,81	4,2
Energetická efektívnosť (2005 =100)**	90,79	92,7	94,9	92,9	112,7
Skleníkové plyny per capita (tony CO₂ ekvivalent)*	8,7	7,6	12,4	6,3	10,5

Zdroj: Eurostat, ŠÚSR, SHMÚ.

Poznámky: Emisie CO₂ mimo LULUCF. Údaje za: *rok 2016 **rok 2017.

Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov v menej rozvinutých regiónoch dosiahla 139 MW, čo je menej ako cieľ na rok 2018 (160 MW) a naplnenie cieľa 570 MW ostáva do roku 2023 výzvou. Trend v rozvinutejších regiónoch je priaznivý a s hodnotou 5,3 MW bol už prekročený dlhodobý cieľ 5 MW do roku 2023. Keďže je ale hlavné zameranie zvyšovania kapacity zamerané na menej rozvinuté regióny, bude potrebné ďalšie úsilie pre splnenie výkonnostného rámca a aj cieľa Európa 2020 pre oblasť OZE.

Ročná spotreba primárnej energie v bytových domoch (menej rozvinutý región) dosiahla hodnotu 337 228 kWh/rok, pričom cieľ je 115 997 120. V prípade rozvinutejších regiónov nie je pri cieľovej hodnote 13 373 880 kWh/rok zaznamenaný žiadny pokrok a hrozí nespĺnenie. Ako indikuje Graf 9 (Primárna spotreba energie, Index, 2005=100), stav 92,7 % je v rámci V4 najlepší dosiahnutý výsledok, ale stále je to menej ako ciele Európa 2020.

V oblasti emisií skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 je SR na 55,63 % bývalého stavu. Ak to porovnáme so základom roku 2005 (a eliminujeme tak vplyvy masívnej reštrukturalizácie ekonomiky v 90-tych rokoch spojené s kolapsom celých priemyselných odvetví) je indikátor aj tak veľmi priaznivý a sme na 80,3 % stavu. Inými slovami, podarilo sa znížiť emisie o 19,7 %.

Hlavným sektorom kde sa na Slovensku generujú emisie skleníkových plynov je energetika a priemyselná výroba. Energetika dlhodobo produkuje približne 50 % celkových emisií (zdroj: SHMÚ, Enviroportál.sk). Trendy vo výrobe energie v hlavných zariadeniach (tepelných, vodných, jadrových) sú pomerne priaznivé. Slovensko smeruje

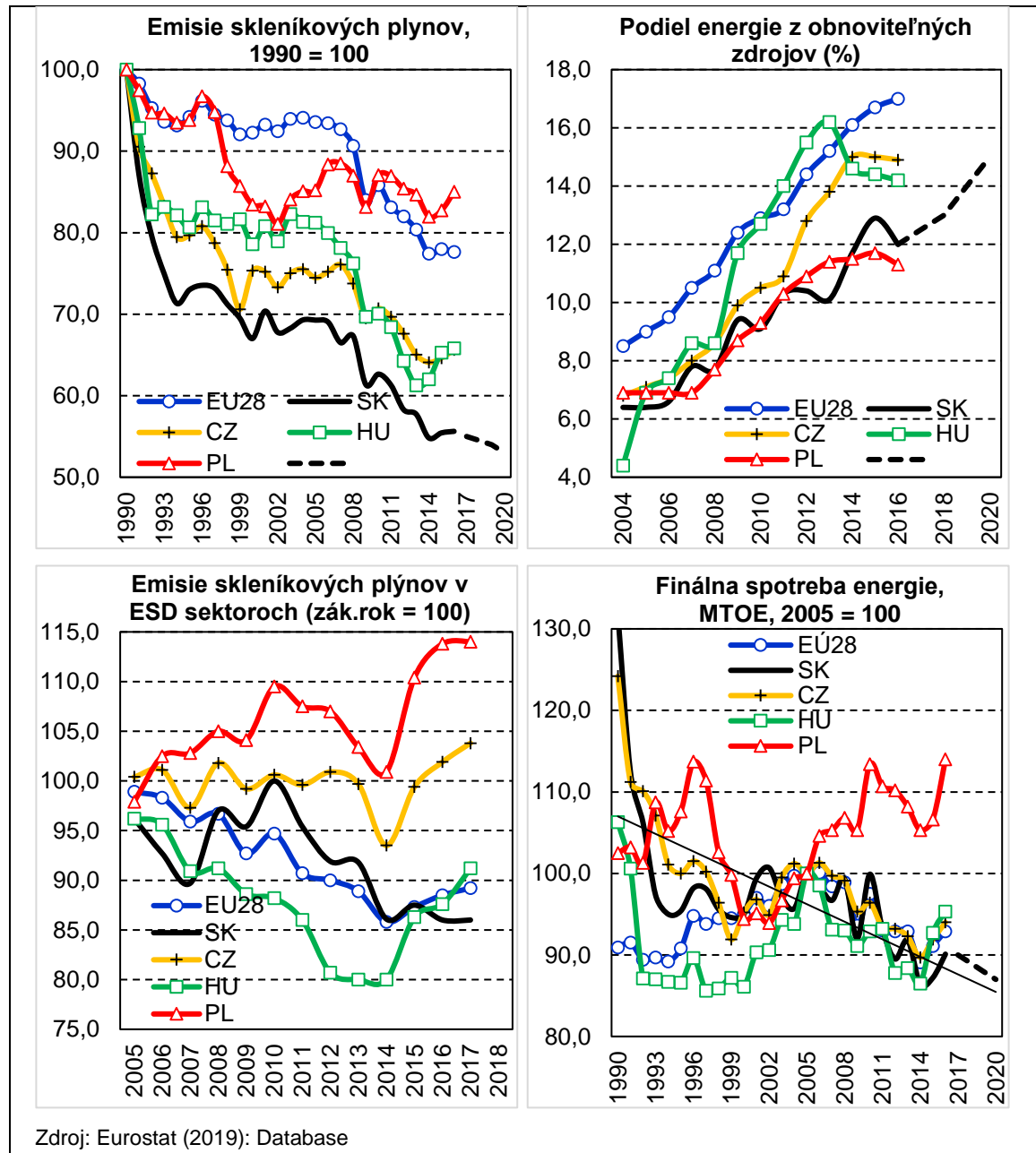
ku pokrytiu spotreby z vlastných zdrojov a po dokončení blokov v jadrovej elektrárni v Mochovciach bude sebestačné. Pozitívne je znižovanie výroby v tepelných elektrárnach, ktoré sú hlavnými producentmi emisií CO₂, pričom sa zároveň investuje do ich lepších ekologických parametrov. Je zrejmé, že ťažba uhlia na Slovensku a jeho spaľovanie je vysoko neefektívne a po dostavaní jadrovej elektrárne Mochovce aj nepotrebné. Plánované ukončenie ťažby a využívania uhlia na Hornej Nitre bude mať veľmi priaznivé vplyvy na uhlíkovú bilanciu krajiny. Útlm ťažby bude ale potrebné prepojiť na sociálne a vyrovnávacie opatrenia pre transformáciu regiónu.

V prípade domácností je hlavnou výzvou znižovanie emisií spojených s vykurovaním a osobnou dopravou. Zatiaľ čo vo vykurovaní sa znižuje energetická náročnosť, a tým aj tvorba emisií, určité pozitívne trendy v doprave spojené s obmenou vozového parku sú prevažované zvyšovaním objemu dopravy. Slovensko stále zaostáva v rozvoji komplexných prístupov ku udržateľnej mobilite, založených na rozvoji verejnej a alternatívnej dopravy.

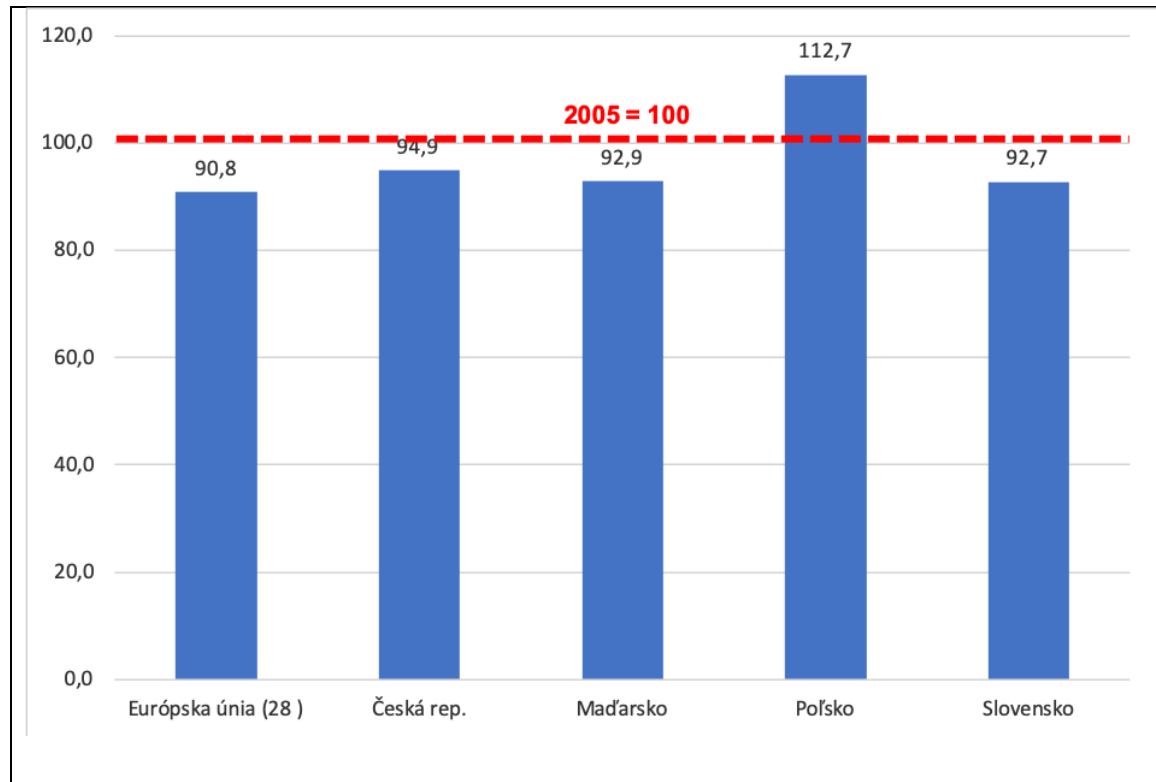
Indikátor skleníkových plynov per capita (tony CO₂ ekvivalent) je pre Slovensko priaznivý, sme pod priemerom EÚ28 a v rámci V4 nás predbieha len Maďarsko. Viditeľne ale zaostávame v pomere OZE, kde sme spolu s Poľskom, krajinami, ktoré zatiaľ neplnia ciele Európa 2020 a môžu mať problém dosiahnuť 14 (resp. 15) % podiel.

Graf 8: Vývoj ukazovateľov TC4

Graf 9: Emisie skleníkových plynov, 2005 = 100.

Zdroj: Eurostat (2019): Database

Rámec pre riadenie a financovanie TC4

Slovenská vláda a jej rezorty prijali v uplynulých rokoch viacero dôležitých dokumentov a podporných opatrení pre riadenie a financovanie prechodu na nízko-uhlíkovú ekonomiku. Ďalšie sú v procese prípravy. K najdôležitejším dokumentom patrí plánovaná nízko-uhlíková stratégia Slovenska do roku 2050. Vláda SR a Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) začali na stratégii pracovať, ale keďže termín jej dokončenia bude kolidovať s koncom súčasného programového obdobia, pôjde skôr o strategický dokument pre nasledujúce obdobie a plnenie cieľov EÚ na roka 2030 až 2050⁶⁶. V rámci projektu spolupráce so Svetovou bankou, bola pripravená Nízkouhlíková štúdia, ktorá bude slúžiť ako hlavný podkladový dokument pre prípravu Nízkouhlíkovej stratégie.

K cieľu nízko-uhlíkoveho hospodárstva sa hlási a pracuje s ním aj Envirostratégia 2030 (Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030), ktorá bola prijatá v roku 2019 a určuje ciele environmentálnej politiky SR⁶⁷.

⁶⁶ MŽP SR (2019): [Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, s výhľadom do roku 2050](#).

⁶⁷ MŽP SR (2019): [Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030](#).

Celý súbor strategických dokumentov sa týka OZE a úspor energie. Ministerstvo hospodárstva SR pripravilo strategické dokumenty ako sú Energetická politika z roku 2014, Stratégia pre vyššie využitie OZE, Národný akčný plán pre obnoviteľné zdroje energie, Koncepcia energetickej efektívnosti Slovenskej republiky, či Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2014-2016 s výhľadom do roku 2020. Dôležitým dokumentom je Akčný plán rozvoja elektromobility v slovenskej republike, pripravený MH SR v roku 2019⁶⁸. Boli implementované viaceré úspešné projekty zamerané na podporu energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie (Box 3).

Box 3: Zelená domácnostiam I a II

Cieľom dvoch nadväzujúcich národných projektov bolo podporiť zavádzanie moderných zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach prostredníctvom získania finančného príspevku. Podpora umožňovala zakúpenie a inštaláciu:

- malých zariadení na výrobu elektriny s výkonom do 10 kW (fotovoltaické panely, veterné turbíny),
- zariadení na výrobu tepla, ktoré pokrývajú potrebu energie v rodinnom alebo bytovom dome (slnéčné kolektory, kotly na biomasu, tepelné čerpadlá).

Projekty boli podporené zo zdrojov Operačného programu Kvalita životného prostredia. Pilotný projekt Zelená domácnostiam I poskytol občanom do konca roka 2018 až 45 mil. EUR. Pokračovanie podpory v rámci projektu Zelená domácnostiam II umožní do roku 2023 sprostredkovať priamo domácnostiam ďalších 48 miliónov EUR zo zdrojov EŠIF.

Projekt bol nastavený tak, aby bol administratívne čo najjednoduchší a bol motivačný pre zapojenie širokých skupín domácností. Zúčastnenci o podporu vyberajú požadované zariadenie z vytvoreného zoznamu zariadení, ktorý obsahuje až 3600 konkrétnych typov zariadení. Cieľom zoznamu je umožniť inštaláciu len kvalitných technológií spĺňajúcich prísne technické a environmentálne požiadavky. Cieľom je podporiť domácnosti nakúpiť kvalitné systémy s primeraným výkonom, s dlhšou životnosťou a vyššou účinnosťou premeny energie a nepodceňovali odbornosť pri inštalácii.

O podporu sa uchádzali domácnosti elektronicky vo vyhlasovaných kolách. Ku koncu roka 2018 bolo vyhlásených 28 kôl, do ktorých sa prihlásilo až 37 473 žiadateľov. Žiadatelia boli po splnení požiadaviek vyberaní podľa poradia, v akom sa prihlásili do systému. Maximálna hodnota získanej poukážky bola 50 % z celkovej investície, pričom pokrývali dodávku a montáž celého systému. Celková hodnota poukážok bola určovaná podľa druhu a výkonu zariadenia požadovaného domácnosťami.

Do konca roka 2018 využili domácnosti 18 502 poukážok v celkovej hodnote 41 183 072 mil. EUR. Vďaka tomu došlo k zvýšeniu celkového inštalovaného výkonu obnoviteľných zdrojov energie o 136,33 MW, čím sa odhadovane znížila ročná emisie CO₂ o 45495 ton. Bola podporená inštalácia slnečných kolektorov pre 6974 domácností, 5 242 tepelných čerpadiel a 3 673 fotovoltaických systémov a 2 613 kotlov na biomasu.

⁶⁸ MH SR (2019): [MH pokračuje v podpore elektromobility, vláda súhlasila s plánom jej rozvoja](#), MH SR, Bratislava, 13.03.2019.

TC5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

Priority a smerovanie intervencií pre naplnenie cieľov v oblasti prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika boli definované v dvoch hlavných rovinách. Prvou je zvyšovanie adaptačnej schopnosti krajiny a druhou posilnenie kapacít pre riešenie rizikových situácií. V prvej oblasti sa opatrenia zamerali hlavne na rekultiváciu pôdy v menej rozvinutých regiónoch. V druhej oblasti išlo hlavne o riešenie problematiky povodní cez posilňovanie systémov včasného varovania, vytvorenie špecializovaných záchranných modulov a celkové zvyšovanie počtu obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany. Percento čerpania dosiahlo 30,50 a zazmluvnenia 50,58 %, takže hlavne v oblasti investícií do adaptačných opatrení v poľnohospodárstve a v posilňovaní kapacít pre riešenie rizikových situácií sa dá očakávať ďalší pokrok.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC5 je Program rozvoja vidieka a Operačný program Kvalita životného prostredia. Kľúčové opatrenia PRV (M08, M10 a M13) vykazovali k 31.12.2018 vysokú úroveň zazmluvnenia a čerpania.

Prioritná os 2 OP KŽP podporuje predovšetkým investície zamerané na adaptáciu na zmenu klímy a ochranu pred povodňami. Prioritná os 3 OP KŽP podporuje investície zamerané na riadenie rizík a zvládanie mimoriadnych udalostí. Obe prioritné osi vykazovali k 31.12.2018 relatívne nízke zazmluvnenie a veľmi nízke čerpanie (Tabuľka 19). Z územného hľadiska sa najvyššie čerpanie dosiahlo v Banskobystrickom kraji (Graf 10).

Revízia údajov na životné prostredie⁶⁹ kvantifikuje realizované výdavky na ochranu pred povodňami na 170,8 mil. EUR za roky 2014-2016⁷⁰ a odhaduje tieto výdavky na roky 2017-2018 na 106,8 mil. EUR (spolu 277,6 mil. EUR za roky 2014-2018). Zdroje čerpané z EŠIF (bez platieb PRV) v uvedenom období poskytl 7,5 mil. EUR, t.j. 2,7 % zdrojov v rámci TC5⁷¹.

---

⁶⁹ MF SR (2017): [Revízia výdavkov na životné prostredie](#). Záverečná správa, Bratislava júl 2017.

⁷⁰ V tom 91,8 mil. EUR zo ŠF a KF v rokoch 2014 a 2015.

⁷¹ Revízia výdavkov na životné prostredie pracovala s optimistickými predpokladmi o vysokom čerpaní EŠIF v roku 2017. Skutočné čerpanie však bolo podstatne nižšie.

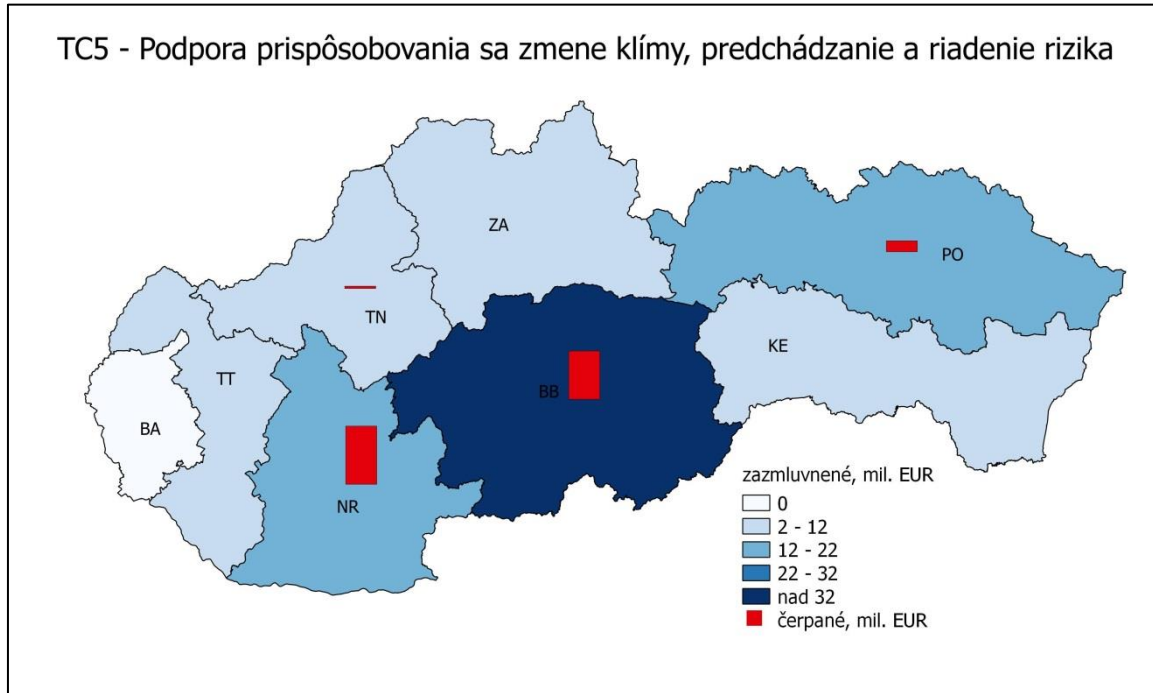
Tabuľka 19: Alokácie a čerpanie v TC5 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP KŽP	PO2	385,261	87,733	3,151	22,77	0,82
	PO3	260,901	150,914	4,336	57,84	1,66
PRV	M04	33,750	36,170	26,768	107,17	79,31
	M08	83,627	71,191	49,749	85,13	59,49
	M10	106,733	40,149	39,907	37,62	37,39
	M11	67,243	38,382	38,284	57,08	56,93
	M12	6,551	1,949	1,942	29,75	29,65
	M13	360,246	233,323	233,031	64,77	64,69
	M15	3,713	1,832	1,810	49,34	48,75
TC 5 spolu		1308,024	661,643	398,978	50,58	30,50

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP KŽP PO2 - Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, OP KŽP PO3 - Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy. PRV M04 - Investície do hmotného majetku, PRV M08 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov PRV M10 - Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie, PRV M11 - Ekologické poľnohospodárstvo, PRV M12 - Platby v rámci sústavy NATURA 2000 a podľa smernice o vode, PRV M13 - Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, PRV M15 - Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov.

Graf 10: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC5 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC5 stanovuje Operačný program Kvalita životného prostredia v prioritných osiach 2 a 3. Ukazovatele naplňovania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov.

Priaznivý stav je v zaznamenanom počte systémov včasného varovania (menej rozvinuté regióny), kde sa smeruje ku plánovanej hodnote 2. Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov má cieľovú hodnotu 4 a zatiaľ bol reportovaný jeden. Pri zohľadnení multiplikačného efektu vytvárania kapacít by malo byť na splnenie cieľa ale dosť priestoru. Počet zazmluvnených projektov (5 pre oba indikátory) hovorí, že ciele budú prekročené.

Situácia v počte obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany sa zvyšuje oproti plánu pomaly. Z cieľovej hodnoty 12 744 obyvateľov sa podarilo dospieť k počtu 344. Počet indikovaný v zazmluvnených projektoch (6323 osôb) ale naznačuje akceleráciu v implementácii. Problematické sa javí plnenie výkonnostného rámca v oblasti celkového povrchu rekultivovanej pôdy (menej rozvinuté regióny), kde nie je evidovaný žiadny pokrok v plnení cieľa 219 ha a ani zazmluvnený rozsah (83,33 ha) neindikuje progres.

Tabuľka 20: Výkonnostný rámec pre TC5

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP KŽP PO2	Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany	osoby	0	344	12 774
	Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené	osoby	5 735	4 008	n.a.
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii.	mil. €	108,000	37,073	453,248
OP KŽP PO3	Celkový povrch rekultivovanej pôdy, menej rozvinuté regióny	ha	77	0	219
	Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov, menej rozvinuté regióny	počet	1	1	2
	Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov, menej rozvinuté regióny	počet	1	1	4
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii., menej rozvinuté regióny	mil. €	47,000	52,580	306,943

Zdroj: Programové dokumenty OP KŽP, a výročná správa OP KŽP za rok 2018

Poznámka: n.a. = údaj nie je k dispozícii.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 5

PD definuje pre TC dva hlavné ciele. Prvým je zvyšovanie adaptačnej schopnosti krajiny a druhým posilnenie kapacít pre riešenie rizikových situácií. Tomu zodpovedá aj výber navrhovaných ukazovateľov:

- počet osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika (počet),
- podiel poľnohospodárskej a lesnej plochy s realizovanými agro-environmentálnymi opatreniami z celkovej rozlohy SR (%),
- podiel pokrytia obývaného územia zabezpečeného systémom včasného varovania.

Sledovať celkový počet osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika by mohlo pomôcť v hodnotení, ako napreduje úspešnosť protipovodňových opatrení. Podobne podiel poľnohospodárskej a lesnej plochy s realizovanými agro-environmentálnymi opatreniami z celkovej rozlohy SR (%) a podiel pokrytia obývaného územia zabezpečeného systémom včasného varovania by mal dať lepšiu predstavu o vplyvoch opatrení. V oblasti TC5 je tiež pomerne problematické porovnanie v rámci krajín V4, keďže väčšina týchto indikátorov sa sleduje len na národnej úrovni a nie sú dostupné pre porovnanie.

Tabuľka 21: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 5

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Územie obhospodarované organickým farmárstvom %	7,03	9,6	14,09	3,73	3,41
Hrubá bilancia živín na poľnohospodárskej pôde, (kg/hektár)	1	-7	-1	-2	1
Územie obhospodarované organickým farmárstvom %	7,03	9,6	14,09	3,73	3,41

Zdroj: Eurostat a Správy o priebehu a následkoch povodní v SR, MŽP SR. Všetky údaje za rok 2017

Slovenská republika dlhodobo zaostáva za Českou republikou v rozsahu územia obhospodarovaného organickým farmárstvom, ktoré je odolnejšie voči vplyvom meniacej sa klímy a zároveň má vyššiu pridanú hodnotu. V porovnaní s priemerom EÚ28, Maďarskom a Poľskom, ale nie je tento pomer zlý. Hrubá bilancia živín na poľnohospodárskej pôde (kg/hektár) naopak vykazuje voči EÚ28 a aj susedným krajinám veľmi nepriaznivý stav. Výška povodňových škôd v SR závisí na počasí, krajine a v neposlednom rade na protipovodňových opatreniach. Problematické je ju porovnávať ale medzinárodne. Každopádne nám tento indikátor ukazuje, že ide aj v prípade povodňovo lepších rokov o značné náklady, ktoré znáša štát, samosprávy, biznis a občania. Je preto nutný komplexný prístup k riešeniu problematiky povodní. V tomto smere majú prostriedky EŠIF nezastupiteľnú úlohu (Box 4).

Rámec pre riadenie a financovanie TC5

Existuje rastúca snaha o celoeurópsky prístup k adaptácii na zmenu klímy. V apríli 2013 prijala Európska komisia stratégiu EÚ v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy zameranú na zvýšenie rezistencie a optimalizáciu nákladov. Slovenská republika v roku 2018 prijala *Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy*.⁷² Na tento dokument bude v roku 2019 nadväzovať *Akčný plán adaptácie na zmenu klímy*. Druhým dokumentom je *Národná stratégia manažmentu bezpečnostných rizík Slovenskej republiky*, pripravená v roku 2015 Ministerstvom vnútra SR a schválená v januári 2016⁷³.

⁷² MŽP SR (2017): [Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia](#).

⁷³ MV SR (2015): [Národná stratégia manažmentu bezpečnostných rizík Slovenskej republiky](#).

Box 4: Komplexný prístup k riešeniu problematiky povodní

Povodne a s nimi spojené riziká a náklady sú v podmienkach SR jedným z prvých a zatiaľ najintenzívnejších vplyvov meniacich sa klimatických podmienok. Príčinou povodní sú popri rôznych kombináciách atmosférických podmienok aj nevhodné spôsoby obrábania pôdy a zlý manažment krajiny. Zároveň sa so zmenami krajiny menia aj mapy povodní s dopadmi na zdravie a majetok obyvateľstva, sektor poisťovníctva, či malé a stredné podnikanie. Aj keď v období rokov 2014-2018 nedošlo na Slovensku k ničivým povodňam so stratami na životoch, nebezpečenstvo pretrváva a následkom zmeny klímy sa stáva čoraz menej predvídateľným. Podľa Správy o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od januára 2017 do konca júna 2017 boli škody u fyzických osôb, právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov, obcí, vyšších územných celkov a štátu spolu 7,288 mil. EUR. V druhej polovici roka dosiahli 0,584 mil. EUR. Išlo pritom o jeden zo suchých rokov s relatívne nízkymi škodami a v praxi sa už zrejme začínajú prejavovať vplyvy investícií do protipovodňových opatrení.

V oblasti posilňovania adaptačnej schopnosti krajiny a odolnosti voči povodňam bolo v prebiehajúcom programovom období investovaných 82,88 mil. EUR, pričom projekty zahŕňali nasledujúce investície:

- Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami
- Protipovodňová ochrana dolného úseku Malého Dunaja -I. etapa
- Projekt protipovodňovej ochrany v povodí toku Ľubica
- Košice – Prioritné protipovodňové opatrenia v SR, Hornád
- Projekt protipovodňovej ochrany v oblasti Levočských vrchov I. etapa
- Preventívne protipovodňové opatrenia na vodnom toku Kňazov jarok
- Zvolen, úprava toku Neresnica, r. km 0,293-2,403
- Košecké Podhradie - úprava Podhradského potoka
- Úprava Radôstky - protipovodňová ochrana v km 2,450 - 2,957 v k.ú Radôstka
- Ohradzany – úprava potoka Ondavka
- Prioritné preventívne protipovodňové opatrenia v SR, Podprojekt 3 Prešov – Aktivita 2
- Krompachy, Hornád rkm 99,800 - rekonštrukcia hate
- Protipovodňové opatrenia v obci Cífer
- Vitanová - Oravica, úprava toku v intraviláne
- Makov - úprava toku Kysuca
- Ochrana pre povodňami v obci Čoltovo
- Potok Hradlová - protipovodňová ochrana intravilánu obce Kyjov
- Vodná stavba Brezová pod Bradlom rekonštrukcia
- Protipovodňová ochrana na ulici Dr. Špirku v Spišskom Podhradí
- Regenerácia centra obce Tvarožná-II. etapa,
- Protipovodňová ochrana obce Červený Hrádok

Zároveň bol pre menej rozvinuté regióny implementovaný systém včasného varovania a vytvorený špecializovaný záchranný modul. Dopytový projekt včasného varovania realizovalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a bolo investovaných 24,898 mil. EUR. Ďalších 16,310 mil. EUR bolo investovaných do budovania systému pripravenosti dobrovoľných hasičských zborov obcí na zvládanie mimoriadnych udalostí. Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany tak stúpol o minimálne 4 008. Ďalší obyvatelia pocítili vplyv týchto intervencií v prípade povodní. V súlade s prioritami a smerovaním intervencií v dvoch dopĺňujúcich sa hlavných rovinách sú intervencie v oblasti protipovodňovej ochrany kombináciou posilňovania adaptačnej schopnosti krajiny s posilňovaním kapacít pre riešenie rizikových situácií.

TC6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Podpora efektívneho využívania zdrojov je zameraná na znižovanie energetickej a materiálnej náročnosti ekonomiky. Hlavne v oblastiach odpadového hospodárstva, ochrany vôd, ochrany ovzdušia, environmentálnej infraštruktúry a technológií, zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a sídlach, environmentálne záťaže, ďalej v oblasti akvakultúry a agro-environmentálnych opatrení. Stav v plnení tematického cieľa 6 je ovplyvnený hlavne nepriaznivým stavom v oblasti odpadového hospodárstva. Celkovo sa však darí znižovať spotrebu energie a surovín, ako aj odpútať hospodársky rast od ich spotreby (tzv. *decoupling*). Produktivita zdrojov stúpla z 0,94 v roku 2010 na 1,07 EUR/kg v roku 2015 a na 1,15 v roku 2017. Energetická náročnosť (v kgoe/€) stúpla z hodnoty 3,3 v roku 2015 na 4,8 v roku 2017, ale stále hlboko zaostáva za priemerom EÚ. Napriek znižovaniu materiálnej a energetickej náročnosti rastie tlak na ekosystémy a zhoršuje sa ich stav. Nepriaznivá situácia bola zaznamenaná až v prípade 60 % biotopov európskeho významu.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC6 je Operačný program Kvalita životného prostredia, Program rozvoja vidieka a Integrovaný regionálny operačný program.

Prioritná os 1 OP KŽP je zameraná na udržateľné využívanie zdrojov. Investuje do sektorov odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, ochrany a obnovy biodiverzity, do opatrení zameraných na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie a dekontaminácie priemyselných areálov. Prioritná os 4 IROP sa zameriava na energetickú efektívnosť budov, investovanie do sektora vodného hospodárstva a zlepšovanie mestského prostredia.

Prioritné osi OP KŽP a IROP, ako aj opatrenia PRV dosiahli k 31.12.2018 vysokú úroveň zazmluvnenia i čerpania. Kombinované zazmluvnenie činilo 1514,135 mil. EUR (64,50 %) a čerpanie 831,561 mil. EUR (35,43 %). Z územného hľadiska sa najvyššie čerpanie dosiahlo v Trenčianskom a Košickom kraji (Graf 11).

Prostriedky na ochranu životného prostredia poskytuje verejný i súkromný sektor. Celkové náklady verejného sektora (investície + bežné náklady) na uvedené aktivity podľa údajov Eurostatu dosiahli v rokoch 2014-2018 sumu 2 533,6 mil. EUR^{74,75}. Najväčšie zdroje smerovali do hospodárenia s domácim a priemyselným odpadom a spracovania odpadovej vody. Náklady podnikov na tieto aktivity v tom istom období dosiahli sumu

---

⁷⁴ Eurostat (2019): Database, General government expenditure by function (COFOG) [gov_10a_exp], kapitoly GF 0501-0506.

⁷⁵ Výdavky na životné prostredie hodnotilo aj Ministerstvo financií SR v rámci [revízie výdavkov na životné prostredie](#) v roku 2017. Detailné hodnotenie sa týkalo najmä výdavkov ústredných orgánov štátnej správy. Značnú časť výdavkov na životné prostredie v SR realizujú obce.

4 700,0 mil. EUR⁷⁶. Zdroje z EŠIF (bez platieb a investícií PRV) v rokoch 2014-2018 tvorili 17,4 % celkových nákladov verejného sektora a 6,1 % celkových kombinovaných nákladov verejného a súkromného sektora.

Tabuľka 22: Alokácie a čerpanie v TC6 k 31.12.2018

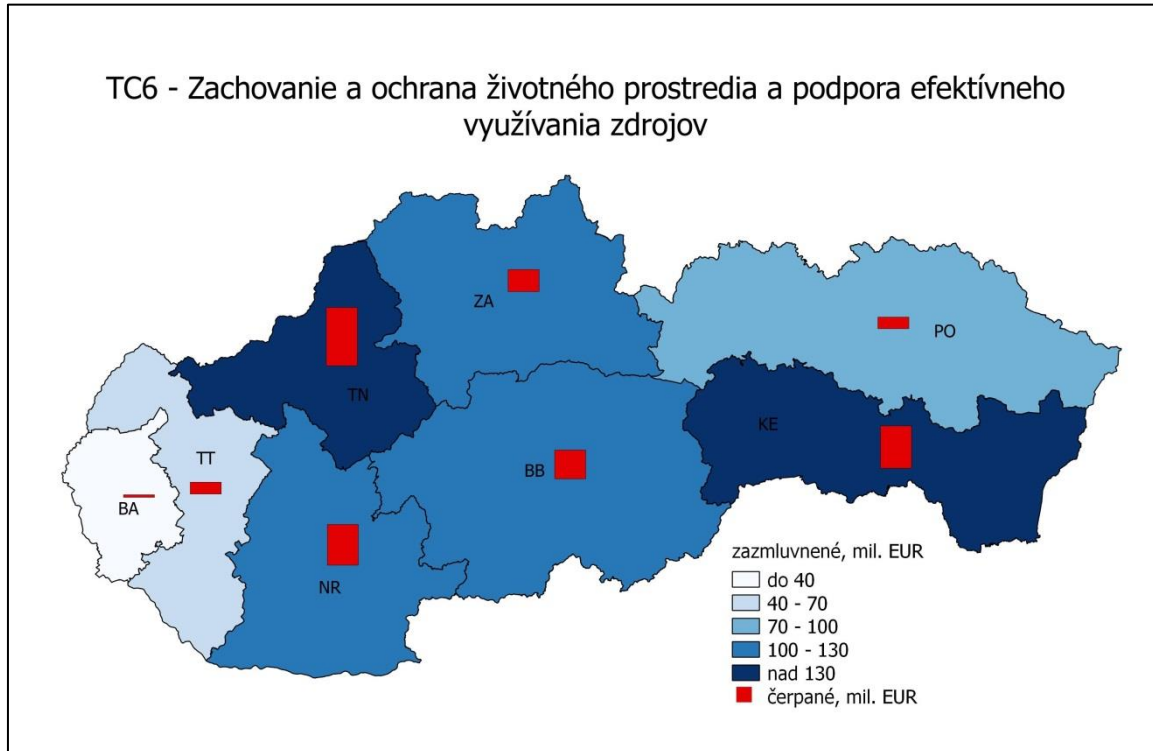
Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP KŽP	PO1	1 475,852	854,918	327,142	57,93	22,17
IROP	PO4	198,796	235,673	112,813	118,55	56,75
OP RH	PÚ2	9,407	0,433	0,000	4,61	0,00
OP RH	PÚ3	1,400	0,114	0,114	8,14	8,14
PRV	M04	33,750	36,170	26,768	107,17	79,31
	M08	83,627	71,191	49,749	85,13	59,49
	M10	106,733	40,149	39,907	37,62	37,39
	M11	67,243	38,382	38,284	57,08	56,93
	M12	6,551	1,949	1,942	29,75	29,65
	M13	360,246	233,323	233,031	64,77	64,69
	M15	3,713	1,832	1,810	49,34	48,75
TC 6 spolu		2 347,316	1 514,135	831,561	64,50	35,43

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP KŽP PO1 - Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry. IROP PO4 - Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie. IROP PO4 obsahuje dva tematické ciele - TC4 a TC6, nedá sa priradiť ktorá časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania sa týka len TC6. Zazmluvnenie v osi bolo vyššie ako 100 %. OP RH PÚ2 - Podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach. OP RH PÚ3 - Podpora vykonávania SRP. PRV M04 - Investície do hmotného majetku, PRV M08 - Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov PRV M10 - Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie, PRV M11 - Ekologické poľnohospodárstvo, PRV M12 - Platby v rámci sústavy NATURA 2000 a podľa smernice o vode, PRV M13 - Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, PRV M15 - Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov.

⁷⁶ Údaje pre verejný sektor a podniky boli k dispozícii za roky 2014-2017. Výdavky na rok 2018 boli aproximované podľa výdavkov predošlých rokov.

Graf 11: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC6 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC6 stanovuje najmä Operačný program Kvalita životného prostredia a Operačný program, rybne hospodárstvo. Ukazovatele naplňania špecifických cieľov podávajú výročné správy OP.

Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd dosiahol 9 844 osôb, pričom cieľ je nastavený ambiciózne na hodnotu 220 705 ľudí do roku 2023. Tu ale treba povedať, že skutočný počet osôb je v realite vyšší, ale pretrváva problém s pripájaním sa do existujúcej infraštruktúry kvôli šetreniu nákladov hlavne u nízko-príjmových domácností. Ukazovateľ zvýšenia počtu obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd podľa plánovaného stavu projektov s ukončenou realizáciou aktivít vykazuje pozitívny nárast na 145 035 osôb.

Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov sa prejavila nárastom na 30 848 t/rok a prekročila cieľovú hodnotu 21 579 t/rok do roku 2023. Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov sa prejavila dosiahnutou hodnotou 67 431 t/rok, ale dostať sa k cieľovej hodnote 329 676 t/rok nebude ľahké.

V oblasti OP RH chýbajú v čase prípravy hodnotiacej správy údaje o dosiahnutom stave.

Tabuľka 23: Výkonnostný rámec pre TC6

OP a os	Ukazovateľ	merná jednotka	čiastkový cieľ na rok 2018	skutočnosť	cieľ 2023
OP KŽP PO1	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	osoby	0	9 844	220 705
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd podľa plánovaného stavu projektov s ukončenou realizáciou aktivít	osoby	20 505	145 035	n.a.
	Celkový povrch rekultivovanej pôdy	ha	0	0	132
	Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené	ha	80	82,26	n.a.
	Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov	t/rok	8 632	30 848	21 579
	Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov	t/rok	34 579	67 431	329 676
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	376,068	391,024	1 842,308
IROP PO4	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región	mil. €	78,904	121,007	222,158
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, rozvinutejší región ^(a)	mil. €	9,962	19,914	19,924
	Počet podpísaných zmlúv o financovaní	Počet	2	0	2
OP RH PÚ2	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	mil. €	3,800	0	12,542
	Počet projektov zameraných na produktívne investície do akvakultúry	počet	20	0	60
OP RH PÚ3	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	mil. €	0,290	0,127	1,653
	Počet projektov implementujúcich systém Únie pre kontrolu, inšpekcie a presadzovanie predpisov	počet	1	1	2
	Počet projektov podporujúcich zber, správu a použitie údajov	počet	1	0	2

Zdroj: Programové dokumenty OP KŽP, IROP, OP RH a výročné správy OP KŽP, IROP, OP RH za rok 2018.

Poznámky: n.a. = údaj nie je k dispozícii. IROP PO4 obsahuje dva tematické ciele - TC4 a TC6, je možné špecifikovať ukazovatele pre každý TC, ale nedá sa priradiť, ktorá časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania sa týka len TC6. Detto pre OP RH PÚ2.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 6

Navrhnuté ukazovatele pre TC6 vychádzajú zo súboru ukazovateľov efektívneho využívania zdrojov, ktorý je súčasťou *Cestovnej mapy pre Európu efektívne využívajúcu zdroje*, čo je jedna zo siedmich iniciatív stratégie Európa 2020. Prístup je zameraný na

dve úrovne ukazovateľov: (1) Predbežný hlavný indikátor - "produktivita zdrojov" - pre meranie hlavného cieľa cestovnej mapy, a ktorý zameraný na zlepšenie hospodárskej výkonnosti za súčasného zníženia tlaku na prírodné zdroje; (2) Sériá doplňujúcich ukazovateľov o spotrebe prírodných zdrojoch, ako je voda, pôda, materiály a uhlík, ktoré ale berú do úvahy celkový podiel spotreby krajiny a EÚ na celosvetovej spotrebe týchto zdrojov.

V kontexte Slovenskej republiky sú hlavné ukazovatele:

- produktivita zdrojov, ktorá je vyjadrená ako pomer hrubého domáceho produktu v stálych cenách k roku 2010 k domácej materiálovej spotrebe,
- recyklácia komunálneho odpadu (%),
- podiel domácej produkcie potravín (%),
- odber povrchovej vody v priem. (mil. m³/rok).

Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 do odporúčaných ukazovateľov zahrnuli:

- energetickú náročnosť (kgoe/Eur)
- index ekoinovácií.

K ďalším významným ukazovateľom priradujeme:

- spotreba materiálov (v tonách na obyvateľa)
- miera skládkovania (%)
- index využívania vody (ukazovateľ predstavuje ročný celkový odber pitnej vody v krajine ako percentuálny podiel jeho dlhodobého ročného priemeru dostupnej vody z obnoviteľných zdrojov sladkej vody)
- produktivita využitia vody (v EUR na m³) udáva, koľko ekonomického výkonu sa produkuje na meter kubický odobratej čerstvej vody.

Podiel domácej produkcie potravín dosiahol v roku 2017 hodnotu 37,2 %. Ak v roku 2011 to bolo 50 %, od vtedy každý rok tento podiel klesá v priemere o 1,6 % (Potravinárska komora Slovenska/agentúra GfK Slovakia). Odber povrchovej vody v priemysle sa meria pre potravinársky a ostatný priemysel. V potravinárskom dosiahol v roku 2017 hodnotu 232,7 a ostatnom 809,7 (l/s). Odbery majú kolísavú tendenciu okrem fázy ekonomického cyklu závisia aj od vývoja počasia v danom roku a s tým spojené závlahy. Celkovo ale klesajú - odbery v roku 2016 v porovnaní s rokom 2000 klesli o 69,4 %, pričom pokles je tak v potravinárskom, ako aj ostatnom priemysle (Enviroportál).

Hodnota Indexu ekoinovácií sa počíta ako nevážený priemer zo 16 čiastkových ukazovateľov a slúži na to, ako úspešne sú v jednotlivých členských štátoch realizované kroky v oblasti ekoinovácií v porovnaní s priemerom EÚ (Index EU=100).⁷⁷ V prípade vývoja indexu ekoinovácií stúplo Slovensko z hodnoty 43 v roku 2010 na hodnotu 74 (v roku 2016) ale i tak v rámci EÚ patríme medzi najslabšie krajiny (spolu s Poľskom, Maďarskom, Rumunskom a Bulharskom).

V oblasti energetickej náročnosti (kgoe/Eur) zaznamenáva Slovenská republika pomerne priaznivý vývoj (ukazovateľ energetickej náročnosti dosiahol v SR 4,8 kgoe/EUR HDP.

---

⁷⁷ Viac informácií ku konštrukcii indexu: Enviroportál (2019): [Index eko-inovácií](#).

Tento ukazovateľ je približne na úrovni ostatých krajín V4 a pod priemerom EÚ. Spotreba materiálov (v tonách na obyvateľa) ma dlhodobu priaznivú tendenciu a je pod priemerom EÚ aj V4.

V porovnaní hospodárenia s vodou chýbajú na Európskej úrovni údaje za niektoré krajiny, takže ukazovatele ako sú index využívania vody a produktivita využitia vody nám neposkytujú úplný obraz. V indexe využívania vody je Slovensko úspešnejšie ako susedné Poľsko a Česko (Tabuľka 24). V produktivite využitia vody (v EUR/m³), čiže ekonomického výkonu na meter kubický odobratej čerstvej vody, je Slovensko s hodnotou 133,8 a v porovnaní s Českom a Poľskom regionálnym lídrom. Projekty EŠIF významným spôsobom napomáhajú zlepšovať využitie vodných zdrojov (Box 5).

Hlavný problém v oblasti efektívneho využívania zdrojov je dlhodobé odpadové hospodárstvo. Recyklácia komunálneho odpadu je najnižšia v rámci V4 a o 35 % pod priemerom EÚ28. V miere skládkovania sme najhorší vo V4 (aj keď Maďarsko zaostáva iba o 1 percento) a s hodnotou 47 % dosahujeme takmer dvojnásobok priemeru EÚ28.

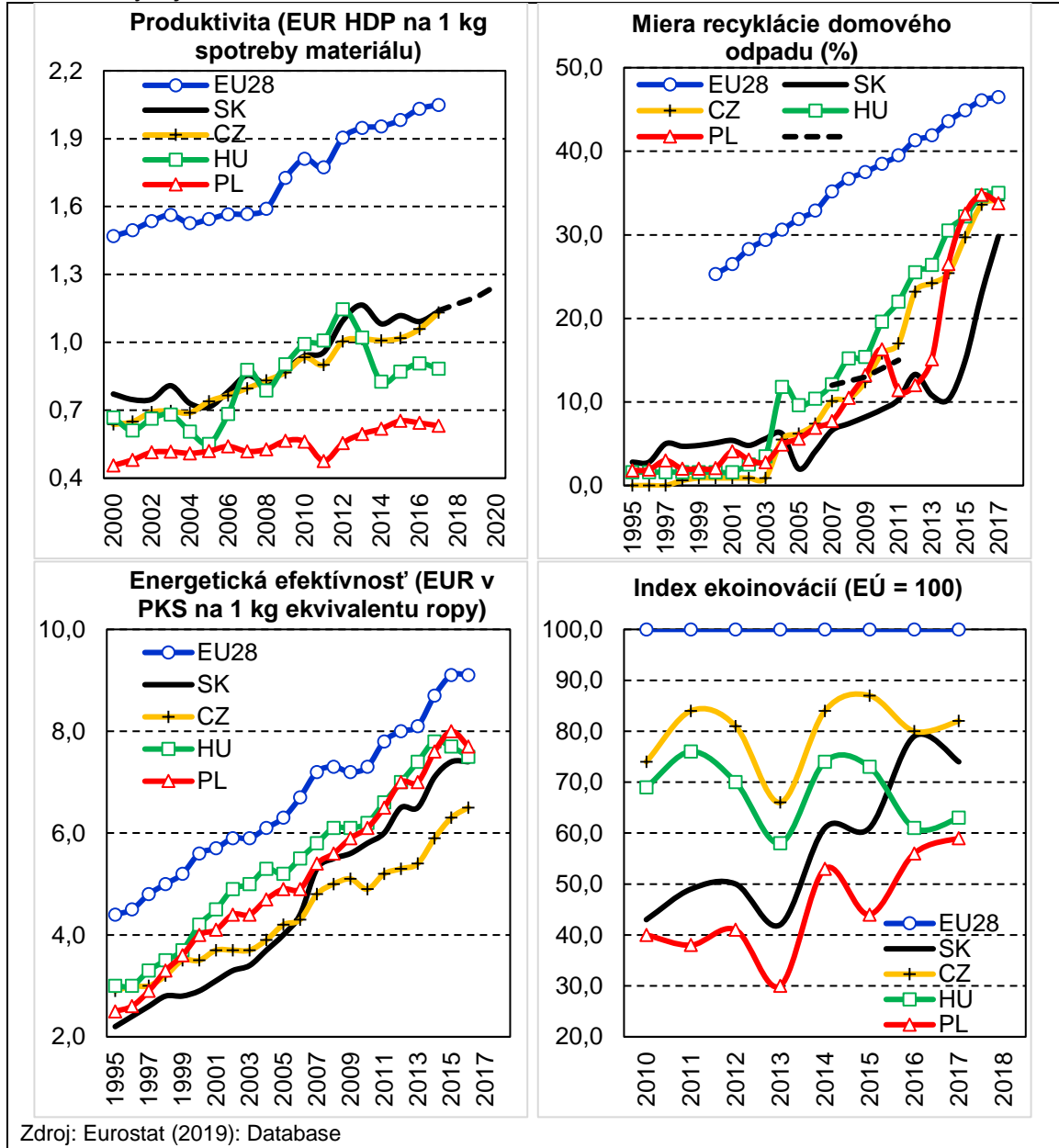
Tabuľka 24: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 6

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Produktivita zdrojov Eur/kg	2,08	1,15	1,09	0,89	0,64
Energetická náročnosť (kgoe/Eur)	8,5	4,8	4,2	4,3	4,3
Spotreba materiálov (v tonách na obyvateľa)	13,35	13,06	15,66	13,21	18,75
Recyklácia komunálneho odpadu (%)	46,4	29,8	34,1	35	33,8
Miera skládkovania (%)	24	47	22	46	29
Index využívania vody*	NA	0,7	10	NA	18,4
Produktivita využitia vody (v EUR/m³)**	NA	133,8	106,2	NA	37,9
Index ekoinovácií (EU=100)	100	74	82	63	59

Zdroj: Eurostat. Údaje za rok 2017.

Poznámky: * Ukazovateľ predstavuje ročný celkový odber pitnej vody v krajine ako percentuálny podiel jeho dlhodobého ročného priemeru dostupnej vody z obnoviteľných zdrojov sladkej vody. ** Produktivita vody udáva, koľko ekonomického výkonu sa produkuje na meter kubický odobratej čerstvej vody.

Graf 12: Vývoj ukazovateľov TC6

Rámec pre riadenie a financovanie TC6

Hlavným strategickým dokumentom pre cieľ TC6 je implementácia Európskej cestovnej mapy pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (*The Roadmap to a Resource Efficient Europe*).⁷⁸ Na túto mapu by mali nadväzovať relevantné vládne stratégie, ako je

⁷⁸ Viac informácií o politikom rámci EÚ v tejto oblasti je na stránke Európskej komisie, EC (2019):

plánovaná *Nízkouhlíková stratégia SR do roku 2050*⁷⁹ a *Envirostratégia 2030* (Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030), ktorá bola prijatá v roku 2019 a určuje ciele environmentálnej politiky SR do roku 2030

V gescii Ministerstva hospodárstva SR ide hlavne o Aktualizáciu surovinovej politiky Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín.⁸⁰ Celý súbor strategických dokumentov sa týka OZE a úspor energie ako sú *Energetická politika* a *Stratégia energetickej bezpečnosti*,⁸¹ *Stratégia pre vyššie využitie OZE*, *Národný akčný plán pre obnoviteľné zdroje energie*, *Koncepcia energetickej efektívnosti Slovenskej republiky*, či *Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020*⁸².

Box 5: Zlepšovanie kvality života a životného prostredia cestou budovania vodovodov a kanalizácií

Pri vstupe do Európskej únie sa Slovenská republika zaviazala zabezpečiť zodpovedajúce odvádzanie a čistenie odpadových vôd do roku 2015. Termíny ustanovené pre členské štáty EÚ smernicou 91/271/EHS hovoria o termíne pre odkanalizovanie do 31.12.2005 pri aglomeráciách od 2 000 do 10 000 ekvivalentných obyvateľov (EO). Do toho istého termínu by sa mal dosiahnuť tento stav aj u aglomerácií do 2 000 EO. V súlade s Národným programom Slovenskej republiky pre vykonávanie tejto smernice mala Slovenská republika pre aglomerácie od 2 000 do 10 000 EO stanovený časový horizont do 31.12.2015, rovnako ako pre aglomerácie menšie ako 2 000 ekvivalentných obyvateľov, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia.

Ako sa ukazuje pri jeho plnení, ide o veľmi ambiciózne cieľ. V rámci Slovenskej republiky sú stále pripojené len zhruba dve tretiny obyvateľov. Problém je s geografiou osídlení s vysokými nákladmi na výstavbu rozptýlených aglomerácií, často v menej rozvinutých okresoch s vysokými nákladmi na výstavbu. V neposlednom rade je tu nízka kúpna sila obyvateľov a z toho vyplývajúce problémy so zapájaním do existujúcej infraštruktúry. Slovensko čelí v EÚ konaniu o porušení povinnosti podľa čl. 258 Zmluvy o fungovaní EÚ/ZFEÚ (tzv. infringement) a napriek masívnym investíciám bude potrebné ďalšie koordinované a cielené úsilie pre naplnenie cieľa.

V rámci OP KŽP a IROP bolo realizovaných spolu 50 projektov s investíciami vo výške 479,342 mil. EUR. Medzi projektami môžeme spomenúť odkanalizovanie Mikroregiónu Vlára - Váh a intenzifikácia ČOV Nemšová, kanalizácia a ČOV Čierny Balog, v Nesvadoch, Hronovci, dobudovanie kanalizačnej siete v aglomerácii Veľké Leváre a rozšírenie ČOV Gajary, či v aglomerácii Nitrianske Pravno. Desiatky ďalších obcí boli odkanalizované, postavili sa nové čistiarnie odpadových vôd, prípadne sa zvýšila kapacita už existujúcich. Ďalšie menšie investície sa realizovali prostredníctvom OP ĽZ a boli zamerané na marginalizované rómske komunity. Išlo o projekty ako bolo vybudovanie prístupu k pitnej vode v rómskej osade Švábovce, voda pre rómsku osadu v Šarišskom Jastrabí, rozšírenie vodovodnej siete pre MRK v obci Malý

[Efektívnosť využívania zdrojov v EÚ.](#)

79 Viac informácií ku príprave stratégie je na stránke MŽP SR (2019): [Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, s výhľadom do roku 2050.](#)

⁸⁰ MH SR (2004): [Aktualizácia surovinovej politiky Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín.](#)

⁸¹ MH SR (2008): [Energetická politika a stratégia energetickej bezpečnosti.](#)

⁸² Vláda SR (2017): [Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020](#), uznesenie Vlády SR č. 200/2017, zo dňa 26.04.2017 .

Slavkov a v obci Turňa nad Bodvou, vodovody v Malkove, Soli, Hrabušiciach, Lemešanoch, Nováčanoch, Sobranciach, Prakovciach, v Moldave nad Bodvou a Toryse.

Kvalitatívna analýza realizovaných projektov indikuje veľké problémy so zapájaním domácností k existujúcej infraštruktúre, čo môže mať silný vplyv na plnenia indikátorov hodnotenia investícií. Na základe realizovaných projektov a sociálno-ekonomického kontextu investícií bude treba zväziť ďalší postup nielen pri realizácii samotných investícií, ale aj pri zvyšovaní miery využívania novovybudovanej infraštruktúry. Stav za akého sa realizovali investície bol, že zo zákona mali povinnosť pripojiť sa na kanalizáciu len nové domy. Hlavne v prípade obcí v regiónoch s nízkou mierou dostupnej infraštruktúry (Komárno, Námestovo, Košice okolie, Trebišov) ide vo väčšine o staršie domy. Novelizácia vodného zákona, ktorú pripravilo ministerstvo životného prostredia a ktorá zavádza povinné pripojenie tam, kde je to možné je z hľadiska životného prostredia a v neposlednom rade aj funkčnosti systému infraštruktúry je preto dôležitá.

Mala by byť ale spojená s ekonomickými a sociálnymi opatreniami, ktoré by zmiernili potenciálne dopady na domácnosti v pásme chudoby. V opačnom prípade môže viesť k ďalšiemu zadlžovaniu domácností. Prípadne sa bude v prípade spotreby vody vytvárať problém ekonomiky z rozsahu, kde už dnes vidíme, že extrémne nízka spotreba nízko-príjmových domácností na úrovni 40 litrov osoba/deň môže ešte klesnúť a rozširovať sa, čo ohrozuje celý ekonomický model prevádzky tejto infraštruktúry. Jedným z opatrení by bolo plánovať takéto investície do budúcnosti aj na základe sociálno-ekonomickej a demografickej analýzy s využitím modelov výpočtu ekonomickej návratnosti investícií.

V prípadoch, kde sú náklady na výstavbu novej infraštruktúry kvôli geografickým, geomorfologickým a iným faktorom vysoké, je potrebné sa sústrediť sa na ekonomicky výhodnejšie alternatívne riešenia. Dôležitým aspektom bude plánovať budúce investície aj s prihliadnutím na demografické trendy a rozvojový potenciál daného mesta alebo dediny. Pri uvažovaní o ďalších investíciách je treba zvažovať ekonomiku nákladov na stavbu a prevádzku ČOV, kanálov a vodovodov. V prípade menších obcí, prípadne MRK to nemusí byť ekonomicky výhodné a bolo by potrebné zväziť alternatívne riešenia, ako napríklad koreňové ČOV, prípadne individuálne riešenia na čistenia odpadových vôd malými zariadeniami na úrovni domácnosti, kde v ostatnom čase vidieť rýchly technologický pokrok.

TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Doprava predstavuje nevyhnutný predpoklad ekonomickej a sociálnej konvergencie. Kvantitatívne a kvalitatívne parametre dopravného systému sú vnímané z pohľadu zabezpečenia obslužnosti územia a mobility, udržateľnosti, bezpečnosti, dopadov na životné prostredie a kvalitu života. Budovanie dopravného systému je nutné vnímať ako faktor prehlbovania ekonomickej integrácie, vytvárania jednotného trhu ako konkurencieschopnosti národnej ekonomiky. Podľa *Strategického plánu rozvoja dopravy SR do roku 2030 - Fáza II* je v tejto oblasti víziou "udržateľný integrovaný multimodálny dopravný systém, ktorý plní hospodárske, sociálne a environmentálne potreby

spoločnosti a prispieva k hlbšiemu začleneniu a plnej integrácii Slovenskej republiky v rámci európskeho hospodárskeho priestoru."⁸³

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC7 je najmä Operačný program Integrovaná infraštruktúra a Integrovaný regionálny operačný program. Operačné programy podporujúce TC7 vykazovali k 31.12.2018 vysoký stupeň zazmluvnenia (67,7 %) i čerpania (32,4 %).

V rámci TC7 sa podporovali najmä národné a veľké dopytové projekty. Územné čerpanie TC7 nie je možné kvantifikovať.

Investície z PO1-PO6 OP II a PO1 IROP sú prednostne zamerané na výstavbu a modernizáciu dopravných infraštruktúr. Podľa údajov Ročenky dopravy, pôšt a telekomunikácií⁸⁴ dosiahli celkové investície do dopravnej infraštruktúry (železničná, cestná, vodná a letecká) v rokoch 2014 - 2018 výšku 6 271,3 mil. EUR. Celkové investície z EŠIF v rokoch 2014-2018 dosiahli 1 131,7 mil. EUR, t.j. 18,0 % celkových investičných výdavkov na dopravnú infraštruktúru.

---

⁸³ MDVRR SR. 2016. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

⁸⁴ Štatistický úrad Slovenskej republiky (2017-2018): [Ročenka dopravy, pôšt a telekomunikácií](#). ŠÚSR, Bratislava. Poznámky: Údaj za rok 2018 bol odhadnutý na základe vývoja minulých rokov, Údaje o celkových investíciách do dopravnej infraštruktúry zahŕňajú súkromné aj verejné investície. Verejné investície zahŕňajú aj investície zo štrukturálnych a kohéznych fondov v rokoch 2014 a 2015. Podľa revízie výdavkov na dopravu (MF SR 2016) dosiahli v rokoch 2014-2015 celkové verejné kapitálové výdavky na investície do infraštruktúru dopravy 2 856 mil. EUR, z čoho 52,1 % poskytli európske zdroje, najmä ŠF a KF.

Tabuľka 25: Alokácie a čerpanie v TC7 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP II	PO1	725,839	561,149	186,219	77,31	25,66
	PO2	1 142,500	1 315,039	673,666	115,10	58,96
	PO3	322,350	156,727	124,494	48,62	38,62
	PO4	116,450	0,255	0,025	0,22	0,02
	PO5	282,232	1,632	0,918	0,58	0,33
	PO6	484,757	164,545	117,262	33,94	24,19
IROP	PO1	416,829	164,393	29,088	39,44	6,98
TC7 spolu		3 490,958	2 363,740	1 131,672	67,71	32,42

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP II: PO1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobilných prostriedkov. OP II PO2 - Cestná infraštruktúra (TEN-T), OP II PO3 - Verejná osobná doprava, OP II PO4 - Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE), OP II PO5 - Železničná infraštruktúra. OP II PO6 - Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE), IROP PO1 - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch.

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC7 stanovuje najmä Operačný program Integrovaná infraštruktúra a Integrovaný regionálny operačný program. Ukazovatele naplňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov. Plnenie výkonnostného rámca k 31. 12. 2018 v jednotlivých nefinančných ukazovateľoch je v TC7 je rôznorodé. Na viac ako 100 % sa plní cieľová hodnota výstupového ukazovateľa Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí v sieti TEN-T. Na takmer 100 % je plnenie výstupových ukazovateľov Celková dĺžka novovybudovaných ciest v sieti TEN-T, Celková dĺžka nových alebo zmodernizovaných tratí pre električky alebo metro a Počet zmodernizovaných verejných prístavov na sieti TEN-T CORE. Priaznivo tiež hodnotíme naplňanie výstupového indikátora Celková dĺžka novovybudovaných ciest/Celková dĺžka novo postavených ciest/Celková dĺžka nových ciest, ktorý je splnený na 61 %. Pozitívne je naplňanie výkonnostného rámca IROP OP1, v rámci ktorého všetky nefinančné ukazovatele Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest, K0009 - Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1, Celková dĺžka novovybudovaných ciest/Celková dĺžka novo postavených ciest/Celková dĺžka nových ciest, Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1 vykazujú 100 %-né plnenie. Na druhej strane nedostatočný pokrok vykazuje plnenie kľúčového implementačného kroka Počet vyhlásených VO na projekty verejného prístavu Bratislava v súlade s vypracovanou štúdiou realizovateľnosti, ktorý je na nulovej úrovni naplnenia. Rovnako nepriaznivý je i stav plnenia výstupových ukazovateľov Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí a Počet lokalít s odstránením environmentálnej záťaže spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy. Celkovo ale môžeme konštatovať, že plnenie výkonnostného rámca v TC7 je veľmi priaznivé v prípade nefinančných ukazovateľov cestnej a železničnej dopravy OP II PO1-2 a OP II PO6 ako aj OP PO4.

Tabuľka 26: Výkonnostný rámec pre TC7

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP II 1 PO1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	166,615	216,888	853,928
	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí v sieti TEN-T	km	8,8	15,29	34,8
OP II PO2	Celková dĺžka novo vybudovaných ciest v sieti TEN-T	km	16,6	16,53	111,7
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	470,441	723,473	1344,118
OP II PO3	Celková dĺžka nových alebo zmodernizovaných tratí pre električky alebo metro	km	7,9	7,88	18,5
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	113,771	143,33	379,235
OP II PO4	Počet vyhlásených VO na projekty verejného prístavu Bratislava v súlade s vypracovanou štúdiou realizovateľnosti	počet	2	0	2
	Počet zmodernizovaných verejných prístavov na sieti TEN-T CORE	počet	0	0	1
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	13,7	29,647	137
OP II PO5	Celková dĺžka rekonštruovanej alebo zrenovovanej železničnej trate	km	54,5	0	54,5
	Počet lokalít s odstránením environmentálnej záťaže spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy	počet	3	0	3
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	99,611	1,079	332,038
OP II PO6	Celková dĺžka novovybudovaných ciest	km	10,25	6,26	31,75
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	142,576	136,605	570,303
IROP PO1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región	mil. €	70	27,874	465,681

Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, viac rozvinutý región	mil. €	7,44	10,805	42
Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1, menej rozvinutý región	počet	6	6	8
Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1, viac rozvinutý región	počet	1	1	2
Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest	km	0	14,5	128,2
Celková dĺžka nových ciest	km	0	0	4,1

Zdroj: Programové dokumenty OP II a IROP

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 7

Výber vhodných ukazovateľov pre TC7 zohľadňuje tri fakty: 1. modálne rozdelenie v nákladnej doprave a preprave pasažierov a štruktúru dopravnej infraštruktúry s dominanciou cestnej a železničnej siete; 2. výšku podielu výdavkov v rámci OPII a IROP na železničnú a cestnú infraštruktúru a 3. výsledkový charakter ukazovateľa. Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 navrhlo nasledujúce ukazovatele, ktoré sa vykazujú v rámci EU Transport Scoreboard:

- miera dokončenia cestnej infraštruktúry TEN-T Core (%),
- miera dokončenia železničnej (konvenčnej) infraštruktúry TEN-T Core (%),
- percento elektrifikovaných železničných tratí,
- podiel obnoviteľnej energie na spotrebe pohonných hmôt v doprave (%).

Tabuľka 27: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 7

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Miera dokončenia cestnej infraštruktúry TEN-T Core (%) v 2016	77	39	55	81	62
Miera dokončenia železničnej (konvenčnej) infraštruktúry TEN-T Core (%) v 2016	60	20	63	8	23
Percento elektrifikovaných železničných tratí v 2016	n/a	44	34	40	64
Podiel obnoviteľnej energie na spotrebe pohonných hmôt v doprave (%) v 2016	n/a	7,5	6,4	7,4	3,9

Zdroj: EU Transport Scoreboard (2019)

Tabuľka 28: Cestná sieť na Slovensku 2017 – 2017

	Celková dĺžka v km				Medziročný prírastok v km			
	2014	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
Diaľnice a diaľničné privádzače	421	464	464	483	43	0	19	
Rýchlostné cesty a privádzače rýchlostných ciest	265	277	287	296	12	10	9	
Cesty	1. triedy	3 293	3 302	3 306	3 311	9	4	5
	2. triedy	3 616	3 616	3 611	3 610	0	-5	-1
	3. triedy	10 369	10 360	10 363	10 357	-9	3	-6
Spolu	17 963	18 019	18 031	18 057	56	12	26	

Zdroj: SSC (2016)

Vzhľadom na to, že Slovensko patrí medzi európske krajiny s nižšou hustotou cestnej siete, intervencie zdrojov EÚ do budovania cestnej infraštruktúry napomáhajú dobiehaniu v tejto oblasti. Na Slovensku bolo v roku 2017 (posledný dostupný údaj) 18 057 km ciest⁸⁵. Stále patríme medzi európske krajiny s nižšou hustotou cestnej siete. Podľa údajov Eurostatu bola v roku 2017 (najnovší dostupný údaj, graf 13) hustota diaľničnej siete 10 km na 1 000 km² rozlohy a cestnej siete (štátne, krajské, miestne cesty, graf 13) 897 km na 1 000 km² rozlohy. Pretrvávajúcou výzvou je okrem budovania novej i obnova nevyhovujúcej kvality existujúcej cestnej infraštruktúry (najmä ciest II. a III. triedy), čo rovnako ovplyvňuje ekonomický rozvoj a kvalitu života v regiónoch. Príklady pozitívnych ekonomických, sociálnych a environmentálnych efektov budovanie cestnej siete podáva Box 6.

Box 6: Rozvoj cestnej siete v SR

Konkrétnym cieľom projektu „R2 Zvolen, východ – Pstruša, II. fáza“ bolo odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre TEN-T prostredníctvom výstavby nových úsekov rýchlostných ciest. Celková výška finančných prostriedkov projektu vrátane národného dofinancovania bola 44,07 mil. EUR. Projekt sa nachádza na strednom Slovensku v Banskobystrickom kraji, v okresoch Zvolen a Detva. Rýchlostná cesta R2 nahradila a doplnila existujúcu dvojpruhovú cestu prvej triedy I/50. Projekt znamenal prírastok 7,85 km dĺžky novovybudovaných ciest v sieti TEN-T (mimo CORE).

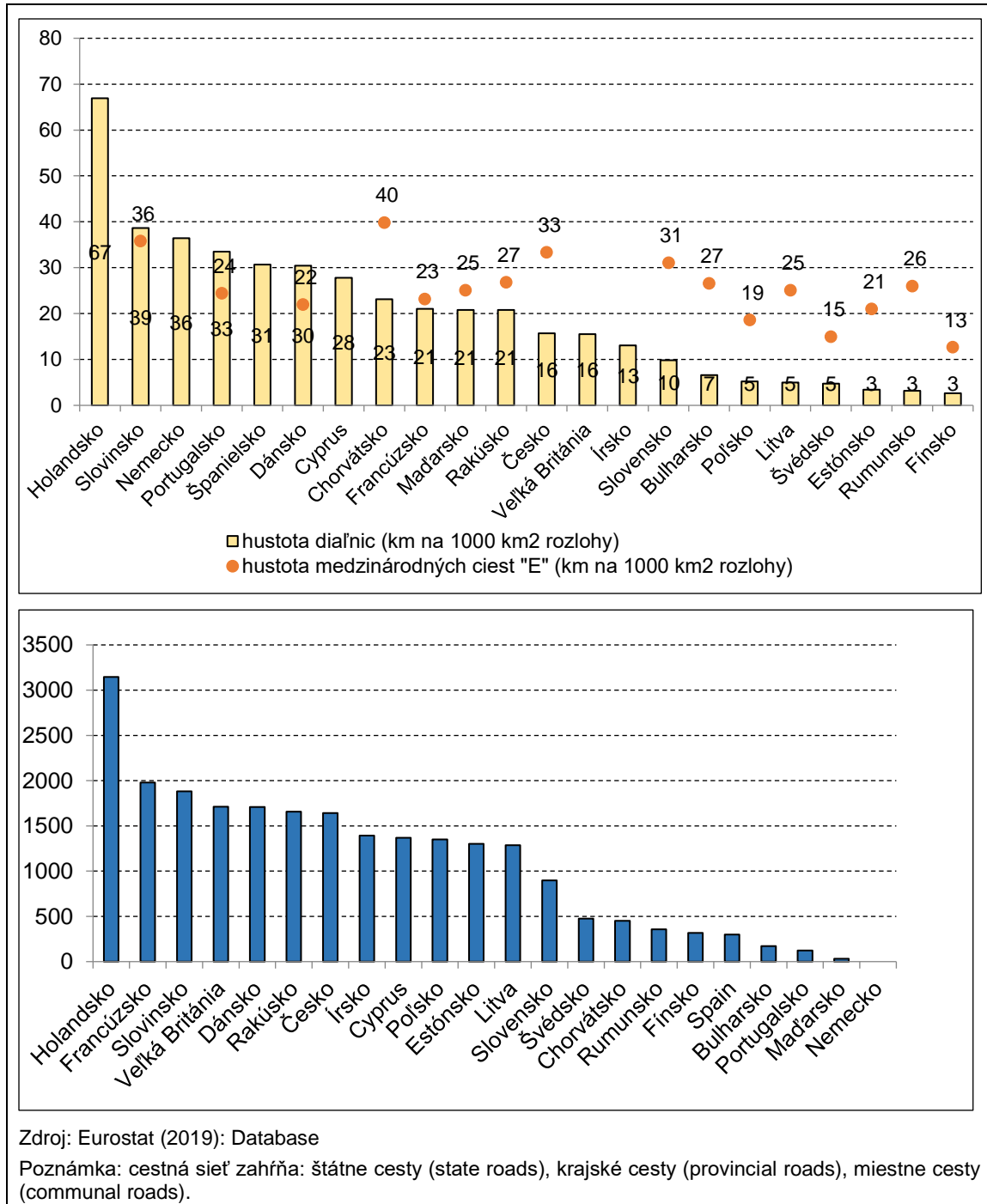
Konkrétne ekonomický prínos sa premietne od úspory času v cestnej doprave, hodnota úspory je odhadnutá na 15,989 mil. EUR. Environmentálne efekty sa odhadujú na úsporu produkcie emisií NO₂ vo výške 4,327 ton a úsporu produkcie emisií PM₁₀ 1,0141 ton. Sprejazdovanie tohto úseku znamená tiež vylúčenie tranzitu motorovej dopravy v obciach Zvolenská Slatina, Víglaš a Pstruša. Do sprejazdovania úseku viedla celá tranzitná doprava uvedenými obcami, čo malo negatívny vplyv na kvalitu života, životné prostredie a nehodovosť. Súčasťou rýchlostnej cesty je i 3,5 km protihlukových stien, cesta je vybavená cestnou kanalizáciou s odlučovačmi ropných látok a informačným systémom. Nepriamym efektom realizovanej investície bude zvýšenie atraktivity juhu stredného Slovenska pre prípadných nových zahraničných investorov.

⁸⁵ SSC (2018): [Základné štatistické prehľady](#).

Box 7: Rozvoj verejnej dopravy v SR

V rámci IROP PO1 sa realizoval projekt „Nízko podlažné a energeticky úsporné trolejbusy a trolejbusy s pomocným pohonom pre Žilinu“ s celkovým rozpočtom vo výške 8,36 mil. EUR. Projekt sa realizoval s konkrétnym cieľom zvýšenie atraktivity a prístupnosti verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov dráhovej MHD. Investícia znamenala nákup 15 trolejbusov, ktoré boli určené pre MHD v Žiline (83 tis. obyvateľov mesta + 20 tis. dochádzajúcich do mesta). Kúpa nových trolejbusov je jednou z fáz pokračujúcej obnovy a modernizácia vozového parku MHD v Žiline. Nové trolejbusy sú nízko podlažne, plne klimatizované, obsahuje najmodernejšie informačné a tarifné systémy. Majú schopnosť rekuperovať svoju energiu pre vlastnú spotrebu alebo dodávať ju do siete pre spotrebu ďalších vozidiel. Nové trolejbusy prinášajú predpoklad veľkého šetrenie nákladov na prevádzku a údržbu (očakáva sa výška 10-15 %). Modernizácia mobilných prostriedkov mestskej dopravy predpokladá taktiež zvýšenie jej atraktivity a preferovanie pred osobnou automobilovou dopravou.

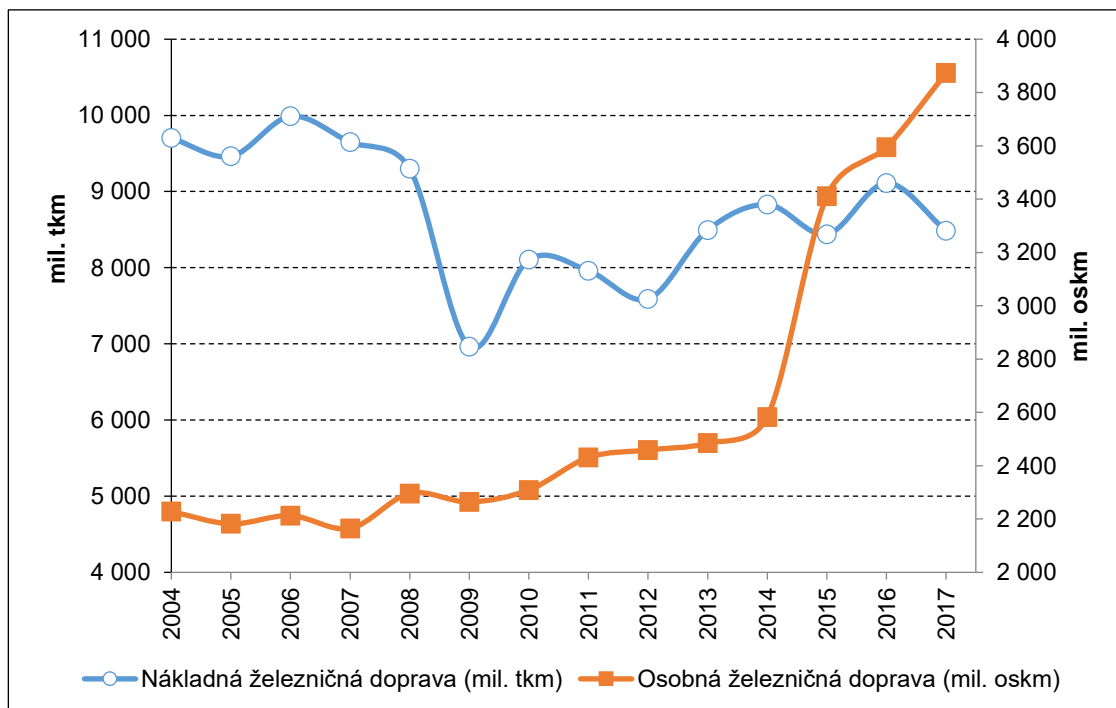
Graf 13: Hustota diaľničnej siete a medzinárodných ciest „E“ (horný graf) a cestnej siete (spodný graf)

Železničná doprava

Druhou najväčšou oblasťou podľa výšky intervencií je železničná doprava. V rámci OP II PO1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobilných prostriedkov je alokovaných 725,83 mil. EUR a OP II PO5 - Železničná infraštruktúra 282,23 mil. EUR. Miera čerpania finančných prostriedkov je nižšia než v prípade cestnej dopavy; OP II PO1 má 25,66 % mieru čerpania a OP II PO5 dokonca len 0,33 %. Jednou z príčin nízkeho čerpania je investičná náročnosť projektov.

Graf 14: Výkony železničnej dopavy na Slovensku 2004 – 2017.

Zdroj: ŠÚ SR (2019)

Výkony nákladnej železničnej dopavy sa po roku 2013 stabilizovali nad úroveň 8 000 mil. ton kilometrov ročne. Pozitívny je nárast prepravy osôb; železničná osobná doprava vykazuje po roku 2015 výkon viac ako 3 000 mil. osobokilometrov (Graf 14).

Pre potrebu medzinárodnej komparácie stavu kvality železničnej dopavy nám môže poslúžiť *The 2017 European Railway Performance Index*⁸⁶, ktorý vypracovala *The Boston Consulting Group*. Index je založený na tvrdých dátach a hodnotí intenzitu využívania (prepravné výkony), kvalitu služieb (dochvilnosť, podiel vysokorýchlostných tratí, cena), bezpečnosť (nehodovosť) železničnej dopavy v európskych krajinách. Slovensko sa

⁸⁶ BCG (2017): [The 2017 European Railway Performance Index](#).

umiestnilo v roku 2017 na 21. mieste z 25 hodnotených krajín (horšie hodnotené krajiny ako Slovensko boli len Rumunsko, Poľsko, Portugalsko, Bulharsko). V rovnakom hodnotení v roku 2015 sa Slovensko nachádzalo na 21. mieste.

Verejná doprava

Na financovanie verejnej dopravy je zameraná najmä OP II PO3 - Verejná osobná doprava, kde je alokovaných 322,35 mil. EUR, táto PO vykazuje v rámci TC7 druhú najvyššiu mieru čerpania 38,7 %. V rámci tejto osi sa financuje obnova a modernizácia vozového parku verejnej dopravy (najmä mestá Bratislava, Košice, Žilina a Prešov). Pozitívum je preferencia električkovej a trolejbusovej mestskej dopravy, čo má nepochybne aj priaznivé environmentálne dopady. Projekty podpory verejnej dopravy sú financované aj v rámci IROP PO1 - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, v ktorej je výška alokácie 416,82 mil. EUR. Verejnú mobilitu podporujú projekty budovania cyklochodníkov a cyklotrás (projekty výzvy IROP-PO1-SC122-2016-15) alebo projekty zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy (výzva IROP-PO1-SC121-2016-12) zamerané na modernizáciu infraštruktúry verejnej dopravy, budovania informačných systémov a pod. Pozitívum je podpora integrácie jednotlivých dopravných módov, čo zvyšuje atraktivitu prechodu z osobnej na verejnú dopravu. Príklady pozitívnych efektov projektov EŠIF na rozvoj energeticky úspornej a ekologickej dopravy podáva Box 7.

Ciele Stratégie Európa 2020 a doprava

Stratégia Európa 2020 sa dotýka aj oblasti dopravy a v ciele zníženia emisií skleníkových plynov. Sektor dopravy patrí tradične medzi najväčších emitentov CO₂. Možno konštatovať, že v rámci intervencií TC7 je na znižovanie emisií priamo alebo nepriamo zamerané osi financujúce železničnú dopravu OP II PO1 a OP II PO5 a verejnú dopravu prostredníctvom osí OP II PO3 a IROP PO1 (najmä podpora električkovej a trolejbusovej verejnej dopravy a infraštruktúry cyklomobility, podpora integrovanej dopravy). Celkovú výšku alokácie TC7 vo väzbe na cieľ Európa 2020 znížiť emisie CO₂ môžeme kvantifikovať na úrovni 1 747,25 mil. EUR.

Postavenie slovenskej ekonomiky v rámci regiónu V4 v kontexte dopravy ako znečisťovateľa ovzdušia je relatívne dobré. Z hľadiska emisií CO₂ nepatrí medzi veľkých znečisťovateľov a z hľadiska vývoja emisií polutantov oxidov dusíka a prachových mikročastíc PM₂₀ zaznamenalo pokles.

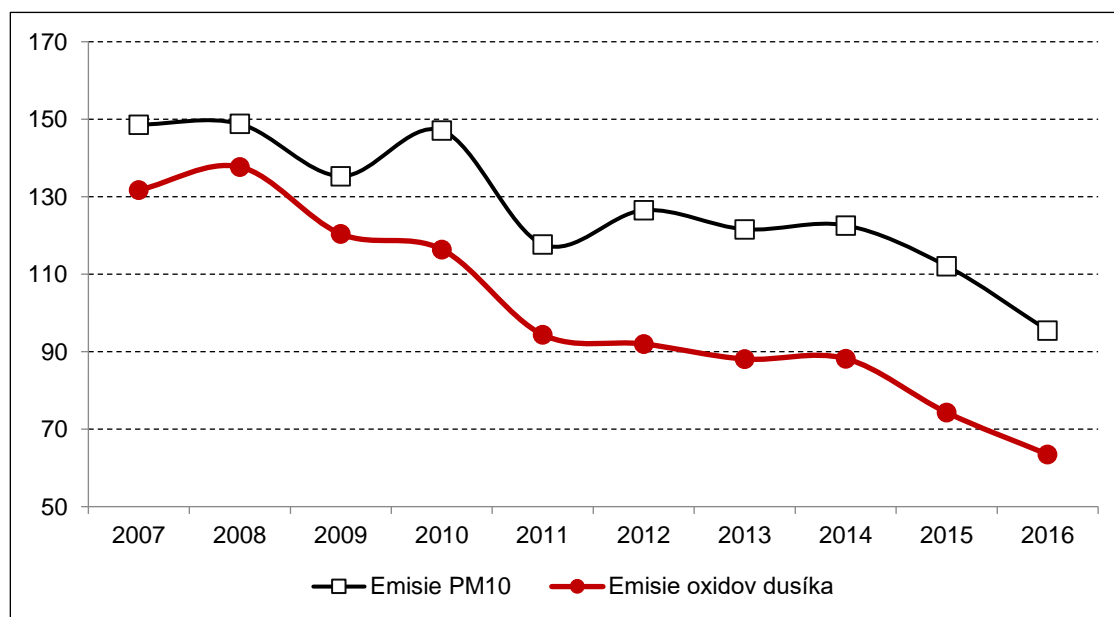

Tabuľka 29: CO₂ emisie v doprave

	SK	CZ	HU	PL
CO ₂ emisie z dopravy v tonách na 1 obyvateľa (2014)	1,1	1,6	1,1	1,2
CO ₂ emisie z dopravy v tonách na 1 mil. HDP (2014)	60	80	79	80
Podiel CO ₂ emisií z dopravy na celkových emisiách (2014, %)	20,7	17	27,2	15,7
Podiel CO ₂ emisií z cestnej dopravy na celkových emisiách z dopravy (2014, %)	94,9	97,4	97,5	97,2
Podiel CO ₂ emisií z železničnej dopravy na celkových emisiách z dopravy (2014, %)	n/a	1,6	1,5	0,6

Zdroj: OECD (2019): Greenhouse gas emissions

Graf 15 Vývoj indexov emisií polutantov z dopravy na Slovensku 2007 – 2016 (rok 2000 = 100)

Zdroj: Eurostat (2019): Database.

Rámec pre riadenie a financovanie TC7

Vláda SR prijala v rokoch 2016-2018 niekoľko dôležitých dokumentov pre riadenie a financovanie v oblasti dopravy. Kľúčovým dokumentom je *Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II*⁸⁷. Medzi ďalšie dokumenty patria *Stratégia rozvoja*

⁸⁷ MDVRR SR. 2016. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

*elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky*⁸⁸, ktorá formuluje 18 opatrení (ktoré majú odporúčací charakter) na rozvoj elektromobility. Na stratégiu nadväzuje *Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike*⁸⁹ (schválený začiatkom roka 2019). Budovania dopravnej infraštruktúry sa týkajú dokumenty *Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2017 až 2019*⁹⁰ a *Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2019 až 2021*⁹¹. V rámci dlhodobých rozvojových stratégií SR bola schválená pilotná verzia *Národného investičného plánu SR na roky 2018 – 2030*⁹², ktorá nadväzuje na národnú Agendu 2030 a definuje prioritné témy a kľúčové programy do roku 2030, "prostredníctvom ktorých bude vybudovaná nová hospodárska, sociálna a environmentálna infraštruktúra, prípadne sa zlepší stav existujúcej infraštruktúry, s cieľom postupného naplnenia dlhodobých potrieb Slovenskej republiky". Národný investičný plán popisuje aktuálny a želateľný stav v roku 2030 ako aj odhad investičnej medzery v oblastiach ako doprava, energetika, informatizácia a elektronické komunikácie, výskum a inovácie, zdravotníctvo, životné prostredie, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, sociálna inklúzia, zamestnanosť, a regionálny rozvoj". Environmentálnym aspektom dopravy venuje strategický dokument *Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky*⁹³, ktorý zdôrazňuje zvýšenie podielu nízkoemisnej dopravy. V rámci strategického dokumentu *Koncepcia mestského rozvoja SR do roku 2030*⁹⁴ sa má „cielene podporovať zlepšenie dostupnosti miest prostredníctvom zvyšovania preferencie verejnej osobnej dopravy (koľajovej, motorovej) ako aj prostredníctvom podpory nemotorovej dopravy, napr. budovaním cyklotrás a ďalšej cyklistickej infraštruktúry“. Dokument Európskej komisie *Správa o Slovensku 2019*⁹⁵ oceňuje, že "do roku 2018 investície financované hlavne z Európskych štrukturálnych a investičných fondov viedli k výstavbe alebo modernizácii 110 km diaľnic a rýchlостných ciest s cieľom vzájomne priblížiť jednotlivé regióny a odomknúť ich hospodársky potenciál." Taktiež ale konštatuje, že "hoci sa pokrytie a kvalita dopravnej infraštruktúry zlepšila, dosahovaný pokrok je nerovnomerný, pričom niektoré regióny zaostávajú." Existujúce integrované územné stratégie ponúkajú dobré rámce na podporu prepojení

---

⁸⁸ Vláda SR (2015). [Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky](#). Uznesenie Vlády SR č. 505/2015 zo dňa 09.09.2015, Bratislava.

⁸⁹ Vláda SR (2019): [Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike](#). Uznesenie Vlády SR č. 110/2019 zo dňa 13.03.2019, Bratislava.

⁹⁰ Vláda SR (2016). [Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2017 až 2019](#). Uznesenie Vlády SR č. 452/2016 zo dňa 05.10.2016, Bratislava.

⁹¹ Vláda SR (2018). [Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2019 až 2021](#). Uznesenie Vlády SR č. 529/2018 zo dňa 28.11.2018, Bratislava.

⁹² Vláda SR (2018): [Národný investičný plán, pilotná verzia](#) Uznesenie Vlády SR č. 412/2018 zo dňa 12.09.2018.

⁹³ MŽP SR (2019): [Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030](#).

⁹⁴ MDV SR (2018) [Koncepcia mestského rozvoja SR do roku 2030](#)

⁹⁵ Európska komisia (2019): *Správa o Slovensku 2019*. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}, v Brusel 27.2.2019.

medzi mestom a vidiekom, čo môže podporovať konkurencieschopnosť a produktivitu. Správa upozorňuje aj na environmentálne riziká dopravy a nedostatok udržateľnej a kvalitnej verejnej dopravy v regionálnych metropolách. Pozitívnym rámcujúcim faktorom efektívnosti verejných výdavkov na dopravnú infraštruktúru je i projekt *Hodnota za peniaze* a jeho príspevok k metodike analýzy nákladov a výnosov investičných dopravných projektov SR alebo rámca na hodnotenie verejných investičných projektov a pod. (metodické príručky⁹⁶).

TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Aktivity podporené v rámci tematického cieľa 8 majú podporiť kvalitu trhu práce, tak na strane zamestnávateľov ako i zamestnancov. Pri schvaľovaní Partnerskej dohody Slovenská republika kládla hlavný dôraz na zníženie dlhodobej nezamestnanosti, zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti mladých ľudí, podporu pracovnej mobility ako i zvýšenie kvality v poskytovaní verejných služieb zamestnanosti. V čase prípravy Partnerskej dohody Slovenská republika vo všetkých uvedených kategóriách zaostávala za priemerov EU28.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Hlavným zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC8 je Operačný program Ľudské zdroje (prioritné osi 2 a 3) a Integrovaný regionálny operačný program (prioritná os 3). Ku napĺňaniu cieľa prispievajú i prostriedky Programu rozvoja vidieka, rozpočet Programu rozvoja vidieka v súvislosti s TC8 je však v porovnaní s predchádzajúcimi zdrojmi marginálny.

Najvýznamnejšie hodnoty tak v súvislosti so zazmluvnením ako i čerpaním zdrojov vykazujú PO2 a PO3 OP ĽZ (Tabuľka 30). Vzhľadom na mieru certifikovaných finančných zdrojov a mieru zazmluvnenia je možné predpokladať, že finančné zdroje budú plynulo vyčerpané v plnej miere. Relatívne rýchla miera čerpania je zabezpečená i orientáciou na financovanie tzv. národných projektov realizovaných Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR a zameraných na financovanie aktívnych opatrení trhu práce (AOTP), ktoré v sledovanom období predstavovali až 99,2 % zazmluvnených finančných prostriedkov.

Podľa údajov Európskej komisie (DG Employment)⁹⁷ celkové výdavky SR na realizáciu AOTP v období rokov 2014-2018, predstavovali sumu 699,6 mil. EUR⁹⁸. Zdroje čerpané

---

⁹⁶ MDVRR SR (2019): [Metodické dokumenty](#).

⁹⁷ DG Employment, Social Affairs & Inclusion (2019): [Public expenditure on labour market policy \(LMP\) interventions](#). Poznámka: údaje za SR boli k dispozícii za roky 2014-2016. Údaje za roky 2017 a 2018 boli aproximované priemerom predchádzajúcich rokov.

⁹⁸ Suma zahŕňa aj európske zdroje (ESF) podporujúce služby zamestnanosti v sume 226 mil. eur v rokoch 2014 a 2015. Zdroj: MFSR (2017): [Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky](#). Záverečná správa. MFSR, 2017.

v rámci TC8 k 31.12.2018 činili 386,65 mil. EUR, t.j. 55,4 % celkových výdavkov AOTP. Spomedzi všetkých tematických cieľov mali zdroje EŠIF v TC8 najvyššiu relevanciu.

Vzhľadom na výraznú orientáciu voči národným projektom je zložité prepočítať územnú koncentráciu prostriedkov OP ĽZ investovaných v rámci TC8. Na základe výročných správ Ústredia práce, soc. vecí a rodiny SR je však možné tvrdiť, že v prospech krajov s najvyššou mierou registrovanej nezamestnanosti (Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj) bolo v období rokov 2014-2018 vyčerpaných 62,2% všetkých zdrojov určených na realizáciu aktívnych opatrení trhu práce.

Príspevok AOTP k znižovaniu nezamestnanosti bol kvantifikovaný „Ex post hodnotením dopadov implementácie Národného strategického referenčného rámca na dosiahnutie strategického cieľa NSRR“⁹⁹. Hodnotenie konštatovalo vo všeobecnosti pozitívne efekty AOTP na pokles nezamestnanosti, aj po zohľadnení ekonomického cyklu. Čo sa týka špecifických nástrojov AOTP, ako najefektívnejšie boli vyhodnotené tie, ktoré boli cieleňé na konkrétne sociálno-ekonomické a sociálno-demografické skupiny na trhu práce (absolventi, mladí ľudia, znevýhodnení UoZ, dlhodobo nezamestnaní, občania vo veku nad 50 rokov, alebo občania so zdravotným postihnutím), pričom vyšší efekt dosahovali vždy nástroje zamerané na skupinu s vyšším profilom vzdelania ľudského kapitálu.

Tabuľka 30: Alokácie a čerpanie v TC8 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP ĽZ	PO2	206,715	227,936	76,284	110,27	36,90
	PO3	795,925	685,551	285,024	86,13	35,81
IROP	PO3	213,870	45,750	11,438	21,39	5,35
PRV	M06	73,684	79,133	13,902	107,40	18,87
TC 8 spolu		1 290,194	1038,369	386,648	80,48	29,97

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámka OP ĽZ PO2 - Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, zazmluvnenie nad 100 %, OP ĽZ PO3 - Zamestnanosť, IROP PO3 - Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch, PRV M016 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti.

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC8 stanovuje Operačný program Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny operačný program. Ukazovatele naplňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov.

V súvislosti s príspevkom OP Ľudské zdroje je možné skonštatovať, že hodnoty väčšiny stanovených ukazovateľov boli naplnené, vo viacerých prípadoch dokonca výrazne prekročené (Tabuľka 31). Nenaplnené zostali len dva z celkového počtu šesť

⁹⁹ Úrad vlády Slovenskej republiky (2019): Partnerská dohoda, [Ex post hodnotenie NSRR](#).

ukazovateľov, oba sa týkajú rýchlosti čerpania finančných zdrojov. Čerpanie zaostáva v rámci PO2 (Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí), kde bolo dosiahnuté 49,3 % hodnoty stanoveného čiastkového cieľa a v rámci PO3 (Zamestnanosť) v súvislosti s viac rozvinutými regiónmi, kde bolo dosiahnuté 33,3 % hodnoty stanoveného čiastkového cieľa. Na druhej strane, čerpanie PO3 v súvislosti s menej rozvinutými regiónmi, stanovený čiastkový cieľ výrazne prekročilo a dosiahlo 133 %. Nízka miera čerpania v súvislosti s PO3 vo viac rozvinutých regiónoch, ergo na území Bratislavského samosprávneho kraja, je možné interpretovať štruktúrou trhu práce na danom území, v rámci ktorej je miera registrovanej nezamestnanosti v Bratislave s porovnaním s inými regiónmi veľmi nízka, preto aktuálne neexistuje výrazná potreba financovania aktívnych opatrení trhu práce v takom rozsahu ako to je v iných regiónoch. V súvislosti s nízkym čerpaním v rámci PO2 je možné odpoveď hľadať aj v nízkej úspešnosti výziev na dopytovo-orientované projekty zameraných na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Tieto boli v rámci sledovaného obdobia vyhlásené tri, v celkovej sume 52,015 mil. EUR, zazmluvniť sa však podarilo len čiastku v hodnote 2,54 mil. EUR. Za výrazným neúspechom dopytovo orientovaných výziev je možné hľadať nízku mieru dôvery v sprostredkovateľskú organizáciu prerozdeľujúcu finančné prostriedky (Implementačná agentúra MPSVaR SR) na strane možných prijímateľov DOP ako i nastavenie jednotlivých výziev, ktoré bolo podľa slov samotných prijímateľov pre prijímateľov extrémne rizikové.

Nízka úspešnosť dopytovo-orientovaných výziev sa prejavila i v rámci PO3, v rámci ktorej boli vyhlásené 4 výzvy v celkovej hodnote 73,3 mil. EUR, pričom zazmluvnených bolo iba 5,34 mil. EUR.

Na druhej strane, napriek zaostávaniu v napínaní dvoch z celkového počtu tri ukazovatele finančného typu, hodnoty čiastkového cieľa stanoveného pre rok 2018 boli v prípade všetkých troch ukazovateľov výstupového typu prekročené. Ukazovatele sa týkajú počtu zapojených osôb. V prípade PO2 sa zohľadňoval počet zapojených osôb vo veku do 29 rokov, tento napriek polovičnému tempu čerpania finančných zdrojov dosiahol 169 % stanoveného čiastkového cieľa. Situácia je rovnaká v prípade podpory viac rozvinutých regiónov v rámci PO3, kde tempo čerpania dosiahlo tretinovú úroveň, čiastkový cieľ výsledkového ukazovateľa, ktorý bol formulovaný ako „Rodič starajúci sa o dieťa/deti do 3 rokov“ dosiahol 219 % očakávanej hodnoty. Výrazné prekročenie očakávaných hodnôt v prípade výstupov je napriek zaostávajúcemu čerpaniu finančných zdrojov možné hodnotiť pozitívne, nakoľko finančné prostriedky mohli byť v porovnaní s plánom investované do rovnako efektívnych, však lacnejších opatrení.

V súvislosti s PO3 je možné predpokladať, že finančné prostriedky budú do konca programového obdobia vyčerpané bez závažnejších problémov, pričom hodnoty očakávaných výstupových ukazovateľov budú výrazne prekročené. V súvislosti s PO2, vzhľadom na fakt, že napriek zaostávaniu v čerpaní, výsledkový ukazovateľ už v roku 2018 presiahol hodnotu stanovenú pre rok 2023, je možné uvažovať o možnej realokácii finančných prostriedkov v prospech iných prioritných osí operačného programu. Je však možné predpokladať, že k výrazným ťažkostiam v čerpaní by nemalo dôjsť aj bez uskutočnenia navrhovanej realokácie.

V súvislosti s príspevkom Integrovaného regionálneho operačného programu ku napíňaniu výkonnostného rámca TC8 je situácia odlišná. V tomto prípade neboli naplnené

očakávané hodnoty v prípade žiadneho zo stanovených čiastkových cieľov, okrem tých, kde bola hodnota čiastkového cieľa stanovená na nulu.

K napĺňaniu výkonnostného rámci TC8 prispieva prioritná os 3 IROP, definovaná ako „Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch“. Prioritná os je administrovaná prostredníctvom sprostredkovateľského orgánu, ktorý bol novozriadený za účelom realizácie PO3. Od začiatku programového obdobia však sprostredkovateľský orgán realizoval iba jednu výzvu na predkladanie DOP s termínom uzávierky 31.3.2017. Výška alokovaných prostriedkov v prospech výzvy predstavovala 65,86 mil. EUR pre menej rozvinuté regióny a 2 mil. EUR pre viac rozvinuté regióny. Vzhľadom na viaceré problémy, ktoré realizáciu výzvy sprevádzali sa podľa údajov ITMS2014+ nepodarilo zazmluvniť žiadne finančné prostriedky a všetkých 129 predložených projektov bolo zamietnutých.

Jediné kontrahované finančné prostriedky PO3 IROP v celkovej sume 55 882 mil. EUR boli kontrahované v prospech Slovak Investment Holding, a.s. realizujúceho pomoc prostredníctvom finančných nástrojov.

Vzhľadom na mieru čerpanie, ktorá v rámci menej rozvinutých regiónov dosiahla necelých 30 % a viac rozvinutých regiónoch 19,5 % stanovenej hodnoty cieľa pre rok 2018 ako i stav plnenia ukazovateľov výstupového typu, je potrebné v súvislosti s príspevkom PO3 IROP ku napĺňaniu výkonnostného rámca TC8 vyjadriť znepokojenie.

Tabuľka 31: Výkonnostný rámec pre TC8

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP IZ PO2	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinuté regióny	mil. €	144,351	103,715	228,275
	Osoby vo veku do 29 rokov	počet	52 014	87 842	82 255
OP IZ PO3	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinuté regióny	mil. €	229,243	494,9	916,97
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, viac rozvinutý región	mil. €	8,25	9,67	33
	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných, menej rozvinuté regióny	osoba	61 587	149 548	246 350
	Rodič starajúci sa o dieťa/deti do 3 rokov	osoba	1 732	3 801	6 930
IROP PO3	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región	mil. €	42,464	14,9	228,083
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, viac rozvinutý región	mil. €	6,4	1,25	40
	Počet vybudovaných kreatívnych centier, menej rozvinutý región	počet	0	0	7
	Počet vybudovaných kreatívnych centier, viac rozvinutý región	počet	0	0	1
	Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP na kreatívne centrum	počet	5	0	7
	Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP na kreatívne centrum	počet	1	0	1

Zdroj: Programové dokumenty OP IZ a IROP a výročné správy OP IZ a IROP za rok 2018.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 8

Stratégia Európa 2020 stanovuje národný cieľ dosiahnuť:

- mieru zamestnanosti vo vekovej skupine 20-64 rokov 72 % do roku 2020.

Tento cieľ je kľúčový aj pre meranie TC10. Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 navrhlo dodatočné ukazovatele na meranie stavu trhu práce:

- celková miera nezamestnanosti
- miera dlhodobej nezamestnanosti (ako % z aktívneho obyvateľstva vo veku nad 15 rokov)
- miera nezamestnanosti mladých vo veku 15-24 rokov.

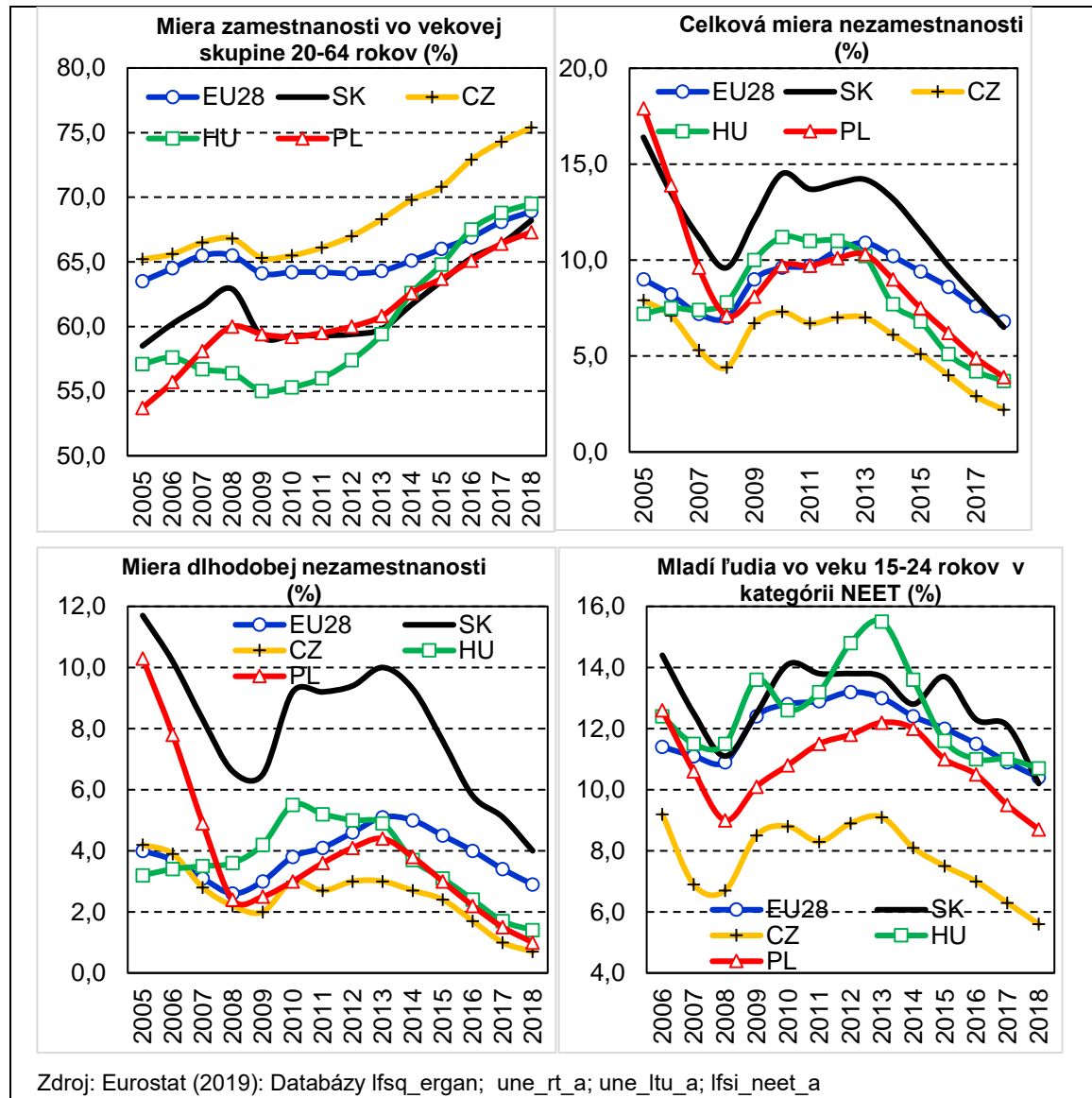
Tabuľka 32: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 8

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Miera zamestnanosti vo vekovej skupine 20-64 rokov (%)	68,9	68,2	75,2	69,5	67,3
Celková miera registrovanej nezamestnanosti	6,8	6,5	2,2	3,7	3,9
Miera dlhodobej nezamestnanosti (ako % z aktívneho obyvateľstva vo veku nad 15 rokov)	2,9	4	0,7	1,4	1
Mladi ľudia vo veku 15-24 rokov v kategórii NEET (%)	10,4	10,2	5,6	10,7	8,7

Zdroj: Eurostat (2019): databázy lfsq_ergan, une_rt_a; une_ltu_a; lfsi_neet_a

Graf 16: Vývoj hlavného a doplnkových ukazovateľov TC8

Trh práce SR prešiel v rokoch 2014-2018 zásadnou transformáciou. Evidovaná miera nezamestnanosti v SR v rámci sledovaného obdobia podľa údajov Eurostatu klesla z 13,2 % na 6,5 %¹⁰⁰. Podľa štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny počet evidovaných nezamestnaných klesol z 331,7 tisíc na 138,2 tisíc¹⁰¹.

¹⁰⁰ Podľa údajov UPSVaR SR, miera registrovanej nezamestnanosti v rámci sledovaného obdobia klesla z 12,3 % na 5,04 %.

¹⁰¹ Zdroj: ÚPSVaR SR (2019): [Štatistiky](#). Poznámka: stav ku koncu kalendárneho roka.

Rovnako pozitívny vývoj bolo možné sledovať i v súvislosti s mierou dlhodobej nezamestnanosti, ktorá v rámci sledovaného obdobia klesla z 9,3 % na 4 %. Je teda možné predpokladať, že cieľ Národného programu reforiem, mieru dlhodobej nezamestnanosti v horizonte do roku 2020 znížiť na 3 %, bude naplnený.

Pozitívny vývoj bol zaznamenaný i v súvislosti s mierou zamestnanosti, ktorá v rokoch 2014-2018 stúpila z 61,7 % na 68,2 % a výrazne sa priblížila priemeru EÚ28, ktorý ku koncu roka 2018 dosiahol 68,9 %. Výzvou však stále zostáva miera zamestnanosti znevýhodnených skupín, akými sú ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudia so zdravotným postihnutím, rodičia maloletých detí, mladí ľudia alebo ľudia vo veku 50+.

V prípade Rómov¹⁰² sa miera zamestnanosti odhaduje na úroveň 25 %¹⁰³, avšak vzhľadom na absenciu dát usporiadaných v časových radoch je ťažké ilustrovať vývoj. Na základe znalosti terénu je však možné konštatovať mierny nárast zamestnanosti Rómov a rovnako je možné sledovať i postupnú zmenu postojov na strane zamestnávateľov voči zamestnávaniu Rómov. Zatiaľ čo ešte pred niekoľkými rokmi na strane zamestnávateľov prevládal výrazne hostilný postoj voči zamestnávaniu Rómov, aj vzhľadom na nedostatok pracovnej sily na trhu práce, zamestnávatelia svoje postoje voči zamestnávaniu Rómov prehodnocujú a zjemňujú. Problémom však stále zostáva kvalita pracovných miest obsadzovaných Rómami (v mnohých prípadoch sú zamestnávani prostredníctvom agentúr dočasného zamestnávania) ako i vysoká miera zamestnávania bez pracovnej zmluvy alebo oficiálneho kontraktu.

V súvislosti s ľuďmi so zdravotným postihnutím je rovnako možné sledovať jemne pozitívny trend. Mieru zamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím je možné sledovať prostredníctvom Sociálnej poisťovne, ktorá uvádza, že v roku 2014 do sociálneho systému zo svojho príjmu na trhu práce prispievalo 32,6 % poberateľov invalidného dôchodku, zatiaľ čo v roku 2018 to bolo 38,7 %, na základe čoho je možné tvrdiť, že miera zamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím v roku 2018 dosiahla približne 38,7 %.

Trendy v súvislosti s trhom práce a mladými ľuďmi je možné sledovať i prostredníctvom počtu mladých ľudí v kategórii NEET¹⁰⁴, ktorá by mala predstavovať hlavnú cieľovú skupinu PO2 ako i prostredníctvom registrovanej nezamestnanosti mladých ľudí. Podľa údajov Eurostat, počet mladých ľudí v kategórii NEET v období rokov 2014 klesol z 12,8 % na 10,2 %, čo je hodnota porovnateľná s priemerom EÚ28, avšak v prostredí krajín V4 je po Maďarsku druhou najvyššou. Klesá i percento uchádzačov o zamestnanie vo veku do 29 rokov na celkom počte uchádzačov o zamestnanie, zatiaľ čo v roku 2014 skupina ľudí do 29 rokov predstavovala 30,3 % všetkých uchádzačov o zamestnanie, v roku 2018 to bolo 23,3 %.

Problémom však stále zostáva miera nezamestnanosti ľudí s ukončeným vzdelaním na základnom stupni. Tu hodnoty v rámci sledovaného obdobia vzrástli, roku 2014 uchádzači s najnižšou mierou vzdelania predstavovali 28,65 % z celkového počtu uchádzačov

---

¹⁰² Ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít sú podskupinou

¹⁰³ EC (2016), [Second European Union Minorities and Discrimination Survey, Roma – Selected findings](#), European Union, Agency for Fundamental Rights

¹⁰⁴ Not in employment, education or training.

o zamestnanie, zatiaľ čo v roku 2018 to bolo už 32,96 %¹⁰⁵. Percento môže byť skreslené celkovým poklesom registrovanej nezamestnanosti, nič to však nemení na fakte, že ľudia s nízkou mierou vzdelania zostávajú mimo trhu práce.

Situácia je zvlášť alarmujúca v perspektíve meniaceho sa trhu práce a masívneho nástupu robotizácia a automatizácie v segmente pracovných miest pre nízkokvalifikovaných zamestnancov. Podľa odhadov OECD, v období nasledujúcich 10-20 rokov bude približne 10 % pracovných miest na Slovensku nahradených automatmi a ďalších približne 30 % bude významne zmenených smerom ku zvýšeniu nárokov na odbornosť zamestnanca¹⁰⁶.

Rámec pre riadenie a financovanie TC8

Kľúčovým strategickým dokumentom zameraným na otázky zamestnanosti a napĺňanie cieľov TC8 je „Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020“¹⁰⁷. Hlavným cieľom stratégie je, okrem dosiahnutia 72 %-nej zamestnanosti v roku 2020, zlepšenie životných podmienok pracujúcich ľudí a zníženie dlhodobej nezamestnanosti. Stratégia predstavovala pre tvorbu OP LŽ východiskový dokument a jej vytvorenie a prijatie predstavovalo jednu z ex-ante kondicionálnych prijatí Partnerskej dohody.

Strategické zámery dokumentu sú rozdelené do ôsmich kategórií:

- podpora tvorby pracovných miest,
- inovácie ako nástroj podpory zamestnanosti,
- implementácia sociálnej ekonomiky, inovatívny nástroj podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti,
- flexibilita pracovných vzťahov, pracovné podmienky, ochrana práce a kultúra práce,
- účinné riešenie dlhodobej nezamestnanosti,
- kapacity, sieťovanie a rozvoj verejných služieb zamestnanosti,
- podpora ponukovej stránky trhu práce prostredníctvom kvalifikácií pre lepšiu zamestnanosť,
- nadrezortná koordinácia politík s pozitívnym vplyvom na zamestnanosť.

Na základe kvalitatívneho hodnotenia je možné skonštatovať, že príspevok realizovaný v období rokov 2014-2018 je v súvislosti s jednotlivými zámermi rôzny. Najvýznamnejšie výsledky je možné zaznamenať v súvislosti s tvorbou pracovných miest (Box 8). Príspevok OP LŽ tvorí významnú časť rozpočtu aktívnych politík trhu práce. Podľa výročných správ Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, len v roku 2017 bolo podporené vytvorenie 13 782 nových pracovných miest a 9 962 už existujúcich pracovných miest.

---

¹⁰⁵ Zdroj: ÚPSVaR SR (2019): [Štatistiky](#). Poznámka: stav ku koncu kalendárneho roka. Prepočet autorov.

¹⁰⁶ OECD (2016): [Automation and Independent Work in a Digital Economy, Policy Brief on the Future of the Work](#), OECD, Paríž, 2016.

¹⁰⁷ Vláda SR (2014): [Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020](#), Uznesenie Vlády SR č. 665/2014 zo dňa 17.12.2014.

Vzhľadom na štruktúru financovania AOPT je možné predpokladať, že zdroje OP LZ tvorili substantívnu, ak nie 100 %, časť rozpočtu.

Rovnako silné plnenie je možné konštatovať i v súvislosti so zámerom implementácie sociálnej ekonomiky ako nástroja podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti. V súvislosti s týmto zámerom bol v roku 2018 schválený Zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní, ktorý predstavuje komplexnú právnu úpravu sociálneho podnikania na Slovensku. Vďaka prijatiu uvedeného zákona vznikol priestor pre systematické financovanie tzv. integračných sociálnych podnikov, ktoré môžu predstavovať účinný nástroj riešenia dlhodobej nezamestnanosti.

V sledovanom období rokov 2014-2018 bolo prijatých i 15 úprav zákona 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti, z ktorých viaceré sa snažili posilniť funkčnosť opatrení podporujúcich pracovnú mobilitu.

Z pohľadu zamestnanosti vybraných skupín je za kľúčovú možné považovať Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020. Jednou zo štyroch nosných tém Stratégie je téma zamestnanosti, ktorá je ďalej rozpracovaná do detailných akčných plánov.

V súvislosti s príspevkom IROP do napĺňania TC8 je za základný rámec možné považovať Stratégiu rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike¹⁰⁸, ktorú v decembri 2014 predložilo Ministerstvo kultúry v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva. V nadväznosti na prijatie Stratégie bol v decembri 2015 predložený Akčný plán, ktorý sa vo veľkej miere sústreďuje na podporu fyzickej infraštruktúry a podpore ľudského kapitálu v oblasti kreatívneho priemyslu.

Box 8: Príspevok EŠIF k tvorbe pracovných miest a znižovaniu regionálnych disparít

Napĺňanie TC8 bolo nepochybne ovplyvnené výrazným poklesom registrovanej nezamestnanosti, ktorý v období rokov 2014-2018 nastal. Pri analýze trendu výrazného zníženia registrovanej nezamestnanosti je potrebné zohľadňovať viaceré, vzájomne sa prelínajúce faktory, ktorými sú najmä demografický vývoj a obdobie ekonomickej konjunktúry. Uplatňovanie aktívnych opatrení trhu práce je určite dôležitý fenomén, avšak v súvislosti s uplatňovaním bežných uchádzačov o zamestnanie ho v rámci sledovaného obdobia nie je možné považovať za kľúčový.

Iná situácia je v prípade uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú na trhu práce z nejakého dôvodu znevýhodnení. Príspevok EŠIF zohráva kľúčovú úlohu napr. pri zamestnávaní ľudí so zdravotným postihnutím. Počas sledovaného obdobia bolo pre potreby národných projektov zameraných na financovanie opatrení aktívnej politiky trhu práce určených pre ľudí so zdravotným postihnutím alokovaných 150 mil. EUR, z ktorých v rámci sledovaného obdobia boli vyčerpaných cca 100 mil. EUR. Vzhľadom na štruktúru financovania AOPT, je možné predpokladať, že na financovanie opatrení určených pre ľudí so zdravotným postihnutím neboli použité iné, ako EŠIF zdroje. Len v roku 2017 bolo financovaných 9 962 pracovných miest zriadených v chránených dielňach alebo na chránených pracoviskách. Pri zohľadnení počtu ľudí so zdravotným postihnutím, ktorí boli podľa údajov Sociálnej poisťovne v roku 2017 zamestnaní (teda 70 790 osôb) je možné tvrdiť, že vďaka príspevku financovanému prostredníctvom EŠF,

¹⁰⁸ MK SR (2019): [Kreatívny priemysel](#).

bolo zamestnaných až 14 % z celkového počtu zamestnaných osôb so zdravotným postihnutím. Okrem pozitívneho dopadu na kvalitu života jednotlivcov, investície do podpory zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím prispievajú i k napĺňaniu horizontálnych princípov rovnosti mužov a žien a nediskriminácie.

Za rovnako významný je možné považovať i príspevok aktívnych opatrení trhu práce realizovaných s významným príspevkom EŠIF ku znižovaniu regionálnych disparít. Napriek tomu, že programy zamestnanosti určené pre najviac znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (napr. opatrenie realizované v zmysle §50j Zákona o službách o zamestnanosti (príspevok na podporu regionálnej a miestnej zamestnanosti) alebo vybrané opatrenia projektov realizovaných v zmysle §54 (projekty a programy) sú z pohľadu opätovnej registrácie účastníkov ako i z pohľadu ekonomickej návratnosti, považované za málo efektívne však majú významný spoločenský význam, ktorý je možné realizovať len vďaka príspevku EŠIF Ako nevyužitú príležitosť je možné hodnotiť príspevok EŠIF ku transformácii verejných služieb zamestnanosti smerom ku individualizácii poskytovaných služieb a zapojeniu neverejných poskytovateľov. Napriek viacerým snahám a realizácii viacerých národných projektov zameraných na individualizáciu v službách zamestnanosti, v teréne nebola zaznamenaná žiadna výrazná zmena.

Negatívne je možné hodnotiť i výkon v súvislosti s realizáciou výziev na dopytovo-orientované projekty, či v súvislosti s operačným programom ĽZ alebo IROP. V oboch prípadoch je možné skonštatovať vysokú mieru nedôvery zo strany možných prijímateľov. Táto je obvyčajne podmienená predchádzajúcou skúsenosťou s prípravou žiadosti o NFP alebo realizáciou projektu spolufinancovaného z prostriedkov EŠIF. V procese prípravy žiadosti sa uchádzači sťažujú obvyčajne na nedostatočnú inštitucionálnu podporu zo strany sprostredkovateľských orgánov, ktoré v prípade konkrétnych otázok obvyčajne komunikujú veľmi nejasne a nie sú schopné podať jednoznačnú odpoveď. Uchádzači sa obvyčajne sťažujú na nedostatočnú podporu zo strany sprostredkovateľského orgánu ako inštitúcie, zatiaľ čo skúsenosť s jednotlivými zamestnancami, v prípade ak bol kontakt nadviazaný, bol obvyčajne veľmi dobrý, avšak ani samotní zamestnanci často nevedeli jednotlivé otázky komunikovať jednoznačne, čo často spôsobovalo ich nechotu podať jednoznačné informácie písomne.

TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkol'vek diskriminácii

Napriek ekonomickému rastu, chudoba pre Európu predstavuje jeden z vážnych problémov. Cieľom stratégie Európa 2020 je počet ľudí vystavených chudobe a sociálnemu vylúčeniu alebo nimi ohrozených znížiť aspoň o 20 miliónov. V súvislosti so stratégiou Európa 2020 a NPR sa v oblasti sociálnej inklúzie a chudoby očakáva do roku 2020 dosiahnuť cieľ zníženia miery populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 %. Aktivity realizované v zmysle TC9 sú zamerané na akékoľvek skupiny ohrozené chudobou, avšak s prioritným dôrazom na ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudí so zdravotným postihnutím, najmä tých žijúcich v inštitúciách, seniorov, rodiny s malými deťmi alebo detí a mladých ľudí v detských domovoch.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC9 je Operačný program Ľudské zdroje (OP ĽZ), Integrovaný regionálny operačný program (IROP) a Program rozvoja vidieka (Tabuľka 33). Operačné programy a PRV v súvislosti s TC9 v rámci sledovaného obdobia vykazovali pomerne nízke čerpanie (spolu 8,97 %) avšak miera zazmluvnenia finančných prostriedkov dosiahla 46,72 % všetkých finančných prostriedkov alokovaných pre potreby TC9. Stav zazmluvnenia vytvára dobré predpoklady pre plynulé čerpanie zdrojov v rámci TC9 v nasledujúcom období.

Z územného hľadiska sa v TC9 najviac prostriedkov vyčerpalo v Prešovskom a Košickom kraji (Graf 17), čo vzhľadom na demografické trendy, štruktúru obyvateľov, prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít ako i trend odchodu mladých ľudí možno považovať za prirodzené.

Podľa údajov Eurostatu v rokoch 2014-2018 dosiahli celkové výdavky na podporu sociálnej inklúzie v SR (vrátane sociálnych dávok) sumu 1 731 mil. EUR^{109,110}. Podpora EŠIF (zdroje IROP a OP ĽZ) v uvedenom období určená na plnenie TC9 predstavovala sumu 149,96 mil. EUR, t. j. 8,66 % z celkových zdrojov verejnej podpory, čo je možné považovať za pomerne nízky príspevok. Je však dôležité zdôrazniť, že pomer je skreslený započítaním výdavkov na sociálne dávky do celkovej sumy. Výdavky na sociálne dávky predstavujú pasívnu zložku sociálnych politík a nie je možné ich zo zdrojov EŠIF financovať. V prípade viacerých tém, napr. inklúzie ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, zdroje EŠIF predstavujú zásadný, často jediný zdroj finančných prostriedkov.

---

¹⁰⁹ Eurostat (2019): General government expenditure by function (COFOG) [gov_10a_exp]. Social exclusion n.e.c.

¹¹⁰ Táto suma zahŕňa aj 90 mil. Eur zo zdrojov ESF v rokoch 2014 a 2015. MFSR (2017): [Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky](#). Záverečná správa. MFSR, 2017.

Tabuľka 33: Alokácie a čerpanie v TC9 k 31.12.2018

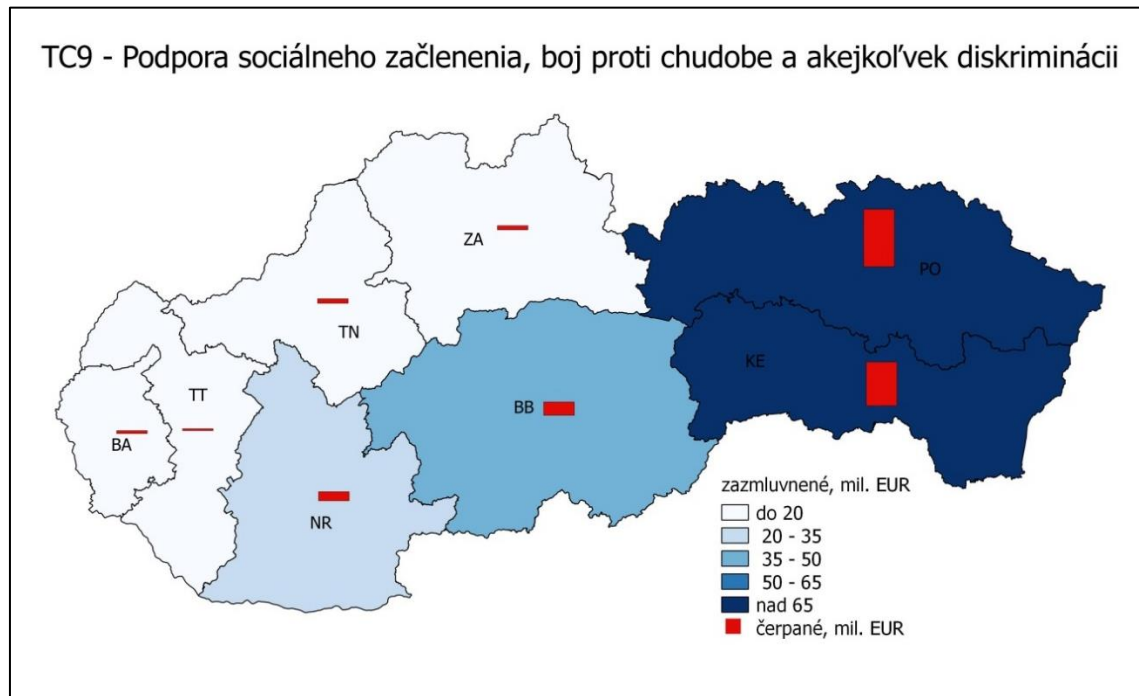
Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP ĽZ	PO4	294,699	190,109	78,566	64,51	26,66
	PO5	139,000	87,521	15,297	62,96	11,00
	PO6	243,662	68,879	14,144	28,27	5,80
IROP	PO2	748,371	352,454	32,153	47,10	4,30
	PO5	98,968	11,204	2,328	11,32	2,35
PRV	M07	69,090	42,709	6,671	61,82	9,66
	M17	77,985	3,883	0,795	4,98	1,02
TC9 spolu		1 671,775	756,758	149,956	45,27	8,97

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP ĽZ PO4 - Sociálne začlenenie, OP ĽZ PO5 - Integrácia marginalizovaných rómskych komunit, OP ĽZ PO6 - Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK, IROP PO2 - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám* IROP PO5 - Miestny rozvoj vedený komunitou, IROP PO2 obsahuje dva tematické ciele: TC9 a TC10; nedá sa priradiť aká časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania v rámci sa týka len TC9. PRV M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach. PRV M17 - Podpora miestneho rozvoja iniciatívy LEADER vedeného komunitou.

Graf 17: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC9 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC9 stanovuje Operačný program Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny operačný program. Ukazovatele naplňania špecifických cieľov podávajú výročné správy operačných programov.

V súvislosti s hodnotením výkonu PO4 OP ĽZ (Sociálne začlenenie) finančné ako i výstupové plnenie v súvislosti s menej rozvinutými regiónmi bolo v plnej miere dosiahnuté a čiastkový cieľ pre rok 2018 prekročený. V prípade ukazovateľa finančného typu došlo ku naplneniu cieľa na úrovni 131 % očakávanej hodnoty, v prípade ukazovateľa výstupového typu bol čiastkový cieľ naplnený na úrovni 178 % očakávanej hodnoty. V prípade viac rozvinutých regiónov bola hodnota čiastkového cieľa v prípade výstupového ukazovateľa naplnená na 173 %, v prípade finančného ukazovateľa došlo ku naplneniu na úrovni necelých 51 %, avšak miera zazmluvnenia celého rozpočtu PO4 určeného pre potreby viac rozvinutého regiónu na úrovni 48 % ponúka dobré vyhladky na plynulé dočerpanie finančných zdrojov.

Rovnako v prípade PO5 (Integrácia marginalizovaných rómskych komunití) hodnoty výstupových ukazovateľov boli v porovnaní s plánovanou hodnotou čiastkového cieľa v jednom prípade naplnené na 477 % a v druhom prípade na 720 %. Situácia je rovnaká v prípade PO6 (Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných

rómskych komunit), kde hodnota stanoveného cieľa bola v prípade jedného indikátora naplnená na 144 % a v prípade druhého na 224 %.

V súvislosti s mierou čerpania bol v prípade PO5 čiastkový cieľ naplnený na 102 % v prípade PO6 na 49 %. Ako je však uvedené vyššie, miera zazmluvnenia, ktorá v prípade PO5 ku 31.12.2018 predstavovala 63 % a v prípade PO6 28 % ponúka dobré vyhliadky na plynulé vyčerpanie finančných zdrojov. Pomalší nástup čerpania je možné čiastočne pripísať i faktu, že čerpanie PO5 a PO6 je zabezpečené sprostredkovateľským orgánom ktorý vznikol len v roku 2014 a zabezpečenie fungovania sprostredkovateľského orgánu prichádzalo postupne.

Zlepšenie zaostávajúceho čerpania možno očakávať i v prípade IP2.1. IROP (Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry), kde doposiaľ došlo k nulovému plneniu výstupových ukazovateľov. Ich plnenie je však naviazané na realizáciu ďalších programov financovaných z programov OP LZ, z ktorých viaceré boli naštartované len v roku 2018¹¹¹. Po úspešnej realizácii programov, ktoré majú investície do sociálnych služieb predchádzať je možné predpokladať nástup rýchleho čerpania finančných prostriedkov i v rámci IROP.

Miera čerpania výrazne zaostáva i v prípade IROP PO5 (Miestny rozvoj vedený komunitou). Avšak rovnako ako v prípade opatrení financovaných z prostriedkov OP LZ, miera plnenia výstupových ukazovateľov, ktoré boli vo všetkých prípadoch naplnené (pričom v dvoch celkového počtu tri ukazovatele bola stanovená hodnota čiastkového cieľa prekročená), ponúka dobré predpoklady na plynulé vyčerpanie alokovaných finančných zdrojov.

Tabuľka 34: Výkonnostný rámec pre TC9

Os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP LZ PO4	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	63,065	105,402	315,323
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, viac rozvinutý región	mil. €	10,67	7,22	53,348
	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, menej rozvinutý región	počet	60	107	200

¹¹¹ Ide napr. o program deinštitucionalizácie sociálnych služieb, kde IROP zabezpečuje investície do fyzickej infraštruktúry. Realizácie investície je však možná iba v prípade tzv. transformačného plánu zariadenia. Tvorba transformačných plánov je predmetom NP „Deinštitucionalizácie – podpora transformačných tímov“ realizovaného v rámci OP LZ. Tento sa však oficiálne začal až v lete 2018 a prvé transformačné plány začnú vznikať v roku 2020.

	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, viac rozvinutý región	počet	15	26	50
OP IŽ PO5	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	20,232	20,808	163,529
	Počet zamestnancov vo výchovno-vzdelávacom procese a v oblasti poskytovania sociálnych služieb, menej rozvinutý región	osoby	179	1 315	896
	Počet zamestnancov v oblasti poskytovania zdravotno-výchovnej osvetly, prevencie a poradenstva, menej rozvinutý región	osoby	34	245	170
OP IŽ PO6	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	40,549	20,164	286,662
	Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania, menej rozvinutý región	osoby	8 226	18500	41 131
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou vody, menej rozvinutý región	osoby	4 017	5 784	26 778
IROP IP 2.1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	100	36,776	842,123
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, viac rozvinutý región	mil. €	16,883	2,76	65,133
	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb, menej rozvinutý región	miesto v sociálnych službách	500	0	3 200
	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb, viac rozvinutý región	miesto v sociálnych službách	40	0	180
	Počet zmodernizovaných akútnych všeobecných nemocníc, menej rozvinutý región	počet	2	0,03	10
PO 5 IROP	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	5	2,451	103,124
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, viac rozvinutý región	mil. €	0,05	0	1,667
	Počet schválených stratégií MAS, menej rozvinutý región	počet	48	84	48
	Počet schválených stratégií MAS, menej rozvinutý región	počet	2	2	2
	Zamestnanosť v podporených podnikoch, menej rozvinutý región	FTEs	0	0	373

Zamestnanosť v podporených podnikoch, viac rozvinutý región	FTEs	0	0	9
Počet podporených MAS, menej rozvinutý región	počet	48	58	48

Zdroj: Programové dokumenty OP ĽZ a IROP a výročné správy OP ĽZ a IROP za rok 2018.

Poznámka: IROP PO2 obsahuje dva tematické ciele: TC9 a TC10; je možné priradiť ukazovatele k TC9, ale nedá sa priradiť časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania, ktorá sa týka len TC9.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 9

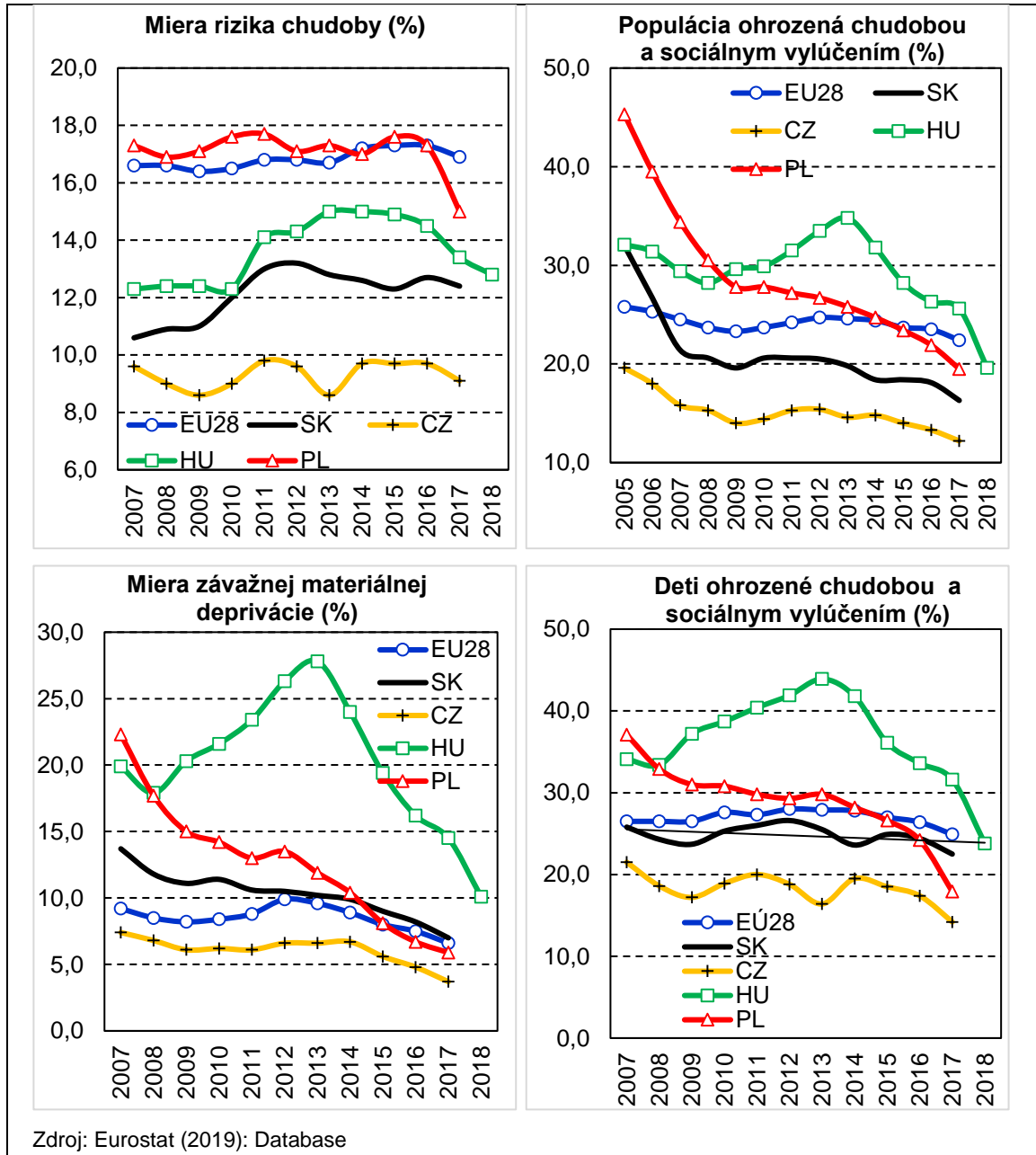
Priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 navrhlo nasledovné ukazovatele na meranie dosahovania cieľov v TC9:

- populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (zdroj: Eurostat),
- miera rizika chudoby (zdroj: EU SILC),
- miera závažnej materiálnej deprivácie (zdroj: EU SILC).

Ako dodatkové ukazovatele sa odporúčajú:

- podiel detí z MRK vo vekovej kategórii 3 – 6 rokov, ktoré absolvovali jeden ročník predškolského vzdelávania (zdroj: EU FRA),
- podiel osídlení s prítomnosťou MRK s prístupom k pitnej vode (zdroj: NP MaH NSIR).

Graf 18: Vývoj ukazovateľov TC9

Tabuľka 35: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 9

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Miera rizika chudoby (%)	16,9	12,2	9,1	13,4	15
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (%)	22,4	16,3	12,2	25,6	19,5
Miera závažnej materiálnej deprivácie (%)	6,6	7	3,7	14,5	5,9
Deti ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením (%)	24,9	22,5	14,2	31,6	17,9
Miera tzv. pracujúcej chudoby (%)	9,4	6,3	3,5	10,2	9,9

Zdroj: ukazovatele 1-5: Eurostat, EU-SILC survey [ilc_iw01], ukazovateľ 6: ÚPSVaR SR

V súvislosti s napĺňaním cieľa stratégie Európa 2020, znížiť počet ľudí vystavených chudobe a sociálnemu vylúčeniu alebo nimi ohrozených aspoň o 20 miliónov, podľa údajov Eurostat Slovenská republika v rokoch 2014-2018 znížila počet ľudí vystavených chudobe alebo ohrozených chudobou o 255 000. Údaj potvrdzujú i údaje Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podľa ktorých počet domácností poberajúcich dávku v hmotnej núdzi v období rokov 2014-2018 klesol o 55 %, z 183 472 domácností v roku 2014 na 66 466 domácností v roku 2018.

Rovnako údaje o celkovom ekvivalente disponibilného príjmu sledované Štatistickým úradom SR potvrdzujú rastúci trend v prípade všetkých typov domácností. Rovnako sa darí znižovať podiel, tzv. pracujúcej chudoby, teda ľudí, ktorí sú vystavení chudobe alebo ohrození chudobou napriek tomu, že sú na trhu práce.

Významný vplyv v súvislosti so skupinou ľudí vystavených chudobe alebo ohrozených chudobou má i nárast minimálnej mzdy, ktorá v období rokov 2014-2018 stúpila v absolútnej hodnote o 27 %, z 352 Eur v roku 2014 na 480 Eur v roku 2018.

Pozitívny trend je možné interpretovať fázou ekonomického cyklu a ekonomickou konjunktúrou ako i vývojom trhu práce na Slovensku. Tento v období ostatných rokov začal trpieť významným nedostatkom pracovnej sily, vďaka čomu sa otvorili možnosti i pre ľudí, ktorí boli z trhu práce tradične vylučovaní a ich jediný príjem často tvorila len dávka v hmotnej núdzi. Významný spôsobom k zníženiu chudoby prispeli aj intervencie z EŠIF (Box 9).

Napriek pozitívnym trendom na makroúrovni, situácia je stále viac ako kritická na úrovni jednotlivých skupín obyvateľov, medzi ktoré určite patria ľudia z prostredia marginalizovaných rómskych komunít, ľudia so zdravotným postihnutím, osamelí rodičia alebo významná skupina seniorov. Významným problémom čelia i rodiny, ktoré sa starajú o zdravotne postihnutého člena svojej domácnosti, ktorý je v zmysle Zákona 448/2005 o sociálnych službách posúdený ako osoba závislá na pomoci inej osoby.

Prístup ku sociálnym službám komunitného charakteru, ktoré zahŕňajú aj opatrovateľskú službu poskytovanú priamo v domácnosti klienta je na dramaticky zlej úrovni. Poskytovanie opatrovateľskej služby patrí medzi kompetencie miestnej samosprávy, ktorá často zápasí s finančnými problémami a sociálne služby sú veľmi často významne podfinancované. Situácia je najzávažnejšia v prostredí malých samospráv, ktorých najväčší počet je na východnom a juhovýchodnom Slovensku. Ide o regióny, ktoré čelia aj najvýraznejším migračným trendom a rýchlosť starnutia majoritnej populácie je

v porovnaní so zvyškom Slovenska rýchlejšia, čím vzniká vyšší tlak na potrebu poskytovania sociálnych služieb priamo v domácnosti klienta.

Situácia nie je výrazne odlišná ani v prípade sociálnych služieb poskytovaných iným cieľovým skupinám. V súvislosti s pobytovými sociálnymi službami poskytovanými zariadeniami sociálnych služieb bol odštartovaný proces deinštitucionalizácie, ktorý vyplýva so záväzku SR voči Dohode OSN o právach ľudí so zdravotným postihnutím. Výsledkom procesu deinštitucionalizácie má byť poskytovanie sociálnych služieb komunitnou formou, čo znamená, že klienti zariadenia by mali žiť v samostatných bytových jednotkách priamo v komunite a v maximálnej možnej miere sa zúčastňovať na živote komunity ako i trhu práce. Transformácia sociálnych služieb v zmysle procesu deinštitucionalizácie je dôležitá nie len z pohľadu samotných klientov sociálnych služieb, ale i majoritnej spoločnosti, ktorá je voči akejkolvek forme odlišnosti veľmi necitlivá. Podľa prieskumu o diskriminácii na pracovisku realizovaného v roku 2015¹¹², miera akceptácie kolegu so zdravotným postihnutím je v SR spomedzi všetkých krajín EÚ najnižšia¹¹³. Tragická miera akceptácie inakosti, je podľa viacerých názorov spôsobená i nedostatkom kontaktu majoritnej spoločnosti s príslušníkmi menšín, vrátane ľudí so zdravotným postihnutím. Z nedostatočného kontaktu následne plynie vysoká miera stereotypného vnímania a často diskriminácie príslušníkov menšín.

Otázka chudoby a diskriminácie je na Slovensku najzávažnejšia v súvislosti s príslušníkmi etnických menšín, špeciálne Rómov. Skupina Rómov je vnútorne ďalej stratifikovaná, pričom situácia je najzávažnejšie v súvislosti s ľuďmi žijúcimi v prostredí marginalizovaných rómskych komunít, v rámci ktorých je kombinovaná otázka významnej etnickej diskriminácie a extrémnej miery viacgeneračnej chudoby. Napriek viacerým úspešným projektom v oblasti zamestnanosti alebo sociálnych služieb, prostredníctvom ktorých bola zlepšená situácia konkrétnych jednotlivcov alebo rodín, stále sa nepodarilo realizovať opatrenia, ktoré by priniesli systémové zlepšenia v oblasti vzdelávania alebo bývania.

Za zástupný ukazovateľ chudoby je možné považovať úroveň zdravotného stavu obyvateľov a mieru očakávanej dĺžky života. Informácie o zdravotnom stave ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít sú vzhľadom na absenciu „Národného monitorovacieho systému zdravia pre MRK“ často len anekdotického charakteru, a ilustrované len prostredníctvom vybraných ochorení, pričom napr. podiel detí z prostredia MRC liečených na TBC predstavuje 100 %. Podľa údajov Ministerstva financií¹¹⁴ miera dojčenskej úmrtnosti je v prípade ľudí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít v porovnaní s celoslovenským údajom až trojnásobná vyššia, rovnako očakávaná dĺžka života je v prípade ľudí z prostredia MRK o 6 rokov nižšia v porovnaní s celoslovenským údajom.

---

¹¹² European Commission, EU Open Data Portal (2019): [Special Eurobarometer 437: Discrimination in the EU in 2015](#).

¹¹³ V rámci prieskumu len 47 % opýtaných uviedlo, že mať kolegu so zdravotným postihnutím je pre nich absolútne konformná situácia (priemer EÚ je 77 %), zatiaľ čo 9 % takúto situáciu považuje za absolútne nekonformnú, čo spolu s Rumunskom a Českou republikou predstavuje najvyššiu mieru neakceptovania spomedzi všetkých krajín EÚ (priemer EÚ sú 3%).

¹¹⁴ MF SR (2019): [Revízia výdavkov na skupiny ohrozené chudobou](#).

Box 9: Príspevok EŠIF k znižovaniu chudoby

V rámci TC9 bolo realizovaných viacero projektov, ktoré sú pre znižovanie chudoby na Slovensku kľúčové a sú zaujímavé i v medzinárodnom kontexte.

Projekty, ktoré boli ocenené i medzinárodne, sú národné projekty realizované organizáciou Zdravé regióny, ktorá je príspevkovou organizáciou Ministerstva zdravotníctva SR. Ide o projekty Zdravé komunity, ktoré sú zamerané na zlepšenie situácie ľudí z marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia prostredníctvom realizácie a rozvoja zdravotnej mediácie a osvetu priamo v prostredí marginalizovaných rómskych komunít. Za hlavné sociálne determinanty zdravia sú v zmysle projektov považované so zdravím súvisiace správanie, materiálne podmienky, psycho-sociálne faktory, bariéry v prístupe k zdravotnej starostlivosti, zdravotná gramotnosť a iné štrukturálne obmedzenia. Cieľom projektov je zvýšenie zdravotnej gramotnosti (vrátane zvýšenia miery povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti) medzi obyvateľmi MRK, zlepšenie so zdravím súvisiaceho správania (predovšetkým zníženie rizikosti životného štýlu) a zníženie bariér v prístupe k zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK.

Okrem zdravotnej mediácie priamo v prostredí MRK, organizácia realizuje program rómskych asistentov vo vybraných nemocniciach a veľkú časť energie venuje spolupráci s lekármi a inými zdravotníkmi. Zamestnanci organizácie aktuálne spolupracujú s viac ako 750 lekármi, zdravotní asistenti ročne vykonajú okolo 370 000 intervencií.

Ide o dva projekty podporené z prostriedkov OP LZ (aktivity realizované v menej rozvinutých regiónov v rámci PO5 v hodnote 11,3 mil. EUR, a aktivity realizované vo viac rozvinutých regiónoch v hodnote 3 mil. EUR).

V rámci programu pracuje 245 asistentov osvetu zdravia v 218 rómskych komunitách. Práca asistentov osvetu zdravia je koordinovaná prostredníctvom 22 regionálnych koordinátorov. Aktivity sú vykonávané v okresoch Banskobystrického, Prešovského, Košického, Žilinského a Bratislavského kraja. Takmer všetci asistenti osvetu zdravia sú Rómovia žijúci priamo v prostredí marginalizovaných rómskych komunít. Pre väčšinu zamestnancov organizácie, možnosť pracovať pre program Zdravých komunít znamená významný emancipačný moment, ktorý ľudí motivuje ku ďalšiemu vzdelávaniu a budovaniu kariérnych ambícií. Organizáciu Zdravé regióny je okrem iného možné považovať za zamestnávateľa zamestnávajúceho najväčší počet Rómov, špeciálny ohľad treba brať na fakt, že ide o zamestnávateľa vo verejnej správe a väčšina zamestnancov je z prostredia marginalizovaných rómskych komunít.

Rámec pre riadenie a financovanie TC9

Problematika sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii je ošetrená prostredníctvom viacerých národných stratégií.

Východiskovým dokumentom pre problematiku chudoby ako takej je „Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe“. Stratégia bola prijatá v roku 2014 a aktualizovaná v roku 2017. Ku problematike pristupuje v kontexte cieľov vyplývajúcich so stratégie Európa 2020. Stratégiu je možné považovať za kvalitný analytický dokument popisujúci stav sociálnej situácie v krajine, v časti zameranej na ciele však vo veľkej miere opakuje ciele a aktivity, ktoré sú predmetom samostatných stratégií (zamestnanosť a inklúzia ľudí z prostredia MRK) a len v minimálnej miere prináša nové témy, ktoré nie sú predmetom samostatných stratégií avšak patria do portfólia riešenia chudoby a sociálneho začlenenia (napr. otázka bezdomovectva).

Výraznou stratégiou obsahovo zameranou na TC9 je „Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020“, ktorej vznik bol podmienený naplnením ex-ante kondicionality Partnerskej dohody SR pre roky 2014-2020, a ktorá bola východiskom pre naformulovanie cieľov a oprávnených aktivít v rámci PO5 a PO6 OP Ľudské zdroje. Tematicky je stratégia delená do štyroch hlavných tém (vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie a bývanie) a troch doplnkových tém (finančné začlenenie, nediskriminácia a prístup smerom ku väčšinovej populácii). Samotná stratégia od svojho prijatia nebola aktualizovaná, dva krát však boli aktualizované akčné plány stratégie. Akčné plány tvoria kľúčovú časť stratégie a aktuálne sú naformulované spôsobom, ktorý umožňuje jednoznačné hodnotenie a meranie dosiahnutého pokroku.

V súvislosti s ľuďmi so zdravotným postihnutím je za kľúčový dokument možné považovať „Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím 2014-2020“. Národný program vychádza zo Stratégie EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím a Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Príspevok SR ku plneniu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím je predmetom pravidelného medzinárodného hodnotenia, zo strany medzinárodných inštitúcií je vyvíjaný tlak na jeho plnenie. Tematické zameranie Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím zahŕňa široké spektrum oblastí dotýkajúcich sa každodennosti ľudí so zdravotným postihnutím, počnúc fyzickou prístupnosťou, nediskrimináciou, prístupom ku vzdelaniu, službám, zamestnaniu až po podporu rodinného života alebo podpory nezávislého spôsobu života.

Na poslednú zo spomenutých tém nadväzuje „Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR“. Cieľom stratégie je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život ľudí odkázaných na pomoc zariadenia sociálnych služieb v prirodzenom prostredí komunity, a to prechodom zo systému s prevahou inštitucionálne poskytovaných služieb na komunitnú starostlivosť.

Proces deinštitucionalizácie sa sústreďuje tak na ľudí odkázaných na pomoc zariadenia sociálnych služieb (teda najmä ľudí so zdravotným postihnutím alebo seniorov), ale i detí odňatých zo starostlivosti rodičov. V prípade detí je cieľom procesu deinštitucionalizácie zabezpečiť individualizáciu v saturácii ich potrieb prostredníctvom starostlivosti poskytovanej rodinným prostredím.

Medzi dôležité dokumenty je určite možné zaradiť „Národné priority rozvoja sociálnych služieb do roku 2015 – 2020“. Dokument okrem iného uvádza zoznam sociálnych služieb, ktorých výkon je v súvislosti s bojom proti chudobe a diskriminácii kľúčový.

Za zmienku stojí i „Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 – 2020“, „Národný program aktívneho starnutia na roky 2014–2020“, „Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR“ alebo „Konceptia integrácie cudzincov v Slovenskej republike“

TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Ciele stratégie Európa 2020 v rámci TC10 stanovujú zníženie podielu žiakov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku na 6 % a zvýšenie podielu vysokoškolsky vzdelanej populácie vo vekovej skupine 30-34 rokov na 40 % do roku 2020. Ďalšie aktivity podporované v rámci TC10 majú zvýšiť zaškolenosť v predprimárnom vzdelávaní, zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania, podporiť duálne vzdelávanie a zvýšiť podiel obyvateľstva, ktorá sa podieľa na celoživotnom vzdelávaní.

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcu podporu pre napĺňanie TC10 poskytuje Operačný program Ľudské zdroje a Integrovaný regionálny operačný program. Doplnkovým zdrojom je Program rozvoja vidieka. Celkové čerpanie EŠIF v TC10 sa k 31.12.2018 pohybovalo na úrovni 4,54 %. Úroveň zazmluvnenia (40,3 %) bola priaznivejšia, no príliš nízka na to, aby sa dali očakávať významné hrubé efekty investícií z európskych zdrojov. Z územného hľadiska sa najviac prostriedkov vyčerpalo v Prešovskom kraji (Graf 19).

Podľa údajov Eurostatu, sa verejné výdavky na vzdelávanie v Slovenskej republike v rokoch 2014-2018 pohybovali na úrovni približne 4,0 % HDP ročne a dosiahli sumu 15 980 mil. EUR¹¹⁵. Podľa revízie výdavkov na vzdelávanie (MF SR 2017) ide prevažná časť výdavkov predovšetkým na platy učiteľov a iných zamestnancov školstva¹¹⁶. Európske zdroje smerujú predovšetkým (i keď nie výlučne) do kapitálových investícií¹¹⁷. Najväčšia kapitola výdavkov, ktorú tvoria náklady na bežné mzdy pedagogických a nepedagogických pracovníkov je hradená z verejných rozpočtov. Celkové skutočné kapitálové výdavky za roky 2014-2016 i odhadované kapitálové výdavky za roky 2017-2018 dosiahli podľa revízie výdavkov na školstvo 896,7 mil. EUR¹¹⁸. Zdroje EŠIF poskytli v rokoch 2014-2018 sumu 55,28 mil. EUR, t.j. 6,2 %.

---

¹¹⁵ Eurostat (2019): Database, General government expenditure by function (COFOG) [gov_10a_exp]. Poznámky: údaj za rok 2018 odhadnutý na základe vývoja v minulých rokoch. Tieto údaje zahŕňajú bežné výdavky (najmä platy učiteľov) i kapitálové výdavky. V primárnom a sekundárnom vzdelávaní tvoria mzdy učiteľov a ostatných zamestnancov 64 % všetkých výdavkov, kým kapitálové výdavky len 3%. V terciárnom vzdelávaní tvoria mzdy 43 % a kapitálové výdavky 17 % všetkých výdavkov.

¹¹⁶ MFSR, Ministerstvo financií SR (2017): [Revízia výdavkov na vzdelávanie](#). Záverečná správa. MFSR, Bratislava.

¹¹⁷ Podstatná časť kapitálových výdavkov v rokoch 2014-2015 bola hradená zo štrukturálnych a kohéznych fondov, najmä Operačného programu Vzdelávanie. V roku 2014 dosiahol podiel ŠF a KF na celkových investičných nákladoch MŠVVaŠ SR 76 % a v roku 2015 až 81 % Zdroj: MFSR (2017): [Revízia výdavkov na vzdelávanie](#). Záverečná správa. MFSR, Bratislava.

¹¹⁸ V tom európske zdroje 489,3 mil. EUR.

Tabuľka 36: Alokácie a čerpanie v TC10 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. EUR)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. EUR)	Čerpané EÚ zdroje (mil. EUR)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP ĽZ	PO1	458,747	135,019	23,126	29,43	5,04
IROP	PO2	748,371	352,454	32,153	47,10	4,30
PRV	M01	10,572	0	0	0	0
TC10 spolu		1 217,689	487,473	55,279	40,03	4,54

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP ĽZ PO1 - Vzdelávanie. IROP PO2 - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám. PO2 obsahuje dva tematické ciele: TC9 a TC10; nedá sa priradiť aká časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania v rámci sa týka len TC10. PRV M01 - Prenos znalostí a informačné akcie.

Výkonnostný rámec

Kľúčové aktivity v tematickom ciele 10 sú podporované v rámci prioritnej osi 1 OP ĽZ „Vzdelávanie“ a prioritnej osi 2.2 IROP „Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry“. Ukazovatele naplňovania špecifických cieľov podávajú výročné správy OP.

Ako indikujú údaje v Tabuľke 37, v rámci PO1 OP ĽZ sa k 31.12.2018 nedarilo naplniť finančné ukazovatele, dosiahol sa však značný pokrok pri naplňaní niektorých fyzických výstupových ukazovateľov, najmä čo sa týka žiakov so ŠVVP a účastníkov zapojených do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti. Podobná situácia bola situácia aj v PO2 IROP, kde plnenie fyzických ukazovateľov bolo lepšie ako čerpanie zdrojov EŠIF. Významný pokrok sa dosiahol pri vytváraní kapacít v materských školách.

Tabuľka 37: Výkonnostný rámec pre TC10

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP LZ PO1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, menej rozvinutý región	mil. €	74,460	39,16	526,297
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platbu EK, viac rozvinutý región	mil. €	3,863	1,153	22,789
	Počet žiakov so ŠVVP v podporených školách zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania, menej rozvinutý región	počet	19 000	25 656	22 000
	Počet pedagogických a odborných zamestnancov zapojených do aktivít na zvýšenie profesijných kompetencií, menej rozvinutý región	počet	3 606	3 399	24 038
	Počet pedagogických a odborných zamestnancov zapojených do aktivít na zvýšenie profesijných kompetencií, viac rozvinutý región	počet	77	13	426
	Počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti, menej rozvinutý región	počet	5 992	28 459	39 946
	Počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti, viac rozvinutý región	počet	253	311	1 296
	Počet škôl zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania, menej rozvinutý región	počet	200	614	500
	Počet účastníkov zapojených do aktivít CŽV, menej rozvinutý región	počet	2 426	2 879	16 170
IROP IP2.2	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, menej rozvinutý región	mil. €	100,000	36,533	842,123
	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii, rozvinutejší región	mil. €	16,683	2,780	65,133
	Počet podporených učební, viac rozvinutý región	počet	35	0	140
	Kapacita podporených MŠ, menej rozvinutý región	osoba	1 770	4 564	8 847
	Kapacita podporených MŠ, viac rozvinutý región	osoba	248	668	1 240

Zdroj: Programové dokumenty OP LZ a IROP, a výročné správy OP LZ a IROP za rok 2018.

Poznámky: (a) = IROP PO2 obsahuje dva tematické ciele: TC9 a TC10; je možné priradiť ukazovatele, ale nedá sa priradiť aká časť alokácie, zazmluvnenia a čerpania v rámci sa týka len TC10. Vo výkonnostnom rámci OP LZ boli v rámci revízie schválené viaceré zmeny hodnôt čiastkového cieľa na rok 2018, ako aj celkového zámeru na rok 2023. Vo vzťahu k PO 1 Vzdelávanie OP LZ s jednalo celkovo o 8 zmien, z toho 4 vo vzťahu k hodnote čiastkového cieľa na rok 2018 a 4 vo vzťahu k celkovému zámeru na rok 2023.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 10

Priebežné hodnotenie PD v roku 2017 navrhlo súbor ukazovateľov, ktoré by mali pokrývať celý systém vzdelávania, od predprimárneho až po celoživotné vzdelávanie. V prvom rade ide o ukazovatele Stratégie Európa 2020 v oblasti základného/stredného a vysokoškolského vzdelávania:

- znížiť podiel žiakov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku pod 6 % do roku 2020,
- zvýšiť podiel vysokoškolsky vzdelanej populácie vo vekovej skupine 30 - 34 rokov na 40 % do roku 2020.

Doplnkové ukazovatele (poskytované na ročnej báze Eurostatom) sa zameriavajú na inkluzívne a celoživotné vzdelávanie:

- podiel detí vo veku 5 rokov v materských školách (%).
- podiel obyvateľstva vo veku 25 - 64 rokov, ktorí sa podieľali na celoživotnom vzdelávaní (%).

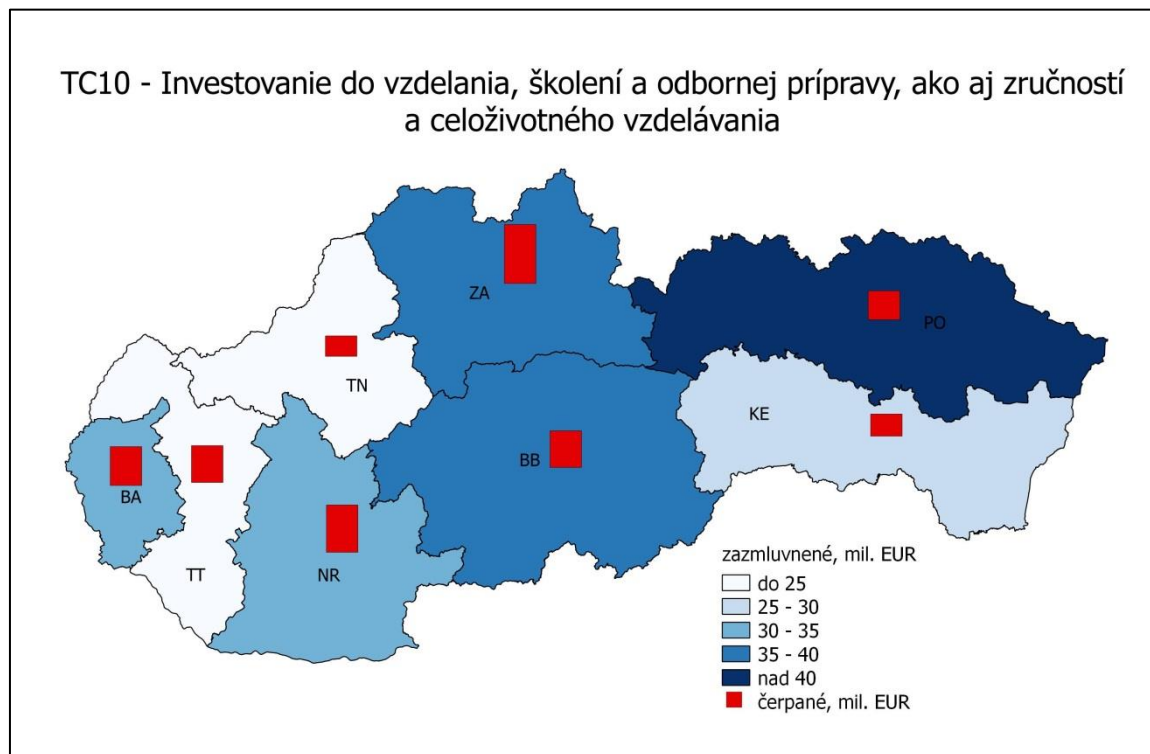
Tabuľka 38: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 10

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Podiel detí vo veku 5 rokov v materských školách (%)	95,3	76,5	90,7	95,7	93,9
Podiel žiakov, ktoré predčasne ukončia školskú dochádzku (%)	10,6	9,1	6,4	12,4	4,7
Podiel 15% ročných žiakov nezvládajúcich matematiku a rodný jazyk v hodnotení PISA (2015) (%)	22,2	27,7	21,7	28,0	17,2
Mladí ľudia neparticipujúci na vzdelávaní a trhu práce (NEET)	10,9	12,1	6,3	11,0	9,5
Podiel vysokoškolsky vzdelanej populácie vo vekovej skupine 30 - 34 rokov	40,5	36,8	33,5	33,4	45,5
Podiel obyvateľstva vo veku 25 - 64 rokov, ktorí sa podieľali na CŽV (%)	11,1	3,9	8,8	5,9	5,5
Absolventi VŠ na 1000 obyvateľov vo veku 20-29 rokov (%)	x	57,4	53,9	36,5	69,1
Absolventi VŠ v prírodných a technických vedách na 1000 obyvateľov vo veku 25-34 rokov (%)	19,1	14,7	17,0	12,1	21,5
Noví PhD na 1000 obyvateľov vo veku 25-34 rokov (%)	1,3	1,5	1,1	0,6	0,5
Noví PhD v prírodných a technických vedách na 1000 obyvateľov vo veku 25-34 rokov (%)	x	0,7	0,8	0,3	0,2

Zdroje: Eurostat (2019), OECD - PISA. Údaje sú za rok 2018 alebo najbližší dostupný rok

Poznámky: Pri VŠ len študenti v dennom štúdiu. Počty študentov VŠ zahŕňajú aj doktorandov

Graf 19: Zazmluvnenie a čerpanie dopytovo-orientovaných projektov v TC10 na úrovni krajov k 31.12.2018 (mil. EUR).

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ITMS2014+

Predprimárne vzdelávanie

Predprimárne vzdelávanie je veľmi dôležité pre sociálnu inklúziu znevýhodnených skupín. Vytvára aj predpoklady pre riadne ukončenie školskej dochádzky v budúcnosti. Podiel detí navštevujúcich škôlku je na Slovensku výrazne nižší ako priemer EÚ (Tabuľka 38) a v poslednom desaťročí stagnoval (Graf 20). Je preto potrebné zvýšiť podiel detí v materských škôlkach.

Demografický vývoj je základným parametrom pre rozsah siete materských, základných i stredných škôl. Po dlhom a výraznom poklese pôrodnosti v rokoch 1980-2001 došlo v rokoch 2004-2010 k miernemu nárastu pôrodov¹¹⁹. Ďalšími faktormi ovplyvňujúcimi veľkosť a štruktúru siete škôl sú predovšetkým právne predpisy určujúce povinnosť predškolskej dochádzky a tiež veľkosť finančných zdrojov venovaných na rozšírenie a/alebo modernizáciu siete základných a stredných škôl. Demografické prognózy indikujú mierne zvyšovanie počtu detí vo vekovej skupine 3-5 rokov až do roku 2023 a potom postupný pokles (Graf 22).

¹¹⁹ Ide o tzv. populačný miniboom, vyvolaný odloženými pôrodmi silnej populačnej kohorty z konca 70-tych rokov minulého storočia.

Predčasné ukončenie školskej dochádzky: regresná analýza

Národný cieľ v oblasti predčasného ukončenia školskej dochádzky bol stanovený pomerne náročne a značne nižšie ako celoeurópsky cieľ na úrovni 10 %. Tento cieľ, ktorý sa prelína so špecifickým cieľom OP ĽZ 1.1.1 nebol stanovený vhodne ani realisticky. Prostriedky z európskych zdrojov na tento cieľ boli príliš nízke na to, aby dosiahli žiaducu zmenu¹²⁰.

Náročnosť národného cieľa je zrejماً jednak z vývoja tohto ukazovateľa za posledné roky, a jednak z jeho sociálno-ekonomického kontextu. Percento populácie vo veku 18-24 rokov, ktorá ukončila vzdelávanie s najvyšším dosiahnutým stupňom základného vzdelania sa v rokoch 2005-2008 pohybovalo na úrovni 6,0 % - 6,3 %. V roku 2010 sa podarilo znížiť hodnotu ukazovateľa na 4,7 %. No od roku 2011 hodnota ukazovateľa opäť rastie a v roku 2018 dosiahla 9,1 % (Graf 20, Tabuľka 38).

Národný cieľ nebol stanovený vhodne najmä vzhľadom na sociálny a ekonomický kontext úspešnosti v povinnej školskej dochádzke. Na súvislosť medzi sociálno-ekonomickým a etnickým pozadím žiakov na strane jednej a ich študijnými výsledkami na strane druhej poukázal aj Pilotný projekt – hodnotenie príspevku EÚ 2020 k cieľu vzdelávania¹²¹. Sociálno-ekonomické pozadie v rokoch 2011-2013 vysvetlilo 67,7 % rozdielov v predčasnom ukončení dochádzky na ZŠ medzi 79 slovenskými okresmi. Regresná analýza za roky 2016-2018 (Box 10) indikovala, že podiel sociálno-ekonomického pozadia na predčasnom ukončení dochádzky žiakov základných škôl stúpol na 74,5 %. Výsledky regresnej analýzy potvrdzujú, že predčasné ukončenie školskej dochádzky je hlavne problémom inklúzie a menej problémom samotného vzdelávania. K podobným záverom viedli aj analýzy založené na dátach zo štúdie PISA¹²². Podstatnú časť žiakov predčasne končiacich školskú dochádzku tvoria žiaci zo znevýhodneného sociálno-ekonomického prostredia a/alebo marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Podľa štúdie Agentúry EÚ pre základné práva až 62 % rómskych detí navštevuje školu, kde sú všetky alebo väčšina detí Rómovia. Školskú dochádzku predčasne ukončuje až 58 % Rómov¹²³. Ako indikujú výsledky medzinárodného porovnania OECD (PISA 2016)¹²⁴ skupina rizikových žiakov v posledných rokoch rastie. Je aj hlavným faktorom celkového poklesu úspešnosti Slovenska v porovnaní s EÚ a inými krajinami V4 (Graf 20).

---

¹²⁰ Priemerná výška podpory z opatrení OPV 1.1, 4.1 a 3.1 v prepočte na jedného žiaka a rok za obdobie 2007-2015 činila 32 EUR.

¹²¹ Úrad vlády Slovenskej republiky (2015). [Pilotný projekt – hodnotenie príspevku EÚ. 2020. Hodnotiacia správa 2015.](#)

¹²² MŠVVŠ SR (2017): PISA 2015: [Porovnanie vybraných charakteristík vzdelávacích systémov. Komentár 02/2017.](#) Inštitút vzdelávacej politiky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

¹²³ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. s. 36.

¹²⁴ OECD (2016): [PISA. Low performing students. Why they fall behind and how to help them succeed.](#) OECD: Paris.

Box 10: Úloha kontextu a intervencií z európskych zdrojov pre predčasné ukončenie dochádzky na základnej škole

Na úlohu európskych zdrojov pri riešení problému predčasného ukončenia školskej dochádzky môžeme usudzovať z efektov ich čerpania v období 2007-2013/15. Úloha kontextu bola skúmaná regresnou analýzou, kde závisle premennou bol podiel prepádajúcich žiakov ZŠ na celkovom počte žiakov ZŠ. Tabuľka porovnáva úlohu európskych zdrojov (z Operačného programu Vzdelávanie) s významom sociálno-ekonomického pozadia regiónov, kde žiaci žijú. Kontext bol charakterizovaný šiestimi premennými: (i) miera nezamestnanosti, (ii) podiel obyvateľstva žijúceho v hmotnej núdzi, (iii) podiel Rómov na celkovom obyvateľstve regiónu, (iv) počet nezamestnaných na jedno voľné pracovné miesto, (v) výška priemernej mzdy, a (vi) podiel mestského obyvateľstva na celkovom obyvateľstve regiónu. Doplnkovými ukazovateľmi boli (vii) počet žiakov na jedného učiteľa a (viii) miera rozvodovosti v okrese.

V sociálnom a ekonomickom výskume je veľmi časté, že vysvetľujúce (nezávislé) premenné sú navzájom korelované. Napríklad podiel Rómov na obyvateľstve okresu je vysoko korelovaný s mierou nezamestnanosti v danom okrese, percentom obyvateľstva žijúcim v hmotnej núdzi a podielom žiakov s predčasne ukončenou základnou školskou dochádzkou na celkovom počte žiakov v okrese (Graf 21). Takto vysoko korelované nezávisle premenné nemôžu vstupovať do regresnej analýzy samostatne, vzhľadom na vysoký stupeň nežiaducej multikolinearity. Štandardným riešením v takýchto prípadoch je redukcia počtu nezávislých premenných do menšieho počtu faktorov pomocou faktorovej analýzy. Faktorová analýza premenné (i) až (vi) do dvoch faktorov¹²⁵.

- Faktor 2 mal vysokú pozitívnu koreláciu s premennými ako podiel obyvateľstva v hmotnej núdzi na populácii okresu, podiel Rómov na obyvateľstve okresu, miera nezamestnanosti v okrese a podiel obyvateľstva v hmotnej núdzi. Prvý faktor sme nazvali „Chudoba“. Vysvetlil najväčšiu časť variácie všetkých šiestich premenných (44,49 % v období 2011.2013 a 46,66 % v období 2016-2018).
- Faktor 2 mal vysokú pozitívnu koreláciu s premennými ako výška priemernej mzdy, podiel obyvateľstva žijúceho v mestách a počet nezamestnaných na jedno pracovné miesto. Druhý faktor sme nazvali „Vyspelosť“. Vysvetlil druhú najväčšiu časť variácie všetkých šiestich premenných (35,60 % v období 2011.2013 a 38,41 % v období 2016-2018).

Tabuľka: Regresná analýza pre význam sociálno-ekonomického pozadia pre predčasné ukončenie dochádzky na základných školách v 79 slovenských okresoch.

	2011-2013 Adjusted R2 =0.677					2011-2013 Adjusted R2 =0.660				
	B	StD	Beta	t	Sig	B	StD	Beta	t	Sig
konštanta	-8.94	4.08		-2.1	0.032	-7.69	4.26		-1.80	0.075
rozvodovosť	0.05	0.02	0.18	2.48	0.015	0.05	0.02	0.17	2.38	0.020
žiaci na učiteľa	0.71	0.26	0.20	2.73	0.008	0.65	0.26	0.19	2.44	0.017
F1 "Chudoba"	2.81	0.23	0.81	12.11	0.000	2.87	0.29	0.83	12.04	0.000
F2 "Vyspelosť"	-0.35	0.25	-0.10	-1.38	0.171	-0.33	0.25	-0.09	-1.31	0.196
Investície z OPV	x	x	x	x	x	-0.00	0.00	-0.07	-1.01	0.315
	2016-2018 Adjusted R2 =0.745									
	B	StD	Beta	t	Sig	B	StD	Beta	t	Sig
konštanta	-4.65	2.34		-1.990	0.050					
rozvodovosť	4.60	3.15	0.09	1.46	0.148					
žiaci na učiteľa	0.4@	0.15	0.18	2.78	0.007					
F1 "Chudoba"	1.98	0.14	0.84	14.16	0.000					
F2 "Vyspelosť"	-0.59	0.15	-0.25	-3.87	0.000					
Investície z OPLZ	x	x	x	x	x					

Zdroj: výpočty autorov na základe údajov ŠÚSR, ÚPSVaR a CVTISR.

Faktorové skóre pre faktory 1 a 2 boli použité ako vstupy do lineárnej regresie, spolu s premennými charakterizujúcimi mieru rozvodovosti a počet žiakov na jedného učiteľa. Štandardizované koeficienty Beta indikujú relatívny význam jednotlivých premenných v regresii. V oboch obdobiach bol tento koeficient najvyšší pre faktor 1 „Chudoba“. V období 2016-2018 bol štatisticky významný aj faktor 2 „vyspelosť“ (čo zrejme súvisí so zlepšujúcim sa trhom práce v mnohých regiónoch SR). Počet žiakov na učiteľa bol štatisticky významný v oboch obdobiach. Miera rozvodovosti bola významná len v období 2011-2013. Dodatočnou premennou v regresii boli investície z Operačného programu vzdelávanie (opatrenia 1.1, 4.1 a 3.1) v prepočte na jedného žiaka základnej školy¹²⁶. Koeficient mal síce očakávané záporné znamienko (čím vyššie investície, tým nižšia prepadavosť), ale premenná nebola štatisticky významná na hladine 0,05. Intervencie z OPV teda významnejšie neovplyvnili úroveň predčasného ukončenia dochádzky na ZŠ v slovenských okresoch. Intervencie z OPV mali len doplnkovú úlohu pri financovaní slovenského školstva. Priemerná ročná výška intervencie na jedného žiaka ZŠ činila 31,8 EUR počas obdobia 2007-2015. Čerpanie PO1 „Vzdelávanie“ OP LZ činilo k 31.12.2018 len 22,7 mil. EUR (5,1 % alokácie).

Silnejšie populačné ročníky narodené v rokoch 2010-2018 sa budú postupne premiestňovať na základné a stredné školy (Graf 22). Sieť základných a stredných škôl je však dostatočná a nebudú vznikať nároky na výstavbu nových škôl. Výnimkou sú len okresy v zázemí Bratislavy s vysokou mierou vnútorného sťahovania a niektoré okresy na východe Slovenska s vysokou mierou pôrodnosti. Demografický vývoj značne znížil počty žiakov na základných školách, počty učiteľov sa však menili málo. Počet žiakov na jedného učiteľa klesol z 20 v roku 1989 na 12 v roku 2010. Odvtedy sa mení len málo. Počty žiakov na jedného učiteľa zostáva stabilné aj na gymnáziách.

Špecifickým javom je populačné správanie rómskeho obyvateľstva. Miera plodnosti v tejto populácii síce klesá, ale zostáva cca dvojnásobná oproti priemeru SR. Populačné správanie Rómov¹²⁷ indikuje potrebu doplnenia regionálnej siete materských i základných škôl predovšetkým na juhu a východe SR (Spiš, Košice-okolie, Rimavská Sobota). Opatrenia na zlepšenie predprimárneho vzdelávania sa realizujú nielen z TC 10 (OPLZ, IROP), ale aj z TC 9 (OPLZ - MV SR), nakoľko v rámci TC9 a TC 10 sú podporované rovnaké činnosti – budovanie kapacít MŠ, podpora asistentov v MŠ.

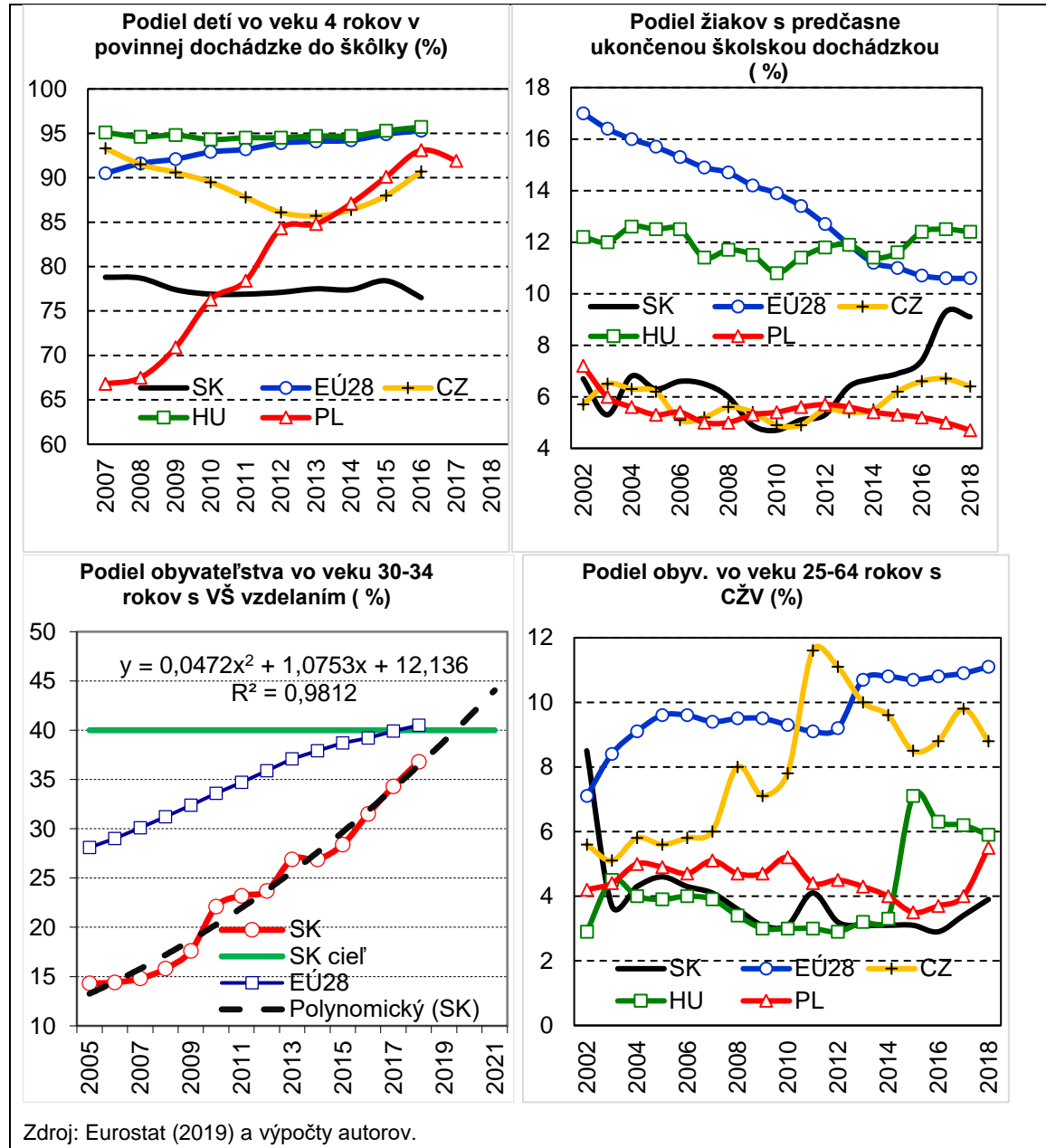
Vláda SR prijala viacero strategických dokumentov iniciatív určených na lepšie začleňovanie žiakov z MRK. Tieto iniciatívy však zatiaľ nedokázali zvrátiť nepriaznivý trend v predčasnom ukončení školskej dochádzky.

¹²⁵ Bola použitá ortogonálna rotácia metódou Varimax. Hodnoty testov Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (0,733 a 0,761) indikovali postačujúce veľkosti vzoriek v oboch obdobiach. Bartlett's Test of Sphericity mal hladiny významnosti 0.000 v oboch obdobiach.

¹²⁶ Opatrenia na úrovni okresov a základných škôl spolu alokovali 124,3 mil. EUR.

¹²⁷ Šprocha, B., Vaňo, B. a Bleha, B. (2013): [Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035](#), Prognostický ústav SAV a Infostat.

Graf 20: Vývoj ukazovateľov TC10

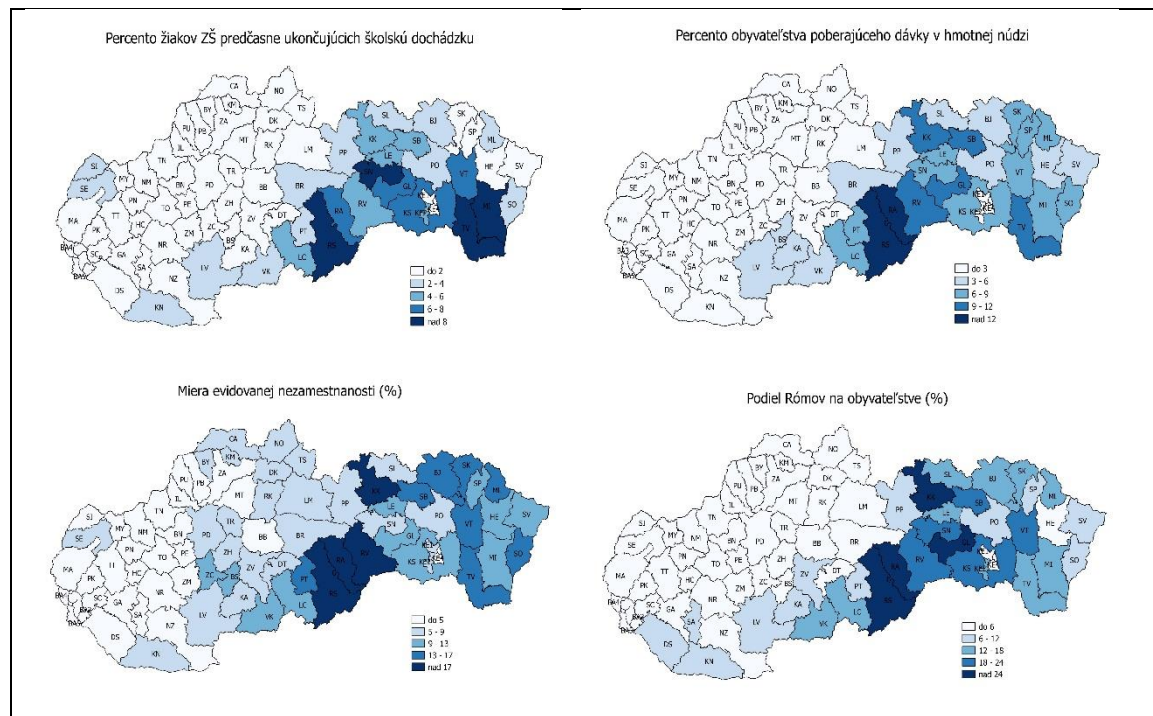
Duálne vzdelávanie

Ekonomický boom a demografická zmena zásadným spôsobom zmenili situáciu na trhu práce. Ešte v roku 2013 bola na Slovensku vysoká nezamestnanosť (13,5 %) a nízky počet voľných pracovných miest (5 434). Koncom roka 2018 nezamestnanosť klesla na

5,0 % a počet voľných pracovných miest stúpil na 78 890¹²⁸. Slovenskí zamestnávateľia čelia veľkému nedostatku pracovných síl vo všeobecnosti i v špecifických odboroch.

V SR klesá počet stredných odborných škôl vykonávajúcich praktické vyučovanie. Vzniká nesúlad medzi štruktúrou odborov na stredných školách a potrebami praxe. Na odstránenie nesúladu stredných škôl s trhom práce sa legislatívne zaviedli dva nástroje. Prvým je centrálna finančná regulácia odborov. Jednotlivé odbory sú klasifikované ako odbory s nadbytočným, resp. nedostatočným počtom absolventov. Druhým je regionálna regulácia počtu tried prvých ročníkov stredných škôl. Tieto opatrenia dosiahli len čiastkový úspech pri párovaní dopytu a ponuky na trhu práce¹²⁹.

Graf 21: Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky (%) a sociálno-ekonomický kontext v okresoch SR

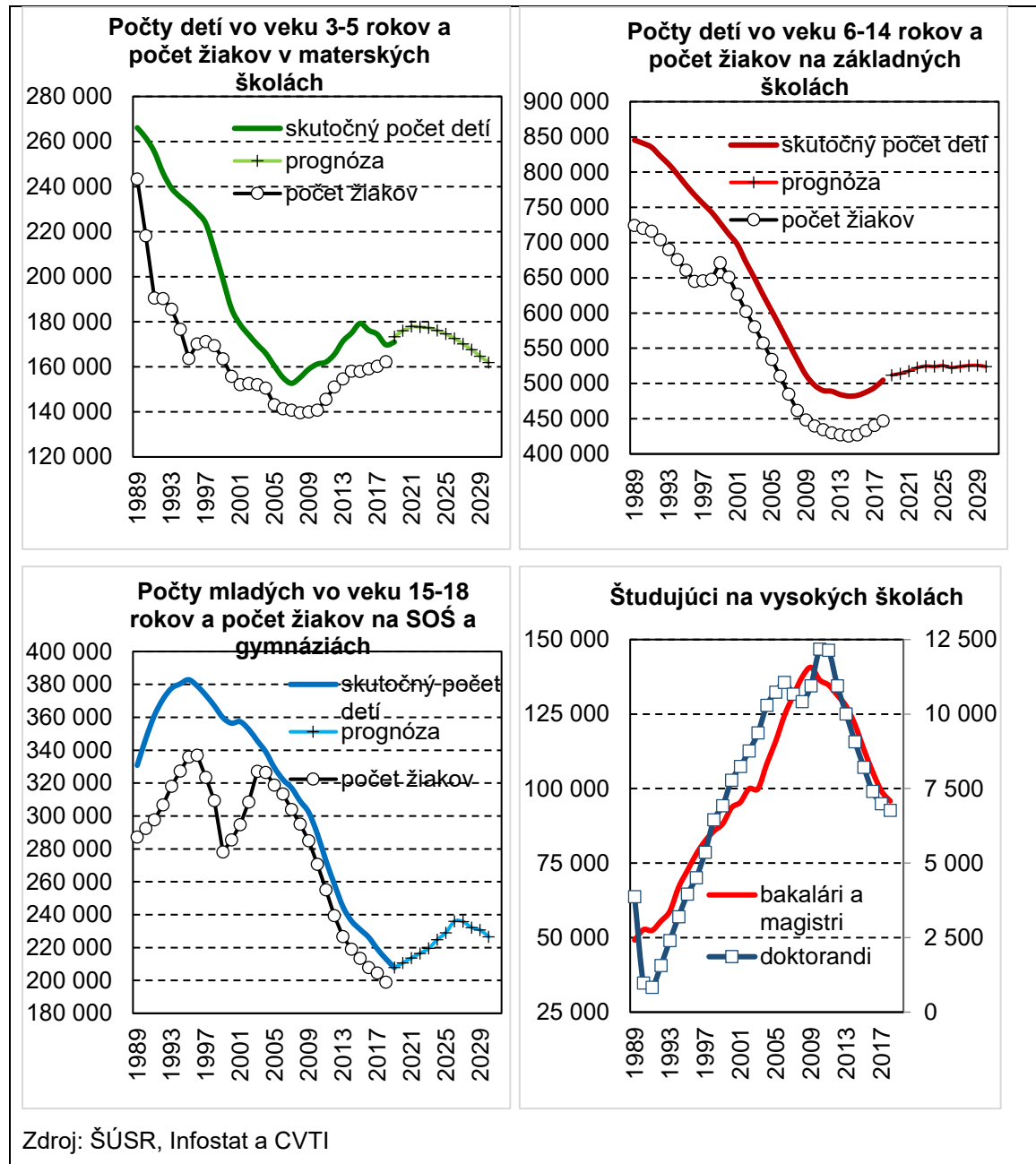

Zdroje: Výpočty autorov na základe údajov ŠÚSR, ÚPSVaR, CVTI SR a Atlasu rómskych komunít.

¹²⁸ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2013-2019): [Nezamestnanosť - mesačné štatistiky](#).

¹²⁹ MŠVVŠ SR (2017): [\(Ne\)preferované odbory Analýza regulačných nástrojov na zlepšenie súladu odborov stredných škôl s potrebami trhu práce](#). Komentár 03/2017. Inštitút vzdelávacej politiky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Graf 22: Počty žiakov na základných a stredných školách a populačná prognóza do roku 2030

Terciárne vzdelávanie

Slovensko si v stratégii Európa 2020 stanovilo cieľ dosiahnuť podiel ľudí s vysokoškolským vzdelaním na populácii vo veku 30-34 rokov na úrovni 40 %. Tento cieľ sa mohol zdať ambiciózny, pretože ešte v roku 2005 činil tento podiel len 14,3 %. Prechod

od regulovaného k masovému vysokoškolskému vzdelávaniu sa prejavil vo veľmi rýchlom raste podielu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. (Graf 20 Tabuľka 38). Extrapolácia trendu pomocou polynomickej funkcie naznačuje, že Slovensko môže dosiahnuť stanovený cieľ v roku 2020 (Graf 20).

Aj vysokého školstva sa dotkla demografická zmena. Počty študentov bakalárskeho a magisterského štúdia kulminovali v roku 2009 na úrovni 140,7 tisíc a do roku 2018 klesli na 95,8 tisíc (Graf 22). Počty doktorandov klesli z 12,2 tisíc v roku 2010 na 6,8 tisíc v roku 2018. Napriek určitému poklesu po roku 2009 spôsobenému demografickým trendom je vývoj počtov študentov jeden z kľúčových faktorov predpokladaného dosiahnutia cieľa Stratégie Európa 2020. Počet absolventov VŠ vo vekovej skupine 20-29 rokov činil roku 2017 SR 57,3. Toto číslo bolo porovnateľné s ostatnými štátmi V4 (Tabuľka 38) a vyššie ako v Nemecku a Rakúsku¹³⁰. Priaznivo sa vyvíjajú počty absolventov VŠ v prírodných a technických vedách a počty absolventov doktorandského štúdia (Tabuľka 38). V týchto ukazovateľoch je Slovensko porovnateľné s priemerom Európskej únie.

Počet nových doktorandov v prepočte na tisíc obyvateľov vo vekovej skupine 25-34 rokov je v SR vyšší ako je priemer EÚ28, pričom cca 40 % nových absolventov doktorandského štúdia pochádza z prírodných a technických vied. Relatívne počty absolventov doktorandského štúdia v prírodných a technických vedách boli v SR v rokoch 2013-2015 porovnateľné s vyspelými štátmi EÚ. V rokoch 2016-2017 mierne klesli.

Značné investície z európskych zdrojov do slovenských vysokých škôl a SAV mohli byť jedným z faktorov zlepšujúcej sa pozície slovenských inštitúcií vo svetových rebríčkoch kvality v rokoch 2009 až 2015 (Box 11). V rokoch 2016-2017 však došlo k stagnácii umiestnenia a v roku 2018 bol zaznamenaný výrazný pád (Graf 23). Slovensko zaznamenalo v posledných dvoch desaťročiach obrovský odliv vysokoškolských študentov. Počty slovenských študentov VŠ v krajinách OECD kulminovali v roku 2012 na úrovni 36 tisíc a v roku 2016 klesli na 30 tisíc (najmä v dôsledku demografického vývoja). Stále sa však zvyšuje podiel slovenských študentov denného štúdia študujúcich v zahraničí. V roku 2016 študovalo v zahraničí 32 % všetkých slovenských VŠ študentov v dennej forme štúdia (Graf 23). Z hľadiska konkurencie na medzinárodných trhoch terciárneho vzdelávania je pre Slovensko dôležitá kvalita českých univerzít, na ktorých študujú dve tretiny slovenských študentov v zahraničí. Karlova univerzita sa v rebríčku Scimago umiestňuje cca o 200 miest a Masarykova univerzita o cca 70 miest vyššie ako Univerzita Komenského. Česká akadémia vied je v rebríčku Scimago cca o 300 miest vyššie ako Slovenská akadémia vied. Problémom vyššieho vzdelávania (vrátane vzdelávania doktorandov) už nie je podiel ľudí s vysokoškolským vzdelaním na populácii vo veku 30-34 rokov, ale kvalita vzdelávania a výskumu.

---

¹³⁰ Zdroj: Eurostat (2019): Graduates in tertiary education by age groups - per 1000 of population aged 20-29. V počte absolventov existujú medzi členskými štátmi EÚ veľké rozdiely: od 84,5 v Dánsku po 36,5 v Maďarsku. Rozdiely závisia od aj podielu bakalárov a magistrov na celkových počtoch absolventov.

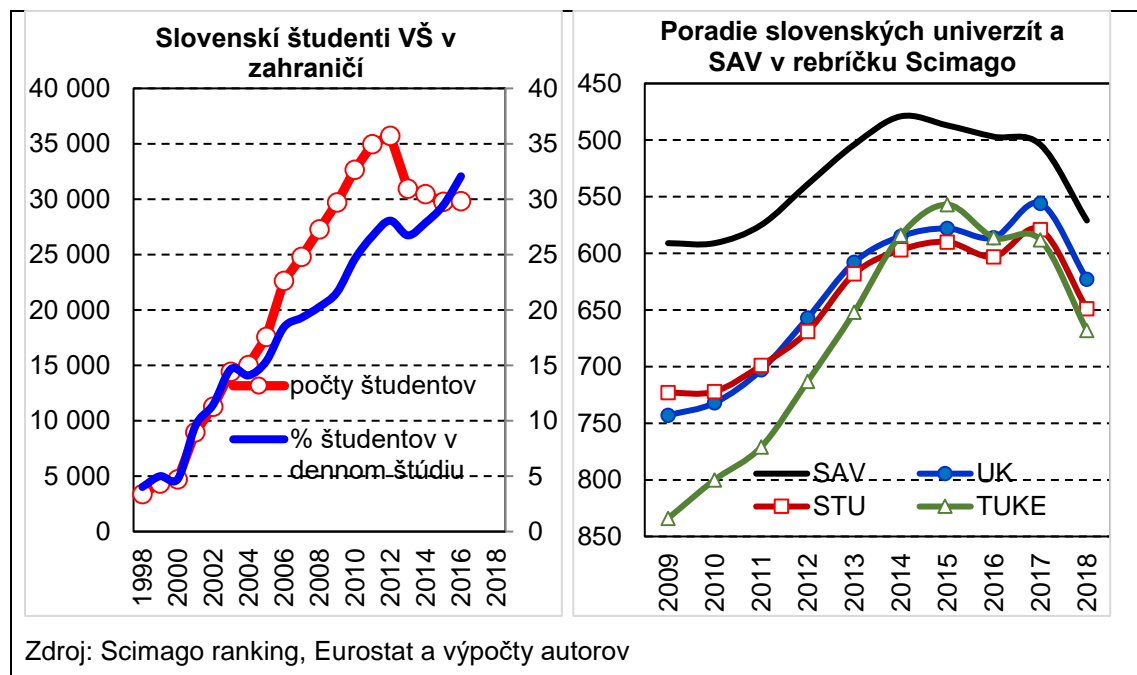
Box 11: Investovanie do kvality na vysokých školách

Čerpanie prostriedkov z OP LZ bolo ku koncu roka 2018 príliš nízke nato, aby bolo možné posúdiť efektívnosť vynaložených prostriedkov vo vysokoškolskom vzdelávaní. Je však možné urobiť analógiu s predošlým programovým obdobím.

V rokoch 2013-2015 vyčerpalo 27 slovenských univerzít a vysokých škôl spolu 800,5 mil. EUR v opatreniach OP VaV „Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia“ a OPV „Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“. Investície ŠF a KF by mali prispieť ku zvýšeniu kvality vysokého školstva v Slovenskej republike. Kvalitu vysokých škôl hodnotí viacero svetových rebríčkov. Z dostupných databáz len Ranking Web of Universities (Webometrics) poskytuje časové rady pre umiestnenia všetkých slovenských VŠ. Súvislosť medzi kvalitou školy a výškou pomoci zo ŠF a KF bola hodnotená pomocou Spearmanovho koeficientu poradovej korelácie (tzv. Spearmanovo ρ).

Výška koeficientu ρ medzi poradím školy a objemom získaných prostriedkov činila 0,896. Kvalitnejšie školy teda celkovo získali relatívne vyšší príspevok ako menej kvalitné. Dobré ciele ŠF a KF na kvalitnejšie školy malo však len dočasný efekt. Koeficient ρ pre vzťah medzi objemom investovaných prostriedkov v období 2007-2015 a poradím slovenských VŠ v rebríčku Webometrics v januári 2018 činila 0,886. Mierne nižšia hodnota koeficientu ρ znamená, že investované prostriedky zo ŠF a KF nedokázali dlhodobo zlepšiť postavenie slovenských škôl v medzinárodných rebríčkoch, a to aj po zohľadnení rozdielných objemov ŠF a KF medzi školami.

Graf 23: Ukazovatele kvality vzdelávacích inštitúcií a počtov slovenských študentov v zahraničí.

Celoživotné vzdelávanie

Vytváranie podmienok pre vyššiu účasť na celoživotnom vzdelávaní (CŽV) je významným predpokladom pre získavanie nových vedomostí a zručností, ktoré sú dôležité pre uplatnenie sa na trhu práce. Slovensko patrí ku krajinám s najnižšou intenzitou CŽV v EÚ. Podiel obyvateľstva participujúceho na CŽV je hlboko pod priemerom EÚ (SR 2018: 3,9 %, EÚ 2018: 11,1 %) a za posledných 10 rokov stagnoval (Graf 20, Tabuľka 38).

MŠVVaŠ SR a Národný ústav celoživotného vzdelávania podpísali v roku 2013 Memorandum o spolupráci pri rozvoji ďalšieho vzdelávania s 13 zamestnávateľskými zväzmi a združeniami. Operačný program vzdelávanie podporil vytvorenie Národnej sústavy kvalifikácií. V súčasnosti implementuje Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (v rámci PO 1 Vzdelávanie OP L'Z) národný projekt Medzinárodné hodnotenie kľúčových kompetencií dospelých (PIAAC). Projekt je zameraný na zvýšenie kvality a efektívnosti celoživotného vzdelávania realizovaním medzinárodnej štúdie OECD PIAAC.

Rámec pre riadenie a financovanie TC10

Európska komisia v správe o Slovensku za rok 2019¹³¹.konštatuje vykonanie niektorých reforiem v systéme vzdelávania. Ich výsledky sa však môžu prejaviť až s odstupom času. Správa konštatuje pretrvávajúci „nedostatok ponuky zariadení starostlivosti o deti, priemerné vzdelávacie výsledky na stredoškolskej úrovni, nedostatočnú relevantnosť vzdelania pre trh práce a pokrívajúcu atraktivnosť univerzít v medzinárodnom meradle“. Správa na druhej strane oceňuje reformy v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Aktualizácia legislatívy a programu duálneho vzdelávania v roku 2018 pomohla zvýšiť počet zápisov nových učňov v školskom roku 2018/2019 štvornásobne oproti roku 2015/2016¹³². MŠVVaŠ SR podporuje rozvoj duálneho vzdelávania aj z EŠIF. V roku 2016 bola vyhlásená výzva pre národný projekt „Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy“ s alokáciou 27,65 mil. EUR ¹³³.

Kľúčovým dokumentom v oblasti reforiem vzdelávacieho systému je Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania (NPRVV)¹³⁴. Implementačný plán programu predpokladá celkové investície v rokoch 2018-2027 vo výške 15,57 mld. EUR. Najväčšie položky sa týkajú zvyšovania platovej tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (9,1 mld. EUR) a úpravy tarifných plátov vysokoškolských učiteľov a výskumných/umeleckých pracovníkov (2,2 mld. EUR). Tieto položky budú hrazené zo

---

¹³¹ Európska komisia (2019): Správa o Slovensku 2019. s. 29.

¹³² Od 1. apríla 2015 nadobudol účinnosť nový Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave s cieľom umožniť plynulý prechod žiakov zo vzdelávania na trh práce a zvýšiť uplatniteľnosť absolventov stredných odborných škôl na trhu práce. Bol vypracovaný informačný systém rozvoja stredného odborného vzdelávania, ktorý informuje o ponukách na vzdelávanie, finančné zabezpečenie študentov a zamestnanie z hľadiska odvetví, krajov i jednotlivých zamestnávateľov.

¹³³ Výzva OPLZ-PO1/2016/NP/1.2.1-01 z 29.07.2016.

¹³⁴ Vláda Slovenskej republiky (2018): [Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania](#), uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 112/2018 z 27.06.2018.

štátneho rozpočtu. Skutočná výška financovania bude závisieť od aktuálneho vývoja verejných financií.

„Zo zdrojov EŠIF sa vykonáva spolufinancovanie povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole pre každé dieťa jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky v základnej škole (38,8 mil. EUR), zvýšenie počtu odborných zamestnancov v školách, najmä asistentov učiteľa, sociálnych pedagógov, školských psychológov a špeciálnych pedagógov (49,8 + 25,4 mil. EUR), program na skvalitnenie prípravy na učiteľské povolanie na základných, stredných a vysokých školách (15,0 mil. EUR), podporenie tvorby a implementácie profesijne orientovaných bakalárskych programov (15,0 mil. EUR), implementácia systému overovania kvalifikácií v CŽV (8,8 mil. EUR) a realizácia národného projektu Medzinárodné hodnotenie kľúčových kompetencií dospelých pre zvýšenie ich uplatnenia na trhu práce (PIAAC) v sume 4,1 mil. EUR.“

Vláda SR prijala v roku 2011 inovovanú verziu Stratégie celoživotného vzdelávania¹³⁵ (pôvodná verzia bola prijatá už v roku 2007). V roku 2016 vláda SR vykonala odpočet úloh z implementovanej stratégie¹³⁶. Do roku 2016 sa podarilo zaviesť online Informačný systém ďalšieho vzdelávania, ktorý poskytuje (i) ľahšiu orientáciu a rozhodovanie v ponuke vzdelávacích programov a (ii) informácie o trendoch v oblasti ďalšieho vzdelávania, a o kvalitných vzdelávacích programoch ďalšieho vzdelávania. V decembri 2017 MŠVVaŠ SR oficiálne potvrdilo prijatie Slovenského kvalifikačného rámca (SKKR) a Národnej sústavy kvalifikácií SR.

V roku 2018 bol prijatý Zákon č. 269/2018 o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania. Zákon okrem iného zrušil existujúcu Akreditačnú komisiu a zriadil Akreditačnú agentúru ako nezávislú verejnoprávnú inštitúciu, ktorá vykonáva činnosti externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. Agentúra začala fungovať v marci 2019.

TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Stav implementácie EŠIF podľa tematického cieľa a operačného programu

Rozhodujúcim zdrojom podpory z európskych zdrojov pre TC11 je Operačný program Efektívna verejná správa. Všetky prioritné osi operačných programov vykazovali k 31.12.2018 relatívne vysoký stupeň zazmluvnenia (celkovo 56,8 %), čo napriek nízkemu čerpaniu (celkovo 14,5 %) dáva dobré predpoklady pre splnenie cieľov v čerpaní zdrojov. OP EVS podporoval najmä národné projekty. Územná špecifikácia čerpania nie je v TC11 možná.

---

¹³⁵ Vláda SR (2011): [Stratégia celoživotného vzdelávania 2011](#), uznesenie Vlády SR č.657/2011 z 12.10.2016.

¹³⁶ Vláda SR (2016): [Správa o stave implementácie úloh vyplývajúcich zo stratégie celoživotného vzdelávania 2011](#). Uznesenie Vlády SR č. 193/2016 z 13.01.2016.

Najväčší objem prostriedkov sa koncentroval v prioritnej osi 1 OP EVS. Táto os financovala jednak národné projekty pre ústredné orgány štátnej správy¹³⁷ a jednak dopytovo-orientované projekty pre neziskové organizácie. Vzhľadom na veľkú rôznorodosť príjemcov nie je možné vypočítať podiel EŠIF na ich výdavkoch.

Prioritná os 2 OP EVS bola zameraná za zefektívnenie súdneho systému a lepšiu vymáhateľnosť práva. Celkové výdavky na systém súdnictva v rokoch 2014-2018 činili 926,5 mil. EUR¹³⁸, čerpanie z PO2 OPP EVS v tom istom období činilo 3,2 mil. EUR, t.j. 0,3 %. Prostriedky z EŠIF mali teda len minimálny podiel na financovaní systému súdnictva.

Tabuľka 39: Alokácie a čerpanie v TC11 k 31.12.2018

Operačný program	Prioritná os	Alokácia EÚ zdroje (mil. €)	Zazmluvnené EÚ zdroje (mil. €)	Čerpané EÚ zdroje (mil. €)	% zazmluvnenia	% čerpania
OP EVS	PO1	234,101	123,995	33,328	52,97	14,24
	PO2	33,210	28,051	3,155	84,46	9,50
TC11 spolu		267,311	152,046	36,483	56,88	13,65

Zdroj: ÚPVII, CKO (2019): Štandardná monitorovacia tabuľka; Dokumenty operačných programov.

Poznámky: OP EVS PO1 - Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa, PO2 - Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáhateľnosť práva.

Výkonnostný rámec

Výkonnostný rámec pre TC11 stanovuje najmä Operačný program Efektívna verejná správa. Ukazovatele napĺňania špecifických cieľov podávajú výročné správy OP. Plnenie výkonnostného rámca OP EVS PO1 je pomerne dobré. Percento čerpania finančných prostriedkov ako aj počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb dosahujú vysoké hodnoty a existuje predpoklad úspešného vyčerpania prostriedkov OP EVS PO1. Situácia v OP EVS PO2 je odlišná. Výstupový indikátor Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva má zatiaľ nulové plnenie.

¹³⁷ Najvyšší počet národných projektov implementovalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Iným významnými príjemcami boli Ministerstvo financií SR, Úrad vlády SR a Úrad pre verejné obstarávanie. Úrad vlády SR (2019): [Partnerská dohoda](#).

¹³⁸ Ministerstvo financií SR (2019): [Rozpočty verejnej správy na roky 2014 až 2021](#), Hlavná kniha - Rozpočtovanie výdavkov podľa vybraných oblastí.

Tabuľka 40: Výkonnostný rámec pre TC11

OP a os	Ukazovateľ	Merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	Skutočnosť	Cieľ 2023
OP EVS PO1	Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb, menej rozvinuté regióny	počet	18	63,7	26
	Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb, viac rozvinutý región	počet	2	6,3	4
	Úroveň čerpania finančných prostriedkov (zdroje EÚ + ŠR), menej rozvinuté regióny	mil. €	39,623	34,689	258,509
	Úroveň čerpania finančných prostriedkov (zdroje EÚ + ŠR), viac rozvinutý región	mil. €	2,368	7,683	15,451
OP EVS PO2	Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva, menej rozvinuté regióny	počet	9	0	18
	Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb, viac rozvinutý región	počet	1	0,9	2
	Úroveň čerpania finančných prostriedkov (zdroje EÚ + ŠR), menej rozvinuté regióny	mil. €	8,681	3,279	45,292
	Úroveň čerpania finančných prostriedkov (zdroje EÚ + ŠR), viac rozvinutý región	mil. €	0,519	0,736	2,707

Zdroj: programový dokument OP EVS a výročná správa OP EVS za rok 2018.

Poznámky: Výkonnostný rámec pre Prioritnú os 3 OP EVS nie je stanovený v programovom dokumente.

Hlavné a doplnkové ukazovatele pre tematický cieľ 11

Výber a počet najvhodnejších ukazovateľov TC11 nadväzuje na NPR a program ESO (Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa), ktorého ambíciou je zefektívniť fungovanie, zabezpečiť kvalitu, transparentnosť a dostupnosť verejnej správy pre občana. Vzhľadom na to, že TC11 sa realizuje prostredníctvom OP EVS a vytvárajú spolu s OP II predpoklad na systematickú podporu optimalizácie verejných politík a služieb a implementáciu kľúčových reformných procesov vo VS, priebežné hodnotenie Partnerskej dohody v roku 2017 navrhlo využiť nasledovné ukazovatele:

- podiel odvetvia Verejná správa, obrana a povinné sociálne poistenie na celkovej zamestnanosti (%),
- čas potrebný na vybavenie vecí v sporových, občianskych a obchodných prípadoch (1.stupeň), ktorý je výsledkovým ukazovateľom OP EVS.

Tabuľka 41: Hlavné a doplnkové ukazovatele pre Tematický cieľ 11

	EÚ28	SK	CZ	HU	PL
Podiel odvetvia verejná správa, obrana a povinné sociálne poistenie na celkovej zamestnanosti (v %, 4.Q 2018)	6,9	8,7	6,3	9	6,4
Čas potrebný na vybavenie vecí v sporových, občianskych a obchodných prípadoch (1.stupeň) v 2016	196*	130	153	159	225

Zdroj: CEPEJ STAT (2019), EUROSTAT (2019).

Poznámka: * - EÚ medián

Vzhľadom na to, že efektívnosť vo verejnej správe je pomerne náročne merať, nedisponujeme takým objektívnym indikátorom, na základe ktorého by sme vedeli zhodnotiť implementáciu reformných opatrení a prostriedkov EŠIF na národnej úrovni. Uvedený ukazovateľ podiel odvetvia verejnej správy, obrany a povinného sociálneho poistenia možno chápať ako jeden z parametrov verejnej správy, ktoré vstupuje do diskusie o jej efektívnosti. Ďalej v kapitole uvádzame niektoré indikátory, ktoré hodnotia buď jednotlivé dimenzie verejnej správy (napr. zdroje Doing Business) alebo sú založené na subjektívnom/expertíznom hodnotení a majú limitovanú vypovedaciu hodnotu (World Governance Indicators alebo správy Svetového ekonomického fóra). V porovnaní s verejnou správou je hodnotenie justičného systému o niečo jednoduchšie, pretože sú k dispozícii štatistické údaje Council of Europe European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ).

Verejná správa

Dominantný podiel prostriedkov v OP EVS (alokácia 234,101 mil. EUR) smeruje do PO1 – Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa. K 31. 12. 2018 bol riadne ukončený 1 projekt a zazmluvnených 84 projektov. Zazmluvnené a čerpané projekty v prípade organizácií štátnej správy ako príjemcu sa týkajú optimalizácie procesov vo verejnej správe, budovanie a rozvoj kapacít analytických útvarov na vybraných ústredných orgánoch štátnej správy, vzdelávania zamestnancov vo verejnej správe a pod. Časť prostriedkov v rámci OP EVS PO1 smeruje do neziskového/tretieho sektora. Takéto projekty sa týkajú optimalizácie veľkého spektra verejných politík (napr. rodinnej, migračnej, sociálnej, vzdelávacej, ochrany životného prostredia a pod.) alebo zvyšovania občianskej angažovanosti a participácie. Pokračujúca realizácia projektov v týchto (a podobných) oblastiach môžu prispieť k rastu kvality a efektívnosti verejnej správy. Práve efektívnosť štátnej a verejnej správy, kvalita regulácií a znižovanie korupcie patrí medzi dlhodobé medzi kľúčové výzvy reforiem a politík na Slovensku (pozri napr. dokument Európskej komisie *Správa o Slovensku 2019*¹³⁹). Kvalitu verejnej správy a inštitúcií je náročné merať, uvádzame však niekoľko indikátorov, ktoré poskytujú istý obraz o postavení Slovenska v medzinárodnom kontexte.

¹³⁹ Európska komisia (2019): *Správa o Slovensku 2019*. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019

Užitočným a i v národných strategických dokumentoch citovaným zdrojom sú indikátory *Doing Business*¹⁴⁰. V tabuľke 42 uvádzame porovnanie transakčných nákladov firiem, ktoré vznikajú v typických „životných“ situáciách v podnikaní a sú determinované fungovaním verejnej správy a regulačnej funkcie vlády; náklady sú vyjadrené počtom procesov/úkonov, počtom dní/rokov alebo finančnými výdavkami (údaje sú za roku 2018). Na Slovensku z hľadiska podnikania pretrváva ako najväčšia regulačná bariéra dĺžka konkurzného konania (štyri roky). Táto doba, ktorá hovorí o tom, aký dlhý čas potrebujú veritelia aby získali svoj úver späť prostredníctvom súdov patrí medzi najdlhšie v rámci EÚ. V oblasti stavebného konania je stále slabým miestom na Slovensku dĺžka času potrebného na získanie stavebného povolenia (trvá až 300 dní). V porovnaní s priemerom vysokoprijmových krajín OECD je táto hodnota takmer dvojnásobne vyššia, a to aj v prípade, že je počet procedúr nižší. Dlhé stavebné konanie je faktorom, ktorý ovplyvňuje v sektore stavebníctva rýchlosť implementácie projektov EŠIF, ako aj priamych zahraničných investícií, ktoré sa týkajú budovania a modernizácie fyzickej infraštruktúry. Z hľadiska počtu procedúr a času je na Slovensku komplikované aj založenie podniku. Negatívom je i dĺžka doby vynútiteľnosti kontraktov. V prípade registrácie nehnuteľnosti, je stav dlhodobo nemenný od roku 2007, registrácia trvá 16,5 dňa. Podobná "stabilita" je i v prípade dĺžky konkurzného konania, ktorá sa od roku 2006 nezmenila a stále je na úrovni 4 rokov.

Veľkým problémom verejného sektora (vrátane implementácie EŠIF) boli zdĺhavé a komplexné procedúry verejného obstarávania. Aktivity podporené z OP EVS pomohli riešiť niektoré aspekty tohto problému (Box 12).

Box 12: Skvalitnenie verejného obstarávania

Úrad pre verejné obstarávanie bol prijímateľom projektu „Budovanie proklientsky orientovaného ÚVO“. Celková výška podpory bola 1,363 mil. EUR. Cieľom projektu bolo posilniť inštitucionálne kapacity a zvýšiť transparentnosť pravidiel VO a budovať procesy verejnej správy, ktoré umožňujú poskytovanie vysoko kvalitných služieb, sú dostupné a komfortné pre účastníka VO, sú schopné flexibilne reagovať na potreby účastníkov vo verejnom obstarávaní a zavádzať skúsenosti dobrej praxe rýchlo a úsporne. Pozitívnym efektom pre zamestnancov úradu je zvýšenie odbornej spôsobilosti, zvýšenie administratívno-odbornej istoty pri tvorbe rozhodnutí, zníženie rizika pri chybovosti, skrátenie času potrebného na posúdenie vecí a prijatie rozhodnutí alebo zvýšenie profesionálnej komunikácie s klientmi služieb VO. Klienti služieb môžu profitovať zo zvýšenia kvality a spoľahlivosti informácií k zadávaniu zákaziek alebo z lepšej orientácie v postupoch VO. Do projektu bolo zapojených 139 osôb, vzdelávacie aktivity úspešne absolvovalo 125 osôb a realizovalo sa 390 školení, kurzov, seminárov a iných vzdelávacích aktivít.

¹⁴⁰ World Bank (2019): [Doing Business 2019. Training for Reform](#). Washington DC: International Bank for Reconstruction and Development, 302 s.

Tabuľka 42 Vybrané indikátory „Doing Business“ 2019

Dimenzia	Indikátor	SK	CZ	PL	HU	OECD*	Úroveň SK/OECD (%)
Založenie podniku	Počet procedúr	8,0	8	5	6	4,9	163
	Čas (počet dní)	26,5	24,5	37	7	9,3	285
	Cena (% príjmu per capita)	1,0	1	11,8	4,9	3,1	32
Získanie stavebného povolenia	Počet procedúr	14	21	12	22	12,7	110
	Čas (počet dní)	300	246	153	192,5	153,1	196
	Cena (% ceny nehnuteľnosti)	0,2	0,2	0,3	0,8	1,5	13
Registrácia nehnuteľnosti	Počet procedúr	3,0	4	6	4	4,7	64
	Čas (počet dní)	16,5	27,5	33	17,5	20,1	82
	Cena (% hodnoty)	0,0	4	0,3	5	4,2	-
	Index kvality pozemkovej administratívy (0-30)	25,5	25	19	26,5	23,0	111
Vynútiteľnosť kontraktov	Čas (počet dní)	775	678	685	605	582,4	133
	Cena (% pohľadávky)	20,5	33,8	19,4	15	21,2	97
	Index kvality súdnych procesov (0-18)	13,5	9,5	11,0	12,5	11,5	117
Konkurzné konanie	Miera náhrady (centov na 1 dolár)	48,8	67,4	60,8	44,2	70,5	69
	Čas (počet rokov)	4,0	1,7	3,0	2,0	1,7	235
Platenie daní	Počet platieb za rok	8,0	8	7,0	11,0	11,2	71
	Počet hodín za rok	192	230	334	277	159,4	120
	Celková úroveň dane (% zo zisku)	49,7	46,1	40,7	40,3	39,8	125
	Postfiling index**	87,17	90,75	77,6	63,94	84,41	103

Zdroj: World Bank (2019)

Poznámka: * – priemer vysokopriemových krajín OECD; V3 – Poľsko, Maďarsko, Česko; ** - post-filing index zahŕňa čas potrebný na uplatnenie vrátenia DPH ako aj čas potrebný na audit dane z príjmu právnických osôb.

Kvalitou verejnej správy a politik sa zaoberá aj dataset *World Governance Indicators*¹⁴¹ (hodnotí 6 dimenzií, každá dimenzia je syntézou viacerých, tematicky podobných indikátorov). V tabuľke 43 vidíme postavenie Slovenska (percentil; 0-100, čím vyššia hodnota, tým lepšie postavenie) v jednotlivých dimenziách. Relatívne najhoršie je hodnotená (v rámci krajín V4) oblasti korupcie, relatívne najlepšie sú dimenzie hlas a zodpovednosť (zachytáva vnímanie miery, do akej sú občania krajiny schopní zúčastňovať sa na výbere svojej vlády, ako aj slobody prejavu, slobody združovania a slobodných médií) a kvalita regulácie.

¹⁴¹ World Bank (2019): [The Worldwide Governance Indicators \(WGI\) project](#).

Tabuľka 43: Postavenie krajín V4 podľa World Governance Indicators

	Hlas a zodpovednosť*	Politická stabilita a absencia násillia	Efektívnosť vlády	Kvalita regulácií	Vláda zákona	Kontrola korupcie
Česko	76,8	84,3	81,3	86,1	83,7	70,7
Maďarsko	58,1	74,3	70,2	73,1	70,2	59,1
Poľsko	72,9	64,8	74,0	78,8	68,3	76,0
Slovensko	75,9	76,2	75,0	76,4	71,6	62,5

Zdroj: WGI (2019).

Poznámka: * - zachytáva vnímanie miery, do akej sú občania krajiny schopní zúčastňovať sa na výbere svojej vlády, ako aj slobody prejavu, slobody združovania a slobodných médií.

Na regionálnej úrovni (NUTS II) za rok 2017 zhodnotil verejnú správu v členských štátoch EÚ *Európsky index kvality verejnej správy*¹⁴². Index je vytvorený z troch pilierov: 1. kvalita, 2. neustrannosť, 3. korupcia. Podľa tohto hodnotenia nie je postavenie slovenských regiónov príliš lichotivé. Bratislavský kraj sa nachádza na 157. mieste, Západné Slovensko na 162. mieste, Stredné Slovensko na 145. mieste a Východné Slovensko na 151. mieste z 202 NUTS II hodnotených regiónov. Rovnako podľa hodnotenia Svetového ekonomického fóra a jeho *Správy o globálnej konkurencieschopnosti*¹⁴³ za rok 2018 slabými miestami sú na Slovensku účinnosť právneho rámca, výskyt korupcie, nezávislosť súdov, rozpočtová transparentnosť, regulácia konfliktu záujmov a bremeno vládnych regulácií.

Súdny systém

Časť prostriedkov OP EVS je v rámci PO2 – Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáhateľnosť práva je pre oblasť súdnictva alokovaných 33 mil. EUR. I keď celková alokácia do justičného systému nie je veľká, čerpané projekty zamerané na budovanie a posilňovanie analytických kapacít v rezorte spravodlivosti, kapacít v oblasti poskytovania právnej pomoci a prevencia eskalácie právnych problémov, vzdelávanie sudcov a zamestnancov alebo zavádzanie systému hodnotenia kvality môžu prispieť k rastu efektívnosti celého súdneho systému.

Obraz o postavení slovenského justičného systému v medzinárodnom kontexte nám poskytuje databáza indikátorov *CEPEJ*¹⁴⁴ za rok 2016 (najnovší údaj). Porovnanie slovenského súdneho systému z hľadiska vybavenia ľudským kapitálom (počet sudcov, prokurátorov, advokátov a ostatných pracovníkov) s ostatnými krajinami V4 a mediánom EÚ vidíme v Tabuľke 44. V porovnaní s mediánovými hodnotami EÚ je na tom Slovensko pomerne dobre (okrem mierneho zaostávania v počte advokátov). V porovnaní s krajinami

¹⁴² European Commission (2019): [European Quality of Government Index 2017](#).

¹⁴³ WEF (2019): [The Global Competitiveness Report 2018](#).

¹⁴⁴ European Commission (2019): [European Judicial System](#).

V4 vidíme isté zaostávanie vo väčšine indikátorov (okrem počtu prokurátorov a ostatných pracovníkov prokuratúry, 2. miesto v rámci V4)

Tabuľka 44: Ľudský kapitál v súdnom systéme (počet na 100 000 obyvateľov, 2016)

	SK	HU	CZ	PL	Medián EÚ	SK/EÚ (%)
Sudcovia	24,12	28,6	28,41	26	18	134
Prokurátori	17,3	19,21	11,75	15,2	10,9	159
Advokáti	113	114,22	106,91	125,7	120,2	94
Ostatní pracovníci súdov	82,46	81,68	91,82	112,3	59,3	139
Ostatní pracovníci prokuratúry	18,1	27,13	13,73	19,7	14,8	122

Zdroj: Council of Europe (2019): Dynamic database of European judicial systems (CEPEJ)

Z hľadiska kvalitatívnych ukazovateľov v občianskoprávných a obchodných konaniach je na tom slovenská justícia pomerne dobre a to či už v porovnaní s krajinami V4 resp. s mediánovou hodnotou EÚ. V dĺžke súdneho konania (dispozičný čas - počet dní, ktorý súd potrebuje na vyriešenie prebiehajúceho prípadu) ako aj v miere vyriešenia prípadov (tzv. *clearance rate* - pomer medzi počtom vyriešených prípadov a počtom prichádzajúcich prípadov, indikátor hovorí o schopnosti súdneho systému vyriešiť prípady postúpené na rozhodnutie v pomere k celkovému nápadu prípadov v danom časovom období) vidíme pomerne pozitívny stav. V tomto indikátore nastalo v porovnaní s minulým obdobím značné zlepšenie, v roku 2014 bol dispozičný čas v občianskoprávných a obchodných konaniach na úrovni 524 dní).

Tabuľka 45: Vybrané indikátory EU Justice Scoreboard v občianskoprávných a obchodných konaniach v 2016

	SK	HU	CZ	PL	EÚ28
Dispozičný čas (1. stupeň, počet dní)	130	159	153	225	196
Miera vyriešenia prípadov (clearance rate) (1. stupeň, v %)	132	98,4	110	98,8	99,6
Počet nových prípadov na 100 obyvateľov	3,7	1,89	3,14	3,11	2,48
Počet nevyriešených prípadov 100 obyvateľov	1,73	0,81	1,45	1,89	2,07
Počet vyriešených prípadov na 100 obyvateľov	4,89	1,86	3,46	3,08	2,48

Zdroj: Council of Europe (2019): Dynamic database of European judicial systems (CEPEJ)).

Poznámka: mediánová hodnota pre EÚ28.

Rámec pre riadenie a financovanie TC11

Riadenia, financovania ako aj realizovania TC11 sa dotýka viacerých strategických dokumentov alebo hospodárskopolitických opatrení. K samotnému zlepšovaniu tvorby politik a právnych predpisov sa vyjadruje strategický dokument *RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie*¹⁴⁵. Jej cieľom je „optimalizácia regulačného prostredia v SR prostredníctvom zvyšovania kvality ex ante posudzovania vybraných vplyvov navrhovaných regulácií a zavedenia systematického ex post hodnotenia účelnosti a efektívnosti už existujúcich regulácií“, dokument nadväzuje na zámery a ciele programu *ESO – Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa*, ako aj na OP EVS. V rámci OP EVS je stratégia *RIA 2020* zadefinovaná v prioritnej osi 1 Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna verejná správa, v rámci špecifického cieľa 1.3 Transparentné a efektívne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a dôsledné uplatňovanie princípov 3E a v rámci špecifického cieľa 1.2. Modernizované riadenie ľudských zdrojov a zvýšené kompetencie zamestnancov. Na stratégiu nadväzuje *Akčný plán implementácie RIA 2020 – Stratégie lepšej regulácie*.¹⁴⁶ Efektívneho fungovania verejnej správy sa v roku 2019 týkalo prijatie *Návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia III*¹⁴⁷; balíčka opatrení v oblasti zlepšovania kvality podnikania a znižovania byrokratickej záťaže podnikania. Jednotlivé plánované opatrenia sa týkajú okrem oblasti zamestnávania, podpory konkurencieschopnosti, daní (zjednodušenie výpočtu základu dane a otázka limitov na daňovú odpočítateľnosť straty pre malé a stredné podniky) a podpory podnikania (napr. nový zákon o investičnej pomoci) aj služieb verejnej správy (opatrenia zameraná na: elektronické ohlasovanie cudzincov, znižovanie administratívnej záťaže v stavebníctve a zefektívnenie procesu získavania stavebného povolenia, zjednodušenie vybavenia elektronických podaní na úseku evidovania vozidiel apod.). O prepojení a hľadaní synergických efektov OP EVS a OP II v oblasti informatizácie hovorí *Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky*¹⁴⁸. Dokument „predstavuje aj novú filozofiu pohľadu na informatizáciu s dôrazom na otvorenosť procesov, reálnu konkurenciu a zvýšenie hodnoty IT v kľúčových funkciách verejnej správy“. Dokument Európskej komisie *Správa o Slovensku 2019*¹⁴⁹ konštatuje, že verejná správa "napriek úsiliu, ktoré sa realizovalo v rámci stratégie lepšej regulácie (RIA 2020), nedosahuje primeranú účinnosť v dôsledku nedostatočnej spolupráce medzi administratívnymi úrovňami, ako aj v dôsledku častých legislatívnych, regulačných a daňových zmien." Problémom ostáva korupcia a hoci dochádza k zlepšovaniu celkovej účinnosti súdnictva, pretrvávajú obavy o jeho vnímanú nezávislosť. Pozitívnym

---

¹⁴⁵ Vláda SR (2018): [RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie](#), Uznesenie Vlády SR č. 32/2018 zo dňa 24.01.2018.

¹⁴⁶ MH SR (2018): [Akčný plán implementácie RIA 2020 – Stratégie lepšej regulácie](#).

¹⁴⁷ Vláda SR (2019): [Návrh opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia III](#), Uznesenie Vlády SR č. 51/2019 zo dňa 06.02.2019.

¹⁴⁸ Vláda SR (2016): [Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky. Bratislava](#), Uznesenie Vlády SR č. 437/2016 zo dňa 28.09.2016.

¹⁴⁹ Európska komisia (2019): *Správa o Slovensku 2019*. Pracovný dokument útvarov Komisie, s. 40. Európsky semester 2019: Hodnotenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní štrukturálnych reforiem, pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 {COM(2019) 150 final}. Brusel 27. 2. 2019.

Záverečná správa
Október 2019

rámcujúcim faktorom hľadania efektívnosti vo verejnej správe je i projekt *Hodnota za peniaze* a jeho aktuálne zapájanie do hodnotení a analýz v oblasti pôdohospodárstva, oblasti ohrozených skupín, investičných projektov ako aj zamestnanosti a miezd vo verejnej správe.

Príloha 2 Absorpčná kapacita programov a prioritných osí

Kvantifikácia disponibilných finančných prostriedkov z nepridelenej výkonnostnej rezervy

Základné východiská hodnotenia

Základné východiská hodnotenia určuje Metodický pokyn CKO č. 2 (verzia 4) k výkonnostnej rezerve a výkonnostnému rámcu. Zámerom výkonnostnej rezervy je reagovať na nedostatky v implementácii EŠIF a v prípade potreby realokovať finančné prostriedky z neefektívnych prioritných osí programov do perspektívnejších oblastí podpory iných prioritných osí programov. Výkonnostnú rezervu môže prioritná os využiť po dosiahnutí čiastkových cieľov. Dosiahnutie čiastkových cieľov k 31. 12. 2018 posúdi EK na základe výročnej správy o vykonávaní programu predloženej v roku 2019. Čiastkové ciele sa považujú za splnené, ak všetky ukazovatele vybrané pre výkonnostný rámec dosiahli aspoň 85 % hodnoty čiastkového cieľa v termíne do 31. 12. 2018. V prípade, že súčasťou výkonnostného rámca sú aspoň 3 ukazovatele, splnenie čiastkového cieľa a zámeru na úrovni 85 % sa viaže na všetky ukazovatele, okrem jedného. Ukazovateľ, ktorý nedosiahol 85 % hodnoty čiastkového cieľa alebo zámeru, musí dosiahnuť aspoň 75 % hodnoty čiastkového cieľa alebo zámeru.

Za závažné nedostatky v plnení výkonnostného rámca na úrovni prioritnej osi programu, pri ktorých zo strany EK hrozí pozastavenie platieb v prípade neplnenia čiastkových cieľov, sa považujú nasledovné situácie:

- a) v prípade prioritnej osi programu, ktorej výkonnostný rámec tvoria najviac dva ukazovatele, ak ktorýkoľvek ukazovateľ dosiahol menej ako 65 % hodnoty čiastkového cieľa v termíne do 31. 12. 2018;
- b) v prípade prioritnej osi programu, ktorej výkonnostný rámec tvoria viac ako dva ukazovatele, ak aspoň dva ukazovatele dosiahli menej ako 65 % hodnoty čiastkového cieľa v termíne do 31. 12. 2018.

Celkové plnenie výkonnostného rámca k 31.12.2018 podáva Tabuľka 46.

Tabuľka 46: Kvantifikácia disponibilných finančných prostriedkov z nepridelenej výkonnostnej rezervy k 31.12.2018

Program	Prioritná os/priorita únie/ opatrenie PRV	Zodpovedný subjekt	Kategória regiónu	Fond	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Výkonnostná rezerva - EU zdroj
					EÚ zdroj	EÚ zdroj
OP Val	PO1 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií	RO: MŠVVŠ SR SO: MH SR, VA	MRR	EFRR	1 590 971 633	102 587 866
	PO2 - Podpora výskum, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji	RO: MŠVVŠ SR SO: MH SR, VA	VRR	EFRR	142 040 738	8 864 392
	PO3 - Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP	SO: MH SR	MRR	EFRR	376 415 000	23 872 600
	PO4 - Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji	SO: MH SR	VRR	EFRR	24 632 009	1 513 197
	PO5 - Technická pomoc		spolu	EFRR	70 000 000	
	CELKOM OP Val		spolu		2 204 059 380	136 838 055
OP ĽZ	PO1 - Vzdelávanie	SO: MŠVVŠ SR	MRR	ESF	447 352 087	28 087 866
			VRR	ESF	11 394 422	717 639
	PO2 - Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	RO: MPSVR SR SO: IA MPSVR	MRR	ESF+IZM	206 715 082	
			PO3 - Zamestnanosť	RO: MPSVR SR SO: IA MPSVR SR	MRR	ESF
	VRR	ESF			16 500 000	1 039 197
	PO4 - Sociálne začlenenie	RO: MPSVR SR SO: IA MPSVR SR	MRR	ESF	268 025 163	16 828 478
			VRR	ESF	26 674 128	1 679 979
	PO5 - Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	SO: MV SR	MRR	ESF	139 000 000	8 727 384
	PO6 - Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	SO: MV SR	MRR	EFRR	243 662 462	14 954 885
	PO7 - Technická pomoc		spolu	ESF	78 600 000	
CELKOM OP ĽZ		spolu		2 217 348 081	120 973 118	

Program	Prioritná os/priorita únie	Zodpovedný subjekt	Kategória regiónu	Fond	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Výkonnostná rezerva - EU zdroj
					EÚ zdroj	EÚ zdroj
OP II	PO1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobil. prostriedkov	RO: MDV SR	N/A	KF	725 839 166	43 550 350
	PO2 - Cestná infraštruktúra (TEN-T CORE)	RO: MDV SR	N/A	KF	1 142 500 000	68 550 000
	PO3 - Verejná osobná doprava	RO: MDV SR	N/A	KF	322 350 000	19 341 000
	PO4 - Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)	RO: MDV SR	N/A	KF	116 450 000	6 987 000
	PO5 - Železničná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	RO: MDV SR	MRR	EFRR	282 232 227	18 280 478
	PO6 - Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	RO: MDV SR	MRR	EFRR	484 757 228	31 398 236
	PO7 - Informačná spoločnosť	SO: ÚPPVII	MRR	EFRR	788 081 942	51 141 640
	PO8 - Technická pomoc	RO: MDV SR SO: ÚPPVII	MRR	EFRR	87 000 000	
	CELKOM OP II		spolu		3 949 210 563	239 248 704
OP KŽP	PO1 - Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environment. infraštruktúry	SO: SAŽP	N/A	KF	1 441 766 000	88 551 104
	PO2 - Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	SO: SAŽP	N/A	KF	419 346 261	23 115 632
	PO3 - Podpora riadenia rizík, riadenia mimor. udalostí a odolnosti proti mimor. udalostiam ovplyvnených zmenou klímy	RO: MV SR, SO: SAŽP	MRR	EFRR	260 901 369	17 005 153
	PO4 - Energeticky efektívne nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	SO: SIEA	MRR	EFRR	937 558 268	61 113 667
			VRR	EFRR	1 328 212	92 975
	PO5 - Technická pomoc	SO: SAŽP, MV SR, SIEA RO: MŽP SR	MRR	EFRR	77 000 000	
	CELKOM OP KŽP		spolu		3 137 900 110	189 878 531

Program	Prioritná os/priorita únie	Zodpovedný subjekt	Kategória regiónu	Fond	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Výkonnostná rezerva - EU zdroj	
					EÚ zdroj	EÚ zdroj	
IROP	PO1 - Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	RO: MPRV SR; SO: samosprávne kraje (okrem BB)	MRR	EFRR	395 829 257	25 210 229	
			VRR	EFRR	21 000 000	1 304 078	
	PO2 - Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	RO: MPRV SR; SO: samosprávne kraje (okrem BB), MZ SR	MRR	EFRR	715 804 240	45 589 326	
			VRR	EFRR	32 566 725	2 022 358	
	PO3 - Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	SO: MK SR	MRR	EFRR	193 870 472	12 347 544	
			VRR	EFRR	20 000 000	1 241 979	
	PO4 - Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP	RO: MPRV SR; SO: samosprávne kraje (okrem BB)	MRR	EFRR	188 833 903	12 026 766	
			VRR	EFRR	9 961 782	618 616	
	PO5 - Miestny rozvoj vedený komunitou	RO: MPRV SR	MRR	EFRR	97 967 741	6 239 532	
			VRR	EFRR	1 000 000	62 098	
	PO6 - Technická pomoc	RO: MPRV SR	MRR	EFRR	62 000 000		
	CELKOM IROP:		spolu		1 738 834 120	106 662 526	
	OP EVS	PO1 - Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS	RO: MV SR	MRR	ESF	226 149 508	13 733 011
				VRR	ESF	7 951 417	483 167
PO2 - Zefektívnený súdny systém a zvýšená vymáhateľnosť práva		RO: MV SR	MRR	ESF	32 082 372	2 406 125	
			VRR	ESF	1 128 016	84 655	
PO3 - Technická pomoc		RO: MV SR	MRR	ESF	10 753 711		
			VRR	ESF	384 260		
CELKOM OP EVS:			spolu		278 449 284	16 706 958	

Program	Prioritná os/priorita únie	Zodpovedný subjekt	Kategória regiónu	Fond	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Výkonnostná rezerva - EU zdroj
					EÚ zdroj	EÚ zdroj
OP TP	PO1 - Riadenie, kontrola a audit EŠIF	RO: ÚV SR	MRR	EFRR	114 387 650	
	PO2 - Systémová a technická podpora	RO: ÚV SR	MRR	EFRR	44 684 262	
	CELKOM OP TP:	RO: ÚV SR	spolu		159 071 912	0
OP RH	PÚ2 - Podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach	SO: PPA, RO: MPRV SR	N/A	ENFR	9 406 530	607 218
	PÚ3 - Podpora vykonávania SRP	SO: PPA, RO: MPRV SR	N/A	ENFR	1 400 000	98 000
	PÚ5 - Podpora marketingu a spracovania	SO: PPA, RO: MPRV SR	N/A	ENFR	4 041 370	241 882
	PÚ7 - Technická pomoc	RO: MPRV SR	N/A	ENFR	937 100	
	CELKOM OP RH:	RO: MPRV SR	spolu		15 785 000	947 100
PRV	P2: Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov	SO: PPA, RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	278 195 595	15 915 949
	P3: Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov	SO: PPA, RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	296 582 432	15 558 393
	P4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov	SO: PPA, RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	666 826 668	48 523 971
	P5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízko uhlíkové	SO: PPA, RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	14 251 638	752 713
	P6: Podpora sociálneho začleňovania, zmierňovania chudoby a hospodárskeho rozvoja	SO: PPA, RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	244 543 721	11 965 344
	Technická pomoc	RO: MPRV SR	celkom	EPFRV	59 291 790	

CELKOM PRV:		spolu		1 559 691 844	92 716 370
--------------------	--	--------------	--	----------------------	-------------------

Program	Prioritná os/priorita únie	Zodpovedný subjekt	Kategória regiónu	Fond	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Výkonnostná rezerva - EU zdroj
					EÚ zdroj	EÚ zdroj
Interreg V-A SK-CZ	1. Využívanie inovačného potenciálu	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	14 422 314	
	2. Kvalitné životné prostredie	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	60 393 440	
	3. Rozvoj miestnych iniciatív	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	9 915 342	
	4. Technická pomoc	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	5 408 367	
	CELKOM Interreg V-A SK-CZ:	RO: MPRV SR	N/A		90 139 463	0
Interreg V-A SK-AT	1. Prispievanie k inteligentnému cezhraničnému regiónu	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	19 683 142	
	2. Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	27 820 000	
	3. Podpora udržateľných dopravných riešení	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	9 655 000	
	4. Posilnenie cezhraničnej správy a inštitucionálnej spolupráce	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	14 180 979	
	5. Technická pomoc	RO: MPRV SR	N/A	EFRR	4 553 560	
	CELKOM Interreg V-A SK-AT:	RO: MPRV SR	spolu	EFRR	75 892 681	0
INTERACT III	PO1 - Rozvoj a poskytnutie služieb	RO: BSK	N/A	EFRR	36 635 113	
	PO2 Technická pomoc	RO: BSK	N/A	EFRR	2 757 481	
	CELKOM PS Interact III:	RO: BSK	spolu		39 392 594	0
Spolu EŠIF					15 465 775 032	903 971 362

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámka: na základe nariadenia EK 1304/2013 je alokácia v OP LZ PO2/IZM vylúčená pri stanovovaní výkonnostnej rezervy

Operačný program Výskum a inovácie

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Výskum a inovácie je zložený zo štyroch prioritných osí, ktorých stanovené ukazovatele a kľúčové vykonávacie kroky boli plnené ku koncu roka 2018 v rôznej výške.

V rámci PO1 dosiahla celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom úroveň 29,57%. Plnenie kľúčového vykonávacieho kroku Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií bolo na úrovni 5,83%. Naplnený bol len ukazovateľ Počet podporených výskumných inštitúcií. Po preskúmaní výkonnosti zo strany EK hrozí nepridelenie výkonnostnej rezervy vo výške 102,5 mil. EUR.

V rámci PO2 je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 17,44%. KVK Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií bol na úrovni 25%. Po preskúmaní výkonnosti je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 8,8 mil. EUR.

V rámci PO3 je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 73,11 %. Nedošlo k dosiahnutiu čiastkových cieľov troch KVK. KVK Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP dosiahol plnenie na 54,11% a KVK Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu len 0,91%. Tretí KVK dosiahol úroveň 7,24%. Po preskúmaní výkonnosti môže byť ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 23,8 mil. EUR.

V rámci PO4 je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 69,48%. Kľúčový vykonávací krok počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP dosiahol 28,50%. Po preskúmaní výkonnosti môže byť ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 1,50 mil. EUR.

Absorpčný potenciál

V rámci PO1 bolo vyhlásených 29 výziev v ktorých bolo alokovaných 70,26% zdrojov (Tabuľka 47). V prípade PO2 bolo vyhlásených 8 výziev do ktorých bolo alokovaných až 95,78% zdrojov. Vysoká miera alokovania zdrojov do vyhlásených výziev v rámci PO1 a PO2 ukazuje na budúci perspektívny potenciál čerpania a to aj napriek nižšej zazmluvnenia a plneniu výkonnostného rámca, ktorý je potrebné podporiť vytvorením vhodných podmienok a prijatím opatrení na zefektívnenie čerpania.

Je vhodné zvážiť možnosti ďalšieho využitia zdrojov v PO1 a PO2, pričom je potrebné vziať do úvahy aktivitu RO/SO. Kým MH SR po počiatočnom váhaní vyhlásilo množstvo výziev v rámci PO1, aktivita MŠVVaŠ SR bola limitovaná. Odhadovaný ďalší potenciál čerpania zdrojov v gescii MH SR sa ukazuje ako dostatočný. Dve zásadné výzvy (DSV, PVVC) v gescii RO boli zrušené, čo spôsobilo značné meškanie z hľadiska čerpania zdrojov a plnenia výkonnostného rámca. Čerpanie PO1 v gescii RO tak nie je ovplyvnené

nezájmom cieľových skupín (najmä verejné VaV organizácie), ale najmä rôznymi pretrvávajúcimi implementačnými problémami.

V prípade PO3 taktiež neboli dosiahnuté čiastkové hodnoty niektorých merateľných ukazovateľov výkonnostného rámca, no vykázané čerpanie je v porovnaní s PO1a PO2 výrazne vyššie a dosiahlo až 73,11 %, pričom PO3 dosahuje vyššie plnenie KVK. Napr. Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP bol naplnený až na 54,11%. V rámci PO3 bolo v 12 vyhlásených výzvach alokovaných až 101,73 % zdrojov prioritnej osi. Dosiahnutá zazmluvnenosť bola až na úrovni 88,48%. PO3 vykazuje vysoký absorpčný potenciál. V rámci PO3 je však nevyhnutné zvážiť efektívnosť využitia alokovaných zdrojov v oblastiach s výrazne nízkou vykazovanou absorpčnou kapacitou, ako sú opatrenia/projekty pokrývajúce KVK Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu, kde sa dosiahlo ku koncu roka 2018 len kriticky nízke čerpanie na úrovni 0,91%. Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom PO4 bolo na úrovni 69,48 % a napĺňanie KVK Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP dosiahlo len 28,50 % pravdepodobne kvôli neskoršiemu spusteniu príslušných národných projektov. Aj v prípade PO4 bola dosiahnutá vysoká miera alokácie zdrojov do výziev a to až 102,11 %, pričom bolo vyhlásených 6 výziev a zazmluvnenosť až 94,55 %. PO3 a PO4 sa tak ukazujú ako najefektívnejšie z hľadiska dosahovania stanovených cieľov OP Val a plnenia ukazovateľov výkonnostného rámca OP Val.

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Tabuľka 47: Výkonnostný rámec pre OP Val k 31.12.2018

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória a región	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnosť rezerva za prioritnú os	%alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky	EUR	MRR	691 586 749	213 495 139,21	30,87%	102 587 866	70,26/29
	Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií	počet	MRR	120	7,00	5,83%		
	Počet podporených výskumných inštitúcií	počet	MRR	0	6,00	100%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR	VRR	80 906 674	14 126 628,42	17,46%	8 864 392	95,78/8
	Počet zazmluvnených výskumných inštitúcií	počet	VRR	20	5,00	25,00%		
	Počet podporených výskumných inštitúcií	počet	VRR	0	5,00	100%		
PO3	Počet podnikov, ktoré dostávajú granty	podniky	MRR	80	90,00	112,50%	23 872 600	101,73/12
	Certifikované výdavky	EUR	MRR	97 657 333	78 244 584,62	80,12%		
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	počet	MRR	900	1 236,00	137,33%		
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci podpory poskytovania informačných, poradenských a mentorských služieb pre rozvoj MSP	podniky	MRR	290	638,00	220%		

	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu	podniky	MRR	330	284,00	86,06%		
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	podniky	MRR	0	0,00	100%		
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci podpory poskytovania informačných, poradenských a mentorských služieb pre rozvoj MSP	podniky	MRR	0	0,00	100%		
	Počet podnikov, ktoré dostávajú nefinančnú podporu v rámci tvorby nových obchodných modelov kreatívneho priemyslu	podniky	MRR	0	0,00	100%		
PO4	Certifikované výdavky	EUR	VRR	9 826 155	7 606 762,34	77,44%	1 513 197	102,11/6
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	počet	VRR	800	749,00	93,63%		
	Počet podporených podnikov prostredníctvom poradenských centier pre MSP	podniky	VRR	0	0,00	100%		

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Operačný program Ľudské zdroje

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Ľudské zdroje je zložený zo šiestich prioritných osí, pričom len v niektorých neboli naplnené ukazovatele a kľúčové vykonávacie kroky v dostatočnej miere (Tabuľka 48).

V rámci PO1 pre MRR je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom vo výške 52,4 %, pričom však plnenie štyroch výstupových ukazovateľov dosiahlo viac ako 100 % (v jednom prípade až 475,50 %). Len jeden ukazovateľ bol naplnený na 94,26 %. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 28 mil. EUR. PO1 pre VRR dosiahla celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii CO len 29,87 %. Dva merateľné ukazovatele sú naplňané vo výške 16,88 % a 123 %. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 718 tis. EUR.

V rámci PO2 bez nastavenia výkonnostnej rezervy je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 71,85 %, avšak ukazovateľ Osoby vo veku do 29 rokov bol naplnený na 168,88 %.

V rámci PO3 je pre MRR celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 215,88 %. Merateľný ukazovateľ Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných je naplňaný vo výške 242,82 %. Výkonnostná rezerva vo výške 49 mil. EUR nie je ohrozená. Suma oprávnených výdavkov PO3 pre VRR dosiahla 117,19% a príslušný merateľný ukazovateľ bol naplnený na 219,46 %. Výkonnostná rezerva vo výške 1 mil. EUR nie je ohrozená.

V rámci PO4 pre MRR je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 167,05 %. Ukazovateľ počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni bol naplnený na 178,33 %. Výkonnostná rezerva vo výške skoro 17 mil. EUR nie je ohrozená. PO4 pre VRR dosiahla celkovú sumu oprávnených výdavkov po ich certifikácii CO 67,68%. Merateľný ukazovateľ Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni bol naplnený až na 173,33 %. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 1,7 mil. EUR.

V rámci PO5, určená pre MRR, je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom na úrovni 102,85%. Ostatné merateľné ukazovatele sú plnené dostatočne a dosahujú hodnotu 734,64% a 720,59%. Ciele na pridelenie výkonnostnej rezervy vo výške 8,7 mi. EUR sú dosiahnuté.

V rámci PO6 určenej pre MRR je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii CO a predložení žiadostí o platbu Európskej komisii na úrovni 49,73%. Plnenie ostatných merateľných ukazovateľov je viac ako 100%. Po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva.

Absorpčný potenciál

Celkové čerpanie a plnenie výkonnostného rámca OP LZ je v rámci jednotlivých prioritných osí disproporčné (Tabuľka 48). Niektoré vykazujú nízku mieru čerpania pri súčasnom dosahovaní iných nefinančných výstupových merateľných ukazovateľov. V prípade PO1 bolo vyhlásených celkovo 10 výziev, na ktoré je naviazaných 45,90 % celkovej alokácie. Zazmluvnenosť je taktiež nízka a to 29,43 %. Plnenie finančných ukazovateľov PO1 je kriticky nízke a pre VRR zlyhalo. Je potrebné zintenzívniť realizáciu plánovaných aktivít v tejto oblasti.

V prípade PO2 bolo vyhlásených 11 výziev, na ktoré bolo naviazaných až 156,52 % dostupných zdrojov prioritnej osi. Zazmluvnenosť dosiahla 110,27 %. To poukazuje na vysoký absorpčný potenciál PO2.

V rámci PO3 bolo k 31.12.2018 vyhlásených až 30 výziev, v ktorých bolo vyčlenených 98,68 % celkovej alokácie prioritnej osi pričom zazmluvnenosť je 86,13 %. V prípade PO4 bolo vyhlásených 24 výziev, v ktorých bolo alokovaných 109,09% dostupných zdrojov.

Čerpanie PO3, resp. PO4 pre VRR bolo vo výške 33,33 % resp. 50,82 %, pričom výstupové ukazovatele výkonnostného rámca sú napĺňané dostatočne a je možné, na základe trendov, predpokladať podobnú dynamiku vývoja aj v ďalšom období. Perspektívnu absorpčnú kapacitu PO3 a PO4 možno považovať za dostatočnú.

Trend vysokého plnenia merateľných ukazovateľov pre MRR pri súčasnom nižšom čerpaní zdrojov bol zaznamenaný pre PO5 a PO6. Zazmluvnenosť zdrojov PO6 je 63%, avšak v celkovo 9 vyhlásených výzvach bolo alokovaných 92,33 % zdrojov. Podobne aj v prípade PO6 bolo vyhlásených 9 výziev, ktoré sú kryté 80,65 % celkovej alokácie prioritnej osi. Absorpčná kapacita PO 5 a PO6 sa ukazuje ako dostatočná.

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Tabuľka 48: Výkonnostný rámec pre OP LZ k 31.12.2018

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória a regiónov	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnosť a rezerva za prioritnú os	%alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky	EUR	MRR	74 459 593	39 016 439	52,4%	28 087 866	45,90/10
	Počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	počet	MRR	5 992	28 459	475,0%		
	Počet škôl zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania	počet	MRR	200	614	307%		
	Počet žiakov so ŠVVP v podporených školách zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania	počet	MRR	19 000	25 656	135,03%		
	Počet pedagogických a odborných zamestnancov zapojených do aktivít na zvýšenie profesijných kompetencií	počet	MRR	3 606	3 399	94,26%		
	Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV	počet	MRR	2 426	2 879	118,7%		
PO1	Certifikované výdavky	EUR	VRR	3 862 572	1 153 849	29,87%	717 639	
	Počet účastníkov zapojených do aktivít zameraných na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	počet	VRR	253	311	123%		

Záverečná správa
Október 2019

	Počet pedagogických a odborných zamestnancov zapojených do aktivít na zvýšenie profesijných kompetencií	počet	VRR	77	13	16,88%		
PO2	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii CO a predložení žiadostí o platbu Európskej komisii	EUR	N/A	144 350 518	103 715 169	71,85%	0	156,52/11
	Osoby vo veku do 29 rokov	počet	N/A	52 014	87 842	168,88%		
PO3	Certifikované výdavky	EUR	MRR	229 242 570	494 898 343	215,88%	48 937 690	98,68/30
	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných	počet	MRR	61 587	149 548	242,82%		
PO3	Certifikované výdavky	EUR	VRR	8 250 000	9 667 998	117,19%	1 039 197	
	Rodič starajúci sa o dieťa/deti do 3 rokov	počet	VRR	1 732	3 801	219,46%		
PO4	Certifikované výdavky	EUR	MRR	63 064 744	105 402 221	167,05%	16 828 478	109,09/24
	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	počet	MRR	60	107	178,33%		
PO4	Certifikované výdavky	EUR	VRR	10 669 651	7 220 935	67,68%	1 679 979	
	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	počet	VRR	15	26	173,33%		
PO5	Certifikované výdavky	EUR	MRR	20 232 147	20 808 560	102,85%	8 727 384	92,33/9

	Počet zamestnancov vo výchovno-vzdelávacom procese a v oblasti poskytovania sociálnych služieb	počet	MRR	179	1 315	734,64%		
	Počet zamestnancov v oblasti poskytovania zdravotno – výchovnej osvetly, prevencie a poradenstva	počet	MRR	34	245,00	720,59%		
PO6	Certifikované výdavky	EUR	MRR	40 548 800	20 164 856	49,73%	14 954 885	93,78/9
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou vody	osoby	MRR	4 017	5 784	143,99%		
	Počet osôb z MRK využívajúcich zlepšené formy bývania	počet	MRR	8 226	18 500	224,9%		

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Integrovaná infraštruktúra je zložený zo siedmych prioritných osí, ktorých naplnenie ukazovateľov a kľúčových vykonávacích krokov je ku koncu roka 2018 rôzne v závislosti od zamerania jednotlivých prioritných osí (Tabuľka 49).

V rámci PO1 je suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom až 130,25 %. V rámci PO1 je ukazovateľ Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí v sieti TEN-T naplnený na 173,75 %. Po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške viac ako 43,5 mil. EUR.

Podobne je tomu aj v prípade PO2, kde suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom dosiahla 153,79 %. Vykazovaná veľkosť dĺžky novovybudovaných ciest v sieti TEN-T je 99,59 %. Preto výkonnostná rezerva vo výške 68,5 mil. EUR nie je ohrozená.

Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK v rámci PO3 dosiahla až 125,98 %. Výstupový ukazovateľ Celková dĺžka nových alebo zmodernizovaných tratí pre električky alebo metro bol naplnený na 99,75 %. Preto výkonnostná rezerva vo výške 19,3 mil. EUR nie je ohrozená.

V rámci PO4 dosiahla Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom len 0,22 %. Ukazovateľ Počet vyhlásených VO na projekty verejného prístavu Bratislava v súlade s vypracovanou štúdiou realizovateľnosti bol naplnený na 0 %, avšak ukazovateľ Počet zmodernizovaných verejných prístavov na sieti TEN-T CORE dosiahol 100 %, pričom čiastkový cieľ pre rok 2018 bol počet VO nula. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 7 mil. EUR.

V rámci PO5 je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK len 1,08 %. Dosahovanie merateľných ukazovateľov Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí a Počet lokalít s odstránením environmentálnej záťaže spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy je v oboch prípadoch 0%. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 18,3 mil. EUR.

V rámci PO6 dosiahla suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom až 95,81 %. Výstupový merateľný ukazovateľ Celková dĺžka novovybudovaných ciest/Celková dĺžka novo postavených ciest/Celková dĺžka nových ciest bol naplnený ku koncu roka 2018 na 61,07 %. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 31,4 mil. EUR.

V rámci PO7 je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK na úrovni 62,55 %. Merateľné ukazovatele Počet dodatočných centrálne využitých podporných systémov vnútornej správy v rámci ISVS (ako služieb v cloude SaaS) a Dodatočný pomer inštitúcií štátnej správy zapojených do eGovernment cloudu boli naplnené na 0 %. Po aplikácii výberových kritérií je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške viac ako 51 mil. EUR.

Absorpčný potenciál

OP II vykazuje celkovo vysokú mieru absorpčnej schopnosti v rámci jednotlivých prioritných osí (Tabuľka 49). V rámci PO1 a PO2, ktoré dosiahli úroveň čerpania z hľadiska výkonnostného rámca viac ako 100% bolo vyhlásených 5, resp. 4 výzvy. V prípade PO1 boli výzvy pokryté 142,84 % alokácie, pričom zazmluvnenosť dosiahla 77,31 %. Podobne je tomu aj v prípade PO2, kde bola zazmluvnenosť až 115,10 %, pričom alokácia na výzvy dosiahla 154,39 % zdrojov prioritnej osi. Obe prioritné osi vykazujú vysokú absorpčnú schopnosť.

V rámci PO3 bolo vyhlásených celkovo 9 výziev, v ktorých bolo alokovaných 119,66 % zdrojov. Zazmluvnenosť v rámci PO3 dosiahla 48,62 %. Absorpčnú schopnosť PO3 možno považovať za dostatočnú. Celkové plnenie výkonnostného rámca OP II je problematické najmä v PO4 a PO5, kde bola suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK na úrovni 0,22 % a 1,08 %. V rámci týchto prioritných osí nedošlo k dosahovaniu aj iných merateľných ukazovateľov. PO4 a PO5 majú kriticky nízku zazmluvnenosť a to 0,22 % a 0,58 %. V rámci PO4 bolo vyhlásených 9 výziev, v ktorých bolo 36,83% alokácie, pričom do konca roka 2018 bolo vyčerpaných menej ako 30 tis. EUR. To poukazuje na nedostatočný absorpčný potenciál PO4. V prípade PO5 bolo vyhlásených 5 výziev, ktoré pokryli 91,78 % zdrojov osi (332 mil. EUR) a čerpanie bolo len 1 mil. EUR. Umiestnenie značného množstva alokácie PO5 do vyhlásených výziev môže indikovať rast absorpcie v ďalšom

období. V rámci PO6 bolo vyhlásených 5 výziev, ktorých alokácia bola 174,92% zdrojov osí. Čerpanie výkonnostného rámca bolo taktiež dostatočné, pričom však jeden výstupový ukazovateľ bol naplnený na 61,07 %. Absorpčná schopnosť PO6 je tak dostatočná. V prípade PO7 s alokáciou 927 mil. EUR bolo čerpanie do konca roka 2018 cca. 82 mil. EUR. V prípade PO7 bolo vyhlásených 36 výziev, ktoré viazali 55,14 % zdrojov prioritnej osí. Vývoj niektorých merateľných ukazovateľov poukazuje na potrebu realizácie stimulačných opatrení. Napríklad ukazovateľ Dodatočný pomer inštitúcií štátnej správy zapojených do eGovernment cloudu dosiahnuť hodnotu 100, avšak ku koncu roka 2018 bolo dosiahnuté plnenie 0 %. Vzhľadom na významnosť aktivity je potrebné stimulovať cieľové skupiny, pričom absorpciu možno považovať za vysokú.

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Tabuľka 49: Výkonnostný rámec pre OP II k 31.12.2018

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória regiónov	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnostná rezerva za prioritnú os	% alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR		166 516 044	216 887 864,86	130,25%	43 550 350	142,84/5
	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí v sieti TEN-T	km		8,8	15,29	173,75%		
PO2	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR		470 441 177	723 473 525,18	153,79%	68 550 000	154,39/4
	Celková dĺžka novovybudovaných ciest v sieti TEN-T	km		16,6	16,53	99,59%		
PO3	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR		113 770 589	143 330 299,56	125,98%	19 341 000	119,66/9
	Celková dĺžka nových alebo zmodernizovaných tratí pre električky alebo metro	km		7,9	7,88	99,75%		
PO4	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR		13 700 000	29 647,78	0,22%	6 987 000	36,83/9
	Počet vyhlásených VO na projekty verejného prístavu Bratislava v súlade s vypracovanou štúdiou realizovateľnosti	počet		2	0,00	0,00%		
	Počet zmodernizovaných verejných prístavov na sieti TEN-T CORE	počet		0	0,00	100%		
PO5	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR	MRR	99 611 375	1 079 950,05	1,08%	18 280 478	91,78/5
	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných železničných tratí	km	MRR	54,5	0,00	0,00%		
	Počet lokalít s odstránením environmentálnej záťaže spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy	počet	MRR	3	0,00	0,00%		
PO6	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR	MRR	142 575 656	136 605 180,05	95,81%	31 398 236	174,92/5
	Celková dĺžka novovybudovaných ciest / Celková dĺžka novopostavených ciest / Celková dĺžka nových ciest	km	MRR	10,25	6,26	61,07%		
PO7	Certifikované výdavky po predložení žiadosti o platby EK	EUR	MRR	132 097 309	82 621 610,42	62,55%	51 141 640	55,14/36

Počet dodatočných centrálne využitých podporných systémov vnútornej správy v rámci ISVS (ako služieb v cloude SaaS)	počet	MRR	2	0,00	0,00%
Dodatočný pomer inštitúcií štátnej správy zapojených do eGovernment cloudu	%	MRR	30	0,00	0,00%

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Operačný program Kvalita životného prostredia

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Kvalita životného prostredia je zložený zo štyroch prioritných osí, ktorých stanovené ukazovatele a kľúčové vykonávacie kroky boli dosahované v rôznej výške (Tabuľka 50).

V rámci PO1 sa bola suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii na úrovni 103,97 %. Všetky výstupové ukazovatele a KVK boli napĺňané na viac ako 100 %. KVK Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd podľa plánovaného stavu projektov s ukončenou realizáciou aktivít bol naplnený až na 707,32 %. Výkonnostná rezerva vo výške 88,5 mil. EUR nie je ohrozená po aplikácii výberových pravidiel.

V rámci PO2 dosiahla suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii len 3,43 %. Výstupový ukazovateľ Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany bol naplnený na 100 %. KVK Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené na 69,89 %. Po aplikácii výberových kritérií môže byť ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 23 mil. EUR.

V rámci PO3 je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii 11,19 %. Dva ukazovatele boli naplnené na 100 %, ukazovateľ Celková plocha rekultivovanej pôdy /Celkový povrch rekultivovanej pôdy nebol naplnený (0 %). Po aplikácii výberových pravidiel je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 17 mil. EUR.

V rámci PO4 pre MRR je celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom 59,73 %. Všetky merateľné ukazovatele boli naplnené, pričom ukazovateľ Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov dosiahol plnenie na úrovni 87,41 %. Po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške skoro 61 mil. EUR. PO4 pre VRR má naplnené všetky merateľné ukazovatele a Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii dosiahla 290 %. Výkonnostná rezerva vo výške skoro 93 tis. EUR nie je ohrozená.

Absorpčný potenciál

Najvyššiu absorpčnú kapacitu mala do konca roka 2018 PO1 s plnením finančného ukazovateľa na úrovni 103,97 % a PO4 pre VRR na úrovni 290,32% (Tabuľka 50). V prípade PO4 pre MRR je nižšie dosahovanie finančných ukazovateľov výkonnostného rámca v porovnaní s plánovanými hodnotami (59,73 %). PO4 dosiahla nižšiu zazmluvnenosť 49,06 % v porovnaní s PO1 (viac ako 50 %). V rámci PO1 bolo vyhlásených 32 výziev s alokáciou vo výške 100,54 % zdrojov. V prípade PO4 bolo vyhlásených 17 výziev, ktoré boli pokryté 88,92 % zdrojov prioritnej osi. Vysoké čerpanie a dosahovanie nastavených cieľov v rámci PO4 bolo vďaka aktivitám zameraným na zvýšenie kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov a realizácii aktivít zameraných na zvýšenie podlahovej plochy budov obnovených nad rámec minimálnych požiadaviek. PO1 a PO4 tak vykazujú vysokú absorpčnú schopnosť. Vysoké plnenie v rámci PO1 bolo zaznamenané v ukazovateľoch spojených s budovaním obehovej ekonomiky, ako sú Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov (357,37 %) a Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov (195,01 %).

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Závěrečná správa

Október 2019

Tabuľka 50: Výkonnostný rámec pre OP KŽP k 31.12.2018

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória regiónov	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnostná rezerva za prioritnú os	%alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky	EUR		376 078 000	391 024 249,28	103,97%	88 551 104	100,54/32
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	EO		0	9 844,00	100%		
	Celková plocha rekultivovanej pôdy / Celkový povrch rekultivovanej pôdy	ha		0	0,00	100%		
	Celkový povrch rekultivovanej pôdy podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené	ha		80	82,26	102,83%		
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd podľa plánovaného stavu projektov s ukončenou realizáciou aktivít	EO		20 505	145 035,00	707,32%		
	Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov	t/rok		8 632	30 848,13	357,37%		
	Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov	t/rok		34 579	67 431,00	195,01%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR		108 000 000	3 707 343,62	3,43%	23 115 632	93,90/7
	Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany	osoby		0	344,00	100%		
	Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany podľa plánovaného stavu zazmluvnených projektov, ktorých verejné obstarávanie bolo overené	osoby		5 735	4 008,00	69,89%		
PO3	Certifikované výdavky po predložení žiadostí o platby Európskej komisii	EUR	MRR	47 000 000	5 257 970,72	11,19%	17 005 153	99,47/6
	Celková plocha rekultivovanej pôdy / Celkový povrch rekultivovanej pôdy	ha	MRR	77	0,00	0,00%		
	Počet systémov včasného varovania	počet	MRR	1	1,00	100,00%		

	Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov	počet	MRR	1	1,00	100,00%		
PO4	Certifikované výdavky	EUR	MRR	285 242 931	170 365 937,48	59,73%	61 113 667	88,92/17
	Podlahová plocha budov obnovených nad rámec minimálnych požiadaviek	m2	MRR	187 200	271 890,96	145,24%		
	Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov	MW	MRR	160	139,86	87,41%		
	Certifikované výdavky	EUR	VRR	823 491	2 390 749,08	290,32%	92 975	
	Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov	MW	VRR	1	5,31	530,72%		

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Integrovaný regionálny operačný program

Plnenie výkonnostného rámca

Integrovaný regionálny operačný program je zložený z piatich prioritných osí, ktorých napĺňanie stanovených merateľných ukazovateľov a KVK je rôzne (Tabuľka 51).

V rámci PO1 pre MRR je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK 39,82 %. PO1 pre VRR je celková suma oprávnených a certifikovaných výdavkov 145,23 %. Ostatné ukazovatele pre MRR a VRR sú plnené na 100 %. Po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva pre MRR vo výške skoro 25 mil. EUR. Výkonnostná rezerva vo výške 1,3 mil. EUR pre VRR taktiež nie je ohrozená.

V rámci PO2 pre MRR je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK 36,51% a pre VRR 13,45%. Stanovené ciele pre určené merateľné ukazovatele nie sú dosahované, okrem ukazovateľa Kapacita podporených MŠ, ktorý je dosahovaný v požadovanej miere. Pre MRR dosiahol hodnotu plnenia 251,02 % a pre VRR 220,97 %. Všetky merateľné ukazovatele sú kriticky nízko resp. nie sú napĺňané. V rámci PO2 je ohrozená výkonnostná rezerva pre MRR vo výške 45,5 mil. EUR a pre VRR vo výške 2 mil. EUR.

V rámci PO3 pre MRR je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK pre MRR 29,96 %. V rámci PO3 pre VRR sa dosiahla úroveň oprávnených výdavkov po certifikácii na úrovni 19,53 %. V oboch prípadoch ukazovateľ Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP na kreatívne centrum je 0 %. Ukazovateľ Počet vybudovaných kreatívnych centier je evidovaný na úrovni 100 %, keďže plánovaná hodnota ku koncu roka 2018 bola 0. To poukazuje na skutočnosť, že aktivity budovania kreatívnych centier nie sú uskutočňované v dostatočnej miere. Výkonnostná rezerva pre MRR a VRR vo výške 12 mil. a 1,2 mil. EUR je ohrozená.

V rámci PO4 je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK 153,36 % a pre VRR 199,91 %. Všetky merateľné ukazovatele boli naplnené v požadovanej miere. Po aplikácii hodnotiacich kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva pre MRR vo výške 12 mil. a 620 tis. EUR pre VRR.

V rámci PO5 pre MRR je Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK vo výške 49,02 %, pričom plánované čerpanie bolo nastavené na úrovni 5 mil. EUR pre rok 2018 avšak celková alokácia do roku 2023 je viac ako 103 mil. EUR. Všetky merateľné ukazovatele boli naplnené na viac ako 100 %. Po aplikácii hodnotiacich kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva pre MRR vo výške viac ako 6 mil. EUR. Do roku 2023 je však potrebné prehodnotiť dynamiku realizácie aktivít vzhľadom na nepriaznivý pomer aktuálneho čerpania PO5 MRR a vysokej alokácie (103 mil. EUR).

V rámci PO5 pre VRR je situácia podobná, celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikovaní certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platby EK bola 0%, pričom však Počet schválených stratégií MAS bola 2 (plnenie 100 %). Realizované aktivity neumožnili dosiahnuť plánované čerpanie vo výške 50 000 EUR (plán ku koncu roka 2018). Celková alokácia na aktivitu je 1 666 667 EUR viac ako 33x viac do roku 2023. Výkonnostná rezerva vo výške 62 tis. EUR po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená, avšak budúce čerpanie môže byť problematické.

Absorpčný potenciál

Vysoké plnenie ukazovateľov výkonnostného rámca bolo dosiahnuté len v rámci PO4 a to pre obe kategórie MRR a VRR (Tabuľka 51). Okrem toho vysokú absorpciu z hľadiska finančných cieľov výkonnostného rámca preukázal PO1 pre VRR. Ostatné PO nedosahovali určené ciele v dostatočnej miere. Kriticky nízka absorpcia z hľadiska nastavenia výkonnostného rámca bola v PO2 VRR, PO3 VRR, ale najmä PO5 VRR a nižšia absorpcia bola v rámci PO1 MRR, PO2 MRR, PO3 MRR, PO5 MRR. Z hľadiska zazmluvnenia dosiahla najnižšiu úroveň PO5 (11,32 %) a PO3 (21,39 %). Najvyššia zazmluvnenosť poukazujúca na absorpčnú kapacitu bola dosiahnutá pri PO4 (118,55 %), PO2 (47,10 %) a PO6 (46,45 %). V rámci PO1 bolo vyhlásených 7 výziev s celkovou alokáciou vo výške 76,37 % zdrojov osi. V prípade PO2 bolo vyhlásených 12 výziev, ktoré bolo kryté 95,60 % zdrojmi prioritnej osi. V 3 vyhlásených výzvach PO3 bolo alokovaných len 53,12 % zdrojov osi. V rámci PO4 bolo vyhlásených 6 výziev s alokáciou až 142 % zdrojov prioritnej osi. V rámci PO5 boli vyhlásené 2 výzvy, ktoré alokovali až 91,60 % dostupných zdrojov tejto prioritnej osi. Najvyššiu absorpčnú schopnosť v rámci IROP preukázala PO4. Relatívne vyššia viazanosť zdrojov môže poukazovať na očakávané zvýšenie absorpcie zdrojov.

Tabuľka 51: Výkonnostný rámec pre IROP k 31.12.2018

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória regiónov	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnosť rezerva za prioritnú os	%alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky	EUR	MRR	70 000 000	27 873 813,96	39,82%	25 210 229	
	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest	km	MRR	0	14,50	100%		
	Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1	prijímateľ	MRR	6	6,00	100,00%		
PO1	Certifikované výdavky	EUR	VRR	7 440 000	10 804 848,66	145,23%	1 304 078	76,37/7
	Celková dĺžka novovybudovaných ciest / Celková dĺžka novo postavených ciest / Celková dĺžka nových ciest	km	VRR	0	0,00	100%		
	Počet podporených prijímateľov v rámci špecifického cieľa 1.1	prijímateľ	VRR	1	1,00	100,00%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR	MRR	100 000 000	36 506 714,41	36,51%	45 589 326	95,60/12
	Počet zmodernizovaných akútnych všeobecných nemocníc	počet	MRR	2	0,03	1,50%		
	Kapacita podporených MŠ	osoby	MRR	1 770	4 443,00	236,33%		
	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb	Miesto v sociálnych službách	MRR	500	0,00	0,00%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR	VRR	16 683 363	2 244 694,56	13,45%	2 022 358	
	Počet podporených učební	počet	VRR	35	0,00	0,00%		
	Kapacita podporených MŠ	osoby	VRR	248	548,00	220,97%		
	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb	Miesto v sociálnych službách	VRR	40	0,00	0,00%		
PO3	Certifikované výdavky	EUR	MRR	42 464 266	12 720 588,25	29,96%	12 347 544	53,12/3
	Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP na kreatívne centrum	počet	MRR	5	0,00	0,00%		
	Počet vybudovaných kreatívnych centier	počet	MRR	0	0,00	100%		
PO3	Certifikované výdavky	EUR	VRR	6 400 000	1 250 000,00	19,53%	1 241 979	
	Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí NFP na kreatívne centrum	počet	VRR	1	0,00	0,00%		

	Počet vybudovaných kreatívnych centier	počet	VRR	0	0,00	100%		
PO4	Certifikované výdavky	EUR	MRR	78 904 073	121 007 206,85	153,36%	12 026 766	142/6
	Ročná spotreba primárnej energie v bytových domoch	kWh/rok	MRR	212 500	337 228,00	158,70%		
	Certifikované výdavky	EUR	VRR	9 961 782	19 914 651,00	199,91%	618 616	
	Ročná spotreba primárnej energie v bytových domoch	kWh/rok	VRR	0	0,00	100%		
	Počet podpísaných zmlúv o financovaní	počet	VRR	2	0,00	0,00%		
PO5	Certifikované výdavky	EUR	MRR	5 000 000	2 451 011,59	49,02%	6 239 532	91,60/2
	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch / Nárast zamestnanosti v podporených podnikoch / Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	MRR	0	0,00	100%		
	Počet schválených stratégií MAS	počet	MRR	48	84,00	175,00%		
	Počet podporených MAS	počet	MRR	48	70	118,75%		
	PO5	Certifikované výdavky	EUR	VRR	50 000	0,00	0,00%	
Počet schválených stratégií MAS		počet	VRR	2	2,00	100,00%		
Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch / Nárast zamestnanosti v podporených podnikoch / Zamestnanosť v podporených podnikoch		FTE	VRR	0	0,00	100%		

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Operačný program Efektívna verejná správa

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Efektívna verejná správa je zložený z dvoch prioritných osí, ktorých napĺňanie je rôzne (Tabuľka 52). V rámci PO1 pre MRR bola dosiahnutá úroveň čerpania finančných prostriedkov 87,55 %. V prípade VRR sa dosiahla úroveň čerpania až 324,41 %. Merateľný ukazovateľ Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb bol pre MRR naplnený na 353,89 % a pre VRR 315,00 %. Po aplikácii výberových kritérií nie je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 13 mil. EUR pre MRR a 483 tis. EUR pre VRR.

V rámci PO2 bola dosiahnutá pre MRR úroveň čerpania vo výške 37,77 %, pričom merateľný ukazovateľ „Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva“ pre MRR dosiahlo hodnotu 8,1 (plnenie 90 %). V prípade VRR bola úroveň čerpania zdrojov na úrovni 141,95 %, a merateľný ukazovateľ „Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva“ dosiahol hodnotu 0,9 (plnenie 90 %). Výkonnostná rezerva PO2 pre MRR vo výške 2,4 mil. EUR je ohrozená a pre VRR vo výške 84 tis. EUR je ohrozená.

Absorpčný potenciál

Vysoké čerpanie zdrojov z hľadiska cieľov výkonnostného rámca bolo dosiahnuté najmä v prípade PO1, kde sa naplnili všetky merateľné ukazovatele (Tabuľka 52). V prípade PO2 pre MRR nebol dosiahnutý finančný ukazovateľ (plnenie 37,77 %) a pre VRR a MRR nebol dosiahnutý ukazovateľ Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva. Na vysoký absorpčný potenciál oboch prioritných osí poukazuje, že v prípade PO1 bolo vyhlásených až 32 výziev s alokáciou 70,28 % zdrojov prioritnej osi. V prípade PO2 bolo vyhlásených 9 výziev s alokáciou 86,99 % zdrojov. Zazmluvnenosť v rámci oboch prioritných osí je vysoká (52,97 % a 84,46 %). Vzhľadom na špecifickosť aktivít OP EVS a nevyhnutnosť zefektívnenia súdneho systému a zvýšenia vymáhateľnosti práva je potrebné v oboch aktivitách pokračovať aj v nasledujúcom období.

Tabuľka 52: Výkonnostný rámec pre OP EVS k 31.12.2018

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória a región	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnostná rezerva za prioritnú os	%alokácie vo výzvach / počet výziev
PO1	Certifikované výdavky	EUR	MRR	39 623 439	34 689 663,64	87,55%	13 733 011	70,28/32
	Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb	počet	MRR	18	63,7	353,89%		
PO1	Certifikované výdavky	EUR	VRR	2 368 372	7 683 154,37	324,41%	483 167	
	Počet projektov zameraných na proces monitorovania a zlepšovania poskytovaných služieb	počet	VRR	2	6,3	315,00%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR	MRR	8 681 113	3 279 136,98	37,77%	2 406 125	86,99/9
	Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva	počet	MRR	9	8,1	90,0%		
PO2	Certifikované výdavky	EUR	VRR	518 887	736 564,85	141,95%	84 655	
	Počet projektov zameraných na zefektívnenie súdneho systému a zvýšenie vymáhateľnosti práva	počet	VRR	1	0,9	90,0%		

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Operačný program Rybné hospodárstvo

Plnenie výkonnostného rámca

Operačný program Rybné hospodárstvo je zložený z troch priorít únie, ktorých napĺňanie je kritické (Tabuľka 53). PÚ3: Celková suma oprávnených verejných výdavkov po ich

Záverečná správa
Október 2019

certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii na úrovni 127 116,54 EUR = 43,83%. PÚ5 Celková suma oprávnených verejných výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii na úrovni 562 866,74 EUR = 32,16%.

Do konca roka 2018 došlo k naplneniu len jedného merateľného ukazovateľa PÚ 3 (Počet projektov implementujúcich systém Únie pre kontrolu, inšpekcie a presadzovanie predpisov). Finančný ukazovateľ PÚ 3 Certifikované výdavky (verejné zdroje) bol naplnený na úroveň 43,8%. Z tohto dôvodu je ohrozená výkonnostná rezerva pre PÚ2 vo výške viac ako 0,6 mil. EUR, PÚ3 vo výške 98 tis. EUR a pre PÚ5 vo výške 240 tis. EUR. OP PH je OP s kritickým čerpaním a realizáciou aktivít ku koncu roka 2018.

Absorpčný potenciál

OP RH má v rámci všetkých prioritných osí veľmi nízku zazmluvnenosť. Na nízky absorpčný potenciál PÚ2 poukazuje aj to, že v rámci PÚ2 bolo vyhlásených 8 výziev, na ktorých realizáciu je viazaných 58,77 % alokácie priority (Tabuľka 53) OP RH nepreukazuje ku koncu roka 2018 vnútorný potenciál pre čerpanie zdrojov. Je potrebné komplexne prehodnotiť realizované aktivity. V prípade PÚ3 boli vyhlásené 2 výzvy s alokáciou 19,26 % zdrojov. Celkovo 5 výziev bolo vyhlásených v rámci PÚ5, ktorá bola krytá 70,8 % z celkových zdrojov priority čo indikuje možné zvýšenie absorpcie.

Tabuľka 53: Výkonnostný rámec pre OP RH k 31.12.2018

Priorita únie	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória regiónov	Číastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnostná rezerva za prioritnú os
PÚ2	Počet projektov zameraných na produktívne investície do akvakultúry	počet	NA	20	0	0,00%	607 218
	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	EUR	NA	3 800 000	0	0,00%	
PÚ3	Počet projektov implementujúcich systém Únie pre kontrolu, inšpekcie a presadzovanie predpisov	počet	NA	1	1	100%	98 000
	Počet projektov podporujúcich zber, správu a použitie údajov	počet	NA	1	0	0,00%	
	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	EUR	NA	290 000	127 000	43,8%	
PÚ5	Počet projektov zameraných na spracovanie	počet	NA	8	0	0,00%	241 882
	Certifikované výdavky (verejné zdroje)	EUR	NA	1 750 000	0	0,00%	

Zdroj: ÚPVII, CKO. Poznámky: Certifikované výdavky = Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom.

Program rozvoja vidieka

Plnenie výkonnostného rámca

Program rozvoja vidieka je zložený z piatich priorít, ktorých napĺňanie je v značnej časti vysoké (Tabuľka 54). V rámci P2 bolo dosiahnuté plánované čerpanie verejných výdavkov na úrovni 132,47 %. Jediný ukazovateľ Počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré z programu rozvoja vidieka získali podporu na investície do reštrukturalizácie alebo modernizácie (oblasť zamerania 2A) + počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré získali z programu rozvoja vidieka podporu na plán rozvoja podnikania/investície v prospech mladých poľnohospodárov (oblasť zamerania 2B) dosiahol plnenie 138,91 %. Výkonnostná rezerva vo výške 15,9 mil. EUR nie je po aplikácii výberových kritérií ohrozená.

V rámci P3 bolo dosiahnuté plánované čerpanie verejných výdavkov na úrovni 150,41 %. Ostatné merateľné ukazovatele boli naplnené na viac ako 100 %. Výkonnostná rezerva vo výške 15,5 mil. EUR nie je po aplikácii výberových kritérií ohrozená.

V rámci P4 bolo dosiahnuté plánované čerpanie verejných výdavkov na úrovni 146,77 %. Všetky merateľné ukazovatele boli naplnené na viac ako 100 %. Preto nie je ohrozená výkonnostná rezerva vo výške 48,5 mil. EUR.

V rámci P5 bolo dosiahnuté plánované čerpanie verejných výdavkov na úrovni 9,95 %. Jeden ukazovateľ bol naplnený na 128,94 % a ukazovateľ Počet investičných operácií do úspor energie a energetickej účinnosti (oblasť zamerania 5B) + do výroby energie z obnoviteľných zdrojov (oblasť zamerania 5C) na 10 %. Výkonnostná rezerva vo výške 752 tis. EUR je preto ohrozená.

V rámci P6 bolo dosiahnuté plánované čerpanie verejných výdavkov na úrovni 139,21 % a všetky merateľné ukazovatele boli naplnené na viac ako 100 %. Po aplikácii hodnotiacich kritérií nie je výkonnostná rezerva vo výške skoro 12 mil. EUR ohrozená.

Absorpčný potenciál

Potenciál plnenia ukazovateľov v rámci jednotlivých priorít je rôzny. Niektoré ukazovatele už ku koncu roka 2018 dosahovali vysoké plnenie celkových cieľov (Tabuľka 54). Napríklad ukazovateľ P3 Počet operácií, ktoré získali podporu na investície (napr. v oblasti spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov na trh) sa plní na 206%. Podobne je tomu aj v prípade P6 kde má ukazovateľ Počet podporených operácií na zlepšenie základných služieb a infraštruktúry vo vidieckych oblastiach (oblasti zamerania 6B a 6C) plní na 176%. Miera zazmluvnenia v rámci jednotlivých prioritných osí je rôzna. Niektoré osi majú zazmluvnenosť 0 % a polovica 50 %+ . Do realizácie projektových opatrení (okrem 19.2) bolo alokovaných 105,18 % zdrojov. Pre realizáciu projektových opatrení MAS (op. M.19.2) neboli alokované do výziev žiadne zdroje. Na neprojektové

opatrenia bola určená plná alokácia vo výške 100 %. Vzhľadom na to sa ukazuje, že najnižšiu absorpčnú kapacitu má P5.

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa
Október 2019

Tabuľka 54: Výkonnostný rámec pre PRV k 31.12.2018

Prioritná os	Názov ukazovateľa / KVK	Merná jednotka	Kategória a regiónov	Čiastkový cieľ pre r. 2018	Skutočný stav v ITMS k 31.12.2018	Plnenie čiastkového cieľa (%)	Výkonnosť a rezerva za prioritnú os
P2	Celkové verejné výdavky P2	EUR	NA	74 858 948	99 167 046,60	132,47%	15 915 949
	Počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré z programu rozvoja vidieka získali podporu na investície do reštrukturalizácie alebo modernizácie (oblasť zamerania 2A) + počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré získali z programu rozvoja vidieka podporu na plán rozvoja podnikania/investície v prospech mladých poľnohospodárov (oblasť zamerania 2B)	počet	NA	442	611	138,91%	
P3	Celkové verejné výdavky P3	EUR	NA	80 078 000	120 701 663,75	150,41%	15 558 393
	Počet operácií, ktoré získali podporu na investície (napr. v oblasti spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov na trh) (4.2.)	počet operácií	NA	80	165	206,25%	
	Počet podporených podnikov zapojených do zlepšenia životných podmienok zvierat (opatrenie č. 14, 3A)	počet podnikov	NA	420	399	95%	
P4	Celkové verejné výdavky P4	EUR	NA	367800000	526 663 324,36	143,2%	48 523 971
	Poľnohospodárska pôda, na ktorú sa vzťahujú zmluvy o riadení na podporu biodiverzity (oblasť zamerania 4A) + na zlepšenie vodného hospodárstva (oblasť zamerania 4B) + na zlepšenie obhospodarovania pôdy a/na prevenciu erózie pôdy (oblasť zamerania 4C)	ha	NA	335000	349 913, 48	104,45%	
	Podporená poľnohospodárska pôda v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (opatrenie č.13)	ha	NA	1 100 000	1 135 393, 65	103,21%	

P5	Celkové verejné výdavky P5	EUR	NA	3 904 730	388 622,27	9,95%	752 713
	Poľnohospodárska a lesná pôda, na ktorú sa vzťahuje riadenie na podporu sekvestrácie/zachovania oxidu uhličitého (oblasť zamerania 5E)+ Poľnohospodárska pôda, na ktorú sa vzťahujú zmluvy o riadení zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov a/alebo amoniaku (oblasť zamerania 5D) + Zavlažovaná pôda, ktorá prechádza na efektívnejší zavlažovací systém (oblasť zamerania 5A)	ha	NA	179	195,33	128,94%	
	Počet investičných operácií do úspor energie a energetickej účinnosti (oblasť zamerania 5B) + do výroby energie z obnoviteľných zdrojov (oblasť zamerania 5C)	počet	NA	10	1,	10,00%	
P6	Celkové verejné výdavky P6	EUR	NA	19 781 855	27 538 479,79	139,21%	11 965 344
	Počet podporených operácií na zlepšenie základných služieb a infraštruktúry vo vidieckych oblastiach (oblasti zamerania 6B a 6C)	počet	NA	60	106	176,67%	
	Počet obyvateľov, na ktorých sa vzťahujú miestne akčné skupiny (oblasť zamerania 6B)	počet	NA	2 322 583	2 837 385	122,17%	

Zdroj: ÚPVII, CKO.

Možnosti efektívneho využitia zdrojov

Niektoré prioritné osi jednotlivých operačných programov vykazujú relatívne nižšiu mieru napĺňania stanovených ukazovateľov výkonnostného rámca, ale aj zazmluvnenosti. Napriek tomu sa môže absorpcia perspektívne zvýšiť vďaka tomu, že bolo vyhlásených množstvo výziev, v ktorých je umiestnené značné množstvo zdrojov alokovaných v jednotlivých prioritných osiach. Pre zvýšenie absorpcie je však potrebné okrem umiestnenia zdrojov v jednotlivých výzvach vytvoriť systémové podmienky umožňujúce efektívne čerpanie zdrojov.

Tabuľka 55 ukazuje potenciálne možnosti realokácie výkonnostnej rezervy jednotlivých problematických prioritných osí. Tabuľka zohľadňuje jednak schopnosti prioritných osí dosahovať stanovené ciele výkonnostného rámca, ale aj platné uznesenia Vlády SR zamerané na efektívnejšie využívanie zdrojov jednotlivých operačných programov. Pre zvýšenie absorpcie je však potrebné okrem umiestnenia zdrojov v jednotlivých výzvach vytvoriť systémové podmienky umožňujúce efektívne čerpanie zdrojov.

Tabuľka 55: Možné realokácie výkonnostnej rezervy

Program	Prioritná os/priorita únie	Kategória regiónu	Fond	Realokácie VR do
OP Val	PO1	MRR	EFRR	OPII - PO6
	PO2	VRR	EFRR	PO4
OP ĽZ	PO1	MRR	ESF	PO3 MRR
		VRR	ESF	PO3VRR
	PO4	VRR	ESF	PO3 VRR
OP II	PO6	MRR	EFRR	PO5
	PO4	N/A	KF	PO3
	PO5	MRR	EFRR	PO6
OP KŽP	PO7	MRR	EFRR	PO6
	PO2	N/A	KF	PO 1
	PO3	MRR	EFRR	OP II - PO 6
IROP	PO4	MRR	EFRR	OP II - PO 6
		VRR	EFRR	PO4 - MRR
	PO1	MRR	EFRR	PO4 - MRR
		VRR	EFRR	PO1 - VRR
	PO3	MRR	EFRR	PO4 - MRR
		VRR	EFRR	PO1 - VRR
PO5	MRR	EFRR	PO4 - MRR	
	VRR	EFRR	PO1 - VRR	
OP EVS	PO2	MRR	ESF	Alt. OP ĽZ - PO3 MRR
OP RH	PÚ2	N/A	ENFR	Strata VR
	PÚ3	N/A	ENFR	Strata VR
	PÚ5	N/A	ENFR	Strata VR

Poznámka: V rámci OP ĽZ bude možná interná realokácia bude známa, až po dohovore s Európskou komisiou

Schopnosť efektívneho čerpania zdrojov jednotlivých operačných programov je ovplyvnená v rôznej miere faktormi ako sú napr.:

neskoré plnenie ex ante kondicionalít a novelizácia legislatívy (zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov).

- predĺženie procesu notifikácie štátnej pomoci a rigidný prístup aplikácie štátnej pomoci;
- zdĺhavý a komplikovaný proces verejného obstarávania;
- oneskorene zahájený proces prípravy a realizácie verejného obstarávania (v prípade NP) ;

- zložitá viacstupňová kontrola verejného obstarávania čo vplyva na rušenie/opakovanie VO¹⁵⁰;
- neuzavreté vysporiadanie majetkovoprávných vzťahov;
- nedostatočná atraktivita niektorých opatrení z dôvodu nízkej intenzity pomoci;
- zdĺhavý a nákladný proces prípravy projektových žiadostí;
- nedostatočná kvalita predložených žiadostí o NFP;
- nedôslednosť prijímateľov pri dodržiavaní príručiek a manuálov súvisiacich s implementáciou projektov;
- paralelnosť vyhlasovania výziev (DOP a vyzvania na NP UPSVR v rámci OP LZ)
- absencia vyhlásených výziev;
- nedodržanie harmonogramu výziev
- oneskorený výkon odborného hodnotenia kvôli nedostatočnému počtu externých odborných hodnotiteľov;
- časté zmeny v riadiacej dokumentácii;
- oneskorené predkladanie žiadostí o platbu zo strany prijímateľov;
- dlhé trvanie jednotlivých procesných úkonov.

Okrem toho bolo efektívne čerpanie ovplyvnené špecifickými faktormi v závislosti od zamerania jednotlivých operačných programov. Napr. v prípade IROP bol implementačný model nastavený s dôrazom na aktívnu rolu všetkých relevantných regionálnych partnerov a aplikáciu územných nástrojov. CLLD/MAS ako nový nástroj v rámci IROP je časovo a koordinačne náročný čo vplyva na čerpanie príslušnej PO.

Dohoda k orientácii služieb zdravotnej starostlivosti poskytovaných v rámci CIZS bola dosiahnutá po skoro 1,5 roka trvajúcich rokovaníach s profesijnými združeniami a EK. V oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti bolo nevyhnutné vypracovať transformačné plány nemocníc, ako aj zabezpečiť proces oddľžovania nemocníc. Interné administratívne problémy spôsobili praktické nečerpanie PO3 IROP.

Pre zefektívnenie čerpania je nevyhnutné realizovať systémové opatrenia, ktoré eliminujú, resp. minimalizujú vplyvy uvedených faktorov na implementáciu jednotlivých operačných programov.

V rámci opatrení smerovaných na zefektívnenie čerpania zdrojov je potrebné vytvoriť podmienky pre implementáciu opatrení vo vynárajúcich sa perspektívnych prioritných oblastiach/témach ako sú napr. podpora rozvoja zaostávajúcich regiónov (Prešov, Banská Bystrica), príp. regiónov v transformačnom procese (Horná Nitra), ktoré sú prioritami aj z pohľadu EC.

Je vhodné podporovať aktivity naviazané na globálne trendy, ako sú napr. štvrtá priemyselná revolúcia a digitálna transformácia, alebo adaptácia na zmenu klímy.

---

¹⁵⁰ zmena legislatívy v oblasti VO. Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní zaviedol povinnú zdvojenú kontrolu nadlimitných zákaziek a potvrdil túto kontrolu pri podlimitných zákazkách, kde bola vyhodnotená iba jedna cenová ponuka. Výsledkom je, že kontrola je vykonávaná nielen poskytovateľom pomoci, ale aj ÚVO, čím sú vzhľadom na kapacitné možnosti úradu vytvárané preťaženie v procese VO.

Príloha 3 Programy Európskej územnej spolupráce a PS INTERACT III a ich prienik s Dunajskou stratégiou

Európska komisia hodnotila 73 programov EÚS v hodnote implementovaných v rokoch 2007-2013¹⁵¹. Hodnotiaca správa uvádza, že mnohé programy EÚS nemajú jasne priorizované ciele a chýba im orientácia na výsledok. Z celkovej investovanej sumy 8 miliárd EUR išlo najviac na projekty s témami životného prostredia (20,2 %), výskumu a inovácií (16,5 %), dopravy (13,6 %) a kultúrnej a sociálnej infraštruktúry (12,2 %).

Nastavenie programov EÚS s Rakúskom a Českom má odlišnú tematickú štruktúru ako je v EÚ. Z celkovej alokovanej sumy 89 miliónov EUR bolo alokovaných na tému životného prostredia 53,1% (TC6), na tému inovácií, vzdelávania a odbornej prípravy 20,5 % (TC 1 + TC10), na tému posilnenia inštitucionálnych kapacít 14,5 % (TC11) a na tému dopravy len 5,8% (TC7). Na technickú pomoc je pridelených 6,0% celkovej alokácie.

Dva programy cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT sú orientované na spoluprácu vysokých škôl (TC1) a zlepšenia vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania na všetkých úrovniach (TC10). Financujú sa taktiež aktivity, ktoré majú zlepšiť technický stav prírodných a kultúrnych pamiatok, prvky zelenej infraštruktúry (TC6) a cyklistické chodníky (TC7). Posilňuje sa aj cezhraničná inštitucionálna spolupráca (TC11).

Programy Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT sa spolupodieľajú na riadení a implementácií makro-regionálnej Stratégie Európskej únie pre dunajský región („Dunajská stratégia“). Programy boli vypracované v súlade so strategickými cieľmi tejto stratégie. Intervencie podporované v rámci programov v plnej miere rešpektujú ciele tejto stratégie.

---

¹⁵¹ European Commission (2016): WP1: [Synthesis report Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund \(ERDF\) and the Cohesion Fund \(CF\)](#).

Tabuľka 56: Alokácie a čerpanie v programoch EÚS k 31.12.2018

OP	Prioritná os	Tematický cieľ	Alokácia 2014-2020 (s VR)	Zazmluvnené	Čerpanie EŠIF	% zazmluvnenia	% čerpania
Interreg V-A SK-CZ	PO1	10+1	14,422	2,928	0,305	20,30	2,11
	PO2	6	60,393	29,562	0,402	48,95	0,67
	PO3	11	9,915	8,923	0,364	89,99	3,67
	PO4	TA	5,408	4,922	1,178	91,00	21,78
	Spolu		90,139	46,335	2,249	51,40	2,49
Interreg V-A SK-AT	PO1	1	19,683	11,245	0,336	57,13	1,71
	PO2	6	27,820	15,080	0,197	54,20	0,71
	PO3	7	9,655	0,000	0,000	0,00	0,00
	PO4	11	14,181	5,989	0,410	42,23	2,89
	PO5	TA	4,554	4,298	0,966	94,39	21,22
	Spolu		75,893	36,612	1,909	48,24	2,52
PS INTERACT III	PO1		36,635	36,635	11,347	100,00	30,97
	PO2		2,757	2,757	0,632	100,00	22,90
	Spolu		39,393	39,393	11,978	100,00	30,41

Zdroj: ITMS2014+ Výročná správa o vykonávaní programu INTEREG V-A SK-CZ za rok 2018

Poznámky: Interreg V-A SK-AT: PO1 - Prispievanie k inteligentnému cezhraničnému regiónu, PO2 - Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity, PO3 - Podpora udržateľných dopravných riešení, PO4 - Posilnenie cezhraničnej správy a inštitucionálnej spolupráce, PO5 - Technická pomoc. Interreg V-A SK-CZ : PO1 - Využívanie inovačného potenciálu, PO2 - Kvalitné životné prostredie, PO3 - Rozvoj miestnych iniciatív, PO4 - Technická pomoc. PS INTERACT III: PO1 - Rozvoj a poskytnutie služieb, PO2 - Technická pomoc.

Prínos intervencií Interreg V-A SK-CZ k Dunajskej stratégii možno identifikovať v prioritnej oblasti:

- *7 Rozvoj vedomostnej spoločnosti* (investičná priorita „Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím (1b)“),
- *8 Podpora konkurencieschopnosti podnikov* (investičná priorita Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím (1b)“)
- *9 Investície do ľudí a zručností* (investičnú prioritu „Príprava a vykonávanie spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov (10b)“.
- Prioritne oblasti *6 Ochrana krajiny, biodiverzity a kvality ovzdušia a pôdy* a *3 Podpora kultúry, cestovného ruchu a kontaktov medzi ľuďmi* majú nadväznosť v investičných prioritách "Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a

kultúrneho dedičstva (6c)" a "Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpory ekosystémových služieb vrátane prostredníctvom siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr (6d)".

- *Prioritná os 3 „Rozvoj miestnych iniciatív“ sa tematicky prekrýva so zameraním prioritnej oblasti 10 Zvýšenie inštitucionálnej kapacity a spolupráce a prioritnej oblasti a 3 Podpora kultúry, cestovného ruchu a kontaktov medzi ľuďmi.*

Príspevok programu Interreg V-A SK-AT k Dunajskej stratégii možno identifikovať v prioritnej osi 1: Prispievanie k inteligentnému cezhraničnému regiónu, na ktorú majú väzbu prioritné oblasti 7 *Rozvoj vedomostnej spoločnosti*, 8 *Podpora konkurencieschopnosti podnikov a 9 Investície do ľudí a zručností*. Na Prioritnú os 2: Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity majú väzbu prioritné oblasti 3 *Podpora kultúry, cestovného ruchu a kontaktov medzi ľuďmi*, 6 *Ochrana krajiny, biodiverzity a kvality ovzdušia a pôdy a 5 Environmentálne riziká*. V Prioritne osi 3: Podpora udržateľných dopravných riešení je väzba na prioritnú oblasť 1 *Mobilita*. *Prioritná os 4: Posilnenie cezhraničnej správy a inštitucionálnej spolupráce má väzbu na prioritné oblasti 9 Investície do ľudí a zručností a 10 Zvýšenie inštitucionálnej kapacity a spolupráce a prioritnej oblasti.*

Plnenie výkonnostného rámca IR V-A SK-CZ nie je uspokojivé. Program v roku 2018 nespĺnil všetky MU výkonnostného rámca pre rok 2018. Zo 7 MU ukazovateľov sa za rok 2018 naplnili len 3. Uvedené bolo spôsobené neskorším začiatkom implementácie programu z dôvodu potreby zosúladenia legislatívnych noriem a riadiacej dokumentácie a nadväzujúce nastavenie systému ITMS2014+ pre potreby programu, čo sa odrazilo na oneskorení ukončení procesu dezinácie. Aj napriek skutočnosti, že program nedosiahol hodnoty MU v rámci VR, vie dostatočne preukázať prijaté opatrenia pre splnenie stanovených MU pri ukončení programu v roku 2023.

Plnenie výkonnostného rámca Interreg V-A SK-AT v porovnaní s čiastkovým cieľom na rok 2018 bolo dosiahnuté v rámci kľúčových vykonávacích krokov (KVK) s názvami Počet projektov s uzatvorenými zmluvami v PO1 na 75 %, v PO2 (pre investičnú prioritu 6d) na 100 % a v PO4 na 100 %. Vzniká riziko, že v uvedených prioritných osiach dôjde k realokácii výkonnostnej rezervy.

Tabuľka 57: Výkonnostný rámec pre programy EÚS

OP a os	Ukazovateľ / KVK	merná jednotka	Čiastkový cieľ na rok 2018	skutočnosť	cieľ 2023
I Interreg V-A SK-CZ PO1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	2,545	0,358	16,967
	Podporené partnerstvá zamerané na posilnenie regionálnych inovačných systémov	počet	2	0	10
	Vytvorené spoločné prvky systému vzdelávania aplikované v cezhraničnom regióne	počet	3	40	20
	Podporené partnerstvá v oblasti vzdelávania (vrátane celoživotného vzdelávania)	počet	4	1	10
Interreg V-A SK-CZ PO2	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	10,658	0,44	71,051
	Zhodnotené objekty kultúrneho a prírodného dedičstva	počet	15	4	100
	Celková dĺžka novovybudovaných alebo zmodernizovaných cyklistických ciest a turistických chodníkov	km	30	4,5	150
	Systémové nástroje na zvýšenie efektívnosti ochrany prírody a biodiverzity	počet	3	15	15
IR V-A SK-CZ PO3	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	1,75	0,428	11,665
	Partneri aktívne zapojení do spoločných aktivít	počet	30	38	150
Interreg V-A SK-AT PO1	Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	3,01	0,524	23,157
	Počet spoločne vyvinutých hlavných produktov a služieb týkajúcich sa výskumu a inovácií	počet	0	0,1	5
	Počet projektov s uzatvorenými zmluvami	počet	4	3	9

Interreg V-A SK-AT PO2	Celková suma oprávnených výdavkov pre PO2 po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	4,525	0,232	32,729
	Počet zazmluvnených projektov (6c)	počet	6	3	16
	Počet spoločne vyvinutých tovarov a služieb vzťahujúcich sa na kultúrne a prírodné dedičstvo	počet	0	2	16
	Počet zazmluvnených projektov (6d)	počet	4	4	8
	Počet spoločne vyvinutých tovarov a služieb vzťahujúcich sa na ekologické siete a zelené infraštruktúry	počet	0	6	8
Interreg V – A SK-AT PO3	Celková suma oprávnených výdavkov pre PO3 po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	0,765	0	11,359
	Počet zazmluvnených projektov (7c)	počet	3	0	7
	Počet spoločne vyvinutých dôležitých produktov vzťahujúcich sa dopravné systémy, ktoré sú nízkouhlíkové a priateľské voči prírode (7c)	počet	0	0	7
Interreg V-A SK-AT PO4	Celková suma oprávnených výdavkov pre PO2 po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii	mil. €	2,169	0,482	16,684
	Počet zazmluvnených projektov (6c)	počet	4	4	13
	Počet spoločne vyvinutých hlavných produktov a služieb súvisiacich so spoluprácou medzi inštitúciami, integrovanými rámcami a nástrojmi plánovania	počet	0	0	8

Zdroj: Programové dokumenty Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT a výročné správy Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT za rok 2018.

V rámci EÚS majú slovenskí aktéri možnosť využívať niekoľko ďalších programov. V rámci nadnárodnej spolupráce existujú 2 programy: Dunajský nadnárodný program 2014 – 2020 a program Stredná Európa. V Dunajskom nadnárodnom programe sa financoval projekt *Ekologicky a inovatívne prepojený dunajský región* vo výške 2,126 mil. EUR. Cieľom bolo posilniť spoluprácu medzi aktérmi inovácií v oblasti ekologických inovácií s osobitným dôrazom na rozvoj a zavádzanie technológií šetrných k životnému prostrediu v dunajskej oblasti. Vedúcim partnerom projektu Centrum vedecko-technických informácií SR. Druhým podporeným projektom je *Integrované, zelené a zdravé stratégie cestovného ruchu*, ktorého vedúcim je Pons Danubii Európske zoskupenie územnej spolupráce. Rozpočet je vo výške 2,308 mil. EUR. Cieľom je vypracovanie ôsmich integrovaných stratégií udržateľného cestovného ruchu, aplikovateľných vo všetkých dunajských regiónoch. Slovenské organizácie (verejného, súkromné i tretieho sektora) participujú v 38 projektoch. Druhým programom nadnárodnej spolupráce je program

Záverečná správa
Október 2019

Stredná Európa. Tematicky je rozdelený do 4 priorít. V rámci projektov 2. výzvy v projektoch participuje 22 slovenských partnerov. V rámci projektov 1. výzvy participuje 21 slovenských partnerov. Slovensko je vedúcim partnerom v programe ENTER-transfer. Projekt realizuje Ekonomická univerzita v Bratislave, je spolufinancovaný zo zdrojov ERDF vo výške 1,7 mil. EUR. Konzorcium projektu ENTER-transfer tvorí osem inštitúcií z 5 krajín Strednej Európy. Témy resp. priority oboch programov korešpondujú s témami dunajskej stratégie.

V rámci EÚS sa Slovensko zapája do niekoľko program cezhraničnej spolupráce: Program spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko; Program spolupráce Interreg V-A SK – HU; Program ENI Cezhraničná spolupráca Maďarsko – Slovensko – Rumunsko - Ukrajina 2014 – 2020. Treťou skupinou sú programy medzinárodnej spolupráce, ktoré zahŕňajú: EPSON 2020 (Európska sieť na pozorovanie územného rozvoja a súdržnosť, je zameraný na tvorbu politík), Interreg Europe, URBACT III (je určený pre mestá, vytvára platformy pre spoluprácu) a PS Interact III.

Príloha 4 Implementácia koordinačných mechanizmov stanovených v Partnerskej dohode

V zmysle Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (všeobecné nariadenie) sú členské štáty vyzývané ku zabezpečeniu lepšej koordinácie medzi EŠIF navzájom ako i ďalšími nástrojmi EÚ a vnútroštátnymi nástrojmi podpory. Cieľom je súčinnosť jednotlivých nástrojov podpory tak, aby bol ich dopad v prospech naplňania konkrétneho cieľa maximalizovaný a aby jednotlivé nástroje podpory vytvárali vzájomné synergie.

Snaha koordinovaného prístupu nie je na Slovensku nová. Dôkazom je i skúsenosť predchádzajúceho programového obdobia 2007-2013, kedy bol realizovaný tzv. komplexný prístup k rozvoju marginalizovaných rómskych komunít. Tento bol považovaný za hlavný nástroj naplňania horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity a snažil sa zabezpečiť koordinovaný prístup šiestich operačných programov v aktivitách zameraných na podporu marginalizovaných rómskych komunít, tak aby bol dosiahnutý synergický efekt investovaných zdrojov. Napriek podpore zo strany EK a záväzku SR ku plneniu komplexného prístupu, tento sa nikdy nepodarilo efektívne realizovať. Jeden z identifikovaných dôvodov neúspešnej realizácie bol slabý koordinačný mechanizmus¹⁵².

Je preto povzbudzujúce, že skúsenosť bola zohľadnená a Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020 venuje otázke koordinačných mechanizmov samostatnú pozornosť a vytvára podmienky pre fungovanie intenzívnejšej koordinácie jednotlivých operačných programov.

Koordinačné mechanizmy, ako sú definované v partnerskej dohode sú zamerané koordináciu EŠIF navzájom ako i na koordináciu EŠIF s ďalšími nástrojmi podpory.

Koordinácia medzi EŠIF navzájom

Úlohu hlavného koordinátora pre výkon Partnerskej dohody plní CKO. Tento usmerňuje a koordinuje subjekty aktívne v oblasti plnenia Partnerskej dohody, tvorí a aktualizuje Systém riadenia EŠIF, zabezpečuje ITMS2014+, hodnotí výsledky implementácie EŠIF a je gestorom Integrovannej siete informačno-poradenských centier.

Za základný nástroj vzájomnej koordinácie a posilňovania komplementárnosti a synergie medzi jednotlivými operačnými programami je možné považovať Národný monitorovací výbor a monitorovacie výbory jednotlivých OP. Každý z uvedených monitorovacích výborov z pohľadu svojho zloženia rešpektuje princíp partnerstva a okrem zástupcov ostatných operačných programov zapája i široké spektrum ďalších relevantných hráčov, vrátane MVO. V prípade viacerých OP (OP LZ, OP II) s cieľom zabezpečiť expertnú

---

¹⁵² Salner et al (2013): Skúsenosti s realizáciou komplexného prístupu na Slovensku, SGI, 2013, Bratislava

úroveň rozhodnutí monitorovacieho výboru, boli zriadené komisie monitorovacích výborov pre jednotlivé prioritné osi.

Koordinácia prostredníctvom spoločných pravidiel a postupov

CKO zabezpečuje spoločné pravidlá a postupy, vďaka ktorým je fungovanie jednotlivých OP možné považovať za vysoko harmonizované. V rámci sledovaného obdobia, okrem pravidelnej aktualizácie Systému riadenia EŠIF, CKO poskytol 37 vzorov a 36 metodických pokynov.

S pohľadu vzájomnej koordinácie je za kľúčový možné považovať metodický pokyn k zabezpečeniu koordinácie synergických účinkov medzi EŠIF a inými nástrojmi podpory EÚ a SR (metodický pokyn č.11) vydaný vo februári 2015. Počas sledovaného obdobia bol tento opakovane aktualizovaný a ku 31.12.2018 bola platná verzia 5. Metodický pokyn určuje štruktúru hlavných dokumentov, ktoré majú jednotlivé RO s cieľom zabezpečenia koordinácie synergických efektov povinnosť vypracovať a v daných termínoch predložiť CKO.

Medzi nástroje CKO zamerané na koordináciu EŠIF navzájom je možné zaradiť i tzv. Radu CKO. Táto je poradným orgánom CKO zriadeným za účelom prerokovania a prijatia stanovísk ohľadom problémov v rámci schvaľovacieho procesu žiadosti o NFP.

Koordinácia prostredníctvom pracovných komisií a skupín

Koordinácia medzi jednotlivými OP je realizovaná i prostredníctvom pracovných skupín zložených so zástupcov relevantných operačných programov.

Z pohľadu zabezpečenia mechanizmu koordinácie synergických účinkov EŠIF je za najvýznamnejšiu možné považovať „Pracovnú komisia pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR“ (ďalej ako Pracovná komisia).

Pracovná komisia je zriadená Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPPVII) ako expertný medzirezortný koordinačný orgán¹⁵³. Riadnymi členmi pracovnej komisie sú zástupcovia jednotlivých riadiacich orgánov zodpovedných za implementáciu EŠIF. Ku 31.12.2018 mala Pracovná komisia 24 riadnych členov (vrátane predsedníčky a podpredsedu) a spolupracovala s 33 tzv. povinne prizvanými osobami. Za povinne prizvané osoby sú považovaní zástupcovia ďalších nástrojov podpory EÚ (zástupcovia komunitárnych programov EÚ) a zástupcovia národných zdrojov podpory. Medzi prizvané osoby patrí i zástupca MF SR ako zástupca sprostredkovateľa spolupráce s EIB a ako koordinačného orgánu pre finančné nástroje.

Hlavnou úlohou Pracovnej komisie je posúdiť konzistentnosť údajov uvedených v indikatívnych harmonogramoch výziev jednotlivých OP, prepojenosť jednotlivých

---

¹⁵³ Existencia pracovnej komisie je uvedená v príslušnej kapitole Partnerskej dohody, detaily jej fungovania sú ďalej rozpracované v metodickom pokyne č.11.

intervencií medzi jednotlivými programami EŠIF, ako aj prepojenosť na ostatné nástroje podpory EÚ a SR.

RO môže indikatívny harmonogram výziev pre daný rok zverejniť iba v prípade ak je kladne posúdený Pracovnou komisiou z pohľadu možných synergií a komplementarity s ďalšími OP navzájom.

Z pohľadu jednotlivých operačných programov možno uvedený mechanizmus vnímať ako veľmi silný nástroj pre zabezpečenie vzájomnej informovanosti a možnej spolupráce pri príprave a realizácii jednotlivých iniciatív.

Nad rámec Pracovnej komisie, jednotlivé OP s cieľom podpory konkrétnej oblasti pomoci EŠIF vytvárajú dodatočné pracovné skupiny alebo komisie. Tieto sú zriadené tak na medzirezortnej úrovni a prepájajú viacero operačných programov, alebo ide o pracovné skupiny zamerané na jeden OP. Zoznam pracovných skupín zahŕňa najmä:

- pracovná skupina OP LZ a IROP pre oblasť vzdelávania
- pracovná skupina OP LZ a IROP pre oblasť deinštitucionalizácie
- pracovná skupina IROP a OP KŽP pre podporu zelených opatrení v rámci výziev na ochranu pred povodňami
- pracovná skupina IROP a OP KŽP pre udržateľné využívanie drevnej biomasy (so zapojením zástupcov MVO)
- pracovná skupina monitorovacieho výboru OP KŽP pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru

V rámci iných foriem spolupráce so zameraním na vzájomnú koordináciu bolo v rámci sledovaného obdobia realizované:

- stretnutia zamerané na koordináciu podpory medzi IROP a prioritnými osami OP 5 a 6 OP LZ zamerané na riešenie nepriaznivej situácie ľudí z prostredia MRK.
- stretnutia medzi OP KŽP a IROP zamerané na koordináciu aktivít v oblasti energetickej efektívnosti bytových domov a prístupu k pitnej vode
- zriadenie komisie monitorovacieho výboru OP KŽP k finančným nástrojom

Prepájanie financovania na úrovni tematických cieľov a programov

Viacere OP, ak svojimi aktivitami prispievajú k napĺňaniu spoločnej stratégie, vytvárajú osobitné koordinačné mechanizmy. Za azda najviac štruktúrovaný a formalizovaný je možné považovať mechanizmus vytvorený s cieľom koordinácie aktivít zameraných na reformu verejnej správy medzi OP II (projekty e-governmentu realizované v rámci TC2) a OP EVS (redizajn procesov realizovaných v rámci TC 11).

Princípy spolupráce sú definované v dokumente „Systém vzájomnej koordinácie medzi OP EVS a OP II“. Tento je uvedený v texte Partnerskej dohody a tvorí súčasť oboch OP. Dokument definuje základné zásady koordinácie investícií na podporu realizácie reformy verejnej správy, zásady koordinácie sú ďalej rozpracované v riadiacich dokumentoch uvedených operačných programov.

Koordinácia je realizovaná na troch úrovniach. Prvou je politická úroveň, táto je zabezpečená účasťou zástupcov OP EVS v monitorovacom výbore OP II a naopak.

Druhou úrovňou je technická programová úroveň, ktorá je zabezpečená na úrovni interných dozorných monitorovacích výborov oboch operačných programov. Treťou úrovňou je technická projektová úroveň. Táto je zabezpečovaná prostredníctvom Riadiaceho výboru pre PO7 OP II (označovaný aj ako Riadiaci výbor pre štúdiu realizovateľnosti) a tzv. Hodnotiacou komisiou na posudzovanie reformných zámerov.

Samotný reformný zámer je považovaný za hlavný nástroj pre zabezpečenie súladu národného projektu tak s cieľmi reformy verejnej správy ako aj prioritami oboch dotknutých operačných programov.

Reformný zámer schválený „Hodnotiacou komisiou na posudzovanie reformných zámerov“ zriadenou opatrením ministra vnútra SR tvorí vstup pre štúdiu uskutočniteľnosti OP II a pre projektový zámer OP EVS. Príprava a vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti sú koordinované a ich výstupom sú vzájomne zosúladené písomné vyzvania na predloženie projektov v rámci OP II a OP EVS.

Hodnotiaca komisia na posudzovanie reformných zámerov má 12 členov zastupujúcich spektrum dotknutých inštitúcií. Počas sledovaného obdobia bolo uskutočnených celkom 11 zasadnutí Hodnotiacej komisie, na ktorých bolo prerokovaných celkom 75 reformných zámerov, z ktorých 68 bolo schválených. 22 z celkového počtu reformných zámerov bolo schválených v roku 2016, rovnako 22 v roku 2017 a 24 v roku 2018.

Hoci proces tvorby a schvaľovania reformného zámeru možno považovať za náročný, mechanizmus koordinácie sa osvedčil ako funkčný a zmysluplný. A to i napriek počiatocným ťažkostiam s nastavovaním koordináčného mechanizmu, vďaka čomu boli prvé vyzvania pre národné projekty realizované až koncom roka 2016 čo spôsobilo významné zaostávanie čerpania finančných zdrojov v prvých rokoch programového obdobia. Mechanizmus je však dnes už etablovaný a môže byť považovaný za príklad dobrej praxe v koordinácii finančných prostriedkov určených na financovanie konkrétnych tém.

Nad rámec „Systému vzájomnej koordinácie medzi OP II a OP EVS“, ktorý je uvedený i v texte Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020, OP II prijal i ďalší koordináčny mechanizmus, ktorý je popísaných v dokumente „Systém vzájomnej koordinácie medzi OP II a PRV SR“. Tento má však skôr povahu dohody o vzájomnej výmene informácií. Dotknutým programom neukladá žiadne ďalšie povinnosti alebo nevytvára žiadne formálne mechanizmy vzájomnej spolupráce.

Koordináčny mechanizmus je ustanovený aj medzi OP LZ a IROP v súvislosti s realizáciou komplexných riešení v rámci RIÚS, pričom OP LZ zabezpečuje investície do „mäkkých“ opatrení a IROP do infraštruktúry. Rovnaká stratégia sa uplatňuje i v prípade projektov podpory sociálnej infraštruktúry v oblasti tzv. deinštitucionalizácie, kde realizácie investície z prostriedkov IROP musí predchádzať vypracovanie transformačného plánu, ktorého tvorba môže byť podporená z prostriedkov OP LZ.

Koordinácia programov je nutná i v súvislosti s prístupom CLLD, ktorý je postavený na multifondovom financovaní. Garantom CLLD je PRV, RO pre IROP sa však podieľal na príprave Systému riadenia CLLD a aktívne participoval i na procese posudzovania projektových zámerov a procese výberu miestnych akčných skupín (MAS) na základe výzvy realizovanej MAS. Napriek určitému pokroku dosiahnutému v roku 2018 v súvislosti

s podporou MAS, fungovanie CLLD prístupu nie je na Slovensku stále možné považovať za dostačujúce.

Identifikácia možných synergii je i predmetom dokumentu „Identifikácia oblastí podpory, kde budú EŠIF a ostatné nástroje podpory použité synergickým a komplementárnym spôsobom“. Tento je povinnou prílohou všetkých výziev/vyzvaní s cieľom informovať žiadateľov o možnosti predložiť komplementárny projekt.

Napriek snahám zameraným na podporu synergii a komplementarity, ktoré sú iniciované najmä z pozície CKO, rezortizmus jednotlivých OP je pretrvávajúcim problémom. Okrem niekoľkých iniciatív vybraných OP, konanie jednotlivých OP je skôr solitérne a povinnosti voči hľadaniu synergii s ďalšími OP je napĺňané skôr formálne. Toto tvrdenie je možné demonštrovať i prostredníctvom nižšie uvedenej tabuľky, ktorá sumarizuje informácie o spolupráci jednotlivých OP, tak ako sú uvedené v jednotlivých výročných správach.

Informačné systémy

Za silný nástroj koordinácie EŠIF je určite možné považovať systém ITMS2014+, ktorý je hlavným a jediným informačným systémom pre riadenie a koordináciu EŠIF.

ITMS2014+ okrem nástrojov určených pre žiadateľov a prijímateľov pomoci a pre poskytovateľov pomoci (neverejná časť), ponúka i verejne dostupné rozhrania. Portfólio verejne dostupných informácií je postupne rozširované. Okrem informácií o výzvach na predkladanie žiadostí o NFP, poskytuje i informácie o schválených/neschválených ŽoNFP a realizovaných projektoch.

ITMS2014+ predstavuje dôležitý nástroj pre efektívnu administráciu EŠIF a poskytuje viacero funkcionalít zameraných na znižovanie rizika nesprávneho využitia EŠIF (funkcionalita neprekryvania výdavkov, elektronické žrebovanie hodnotiteľov atď.).

ITMS2014+ ponúka i mobilnú verziu a informácie sú dobre čitateľné i prostredníctvom mobilných telefónov alebo tabletov, čím dostupnosť a popularita ITMS2014+ značne vzrástla. Z pohľadu užívateľov, či zo skupiny poskytovateľov alebo prijímateľov pomoci, je ITMS2014+ považované za nástroj poskytujúci informácie komplexne a zrozumiteľne. Je možné tvrdiť, že popularita ITMS2014+ v porovnaní s verziou ITMS užívanou v období 2007-2013 značne stúpla.

Informovanie a poradenstvo

ITMS2014+ okrem funkcionalít zameraných na administráciu pomoci, ponúka i viacero funkcií zameraných na informovanie ohľadom EŠIF. Využívanou funkcionalitou ITMS2014+ je i odoberanie aktualít, čo určite prispieva ku šíreniu informácií o EŠIF.

Overeným kanálom pre šírenie informácií o EŠIF je i integrovaná sieť siedmych informačno-poradenských centier. Gestorom integrovanej siete informačno-poradenských centier je CKO. Jednotlivé centrá sú zriadené popri VÚC s cieľom zabezpečiť efektívne informovanie a komunikáciu o EŠIF v regiónoch. Ich činnosť nadväzuje na komunikačný plán, ktorý je každoročne aktualizovaný.

Tabuľka 58: Explicitné uvedenie koordinačného mechanizmu s iným OP vo výročných správach

Operačný program	Ciel: Investovanie do rastu a zamestnanosti			Ciel: Európska územná spolupráca			Iné						
	Efektívna verejná správa	Integrovaná infraštruktúra	Integrovaný operačný program	Kvalita životného prostredia	Ľudské zdroje	Výskum a vývoj	Cezhraničná spolupráca	Nadnárodná spolupráca	Medziregionálna spolupráca	Program rozvoja vidieka	Rybné hospodárstvo	Potravinovej a základnej pomoci	Komunitárne programy EÚ
Ciel: Investovanie do rastu a zamestnanosti	OP EVS	2015 2016 2017 2018											
	OP II	2016					2015 ¹⁵⁴			2016			
	IROP		2015		2016	2016 2018				2016 2017 2018			
	OP KŽP						2016 ¹⁵⁵			2016			
	OP LZ			2016 2017 2018									
	OP Výskum a vývoj												2017
Ciel: Územná spolupráca	Cezhraničná spolupráca												
	Nadnárodná spolupráca												
	Medziregionálna spolupráca												
Program rozvoja vidieka	Program rozvoja vidieka		2016	2016 2017 2018									
	OP RH												
	OP potr. a základnej mat. pomoci												

¹⁵⁴ Príspevok ku Dunajskej stratégii

¹⁵⁵ Príspevok ku Dunajskej stratégii

Nové iniciatívy zamerané na koordináciu

Posilnenie synergií medzi jednotlivými OP sa snaží zabezpečiť i iniciatíva realizovaná v rámci projektu s názvom „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“. Projekt je realizovaný v partnerstve CKO a Úradu splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť. Cieľom projektu je vytvoriť a otestovať nové postupy a nástroje na zapojenie neštátnych partnerov do najdôležitejších oblastí riadenia fondov EÚ a tým posilniť partnerstvo štátu a občianskej spoločnosti. Projekt ponúka platformu pre spoluprácu odborníkov z verejnej správy, občianskeho sektora a riadenia fondov EÚ. Jedna z aktivít projektu je zameraná na hľadanie synergií medzi jednotlivými operačnými programami zameranými na riešenie spoločnej témy.

Koordinácia s inými nástrojmi

Koordinácia s komunitárnymi programami

Napriek formálnemu záväzku, jednotlivé OP deklarujú len malú mieru koordinácie s inými nástrojmi podpory EÚ. Ako príklad dobrej praxe je možné uviesť OP Val. Tento deklaruje programový záujem vytvárať komplementaritu s iným nástrojom podpory EÚ a vytvárať podmienky pre synergické a komplementárne financovanie projektov schválených v rámci Horizontu 2020, Stratégie EÚ pre dunajský región, EITI, Eureky, Eurostars 2, Erasmus+, resp. ďalších medzinárodných programov a iniciatív v oblastiach špecializácie RIS3 SK.

Pod názvom „Horizontálna podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore“ je realizovaný NP financovaný z prostriedkov OP Val. NP je zameraný na zabezpečenie povinného spolufinancovania programu Horizon 2020 zo strany zapojených slovenských inštitúcií.

Využitie prostriedkov EŠIF v národných stratégiách a akčných plánoch

V zmysle napĺňania ex-ante kondicionalít Partnerskej dohody, na Slovensku vzniklo viacero národných stratégií s plnením do roku 2020. Ich vznik je zo strany odbornej verejnosti hodnotený obvyčajne pozitívne, problémom však zostáva plnenie finančných záväzkov, ktoré je vo veľkej miere naviazané na prostriedky EŠIF bez významnejšieho príspevku národných zdrojov. Ako príklad možno uviesť Stratégiu SR pre integráciu Rómov do roku 2020 alebo Stratégiu výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR.

Nad rámec národných stratégií sú s podporou medzinárodných inštitúcií realizované územne zamerané stratégie rozvoja. Ako príklad môže byť uvedená iniciatíva Svetovej banky realizovaná v spolupráci s DG Regio s VÚC Prešov s názvom Dobiehajúce regióny (Catching up regions). Táto poskytuje pomoc pri zabezpečovaní nadrezortného prístupu potrebného pre realizáciu rozvojových iniciatív Prešovského kraja v oblasti

vzdelávania a posilňovania ľudských kapacít v oblasti vzdelávania. Ďalším príkladom je iniciatíva EK s názvom Uhoľné regióny, ktorá sa zameriava na spoločensko-ekonomickú transformáciu regiónu Horná Nitra v procese vychádzajúcu zo záväzku ukončiť ťažbu uhlia v regióne. V prípade oboch iniciatív sú vytvorené akčné plány, ktorých realizácia vo veľkej miere počíta s príspevkom EŠIF.

Spolupráca so Svetovou bankou prebieha i v oblasti životného prostredia a tvorby Nízkouhlíkovej stratégie rozvoja SR.

Spolupráca s EIB a rozvoj finančných nástrojov

Finančné nástroje sú na Slovensku zabezpečované prostredníctvom Slovenského investičného holdingu (SIH) a využívajú finančné prostriedky piatich operačných programov. V prípade dvoch, finančné nástroje začali byť využívané, v prípade zvyšných troch bol v roku 2018 zaznamenaný významný posun v realizácii VO na ich sprostredkovateľa. Finančné nástroje sú na Slovensku plánované a realizované s významnou pomocou EIB. Na Slovensku je jeho implementácia pomerne náročná.

OP KŽP je jeden z OP s výrazným potenciálom pre využívanie finančných nástrojov. V rámci monitorovacieho výboru OP KŽP bola v roku 2017 zriadená komisia monitorovacieho výboru k finančným nástrojom. Zriadenie uvedenej komisie vyplynulo z potreby podpory činnosti monitorovacieho výboru v oblasti zabezpečenia pokroku v implementácií finančných nástrojov.

Príloha 5 Pokrok v znižovaní administratívnej záťaže prijímateľov

Jedným z výrazných faktorov vplývajúcich na znižovanie záujmu o Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) zo strany rôznych typov žiadateľov je dlhodobá vysoká miera administratívnej záťaže. S cieľom znižovania administratívnej záťaže žiadateľov bol Vládou SR dňa 27.09.2017 prijatý **Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF**.

Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF

Materiál vypracovaný sekciou Centrálny koordinačný orgán ÚPVII bol predložený ako iniciatívny materiál podpredsedom vlády SR pre investície a informatizáciu. Centrálny koordinačný orgán sa dlhodobu venuje analýzam a prijímaniu opatrení, ktorých cieľom je zvýšiť transparentnosť procesu implementácie, zjednodušiť a urýchliť implementáciu EŠIF. Materiál definuje súbor 37 opatrení, ktoré majú prispieť k zvýšeniu transparentnosti a zjednodušiť administráciu prípravy a realizácie projektov. Jednotlivé opatrenia boli postupne, v závislosti od typu, zavádzané a realizované v rokoch 2017 a 2018.

Pre zjednodušenie administratívnej záťaže boli v akčnom pláne nastavené nasledovné opatrenia:

- dvojkolový proces,
- elektronické podávanie žiadostí o NFP,
- minimalizácia predkladania povinných príloh,
- zjednodušené vykazovanie výdavkov,
- zjednodušenie postupov pri zákazkách s nižším finančným objemom,
- opatrenia zavedené riadiacimi orgánmi a certifikačným orgánom,
- ITMS2014+ OpenAPI,
- uplatnenie ex-ante finančných opráv pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom,
- zvýšenie využívania zjednodušeného vykazovania výdavkov zo strany RO,
- analýza úpravy obchodných podmienok elektronického trhoviska,
- analýza zjednodušení v oblasti kontroly VO,
- zjednodušenie elektronickej komunikácie so žiadateľmi,
- zlepšenie možností pre ďalší rozvoj najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom Iniciatívy pre zaostávajúce regióny,
- zlepšenie prehľadnosti riadiacej dokumentácie a obmedzenie počtu aktualizácií,
- interaktívny kurz ITMS2014+,
- rozvoj služieb poskytovaných Informačno-poradenskými centrami,
- zjednodušený podpis zmlúv v prostredí ITMS2014+,
- elektronizácia administrácie procesu kontroly.

Okrem toho boli realizované aj iné opatrenia a aktivity s presahom do oblasti znižovania administratívnej záťaže žiadateľov, ako sú realizácia podujatí typu Hackathon s cieľom zapojenia verejnosti do navrhovania opatrení aj v oblasti znižovania administratívnej záťaže. Taktiež bol podporený vznik partnerstiev s neziskovým sektorom, v rámci ktorého boli vytvorené možnosti pre spoluprácu aj v oblasti znižovania administratívnej záťaže.

Jednotlivé opatrenia predstavovali prístupy rôznej komplexity, pričom niektoré vyžadovali zapojenie rôznych typov aktérov, ako tomu bolo napr. v prípade vzniku a rozvoja Informačno-poradenských centier.

Prijatý Akčný plán na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF bol implementovaný na úrovni všetkých Operačných programov všetkými Riadiacimi orgánmi a ich Sprostredkovateľskými orgánmi.

Nad rámec prijatého akčného plánu vypracovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), ktoré je gestorom pre prioritnú os č. 1 Vzdelávanie operačného programu Ľudské zdroje vlastný Akčný plán na posilnenie transparentnosti v rámci implementácie prioritnej osi č. 1. Vzdelávanie OP ĽZ. Akčný plán MŠVVaŠ SR je v súlade s Akčným plánom na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF. Tento dokument bol vypracovaný v spolupráci s rôznymi partnermi, riadiacim orgánom operačného programu Ľudské zdroje (MPSVaR SR) a so zástupcami Európskej komisie.

ÚPVII SR okrem metodickej podpory implementácie jednotlivých opatrení na úrovni všetkých Operačných programov realizoval sériu kontrol zameraných na plnenie prijatého Akčného plánu. Kontroly boli realizované Podpredsedom vlády SR pre investície a informatizáciu priamo na riadiacich orgánoch za účasti ministrov. Prvá takáto kontrola bola realizovaná na Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky. Následné kontroly sa uskutočnili na Ministerstve dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a Ministerstve kultúry SR. Cieľom kontrol bolo monitorovať progres realizácie opatrení na úrovni riadiacich a sprostredkovateľských orgánov.

Zhodnotenie opatrení

Rozvoj služieb poskytovaných Informačno-poradenskými centrami

S cieľom podporiť zapájanie rôznych žiadateľov bola CKO vytvorená integrovaná sieť Informačno-poradenských centier (IPC) v regiónoch, ktorých úlohou je aktívna podpora žiadateľov pri príprave a implementácii projektov. IPC vznikli vo všetkých krajoch okrem Bratislavského samosprávneho kraja, pričom územne pokrývajú teritória jednotlivých samosprávnych krajov. Gestorom a koordinátorom siete IPC je CKO. Cieľmi IPC je zabezpečenie lepšej dostupnosti informácií pre širokú verejnosť, vytvorenie informačných centier, ktoré budú poskytovať komplexné informácie o EŠIF. V rámci projektu sa taktiež vytvoril informačný priestor na webovom sídle. IPC pomáhajú žiadateľom/prijímateľom vypĺňať formuláre v ITMS2014+ priamo v priestoroch IPC. Experti Informačno-poradenských centier boli primerane vyškolení tak, aby boli schopní poskytovať zodpovedajúce služby v požadovanej kvalite.

Elektronické podávanie žiadostí o NFP

Bola vytvorená možnosť plnej elektronickej komunikácie v procese podávania žiadostí o NFP. Opatrenie je v súlade so zákonom o e-Governmente, pričom však nebola dotknutá možnosť predkladania žiadosti v listinnej podobe. Žiadateľ odosiela žiadosť v rámci ITMS2014+ a následne má možnosť uplatnenia výberu odoslania žiadosti elektronicke prostredníctvom elektronickej schránky, alebo v listinnej podobe (bez potreby tlače všetkých príloh).

Minimalizácia predkladania povinných príloh

Zásadným spôsobom boli znížené požiadavky na predkladanie príloh, ktorými už štát disponuje alebo ide o informácie/dokumenty, ktoré nie sú pre proces konania o žiadosti priamo potrebné. Opatrenie obmedzilo vyžadovanie príloh, ktoré je možné získať z verejných registrov, ako sú napr. potvrdenia Sociálnej poisťovne, Daňového úradu, Obchodného registra, zdravotných poisťovní, Inšpektorátu práce, atď. Všetky prílohy sú ukladané v elektronickej podobe do systému ITMS2014+ a bola zrušená povinnosť predkladať neprepisovateľné CD, ale aj listinných originálov. Tento spôsob ako prvý uplatnilo Ministerstvo hospodárstva SR.

Zjednodušenie elektronickej komunikácie so žiadateľmi

Žiadateľom bolo umožnené komunikovať výlučne elektronicke. To znamená, že od 15.1.2018 je možné elektronicke podpisovať formuláre generované ITMS2014+ a elektronicke ich predkladať na príslušné subjekty implementácie fondov bez nutnosti opustenia systému ITMS2014+. Spätná komunikácia taktiež prebieha prostredníctvom elektronickej schránky. Od 24.5.2018 je možné elektronicke predkladať prostredníctvom ITMS2014+ žiadosť o aktiváciu konta, hlásenie o začatí alebo konci realizácie aktivity, monitorovaciu správu projektu a evidenciu VO. Zároveň je umožnené viacnásobné podpisovanie týchto dokumentov v ITMS2014+. Zjednodušenia boli nastavené aj pre procesy, ktoré nie sú realizované v režime výkonu verejnej moci (ŽoP, Monitorovacie správy).

Dvojkolový proces

Opatrenie umožnilo vybraným skupinám žiadateľov rozložiť predkladanie dokumentácie do dvoch kôl. V prvom kole sa predkladali len projektové zámery. Následne po hodnotení bola dopĺňaná dokumentácia v prípade vybraných projektových zámerov.

Zjednodušené vykazovanie výdavkov

Bola vytvorená možnosť využívania zjednodušeného vykazovania oprávnených výdavkov, ktoré sa stanovujú určenými metódami. Jedná sa o tri základné formy, ktoré môžu využívať RO, a to štandardné stupnice jednotkových výdavkov, paušálne sumy nepresahujúce 100 000 EUR vo forme verejného príspevku a paušálne financovanie

stanovené uplatnením percentuálneho podielu na jednu alebo viaceré určené kategórie výdavkov.

Zjednodušenie postupov pri zákazkách s nižším finančným objemom

Verejné obstarávanie je jednou z hlavných administratívnych bariér efektívnej implementácie projektov. Preto bol prijatý Zákon č. 93/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon zároveň novelizoval aj zákon o VO a s účinnosťou od 01.06.2017 upravil finančné limity pre zákazky s nízkou hodnotou a podlimitné zákazky.

Opatrenia zavedené riadiacimi orgánmi a certifikačným orgánom

Riadiace orgány samostatne zaviedli opatrenia s cieľom zníženia administratívnej záťaže napr. v rámci OP KŽP, OP Val, OP EVS, alebo OP IZ. Napr. MH SR vytvorilo test úplnosti, ktorý umožňuje žiadateľom kontrolu ŽoNFP. V rámci rôznych OP bol zavedený systém zjednodušeného vykazovania výdavkov. Zásadné zjednodušenia zaviedol aj Certifikačný orgán, ako napr. zrušenie oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov, zavedenie jednotného dokladu vytvárajúceho pohľadávku. Taktiež došlo k zjednodušeniu výpočtu zálohovej platby pre prijímateľa ako aj spôsobu zúčtovávania.

ITMS OpenAPI

Bola vytvorená možnosť automatizovaného zakladania účtovných dokladov a účastníkov projektu v ITMS2014+. Taktiež bolo vytvorené integračné rozhranie pre import účtovných dokladov medzi systémom IS SOFIA, ktorý využívajú vysoké školy a ITMS 2014+.

Uplatnenie ex-ante finančných opráv pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom

V oblasti zníženia záťaže spojených s verejným obstarávaním bola zavedená možnosť uplatňovania finančných opráv na chybné VO v štádiu kontroly (pred podpisom zmluvy medzi prijímateľom a úspešným uchádzačom - druhá ex-ante kontrola). Prijímateľ sa môže rozhodnúť, či VO bude financovať so stanovenou finančnou opravou alebo ho zopakuje.

Zvýšenie využívania zjednodušeného vykazovania výdavkov zo strany RO

S cieľom zvýšiť využívanie zjednodušeného vykazovania výdavkov CKO bola zorganizovaná konferencia a workshop k zjednodušenému vykazovaniu výdavkov, ktoré sa uskutočnili 26.10.2017 v hoteli Bôrik.

Analýza úpravy obchodných podmienok elektronického trhoviska

Podlimitné zákazky realizované cez elektronické trhovisko nadobúdali účinnosť po schválení zo strany RO. Od 1.3.2018 sú účinné nové Obchodné podmienky elektronického trhoviska (OPET), na základe ktorých eurofondové zákazky verejného obstarávania sú účinné deň nasledujúci po dni zverejnenia v CRZ. To znamená, že účinnosť eurofondových zákaziek s využitím elektronického trhoviska už nie je viazaná na kladný výsledok kontroly na príslušnom riadiacom orgáne.

Analýza zjednodušení v oblasti kontroly VO

Bola analyzovaná možnosť zrušenia niektorých typov povinnej kontroly VO (napr. druhá ex-ante kontrola), ktoré vplývajú na predlžovanie administratívnych procesov. Analýza sa uskutočnila na expertnom pracovnom stretnutí 26.2.2018. Výsledky analýzy budú využité k ďalšej činnosti a zjednodušeniam. Taktiež bolo určené, že RO si nemôžu nastaviť prísnejšie pravidlá pre jednotlivé typy kontrol prísnejšie, ako je určené v Systéme riadenia EŠIF alebo metodických pokynov CKO k VO.

Zlepšenie prehľadnosti riadiacej dokumentácie a obmedzenie počtu aktualizácií

Časté zmeny riadiacej dokumentácie vplýva na využívanie EŠIF. Opatrenie má zabrániť častým zmenám v dokumentácii. Snahou bude uskutočňovať aktualizácie Systému riadenia EŠIF a metodických pokynov 2x ročne.

Interaktívny kurz ITMS2014+

Pre uľahčenie práce so systémom ITMS 2014+ bol pripravený kurz, ktorého cieľom je sprostredkovať zvýšenie znalostí potrebných pre prácu so systémom. Bolo pripravených niekoľko kurzov, pričom postupne dochádza k aktualizácii jednotlivých modulov.

Zjednodušený podpis zmlúv v prostredí ITMS2014+

S cieľom skrátenia procesu od vydania rozhodnutia po začatie implementácie projektov boli rozšírené technické funkcionality ITMS2014+, kde bola doplnená možnosť podpisu rôznych typov zmlúv prostredníctvom elektronického podpisu. Táto funkcionality podporuje výmenu elektronických dokumentov s možnosťou autorizácie kvalifikovaným elektronickým podpisom medzi žiadateľom/prijímateľom na jednej strane a poskytovateľom na strane druhej. Táto funkcionality je generická a podporuje všetky procesy uvedené v akčnom pláne.

Elektronizácia administrácie procesu kontroly

Bolo umožnené kompletne elektronické predkladanie dokumentov súvisiacich s výkonom kontroly (overovanie výdavkov/údajov predložených prijímateľmi, dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, atď.). V rámci ITMS2014+ bola rozšírená funkcionality umožňujúca evidenciu dokumentácie v rámci spisu. Ďalej došlo k úpravám v rámci

modulu kontroly, ako aj v rámci všeobecnej komunikácie, ktorá je pripravená na výmenu informácií a dokumentov relevantných pre proces kontroly. To znamená, že prijímateľ je oprávnený napr. na zaslanie námietok, odpočtu splnení opatrení priamo cez ITMS2014+.

Partnerstvo s neziskovým sektorom

Bol spustený projekt spolupráce s mimovládnyimi organizáciami s cieľom vytvoriť priestor pre otvorenejší a zrozumiteľný systém riadenia fondov EÚ v spolupráci s neziskovým sektorom, a tým posilniť partnerstvo štátu a občianskej spoločnosti. ÚPPVII ako prvý štátny orgán v SR pristúpil k aktívnej spolupráci a podpore (aj finančnej) zástupcov zapojených neziskových organizácií, s ktorými aktívne spolupracoval na nových opatreniach na zlepšenie eurofondových pravidiel aj v oblasti znižovania administratívnej záťaže.

Hackathon

Cieľom aktivity, ktorá predstavuje modernú formu partnerstva so širokou verejnosťou, bolo zapojenie širokej verejnosti do nastavenia pravidiel implementácie EŠIF. Opatrenie vytvorilo možnosti zberu podnetov od širokej plejády skupín spoločnosti v tejto oblasti. Aktivita umožňovala zber podnetov aj v oblasti zjednodušenia a zefektívnenia celého procesu. Opatrenie tak prispelo k vyššej miere participácie rôznych skupín pri nastavovaní rámcových podmienok EŠIF.

Dotazníkový prieskum

Cieľom opatrenia bolo získať prostredníctvom anonymného dotazníkového prieskumu zhodnotenie administratívnej záťaže. Dotazníkový prieskum bol cielený na žiadateľov a prijímateľov EŠIF. Jeho cieľom bolo identifikovať potenciál znižovania administratívnej záťaže. Opatrenie nadväzovalo na podobný prieskum realizovaný na prelome rokov 2013-2014, ktorého podstatné výsledky boli zapracované do Systému riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov. Opatrenie bolo realizované po schválení Akčného plánu na posilnenie transparentnosti a zjednodušenia implementácie EŠIF s cieľom identifikácie priestoru na ďalšie zjednodušovanie procesov. K dnešnému dňu bolo realizovaných niekoľko rôznych typov dotazníkových prieskumov.

Okrúhle stoly

Bola realizovaná séria okrúhlych stolov so zástupcami VÚC. Cieľom stretnutí/okrúhlych stolov organizovaných CKO bolo identifikovať, prediskutovať a analyzovať možnosti realizácie rôznych opatrení z pohľadu žiadateľov z prostredia VÚC. Stretnutia boli realizované v niekoľkých samosprávnych krajoch.

Záverečná správa
Október 2019

Ku koncu roka 2018 sa uskutočnilo množstvo podujatí a realizovali sa rôzne opatrenia s cieľom reálne znížiť administratívnu záťaž rôznych skupín žiadateľov a príjemcov EŠIF. Jednotlivé opatrenia svojou povahou prispievajú k znižovaniu celkovej administratívnej záťaže rôznou intenzitou. Celkové zníženie treba vnímať ako kumulatívne synergické pôsobenie realizovaných aktivít/krokov. Snahy o znižovanie administratívneho zaťaženia v oblasti EŠIF budú realizované aj v ďalšom období po roku 2019. CKO pripravuje rôzne nové opatrenia a aktivity.

Príloha 6 Pokrok pri uplatňovaní horizontálnych princípov

Partnerská dohoda a nadväzujúce programové a implementačné dokumenty pracujú s tromi horizontálnymi princípmi. Ide o princípy rovnosti mužov a žien a nediskriminácie a udržateľný rozvoj. V nadväznosti na Partnerskú dohodu SR na roky 2014 a 2020 existujú v EŠIF 3 horizontálne princípy: Rovnosť medzi mužmi a ženami, nediskriminácia a udržateľný rozvoj. Princíp partnerstva nie je horizontálny princíp EŠIF ale je zásadou vychádzajúcou z Etického kódexu EK.

Zmyslom horizontálnych princípov je zabezpečiť dosiahnutie pre definovaných cieľov, ktoré sa týkajú viacerých oblastí PD a nemôžu byť zabezpečené len prostredníctvom jedného operačného programu, ale vyžadujú koordinovaný prístup pretínajúci viaceré špecifické investičné priority jednotlivých operačných programov. Hlavné hodnotiace otázky pre horizontálne priority sú v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020 nasledujúce dve:

- 1. Do akých oblastí smerovali intervencie zamerané na implementáciu horizontálnych princípov?*
- 2. Do akej miery prispela implementácia intervencií podporených z EŠIF k plneniu cieľov stanovených v národnom strategickom rámci pre daný horizontálny princíp?*

Tabuľka 59 (Horizontálne princípy podľa tematických cieľov) ilustruje, ako sa investície v jednotlivých tematických cieľoch prejavili na celkovom počte podporených projektov a alokovaných zdrojov. V oblasti uplatňovania horizontálneho princípu rovnosť mužov a žien a horizontálneho princípu nediskriminácia bolo na projektovej úrovni realizovaných 3 792 projektov spĺňajúcich povinnú podmienku HP RMŽ a ND a HP UR, pričom išlo o celkovú výšku 5 726,68 mil. EUR. EUR. Pre podporu cieľov HP Udržateľného rozvoja bolo identifikovaných 580 projektov, pričom výška prostriedkov bola 409,167 mil. EUR.

Celková výška prostriedkov v HP Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie bola ovplyvnená hlavne výsledkom TC7, kde boli realizované veľké investičné projekty v oblasti dopravy. Oblasť integrovanej infraštruktúry nie je dôležitá len pre HP rovnosť mužov a žien ale hlavne pre horizontálny princíp Nediskriminácia s ohľadom na osoby so zdravotným postihnutím. Ďalej boli kľúčové hlavne TC9 (Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii) a TC10 (Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania). V TC9 bolo podporených 416 projektov, v TC10 až 672. Problematickým sa javí TC8 (Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily), kde sú evidované len tri projekty.

Tabuľka 59: Horizontálne princípy podľa tematických cieľov

	Udržateľný rozvoj		Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie	
	mil. EUR	počet projektov	mil. EUR	počet projektov
TC1	2,379	3	361,338	325
TC2	0	0	226,116	21
TC3	0,590	5	357,095	683
TC4	81,477	130	666,647	741
TC5	0,159	1	238,647	37
TC6	61,193	136	903,540	623
TC7	136,411	58	2 376,795	200
TC8	13,435	4	95,475	3
TC9	34,505	14	273,345	416
TC10	75,458	214	160,503	672
TC11	3,560	15	67,181	71
Celkový súčet	409,167	580	5 726,68	3 792

Zdroj: ITMS2014+

Metodologická poznámka: 532 projektov vo výške 331,16 mil. EUR uvádza že má príspevok k obom horizontálnym princípom (nachádzajú sa v IROP, kde majú 34 %-né zastúpenie, OP KŽP má 39 % takýchto. Tabuľka uvádza výšku zazmluvnených a ukončených projektov, EÚ zdroje, bez EÚS.

Horizontálny princíp Udržateľný rozvoj mal jadro podpory hlavne v TC7, ktorý obsahuje investične náročnú podporu udržateľnej doprave. Najvyšší počet projektov v TC bol 214 a vzťahuje sa k investíciám do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania. Išlo zároveň o druhú investične najsilnejšiu oblasť. Oblasťou silnej podpory HP bol aj TC4 (Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch), kde boli ťažiskom protipovodňové investície. Celkovo tu bolo realizovaných 130 projektov vo výške 81,477 mil. EUR. V rámci zachovania a ochrany životného prostredia a podpory efektívneho využívania zdrojov (TC6) boli realizované investične náročné projekty odkanalizovania.

Problematickými oblasťami je podpora prispôsobovania sa zmene klímy, ktorá je v rámci EÚ aj Slovenska identifikovaná ako prioritná oblasť a kde objem projektov dosiahol iba 0,158 mil. EUR) a hlavne oblasť výskumu, technologického rozvoja a inovácií, kde dlhodobo chýba lepšie zameranie na ekoinovácie a zelené technológie.

HP Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie

Podporu rovnosti príležitostí a ochranu pred diskrimináciou zakotvuje rámec medzinárodných ľudskoprávných dohovorov OSN. Naňho nadväzuje agenda EÚ, hlavne charta základných práv EÚ, ktorá upravuje ľudské práva jednotlivcov vo vzťahu priamo k

EÚ. Politický a inštitucionálny rámec implementácie HP RMŽ a ND je dostupný v dokumentoch MPSVaR SR¹⁵⁶.

Vláda SR okrem právnych úprav prijala niekoľko ďalších stratégií a dokumentov ako sú Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014–2019, Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR, Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím 2014-2020, Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020, Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe a Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2014-2019. Ďalej ide o Konceptiu rovnosti príležitostí žien a mužov, Národný akčný plán pre ženy v Slovenskej republike, Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2005–2008, Národnú stratégiu rodovej rovnosti, Akčné plány zamestnanosti, sociálnej inklúzie a predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie, či konkrétnejšie materiály ako Návrh opatrení na zosúladovanie rodinného a pracovného života ale aj dôležitú Stratégiu integrácie Rómov 2020, v oblasti sociálnej integrácie marginalizovaných rómskych komunití.

Podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1303/2013, Článok 7 Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácia. Členské štáty a Komisia majú zabezpečiť, aby sa počas prípravy a implementovania štrukturálnych programov, aj vo vzťahu k ich monitorovaniu, podávaniu správ a hodnoteniu, zohľadňovala a podporovala rovnosť mužov a žien a začlenenie hľadiska rodovej rovnosti. Rovnako je podľa tohto nariadenia potrebné brať do úvahy otázku vplyvu na osoby so zdravotným postihnutím.

V rámci analyzovaného programového obdobia bola podpora rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácia riešená ako integrálna súčasť EŠIF a to v rámci operačných programov IROP, OP RH, OP KŽP, OP II, OP LZ, OP Val a OP EVS (Tabuľka 60). Najviac projektov identifikovaných ako relevantné pre HP bolo v OP II (2 438,4 mil. EUR), v OP KŽP (1 572,8 mil. EUR) a v IROP (810,7 mil. EUR). Operačný program Val sa podieľal so 717,6 mil. EUR, OP LZ 118,8 mil. EUR, OP EVS dosiahol hodnotu 67,2 mil. EUR. Najmenej, 1,17 mil. EUR bolo v OP RH. Z hľadiska relevancie projektov treba zdôrazniť fakt, že hlavne investičné projekty v OP II a OP KŽP ovplyvňujú výsledne hodnoty. Najväčšia časť špecializovaných projektov zameraných na túto HP bola v OP LZ, kde boli v rámci PO3 realizované dve samostatné výzvy na predkladanie DOP so zameraním na zosúladovanie rodinného a pracovného života v celkovej hodnote 13,3 mil. EUR a v rámci PO4, cieľa „Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie“ boli realizované tri výzvy na predkladanie DOP v celkovej hodnote cca 5 mil. EUR.

V súvislosti s podporou mužov a žien je za kľúčový možné považovať NP Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie, realizovaný Inštitútom pre výskum práce a rodiny. Rozpočet projektu je 4,9 mil. EUR a jeho hlavným cieľom je systémové inštitucionálne zabezpečenie poradenskej činnosti v oblasti rodovej diskriminácie vrátane rodovo podmieneného násillia.

V oblasti podpory prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím začal byť v roku 2018 realizovaný NP Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora

---

¹⁵⁶ MPSVaR SR (2019): [Dokumenty k HP](#).

Záverečná správa
Október 2019

transformačných tímov. Cieľom projektu je realizácie stratégie deinštitucionalizácie, čo je možné považovať za strategický krok s potenciálom zásadného skvalitnenia života ľudí so zdravotným postihnutím žijúcich v zariadeniach sociálnych služieb. Napriek zámeru realizáciu projektu spustiť v prvej polovici roku 2017, začatie projektu sa posunulo na koniec roka 2018, preto, v súvislosti s hodnotením obdobia 2014-2018 je projekt irelevantný.

K riešeniu problematiky prístupnosti osôb so zdravotným postihnutím významne prispieva dopytovo orientovaná výzva na predkladanie ŽoNFP s názvom Vývoj nových zariadení podporujúcich sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím, ktorá bola vyhlásená koncom roka 2017. Výzva je zameraná na výskum, vývoj a dostupnosť využívania nových/inovovaných technológií, pomôcok pre osoby so zdravotným postihnutím uľahčujúcich ich sociálnu integráciu v spoločnosti.

Pre implementáciu HP v projektoch EIŠF treba zabezpečiť personálne kapacity (napr. z vlastných zdrojov AK) a prihliadať aj ku kvalifikačným predpokladom pracovníkov.

Tabuľka 60: Podpora rovnosti medzi mužmi a ženami, nediskriminácie a prístupnosti podľa operačného programu a osi

Program a prioritná os		Rovnosť medzi mužmi a ženami	
		mil. EUR	počet projektov
IROP	PO1	164,513	145
	PO2	353,557	704
	PO3	45,750	2
	PO4	235,673	101
	PO5	11,204	87
OP RH	PO2	0,433	3
	PO3	0,114	1
	PO5	0,626	1
OP KŽP	PO1	862,403	524
	PO2	87,733	23
	PO3	150,914	14
	PO4	471,766	737
OP II	PO1	561,149	7
	PO2	1315,039	8
	PO3	156,728	15
	PO4	0,255	3
	PO5	1,632	1
	PO6	177,478	21
	PO7	226,116	21
OP LZ	PO3	49,725	1
	PO6	69,088	297
OP Val	PO1	338,562	320
	PO2	22,776	5
	PO3	332,974	652
	PO4	23,290	28
OP EVS	PO1	62,761	68
	PO2	4,420	3
SPOLU		5 726,682	3792

Zdroj: ITMS2014+.

Poznámka: výška zazmluvnených a ukončených projektov, EÚ zdroje, bez EÚS

HP Udržateľný rozvoj

Európska komisia v marci 2018 pripravila Akčný plán trvalo udržateľného financovania, ktorý smeruje aj na súčasné a budúce využívanie EŠIF.¹⁵⁷ Má tri hlavné ciele:

- presmerovanie kapitálových tokov smerom k trvalo udržateľným investíciám s cieľom a dosiahnuť udržateľný a inkluzívny rast,
- riadiť finančné riziká vyplývajúce zo zmeny klímy, zhoršovania životného prostredia a sociálnych otázok,
- podporovať transparentnosť a dlhodobosť finančných a hospodárskych činností.

Financovanie intervencií EŠIF má za cieľ podporovať smerovanie ku konkurencieschopnej nízko-uhlíkovej ekonomike, ktorá umožňuje efektívne a udržateľné využívanie zdrojov, ochraňovať životné prostredie, znižovať emisie a prevenciu straty biodiverzity, budovať na technologickom náskoku Európy vo vývoji nových zelených technológií a výrobných metód, zavádzať účinné a inteligentné elektrické siete a celoeurópske siete, aby naše podniky (najmä malé výrobné firmy) dostali konkurenčnú výhodu. V neposlednom rade ide aj o zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky a pomoc spotrebiteľom pri prijímaní informovaných rozhodnutí. Zároveň sa táto agenda riadi cieľmi trvalo udržateľného rozvoja (*Sustainable Development Goals*).

Ciele udržateľného rozvoja v oblasti EŠIF miera na synergie ekonomických, sociálnych a environmentálnych prístupov. Realizované projekty zahŕňajú široké spektrum od podpory investícií do infraštruktúry, podpory podnikania v oblasti OZE, cez odbornú prípravu, podporu inovačného prostredia, transferu technológií, až po zatepľovanie verejných budov a prácu s verejnosťou. Metodológia a praktické prístupy k monitorovaniu a hodnoteniu výsledkov si preto vyžadujú komplexný prístup.

Intervencie zamerané na implementáciu horizontálneho princípu Udržateľný rozvoj boli primárne podporené z IROP, OP KŽP, OP II, OP ĽZ, OP VaI a OP EVS (Tabuľka 61). Neprekvapujúco bol najvyššia podpora HP evidovaná v OP KŽP, kde dosiahla 128,746 mil. EUR. Tu ale treba započítať aj investične náročné projekty vodárenskej a kanalizačnej infraštruktúry. Tomu zodpovedá aj relatívne nižší počet projektov 213, oproti IROP, kde bolo za 58,104 mil. EUR podporených 233 projektov. Operačný program ĽZ eviduje podporu HP vo výške 79,378 mil. EUR a 53 projektov.

Ďalšími zdrojmi prispeli OP II, kde bolo investovaných 80,264 mil. EUR do jedného projektu, ktorým je modernizácia električkových tratí v Košiciach (2. etapa – 1. časť). V oblasti investícií do udržateľnej dopravy existuje veľa ďalších projektov, ktoré sú ale zatiaľ v procese prípravy, alebo implementácie a preto nie sú v zozname zahrnuté. Ide napríklad o zmodernizovaný úsek železnice medzi Považskou Teplou a Žilinou v dĺžke 23 km, alebo obnovu dopravných prostriedkov v mestách Žilina, Prešov a Košice.¹⁵⁸

---

¹⁵⁷ Celý text Akčného plánu je dostupný na stránke: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0097>.

¹⁵⁸ Podľa VS OP II za rok 2017 bolo v Žiline dodaných 8 z 15 trolejbusov, v Prešove dodali všetkých 15 nových trolejbusov a v Košiciach dodali 10 nových električiek z 13 plánovaných.

Tabuľka 61: Udržateľný rozvoj podľa operačného programu a osi

Program a prioritná os		Udržateľný rozvoj	
		mil. EUR	počet projektov
IROP	PO1	56,147	57
	PO2	44,020	179
	PO3	14,084	54
OP KŽP	PO1	47,110	82
	PO2	0,159	1
	PO4	81,477	130
OP II	PO3	80,264	1
OP LZ	PO1	32,713	36
	PO2	0,025	1
	PO3	13,410	3
	PO4	31,276	3
	PO5	0,578	5
	PO6	1,376	5
OP Val	PO1	2,379	3
	PO3	0,590	5
OP EVS	PO1	3,560	15
Spolu		409,167	580

Zdroj: ITMS2014+.

Poznámka: výška zazmluvnených a ukončených projektov, EÚ zdroje, bez EÚS.

Opatrenia na zavádzanie horizontálnych princípov so zreteľom na obsah PD

V druhej časti hodnotenia sme sa zamerali na otázku, do akej miery prispela implementácia intervencií podporených z EŠIF k plneniu cieľov stanovených v národnom strategickom rámci pre horizontálny princíp Udržateľný rozvoj.

Ako popisujeme v stave čerpania operačných programov a v predchádzajúcej časti na príklade OP II, pri hodnotení horizontálnych princípov existuje problém, že pomer dokončených projektov ku zazmluvneným a nedokončeným neumožňuje komplexnú analýzu a posúdenie príspevku implementácie intervencií podporených z EŠIF k plneniu cieľov stanovených v národnom strategickom dokumente pre HP UR. Na základe stavu implementácie a dostupných výstupov je možné identifikovať niektoré výsledky a možné riziká.

Z hľadiska hodnotenia celkového progresu Slovenskej republiky v smerovaní ku definovaným cieľom udržateľnosti sú dôležité kontextové indikátory analyzované hlavne v rámci TC4, TC5 a TC6. Vo väčšine kľúčových indikátorov v oblasti emisií skleníkových plynov, spotreby prírodných zdrojov, manažmentu vody a odpadov vykazuje Slovenská republika pozitívne trendy. Nepochybné aj vďaka intervenciám EŠIF. Suma 1,193 mil.

EUR podporila čistenie a odvod odpadových vôd. Na recykláciu triedených materiálov sa investovalo 2,645 mil. EUR (OP KŽP).

Problematické oblasti sú manažment odpadov, zvyšovanie emisií z osobnej automobilovej dopravy, zhoršovanie kvality ovzdušia v mestách a nepriaznivý stav biodiverzity. Podľa zamerania projektov v oblasti HP bolo podporených 46 projektov na úpravu krajiny a posilnenie biodiverzity cestou krajinných úprav (IROP), kde bolo investovaných 11,290 mil. EUR. Popri OPII bolo identifikovaných 17 projektov v rámci IROP, ktoré sumou 32,943 mil. EUR podporili riešenia v udržateľnej doprave/mobilite. V ďalšom procese plánovania a implementácie EŠIF by bolo potrebné sústrediť investície hlavne na oblasti, kde Slovenská republika vykazuje nepriaznivé trendy.

Pre podporu implementácie HP UR je aplikovaná spolupráca s gestormi HP už v štádiu prípravy výziev a vyzvaní na predloženie ŽoNFP. V tejto fáze sa posudzoval súlad predkladaných dokumentov s platným systémom implementácie HP UR. Prístup založený na súlade s HP UR je definovaný ako podmienka poskytnutia príspevku a je stanovený vo výzve na predkladanie ŽoNFP. Podmienky na splnenie poskytnutia príspevku z hľadiska súladu s HP sú bližšie špecifikované v každej vyhlásenej výzve.

Keďže je hlavným cieľom horizontálneho princípu udržateľný rozvoj zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti rastu¹⁵⁹ ide o dosiahnutie súladu a synergií medzi týmito tromi kvalitami rastu.

Aktivity na presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch.

Dôležitým dokumentom pre kontext uplatňovania HP UR je Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Zodpovednosť za Agendu 2030 je na Slovensku rozdelená medzi Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Po uskutočnení participatívneho procesu na jar 2018 schválila Rada vlády SR pre Agendu 2030 na svojom druhom zasadnutí dňa 15. mája 2018 návrh šiestich prioritných oblastí pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj v kontexte Slovenska. Následne bol Návrh národných priorit implementácie Agendy 2030 schválený uznesením vlády SR č. 273 z 13. júna 2018.

Presadzovanie a monitorovanie širšieho uplatňovania HP v operačných programoch a ich projektoch vychádza z princípov definovaných v dokumente *Systém implementácie horizontálneho princípu Udržateľný rozvoj na roky 2014-2020*. OP definuje typy a príklady akcií, ktoré sa majú podporiť v rámci investičnej priority: opis druhu a príkladov akcií, ktoré

---

¹⁵⁹ S osobitným dôrazom na ochranu a zlepšenie životného prostredia pri zohľadnení zásady „znečisťovateľ platí“.

majú byť financované a ich očakávaný prínos pre špecifické ciele. RO je zodpovedný za ex ante zadefinovanie rozsahu podporovaných oprávnených aktivít, na ktoré budú vyhlásené výzvy. RO zabezpečí zadefinovanie rozsahu oprávnených aktivít na úrovni OP v samostatnom dokumente alebo ako súčasť príručky pre žiadateľa. Gestor HP UR následne priradí aktivity k cieľom horizontálneho princípu. Je ustanovená pracovná skupina pre HP UR, ktorá zabezpečuje uplatňovanie princípu partnerstva. V oblasti zvyšovania povedomia o udržateľnom rozvoji boli dôležité aktivity MŽP SR a SAŽP, hlavne v rámci národných projektov *Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku* (podporené v dvoch fázach vo výške 17,7 a 2,7 mil. EUR).

Pri analýze vplyvov jednotlivých projektov a opatrení musíme metodologicky brať do úvahy, že ide o kvantifikácie horizontálnych princíпов na základe identifikácie ich prínosu. Nie vždy a pri každom type projektu je to možné a niektoré projekty by pri detailnejšom skúmaní kvalitatívnymi metódami mohli byť sporné. Na druhej strane môžu niektoré projekty s jasným prínosom k rovnosti, nediskriminácii či udržateľnému rozvoju v kalkuláciách chýbať. Je preto dôležité zlepšiť metodické usmernenia pre indikovanie vplyvu individuálnych projektov na horizontálne priority a kde je to možné, verifikovať validitu vplyvu.

Hlavným nástrojom smerovania k udržateľnému rozvoju boli oprávnené typy aktivít v rámci OP KŽP. Všetky štyri osi priamo prispievajú k plneniu cieľov HP UR. Ide o posilnenie environmentálneho aspektu rozvoja cestou budovania vodárenskej a kanalizačnej infraštruktúry, znižovania emisií, sú tu opatrenia protipovodňovej ochrany a podpora prechodu na nízko uhlíkovú ekonomiku. Dôležité sú tiež investície v rámci OP II, kde ide hlavne o posilňovanie princípu udržateľnej mobility a znižovaniu emisií z automobilovej dopravy.

Za účelom predchádzania diskriminácie, podpory prístupnosti a rovnosti mužov a žien sa horizontálny princíp rovnosť mužov a žien a horizontálny princíp nediskriminácia uplatňujú vo všetkých OP. Horizontálne princípy majú byť v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020 uplatňované prierezovo vo všetkých OP. Realizuje sa prostredníctvom prierezového a univerzálneho uplatňovania týchto princíпов, ako aj zavádzania vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. Na účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť mužov a žien a horizontálneho princípu nediskriminácia je diskvalifikačné kritérium stanovené v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o podporu v rámci prioritných osí programu. Všetky projekty sú sledované merateľnými ukazovateľmi a inými údajmi a ich relevanciu overoval, pripomienkoval a ovplyvňoval gestor HP RMŽaND. Všetky ukazovatele a iné údaje relevantné pre horizontálne princípy rovnosti mužov a žien a nediskriminácie majú priradenú relevanciu a prispievajú tak k sledovaniu projektov aj z hľadiska týchto HP. Gestor HP RMŽaND vypracoval sadu 23 iných údajov, ktorými sleduje aplikácie HP RMŽaND v projektoch aktuálneho programového obdobia a ktoré sa aplikujú na takmer všetky projekty.

Operačné programy požadujú zameranie na udržateľný rozvoj a zavádzanie vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. V jednotlivých OP sa uvádza, že prvou úrovňou overenia, aplikácie princíпов rovnosti medzi mužmi a ženami ako podmienky poskytnutia pomoci je overovanie v procese výberu

projektov. Pomáha tomu diskvalifikačné kritérium stanovené na účinné uplatňovanie HP RMŽ a ND.

Dôležitým faktorom v implementácii HP RMŽ a ND bola spolupráca s OP II pri procese preventívneho odborného posudzovania. Vďaka konzultáciám a školeniam sa znížila doba predkladania žiadostí a chybovosti v žiadostiach o NFP. Bol zavedený proces preventívneho odborného posudzovania, ktorý navrhol a presadil gestor HP RMŽaND pre veľké infraštruktúrne a informačné projekty OP Integrovaná infraštruktúra, V jeho rámci sa posudzujú predmetné veľké projekty ešte v štádiu projektovej dokumentácie (PO 1-6) a štúdie uskutočniteľnosti (PO7).¹⁶⁰ Predmetný proces v roku 2018 pomohol významne znížiť chybovosť projektov z hľadiska prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Operačné programy požadujú zameranie na udržateľný rozvoj a zavádzanie vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín. V jednotlivých OP sa uvádza, že prvou úrovňou overenia, aplikácie princípov rovnosti medzi mužmi a ženami ako podmienky poskytnutia pomoci je overovanie v procese výberu projektov. Zároveň existuje diskvalifikačné kritérium stanovené na účinné uplatňovanie HP RMŽ a ND.

Vzhľadom na spomínaný fakt, že na úrovni OP sa systém monitoringu priamo presúva na projektovú úroveň, je dôležité posilňovať kvalitný a kvalifikovaný monitoring implementácie projektov. Pre implementáciu HP v projektoch EIŠF treba zabezpečiť personálne kapacity a prihliadať aj ku kvalifikačným predpokladom pracovníkov a pracovníčok poverených monitoringom a zabezpečiť kvalitu monitoringu systémom odborných školení a kurzov.

---

¹⁶⁰ Súhlasné stanovisko ktoré gestor HP RMŽaND vydáva na základe uvedeného procesu až po zapracovaní jeho pripomienok je povinnou prílohou ŽoNFP.

Príloha 7 Personálne zabezpečenie

Zloženie tímu pre hodnotenie

Meno experta	Rola	Pozícia
Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc	Vedúci tímu a Hodnotiteľ / Analytik	kľúčový expert
Mgr. Richard Filčák, MSc. PhD.	Hodnotiteľ / Analytik	kľúčový expert
Ing. Tomáš Jeck, PhD.	Hodnotiteľ / Analytik	ďalší expert, člen tímu
Ing., Miroslav Balog, PhD et PhD.	Hodnotiteľ / Analytik	ďalší expert, člen tímu
Mgr. Zuzana Polačková	Hodnotiteľ / Analytik	ďalší expert, člen tímu
Ing. Katarína Karasová, PhD	Hodnotiteľ / Analytik	ďalší expert, člen tímu

Zodpovedné osoby Objednávateľa

Úlohou zmluvne zodpovedných osôb bolo prijímanie a doručovanie písomností ako aj prebratie a akceptovanie zmluvných výstupov.

Zmluvne zodpovedné osoby	Subjekt	Pozícia / Sekcia / Odbor
Denisa Žiláková	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	GR sekcie CKO
Alena Kuruczová	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	Riaditeľka odboru monitorovania a hodnotenia
Dária Juhásová	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	Vedúca odboru hodnotenia
Andrej Chudý	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu	Referent odboru monitorovania a hodnotenia ako kontaktná osoba

Príloha 8 Použité zdroje

- BCG, Boston Consulting Group (2017): [The 2017 European Railway Performance Index](#).
- Castanho et al. (2018). Identifying critical factors for success in Cross Border Cooperation (CBC) development projects. Habitat International. Volume 72, February 2018, s. 92-99
- Council of Europe (2019): [Dynamic database of European judicial systems \(CEPEJ\)](#)
- DG Employment, Social Affairs & Inclusion (2019): [Public expenditure on labour market policy \(LMP\) interventions](#).
- EC, European Commission (2015): Flash Eurobarometer 422 [Cross-border co-operation in the EU](#).
- EC, European Commission (2016): WP1: [Synthesis report Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund \(ERDF\) and the Cohesion Fund \(CF\)](#).
- EC, European Commission (2016): [Second European Union Minorities and Discrimination Survey, Roma – Selected findings](#), European Union, Agency for Fundamental Rights
- EC, European Commission (2017): [Easing legal and administrative obstacles in EU border regions](#)
- EC, European Commission (2018): [Open Data Maturity in Europe. Report 2018](#)
- EC, European Commission (2018): [Slovakia. State-of-Play on Open Data](#).
- EC, European Commission (2018): Country Specific Recommendations, Council Recommendation of 13 July 2018, Official Journal 2018/C 320/24, published on 10.09.2018.
- EC, European Commission (2019): [Country Report Slovakia 2019. 2019 European Semester: Assessment of progress on structural reforms, prevention and correction of macroeconomic imbalances, and results of in-depth reviews under Regulation \(EU\) No 1176/2011](#). Brussels, 27.2.2019. SWD(2019) 1024 final.
- EC, European Commission (2019): [H2020 Projects – summary](#).
- EC, European Commission (2019): [European Innovation Scoreboard](#)
- EC, European Commission (2019): [The Digital Economy and Society Index \(DESI\)](#)
- EC, European Commission (2019): [Efektívnosť využívania zdrojov v EÚ](#)
- EC, European Commission (2019): [European Quality of Government Index 2017](#)
- EC, European Commission (2019): [European Judicial System](#).
- EC, European Commission, EU Open Data Portal (2019): [Special Eurobarometer 437: Discrimination in the EU in 2015](#)
- Enviroportál (2019): [Index eko-inovácií](#)
- Eurostat (2019): [Database](#).

Finančná správa (2019): [Zoznam daňových subjektov, ktorí si uplatnili odpočet výdavkov na výskum a vývoj](#), Bratislava 2019.

Matošková, I. a Gálik, J. (2015): Konkurencieschopnosť slovenských výrobkov rastlinného pôvodu, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (NPPC-VÚEPP), ISBN 978-80-8058-598-3.

MDVRR SR, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (2019): [Metodické dokumenty](#).

MDV SR (2018) [Konceptia mestského rozvoja SR do roku 2030](#)

MF SR, Ministerstvo financií SR (2016): [Revízia výdavkov na informatizáciu. Záverečná správa](#). MFSR Bratislava, október 2016.

MF SR, Ministerstvo financií SR (2016): [Revízia výdavkov na dopravu](#). MFSR, Bratislava.

MF SR, Ministerstvo financií SR (2017): [Revízia výdavkov na životné prostredie](#). Záverečná správa, Bratislava júl 2017

MF SR, Ministerstvo financií SR (2017): [Revízia výdavkov na politiky trhu práce a sociálne politiky](#). Záverečná správa. MFSR, 2017.

MF SR, Ministerstvo financií SR (2017): [Revízia výdavkov na vzdelávanie](#). Záverečná správa. MFSR, Bratislava.

MF SR, Ministerstvo financií SR (2019): [Revízia výdavkov na skupiny ohrozené chudobou](#)

MH SR, Ministerstvo hospodárstva SR (2004): [Aktualizácia surovinovej politiky Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín](#)

MH SR, Ministerstvo hospodárstva SR (2008): [Energetická politika a stratégia energetickej bezpečnosti](#)

MH SR, Ministerstvo hospodárstva SR (2017): [Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách](#), Bratislava 2017.

MH SR, Ministerstvo hospodárstva SR (2018): [Akčný plán implementácie RIA 2020 – Stratégie lepšej regulácie](#)

MH SR, Ministerstvo hospodárstva SR (2019): [MH pokračuje v podpore elektromobility, vláda súhlasila s plánom jej rozvoja](#), MH SR, Bratislava, 13.03.2019

MK SR, Ministerstvo kultúry SR (2019): [Kreatívny priemysel](#).

MV SR, Ministerstvo vnútra SR (2015): [Národná stratégia manažmentu bezpečnostných rizík Slovenskej republiky](#).

MŠVVŠ SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (2017): PISA 2015: [Porovnanie vybraných charakteristík vzdelávacích systémov. Komentár 02/2017](#). Inštitút vzdelávacej politiky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

MŠVVŠ SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (2017): [\(Ne\)preferované odbory Analýza regulačných nástrojov na zlepšenie súladu odborov stredných škôl s potrebami trhu práce](#). Komentár 03/2017. Inštitút vzdelávacej politiky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

MŽP SR, Ministerstvo životného prostredia SR (2017): [Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia](#)

MŽP SR, Ministerstvo životného prostredia SR (2019): [Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, s výhľadom do roku 2050](#)

MŽP SR, Ministerstvo životného prostredia SR (2019): [Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030](#)

OECD (2016): PISA. Low performing students. Why they fall behind and how to help them succeed. OECD: Paris.

OECD (2016): [Automation and Independent Work in a Digital Economy, Policy Brief on the Future of the Work](#), OECD, Paris, 2016

OECD (2019): [Greenhouse gas emissions](#)

Salner, A., Košťál, C., Hojsík, M., a Polačková, Z. (2013): Skúsenosti s realizáciou komplexného prístupu na Slovensku, SGI, 2013, Bratislava

SBA, Slovak Business Agency (2018): [Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2017](#). SBA, Bratislava, 2018.

Svensson, S. and Balogh, P. (2018). Limits to Integration: Persisting Border Obstacles in the EU. In: Medeiros, E. (ed.) (2018) European Territorial Cooperation. Theoretical and Empirical Approaches to the Process and Impacts of Cross-Border and Transnational Cooperation in Europe. Springer. 269 s.

SSC, Slovenská správa ciest (2018): [Základné štatistické prehľady](#)

Šprocha, B., Vaňo, B. a Bleha, B. (2013): [Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035](#), Prognostický ústav SAV a Infostat.

Štatistický úrad Slovenskej republiky (2014 - 2018): [Inovačná aktivita podnikov v Slovenskej republike 2012-2014 a 2014-2016](#). ŠÚSR, Bratislava.

Štatistický úrad Slovenskej republiky (2017-2018): [Ročenka dopravy, pôšt a telekomunikácií](#). ŠÚSR, Bratislava.

Štatistický úrad SR (2019): [Datacube](#).

Úrad vlády Slovenskej republiky (2019): Partnerská dohoda, [Ex post hodnotenie NSRR](#)

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2013-2019): [Nezamestnanosť - mesačné štatistiky](#).

ÚPVII SR (2017): [Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky](#), Bratislava 2017.

ÚPVII SR (2016): Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky. Bratislava: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. [online]. [cit.20.10.2016] <http://www.informatizacia.sk/narodna-koncepcia-informatizacie-verejnej-spravy--2016-/22662s>

Úrad vlády Slovenskej republiky (2019): Partnerská dohoda, [Ex post hodnotenie NSRR](#)

Vláda Slovenskej republiky (2014): [Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020](#), Uznesenie Vlády SR č. 665/2014 zo dňa 17.12.2014.

Vláda Slovenskej republiky (2015): [Konceptcia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike](#), uznesenie Vlády SR č. 307/2015 z 10.06.2015.

Vláda Slovenskej republiky (2015). [Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej republike a jej vplyv na národné hospodárstvo Slovenskej republiky](#). Uznesenie Vlády SR č. 505/2015 zo dňa 09.09.2015 Bratislava

Vláda Slovenskej republiky (2016): [Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2017 až 2019](#). Uznesenie Vlády SR č. 452/2016 zo dňa 05.10.2016, Bratislava

Vláda Slovenskej republiky (2016): [Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky. Bratislava](#), Uznesenie Vlády SR č. 437/2016 zo dňa 28.09.2016.

Vláda Slovenskej republiky (2016): [Konceptcia inteligentného priemyslu pre Slovensko](#), Uznesenie vlády SR č. 490/2016 zo dňa 26.10.2016.

Vláda Slovenskej republiky (2017): [Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020](#), uznesenie Vlády SR č. 200/2017, zo dňa 26.04.2017

Vláda SR (2018): [Správa o stave implementácie úloh vyplývajúcich zo stratégie celoživotného vzdelávania 2011](#). Uznesenie Vlády SR č. UV-42618/2018 z 12.12.2018.

Vláda SR (2018): [RIA 2020 – Stratégia lepšej regulácie](#), Uznesenie Vlády SR č. 32/2018 zo dňa 24.01.2018.

Vláda Slovenskej republiky (2018): [Akčný plán inteligentného priemyslu SR](#), uznesenie vlády SR č. 461/2018 zo dňa 10.10.2018.

Vláda Slovenskej republiky (2018). [Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2019 až 2021](#) Uznesenie Vlády SR č. 529/2018 zo dňa 28.11.2018, Bratislava

Vláda Slovenskej republiky (2018): [Návrh štátnych programov výskumu a vývoja pre roky 2019-2023 s výhľadom do roku 2028](#). Nezaradený materiál.

Vláda Slovenskej republiky (2018): [Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania](#), uznesenie vlády SR, č. 112/2018 z 27.06.2018.

Vláda Slovenskej republiky (2018): [Národný investičný plán, pilotná verzia](#) Uznesenie Vlády SR č. 412/2018 zo dňa 12.09.2018.

Vláda Slovenskej republiky (2018): [Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2017](#), Uznesenie vlády SR 493/2018 z 05.09.2018.

Vláda SR (2018). [Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2017 až 2019](#). Uznesenie Vlády SR č. 529/2018 zo dňa 28.11.2018, Bratislava

Vláda Slovenskej republiky (2019): [Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike](#). Uznesenie Vlády SR č. 110/2019 zo dňa 13.03.2019, Bratislava.

World Bank (2019): [Doing Business 2019. Training for Reform](#). Washington DC: International Bank for Reconstruction and Development, 302 s.

World Bank (2019): [The Worldwide Governance Indicators \(WGI\) project](#)

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

WEF, World Economic Forum (2019): [The Global Competitiveness Report 2018](#)

Príloha 9 Špecifické ciele pre TC1 až TC11

Špecifické ciele pre TC1

OP Val PO1 Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšenie výkonnosti systému VaV prostredníctvom horizontálnej podpory technologického transferu a IKT

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0126	Počet podaných patentových prihlášok v SR okrem Bratislavského kraja	počet	Menej rozvinutý región	13	2013	47	EPO a ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO1 Špecifický cieľ 1.1.2 Zvýšenie výkonnosti systému VaV prostredníctvom horizontálnej podpory technologického transferu a IKT

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0042	Počet účastí na projektoch s medzinárodnou spoluprácou	počet	Menej rozvinutý región	45	2012	80	IS VVP	Ročne

OP Val PO1 Špecifický cieľ 1.1.3 Zvýšenie výskumnej aktivity prostredníctvom zlepšenia koordinácie a konsolidácie VaV potenciálu výskumných inštitúcií

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0128	Počet publikácií subjektov zo SR v databázach Web of Science Core Collection a SCOPUS	počet	Menej rozvinutý región	10 447	2012	12 500	Web of Science Core Collection (Thomson Reuters); SCOPUS	Ročne

OP Val PO1 Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšenie súkromných investícií prostredníctvom spolupráce výskumných inštitúcií a podnikateľskej sféry.

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0044	Výška súkromných investícií na výskum a vývoj v SR okrem Bratislavského kraja	EUR	Menej rozvinutý región	100 835 000	2012	150 000 000	ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO1 Špecifický cieľ 1.2.2 Rast výskumno-vývojových a inovačných kapacít v priemysle a službách.

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0046	Podiel podnikov uplatňujúcich výskum, vývoj a inovácie	%	Menej rozvinutý región	26,02	2013	36	Innovation Union Scoreboard	Ročne

OP Val PO2 Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšenie výskumnej aktivity Bratislavského kraja prostredníctvom revitalizácie a posilnenia výskumno-vzdelávacích, inovačných a podnikateľských kapacít výskumných inštitúcií v Bratislave

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0127	Počet podaných patentových prihlášok v Bratislavskom kraji	počet	Rozvinutejší región	16	2012	63	EPO a ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO2 Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšenie súkromných investícií prostredníctvom budovania výskumno-vývojových centier v Bratislave

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0045	Výška súkromných investícií na výskum a vývoj v Bratislavskom kraji	EUR	Rozvinutejší región	119 829 000	2012	270 000 000	ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO2 Špecifický cieľ 2.2.2 Rast výskumno-vývojových a inovačných kapacít v priemysle a službách v Bratislavskom kraji

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0047	Podiel podnikov s inovačnou činnosťou v Bratislavskom kraji	%	Rozvinutejší región	40,83	2010	50	ŠÚ SR	2016, 2018, 2020, 2023

Špecifické ciele pre TC2

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.1 Zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom / NGN

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Percento populácie využívajúce širokopásmový prístup na internet	%	Menej rozvinutý región	6,4	2012	48	Eurostat	Ročne
2	Percento populácie využívajúce širokopásmový internet pravidelne	%	Menej rozvinutý región	74	2012	90	Eurostat	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.2 Zvýšenie inovačnej kapacity najmä malých a stredných podnikateľov v digitálnej ekonomike

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Percento MSP predávajúce tovar a služby online	%	Menej rozvinutý región	11,6	2012	40	Eurostat	Ročne
2	Percento občanov objednávajúcich tovar a služby online	%	Menej rozvinutý región	44,7	2012	70	Eurostat	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.3 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre podnikateľov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Celková spokojnosť podnikateľov so službami eGovernmentu	index	Menej rozvinutý región	64,2	2012	74	SORO	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.4 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre občanov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Celková spokojnosť občanov so službami eGovernmentu	index	Menej rozvinutý región	59,9	2012	73	SORO	Ročne
2	Celkové používanie služieb eGovernmentu občanmi	%	Menej rozvinutý región	42,2	2012	74	Eurostat	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.5 Zlepšenie celkovej dostupnosti dát vo verejnej správe s dôrazom na otvorené údaje

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Počet stiahnutí otvorených dát	Počet	Menej rozvinutý región	5 000	2013	950 000	SORO	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.6 Zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Percento znevýhodnených jednotlivcov používajúcich internet	%	Menej rozvinutý región	52,8	2012	70	Eurostat	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.7 Umožnenie modernizácie a racionalizácie verejnej správy IKT prostriedkami

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Priemerná doba vybavenia podania v rozhodovacej činnosti	%	Menej rozvinutý región	100	2013	70	SORO	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.8 Umožnenie modernizácie a racionalizácie verejnej správy IKT prostriedkami

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Celkové náklady na vlastníctvo ISVS	%	Menej rozvinutý región	100	2013	90	SORO	Ročne

OP II PO7 Špecifický cieľ 7.9 Zvýšenie kybernetickej bezpečnosti v spoločnosti

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Pomer webových aplikácií verejnej správy bez kritických bezpečnostných nedostatkov na celkovej vzorke webových aplikácií verejnej správy	%	Menej rozvinutý región	4%	2014	40%	CSIRT SK	Ročne

Špecifické ciele pre TC3

OP Val PO3 Špecifický cieľ 3.1.1 Nárast vzniku nových, konkurencieschopných MSP

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0048	Miera prežitia nových podnikov na trhu po troch rokoch	%	Menej rozvinutý región	41,7	2010	52	SBA	Ročne

OP Val PO3 Špecifický cieľ 3.2.1 Nárast internacionalizácie MSP a využívania možností jednotného trhu EÚ

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0049	Podiel MSP na exporte	%	Menej rozvinutý región	30,4	2012	35	ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO3 Špecifický cieľ 3.3.1 Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP vo fáze rozvoja

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0171	Podiel MSP na tvorbe pridanej hodnoty v súkromnom sektore	%	Menej rozvinutý región	54,5	2013	59	ŠÚ SR	Ročne

OP Val PO4 Špecifický cieľ 4.1.1 Nárast podielu ziskových MSP v Bratislavskom kraji

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0130	Podiel ziskových MSP v Bratislavskom kraji	%	Rozvinutejší región	51,8%	2011	57	Register účtovných závierok	Ročne

OP RH PÚ2 Špecifický cieľ 2.2 Zlepšenie konkurencieschopnosti a životaschopnosti podnikov akvakultúry, vrátane zlepšenia bezpečnostných a pracovných podmienok, najmä v MSP

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
2.1 Zmena v objeme produkcie akvakultúry (t)	200
2.2 Zmena v hodnote produkcie akvakultúry (tis. EUR)	900
2.3 Zmena v čistom zisku (tis. EUR)	200
2.8 Počet vytvorených pracovných miest na plný úväzok (n)	10
2.9 Počet udržaných pracovných miest na plný úväzok (n)	50
2.10 Zmena v počte rybníkov využívaných na hospodársky chov rýb (n)*	8
2.11 Zmena v počte rybochovných zariadení využívaných na hospodársky chov rýb (n)*	50

OP RH PÚ2 Špecifický cieľ 2.3 Ochrana a obnova vodnej biodiverzity a posilnenie ekosystémov týkajúcich sa akvakultúry a podpora akvakultúry, ktorá efektívne využíva zdroje

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
2.5 Zmena v objeme produkcie v recirkulačných systémoch (t)	150

OP RH PÚ5 Špecifický cieľ 5.1 Zlepšenie organizácie trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
5.2 Zmena v spotrebe rýb a rybích produktov na obyvateľa (kg)	1

OP RH PÚ5 Špecifický cieľ 5.2 Podnecovanie investícií do odvetví spracovania a uvádzania na trh

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
5.3 Zmena v objeme produkcie spracovania produktov rybolovu a akvakultúry (t)	50
5.4 Zmena v hodnote produkcie spracovania produktov rybolovu a akvakultúry (tis. EUR)*	200

Poznámka: * ukazovateľ nad rámec spoločných ukazovateľov

Špecifické ciele pre TC4

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0015	Podiel energie z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR	%	Menej rozvinutý región	10,4	2012	15,5	Eurostat	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.1.2 Zvýšenie výkonu malých zariadení na využívanie OZE v Bratislavskom samosprávnom kraji

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0115	Inštalovaný elektrický výkon malých zariadení OZE v domácnostiach v BSK	rozvinutejší región SR	Menej rozvinutý región	0,1	2012	1	MH SR	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0114	Energetická náročnosť výroby	MWh/mil. Eur	menej rozvinuté regióny SR	2702	2012	2 170	ŠÚ SR	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0124	Energetická náročnosť výroby	kWh/mil. Eur	menej rozvinuté regióny SR	190	2012	58	Monitorovací systém energetickej efektívnosti	k 2017, 2020 a 2023

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.4.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0125	Podiel populácie žijúcej v oblastiach, kde bola vykonaná informovanosť o nízkouhlíkových opatreniach	%	menej rozvinuté regióny SR	8	2013	84	SIEA	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023

OP KŽP PO4 Špecifický cieľ č. 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0121	Podiel dodaného tepla vyrobeného KVVET k celkovému dodanému teplu	%	menej rozvinuté regióny SR	30	2013	40	Monitorovací systém energetickej efektívnosti	k 2017, 2020 a 2023

IROP IP 4.1 Špecifický cieľ č. 4.1: Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0169	Energetická hospodárnosť bytových domov	kWh/(m ² . Rok)	Menej rozvinutý región	96,40	2013	53,00	Monitorovací systém energetickej efektívnosti (SIEA)	Raz za tri roky
R0169	Energetická hospodárnosť bytových domov	kWh/(m ² . Rok)	Viac rozvinutý región	96,40	2013	53,00	Monitorovací systém energetickej efektívnosti (SIEA)	Raz za tri roky

Špecifické ciele pre TC5

OP KŽP PO2 Špecifický cieľ č. 2.1.1: Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0010	Počet osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika	osoby	N/A	124 878	2013	110 859	MŽP SR (správa MŽP SR odpočítajúca postup implementácie plánov manažmentu povodňového rizika)	Každé dva kalendárne roky od roku 2016 a k 31.12.2023

OP KŽP PO3 Špecifický cieľ č. 3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0012	Podiel pokrytia obývaného územia zabezpečeného systémom včasného varovania	Osoby	Menej rozvinuté regióny SR	36,66	2013	80	Štatistika pokrytia trvale obývaného územia SR výstražným zvukovým signálom koncových prostriedkov varovania + monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO3 Špecifický cieľ č. 3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0013	Podiel plochy sanovaného zosuvného územia na celkovej ploche evidovaného zosuvného územia SR	Min.	Menej rozvinuté regióny SR	3,5	2013	8,5	Databáza svahových deformácií Štátneho geologického ústavu DŠ:	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO3 Špecifický cieľ č. 3.1.3: Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0014	Čas trvania zásahu pri mimoriadnej udalosti ovplyvnenej zmenou klímy	Min.	Menej rozvinuté regióny SR	108	2013	87	Štatistika zásahov MV SR + monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

Špecifické ciele pre TC6

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.1.1: Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0001	Podiel zhodnotených odpadov na celkovom množstve vyprodukovaných odpadov	%	Menej rozvinuté regióny SR	44,72	2013	60	MŽP SR (Správa o stave životného prostredia SR)	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.2.1: Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0120	Počet obyvateľov napojených na systém odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd	osoby	N/A	3 301 000	2012	3 851 955	MŽP SR (Vodné hospodárstvo v SR, Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky)	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0003	Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	osoby	N/A	4 707 000	2012	4 850 000	Štatistický úrad SR	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0004	Podiel monitorovaných vodných útvarov na celkovom počte vodných útvarov	%	N/A	42,42	2012	100	MŽP SR (Program monitorovania vôd v Slovenskej republike)	Raz za kalendárny rok
R0005	Podiel vodných útvarov so zabezpečenou spojitou toku a habitatov na celkovom počte vodných útvarov	%	N/A	1,14	2012	51	MŽP SR (Vodný plán Slovenska, Analýza pokroku dosiahnutom pri zavádzaní Programu opatrení Vodného plánu Slovenska)	Raz za kalendárny rok

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0006	Počet biotopov druhov priaznivom stave	a v počet	N/A	102	2013	112	MŽP SR (pravidelná správa hodnotenia biotopov a druhov v zmysle čl. 17 smernice o biotopoch, resp. mimoriadna správa za účelom vykazovania výsledkového ukazovateľa)	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023
R0007	Počet biotopov druhov neznámom stave	a v počet	N/A	69	2013	10	MŽP SR (Vodný plán Slovenska, Analýza pokroku dosiahnutom pri zavádzaní Programu opatrení Vodného plánu Slovenska)	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0122	Produkcia emisií tuhých znečisťujúcich látok PM	t/rok	N/A	38 460	2012	31 680	MŽP SR, SHMÚ, Národná emisná inventúra	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023
R123	Produkcia emisií vybraných znečisťujúcich látok*	t/rok	N/A	225 879	2012	187 986	MŽP SR, SHMÚ, - Národná emisná inventúra (Slovenska)	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023

Poznámka: *ukazovateľ zahŕňa vybrané znečisťujúce látky podľa smernice o národných emisných stropoch a smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (SO₂, NO_x, NH₃ a VOC). Tuhé častice PM (vrátane PM_{2,5} a PM₁₀) sú sledované osobitne vzhľadom na ich významný vplyv na kvalitu ovzdušia v SR.

OP KŽP PO1 Špecifický cieľ č. 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0009	Podiel sanovaných lokalít na celkovom počte lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami v SR	%	N/A	44	2012	53	Informačný systém environmentálnych záťaží	k 31.12.2018, k 31.12.2020 a k 31.12.2023

IROP IP 4.2 Špecifický cieľ č. 4.2.1: Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0120	Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	osoby	Menej rozvinutý región	3 301 000	2012	3 851 955	MŽP SR (Vodné hospodárstvo v SR - Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky)	ročne
R0003	Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	osoby	Menej rozvinutý región	4 707 000	2012	4 850 000	Štatistický úrad SR	ročne

IROP IP 4.2 Špecifický cieľ č. 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0105	Podiel zelenej infraštruktúry na celkovej rozlohe miest	%	Menej rozvinutý región	3,0	2013	3,1	MPRV SR)	ročne

OP RH PÚ2 Špecifický cieľ 2.3 Ochrana a obnova vodnej biodiverzity a posilnenie ekosystémov týkajúcich sa akvakultúry a podpora akvakultúry, ktorá efektívne využíva zdroje

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
2.5 Zmena v objeme produkcie v recirkulačných systémoch (t)	150

OP RH PÚ3 Špecifický cieľ 3.B.1 Zlepšenie a poskytovanie vedeckých znalostí, ako aj zlepšenie zberu a správy údajov

Názov ukazovateľa výsledkov a jeho merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)
3.B.1 Zvýšenie podielu splnenia dátových požiadaviek (%)	100

Špecifické ciele pre TC7

OP II PO1 Špecifický cieľ 1.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja hlavných železničných tratí a uzlov dopravne významných z hľadiska medzinárodnej a vnútroštátnej dopravy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Úspora času v železničnej doprave na základnej sieti TEN-T	EUR	N/A	23 697 461	2013	18 910 877	RO OPII	Ročne
2	Úspora produkcie emisií PM ₁₀ (vplyvom modernizácie tratí)	tona	N/A	10,58	2013	10,15	RO OPII	Ročne
3	Úspora produkcie emisií NO ₂ (vplyvom modernizácie tratí)	tona	N/A	57,09	2013	51,28	RO OPII	Ročne

OP II PO1 Špecifický cieľ 1.2 Zlepšenie technických podmienok pre prevádzku medzinárodnej železničnej dopravy prostredníctvom implementácie vybraných prvkov TSI na najdôležitejších tratiach pre medzinárodnú dopravu (TEN-T CORE)

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Celkový objem medzinárodnej prepravy na koridore TEN-T Orient/východné Stredomorie (úsek št. hr. ČR/SR - Kúty – Bratislava)	vlkm	N/A	1 205 396	2013	1 307 279	RO OPII	Ročne

OP II PO1 Špecifický cieľ 1.3: Zvýšenie atraktivity a kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Počet prepravených cestujúcich vo verejnej železničnej osobnej doprave	počet	N/A	44 287 000	2013	46 942 211	RO OP II	Ročne

OP II PO2 Špecifický cieľ 2.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre TEN-T prostredníctvom výstavby nových úsekov diaľnic a rýchlostných ciest

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Úspora času v cestnej doprave na diaľniciach a rýchlostných cestách	EUR	N/A	588 684 851	2013	343 475 242	RO OPII	Ročne
2	Úspora produkcie emisií PM ₁₀ (vplyvom výstavby diaľnic)	tona	N/A	30,11	2013	8,46	RO OPII	Ročne
3	Úspora produkcie emisií NO ₂ (vplyvom výstavby diaľnic)	tona	N/A	129,18	2013	33,02	RO OPII	Ročne

OP II PO3 Špecifický cieľ 3.1 Zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy prostredníctvom modernizácie a rekonštrukcie infraštruktúry pre IDS a mestskú dráhovú dopravu

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Úspora času vo verejnej osobnej doprave	EUR	N/A	33 752 086	2013	19 286 906	RO OP II	Ročne

OP II PO3 Špecifický cieľ 3.2 Zvýšenie atraktivity a prístupnosti verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov dráhovej MHD

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Počet cestujúcich prepravených dráhovou MHD v mestách Bratislava, Košice, Žilina, Prešov a Banská Bystrica	počet	N/A	157 657 489	2012	200 085 737	RO OP II	Ročne

OP II PO4 Špecifický cieľ 4.1 Zlepšenie kvality služieb poskytovaných vo verejnom prístave v Bratislave

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Objem zrealizovaných výkonov nákladnej dopravy vo verejnom prístave Bratislava	tis. ton	N/A	2 078	2013	3 000	Verejné prístavy, a.s	Ročne

OP II PO5 Špecifický cieľ 5.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja železničných tratí a súvisiacich objektov dopravy významných z hľadiska medzinárodnej a vnútroštátnej dopravy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Úspora času v železničnej doprave	EUR	Menej rozvinuté regióny	1 870 908	2013	1 558 999	RO OPII	Ročne
2	Miera elektrifikácie železničných tratí	počet	Menej rozvinuté regióny	44,06	2013	45,57	RO OPII	Ročne
3	Úspora produkcie emisií PM ₁₀ (vplyvom elektrifikácie tratí)	tona	Menej rozvinuté regióny	3,4	2013	0	RO OPII	Ročne
4	Úspora produkcie emisií NO ₂ (vplyvom elektrifikácie tratí)	tona	Menej rozvinuté regióny	42,74	2013	0	RO OPII	Ročne

OP II PO5 Špecifický cieľ 5.2

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Celkový objem medzinárodnej prepravy na koridore TEN-T (úsek Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo / Komárno – št. hr. SR/MR)	vlkm	Menej rozvinuté regióny	748 518	2013	796 973	RO OPII	Ročne

OP II PO6 Špecifický cieľ 6.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre TEN-T prostredníctvom výstavby nových úsekov rýchlostných ciest

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
1	Úspora času v cestnej doprave na rýchlostných cestách	EUR	Menej rozvinuté regióny	66 259 814	2013	38 225 440	RO OPII	Ročne
2	Úspora produkcie emisií PM ₁₀ (vplyvom výstavby rýchlostných ciest)	počet	Menej rozvinuté regióny	2,89	2013	0,44	RO OPII	Ročne
3	Úspora produkcie emisií NO ₂ (vplyvom výstavby rýchlostných ciest)	tona	Menej rozvinuté regióny	11,64	2013	1,92	RO OPII	Ročne

OP II PO6 Špecifický cieľ 6.2: Zlepšenie bezpečnosti a dostupnosti cestnej infraštruktúry TEN-T a regionálnej mobility prostredníctvom výstavby a modernizácie ciest I. triedy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ	
1	Úspora času v cestnej doprave na cestách I. triedy		EUR	Menej rozvinuté regióny	96 853 141	2013	69 287 656	RO OPII	Ročne
2	Počet usmrtených na cestách I. triedy		počet	Menej rozvinuté regióny	83	2013	70	RO OPII	Ročne
3	Úspora produkcie emisií PM ₁₀ (vplyvom výstavby ciest I. triedy)		tona	Menej rozvinuté regióny	1,16	2013	0,29	RO OPII	Ročne
4	Úspora produkcie emisií NO ₂ (vplyvom výstavby ciest I. triedy)		tona	Menej rozvinuté regióny	4,63	2013	1,11	RO OPII	Ročne

IROP PO1 Špecifický cieľ 1.1: Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0113	Úspora času v cestnej doprave	počet	Menej rozvinuté regióny	81 332 013	2015	72 725 433	MPRV SR	Ročne
R0113	Úspora času v cestnej doprave	počet	Viac rozvinuté regióny	9 900 2510	2015	8 956 266	MPRV SR	Ročne

IROP PO1 Špecifický cieľ č. 1.2.1: Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0164	Počet predaných cestovných lístkov integrovaného dopravného systému	počet	Menej rozvinuté regióny	256 055	2013	46 513 451	MDV SR	Ročne
R0164	Počet predaných cestovných lístkov integrovaného dopravného systému	počet	Viac rozvinuté regióny	64 125 540	2013	90 000 000	MDV SR	Ročne
R0156	Podiel nízkopodlažných autobusov na celkovom počte autobusov	%	Menej rozvinuté regióny	8,38	2012	11,25	MDV SR	Ročne
R0156	Podiel nízkopodlažných autobusov na celkovom počte autobusov	%	Viac rozvinuté regióny	50,22	2012	50,51	MDV SR	Ročne

IROP PO1 Špecifický cieľ č. 1.2.2: Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb.

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0157	Podiel cyklistickej dopravy na celkovej delbe dopravnej práce	%	Menej rozvinuté regióny	7,13	2015	8,04	MDV SR, MPRV SR	raz za tri roky
R0157	Podiel cyklistickej dopravy na celkovej delbe dopravnej práce	%	Viac rozvinuté regióny	3,12	2015	4,303	MDV SR, MPRV SR	raz za tri roky

Špecifické ciele pre TC8

OP LŽ PO2 Špecifický cieľ 2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí, ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
CR01	Nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	počet	N/A	24 563	2014	57 578	ITMS2014	Raz za rok
CR02	Nezamestnaní účastníci, ktorým bolo v čase odchodu ponúknuté zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovská príprava alebo stáž	počet	N/A	26 300	2014	20 564	ITMS2014+	Raz za rok

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
CR03	Nezamestnaní účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy, alebo získavajú kvalifikáciu alebo sú zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných	počet	N/A	8 059	2014	41 427	ITMS2014+	Raz za rok
CR04	Dlhodobó nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	počet	N/A	12 280	2014	8 128	ITMS2014	Raz za rok
CR05	Dlhodobó nezamestnaní účastníci, ktorým bolo v čase odchodu ponúknuté zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovská príprava alebo stáž	počet	N/A	13 150	2014	2 979	ITMS2014+	Raz za rok
CR06	Dlhodobó nezamestnaní účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy, alebo získavajú kvalifikáciu alebo sú zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných	počet	N/A	4 029	2014	4 214	ITMS2014+	Raz za rok
CR07	Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí	počet	N/A	0	2014	1 645	ITMS2014	Raz za rok

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
CR08	Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorým bolo v čase odchodu ponúknuté zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovská príprava alebo stáž	počet	N/A	0	2014	449	ITMS2014+	Raz za rok
CR09	Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, ktorí sú v čase odchodu zapojení do procesu vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie alebo sú zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných	počet	N/A	0	2014	658	ITMS2014+	Raz za rok
CR10	Účastníci, ktorí šesť mesiacov po odchode absolvujú ďalšie vzdelávanie, program odbornej prípravy vedúci k získaniu kvalifikácie, učňovskú prípravu alebo stáž	počet	N/A	806	2014	4 113	ITMS2014	VVS 2019 a záverečná správa
CR11	Účastníci, ktorí sú šesť mesiacov po odchode zamestnaní	počet	N/A	7 253	2014	20 564	ITMS2014+	VVS 2019 a záverečná správa
CR12	Účastníci, ktorí sú šesť mesiacov po odchode samostatne zárobkovo činní	počet	N/A	384	2014	2 468	ITMS2014+	VVS 2019 a záverečná správa

OP LZ PO3 Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
CR04	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Menej rozvinuté regióny	69 205	2013	61 587	ITMS2014+, hodnotiace správy	Raz za rok
R0088	Nezamestnané osoby, ktoré úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu	počet	Menej rozvinuté regióny	7 340	2013	8 622	ITMS2014+, hodnotiace správy	Raz za rok
R0196	Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva), ktoré fungujú rok po ukončení projektu	počet	Menej rozvinuté regióny	0	2017	39	ITMS2014+, hodnotiace správy	Raz za rok

OP ĽZ PO3 Špecifický cieľ 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0089	Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu	počet	Menej rozvinuté regióny	39 177	2013	43 750	ITMS2014+	Raz za rok
R0090	Účastníci, ktorí využili príspevok na založenie/udržanie pracovného miesta vrátane samostatnej zárobkovej činnosti a sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Menej rozvinuté regióny	47 467	2013	30 000	ITMS2014+	Raz za rok
R0091	Účastníci, ktorí si udržali pracovné miesto šesť mesiacov po odchode	počet	Menej rozvinuté regióny	13 151	2013	21 600	ITMS2014+, hodnotiace správy	Raz za rok

OP LZ PO3 Špecifický cieľ 3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0092	Počet zamestnávateľov/inštitúcií, ktorí realizujú opatrenia na zosúladenie pracovného a rodinného života šesť mesiacov po ukončení projektu	počet	Menej rozvinuté regióny	100	2013	50	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0093	Počet podporených zariadení, ktoré po ukončení projektu poskytujú služby v oblasti starostlivosti o deti	počet	Menej rozvinuté regióny	0	2013	82	ITMS2014+	Raz za rok
R0093	Počet podporených zariadení, ktoré po ukončení projektu poskytujú služby v oblasti starostlivosti o deti	počet	Viac rozvinuté regióny	0	2013	8	ITMS2014+	Raz za rok
R0094	Počet rodičov, ktorým bol poskytnutý príspevok na starostlivosť o dieťa a sú šesť mesiacov po odchode zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Menej rozvinuté regióny	10 615	2013	10 553	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0094	Počet rodičov, ktorým bol poskytnutý príspevok na starostlivosť o dieťa a sú šesť mesiacov po odchode zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Viac rozvinuté regióny	4 152	2013	5 198	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa

OP LZ PO3 Špecifický cieľ 3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0095	Počet zamestnávateľov/inštitúcií, ktorí realizujú opatrenia rodovej rovnosti šesť mesiacov po odchode	počet	Menej rozvinuté regióny	100	2013	70	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0096	Počet účastníkov, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie zamerané na rodovú rovnosť	počet	Menej rozvinuté regióny	2 000	2013	2 700	ITMS2014+	Raz za rok

OP LZ PO3 Špecifický cieľ 3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0097	Počet zamestnancov inštitúcií trhu práce, ktorí absolvovali vzdelávanie zamerané na zvýšenie ich zručností poskytovať individualizované služby klientom	počet	Menej rozvinuté regióny	2 693	2013	4 852	ITMS2014+	ročne

IROP PO3 Špecifický cieľ č. 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0189	Celkový počet pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle	počet	Menej rozvinuté regióny	33 800	2014	34 773	ITMS2014+	ročne
R0189	Celkový počet pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle	počet	Viac rozvinuté regióny	19 600	2014	19 674	ITMS2014+	ročne

Špecifické ciele pre TC9

OP ĽZ PO4 Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0098	Neaktívni mladí do 29 rokov, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Menej rozvinuté regióny	0	2013	1 030	ITMS2014+	Raz za rok

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0098	Neaktívni mladí do 29 rokov, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní	počet	Viac rozvinuté regióny	0	2013	156	ITMS2014+	Raz za rok
R0099	Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia	počet	Menej rozvinuté regióny	73 675	2013	135 000	ITMS2014+	Raz za rok
R0099	Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia	počet	Viac rozvinuté regióny	73 675	2013	18 150	ITMS2014+	Raz za rok
R0100	Počet zavedených nových, inovatívnych, systémových opatrení, politik 12 mesiacov po ich prijatí	počet	Menej rozvinuté regióny	2	2013	5	ITMS2014+ hodnotiace správy +	VVS 2019 a záverečná správa
R0100	Počet zavedených nových, inovatívnych, systémových opatrení, politik 12 mesiacov po ich prijatí	počet	Viac rozvinuté regióny	2	2013	5	ITMS2014+ hodnotiace správy +	VVS 2019 a záverečná správa

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0101	Počet zamestnávateľov/inštitúcií, ktoré po ukončení projektu poskytujú vzdelávanie/poradenstvo alebo realizujú opatrenia v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie	počet	Menej rozvinuté regióny	6	2013	49	ITMS2014+	Raz za rok
R0101	Počet zamestnávateľov/inštitúcií, ktoré po ukončení projektu poskytujú vzdelávanie/poradenstvo alebo realizujú opatrenia v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie	počet	Viac rozvinuté regióny	4	2013	7	ITMS2014+	Raz za rok

OP ĽZ PO4 Špecifický cieľ 4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0102	Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu	počet	Menej rozvinuté regióny	8 246	2013	5 157	ITMS2014+ hodnotiace správy +	VVS 2019 a záverečná správa
R0102	Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu	počet	Viac rozvinuté regióny	1 048	2013	264	ITMS2014+ hodnotiace správy +	VVS 2019 a záverečná správa

OP ĽZ PO4 Špecifický cieľ 4.2.2 Vytvoriť štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleniť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0103	Počet vytvorených štandardných klinických postupov zverejnených vo Vestníku MZ SR	počet	Menej rozvinuté regióny	75	2013	95	ITMS2014+, Vestník MZ SR	Raz za rok
R0104	Počet vytvorených štandardných postupov pre výkon prevencie zverejnených vo Vestníku MZ SR	počet	Menej rozvinuté regióny	100	2013	100	ITMS2014+, Vestník MZ SR	Raz za rok

OP ĽZ PO5 Špecifický cieľ 5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov marginalizovaných komunit, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0105	Počet detí z MRK, ktoré absolvovali minimálne jeden rok v podporených materských školách zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania	osoby	Menej rozvinuté regióny	2 356	2013	4 410	ITMS2014+	Raz za rok
R0106	Účastníci z MRK, ktorí získali vyššie sekundárne (ISCED 3) alebo post-sekundárne (ISCED 4) vzdelanie	osoby	Menej rozvinuté regióny	4 450	2013	5 053	ITMS2014+	Raz za rok

OP ĽZ PO5 Špecifický cieľ 5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunit, predovšetkým Rómov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0107	Počet evidovaných nezamestnaných osôb z prostredia MRK	osoby	Menej rozvinuté regióny	119 389	2013	116 643	štatistické zisťovanie	Rok 2021 a 2023

OP ĽZ PO5 Špecifický cieľ 5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0108	Počet osôb z MRK, ktoré využívajú služby v oblasti poskytovania zdravotno-výchovnej osvetu, prevencie a poradenstva	osoby	Menej rozvinuté regióny	39 580	2013	75 261	ITMS2014+	Raz za rok
R0109	Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov	osoby	Menej rozvinuté regióny	37 123	2013	53 348	ITMS2014+	Raz za rok

OP ĽZ PO6 Špecifický cieľ 6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0144	Počet rómskych obydľí s dobrými podmienkami bývania	obydlie	Menej rozvinutý región	8 716	2013	12 216	štatické zisťovanie	Rok 2021 a 2023
R0197	Podiel obydľí MRK s dobrými podmienkami bývania	%	Menej rozvinutý región	23,77	2013	44,02	štatické zisťovanie	Rok 2021 a 2023
R0145	Podiel osídlení s prítomnosťou MRK s prístupom k pitnej vode	%	Menej rozvinutý región	74,60	2013	81,00	štatické zisťovanie	Rok 2021 a 2023

OP L'Z PO6 Špecifický cieľ 6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0146	Počet detí z MRK vo vekovej kategórii 3-6 rokov, ktoré absolvovali jeden ročník predškolského vzdelávania	osoby	Menej rozvinutý región	2 568	2013	11 391	štatistické zisťovanie	Rok 2021 a 2023
R0198	Podiel detí z MRK navštevujúcich predškolské zariadenia	%	Menej rozvinutý región	7,08	2013	7,91	štatistické zisťovanie	Rok 2021 a 2023

OP L'Z PO6 Špecifický cieľ 6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0147	Počet príslušníkov MRK, ktorí 6 mesiacov po ukončení projektu využili služby komunitných centier	osoby	Menej rozvinutý región	5 971	2013	36 738	štatistické zisťovanie	Rok 2021 a 2023

OP L'Z PO6 Špecifický cieľ 6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0148	Miera nezamestnanosti rómskej populácie v rómskych osídleniach vo veku 15 – 64 rokov	%	Menej rozvinutý región	87,30	2013	84,50	štatistické zisťovanie	Rok 2021 a 2023

IROP IP 2.1 Špecifický cieľ č. 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0091	Podiel osôb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby	%	Menej rozvinutý región	19,7	2012	27	VÚC, MPSVR SR, ŠÚ SR	Ročne
R0091	Podiel osôb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby	%	Viac rozvinutý región	49	2012	62	VÚC, MPSVR	Ročne
R0092	Podiel detí v detských domovoch, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity na celkovom počte detí v detských domovoch	%	Menej rozvinutý región	54	2012	62	Štatistické výkazy MPSVR SR, ÚPSVR SR	Ročne
R0092	Podiel detí v detských domovoch, ktorým je poskytovaná starostlivosť	%	Viac rozvinutý región	57	2012	65	Štatistické výkazy MPSVR SR, ÚPSVR SR	Ročne
R0158	Podiel detí do troch rokov veku, ktorým je poskytovaná služba starostlivosti na celkovom počte detí do troch rokov veku	%	Menej rozvinutý región	19,63	2015	28,8	MPSVR SR	Ročne

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0158	Podiel detí do troch rokov veku, ktorým je poskytovaná služba starostlivosti na celkovom počte detí do troch rokov veku	%	Viac rozvinutý región	39,49	2015	63,71	MPSVR SR	Ročne

IROP IP 2.1 Špecifický cieľ č. 2.1.2: Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0093	Počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	Menej rozvinutý región	1,64	2014	3,25	Zdravotné poisťovne, NCZI	Ročne
R0170	Počet iných zdravotníckych pracovníkov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	Menej rozvinutý región	1,64	2014	2,71	NCZI	Ročne

IROP IP 2.1 Špecifický cieľ 2.1.3: Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia ich produktivity a efektívnosti

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0094	Skrátenie doby hospitalizácie	Deň	Menej rozvinutý región	5,5	2014	5,2	Zdravotné poisťovne, NCZI	Ročne
R0095	Obložnosť akútnych lôžok	%	Menej rozvinutý región	66	2014	7,5	Zdravotné poisťovne, NCZI	Ročne

Špecifické ciele pre TC10

OP L'Z PO1 Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0069	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	Počet	Menej rozvinuté regióny	33 038	2014	37 949	ITMS2014+	Raz za rok
R0069	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	Počet	Viac rozvinuté regióny	1 028	2014	1 231	ITMS2014+	Raz za rok

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0070	Počet účastníkov zapojených do aktivít na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti, ktorým sa zlepšili kompetencie a zručnosti 6 mesiacov po absolvovaní programu	Počet	Menej rozvinuté regióny	33 038	2014	18 975	VVS 2019 a záverečná správa	VVS 2019 a záverečná správa
R0070	Počet účastníkov zapojených do aktivít na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti, ktorým sa zlepšili kompetencie a zručnosti 6 mesiacov po absolvovaní programu	Počet	Viac rozvinuté regióny	1 028	2014	615	VVS 2019 a záverečná správa	VVS 2019 a záverečná správa
R0071	Počet podporených škôl, ktoré uplatňujú inkluzívny model vzdelávania	Počet	Menej rozvinuté regióny	200	2014	475	ITMS2014+	Raz za rok
R0071	Počet podporených škôl, ktoré uplatňujú inkluzívny model vzdelávania	Počet	Viac rozvinuté regióny	0	2014	16	ITMS2014+	Raz za rok
R0072	Dodatočný počet žiakov so ŠVVP zaradených v bežných triedach, v školách ktoré implementujú inkluzívny model vzdelávania 24 mesiacov po skončení projektu	Počet	Menej rozvinutý región		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0072	Dodatočný počet žiakov so ŠVVP zaradených v bežných triedach, v školách ktoré implementujú inkluzívny model vzdelávania 24 mesiacov po skončení projektu	Počet	Viac rozvinuté regióny				ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0073	Dodatočný počet žiakov so ŠVVP zo SZP zaradených v bežných triedach, v školách, ktoré implementujú inkluzívny model vzdelávania 24 mesiacov po skončení projektu	Počet	Menej rozvinutý región				ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0073	Dodatočný počet žiakov so ŠVVP zo SZP zaradených v bežných triedach, v školách, ktoré implementujú inkluzívny model vzdelávania 24 mesiacov po skončení projektu	Počet	Viac rozvinuté regióny				ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0074	Počet žiakov so ŠVVP v podporených školách zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania, ktorým sa zlepšili študijné výsledky 6 mesiacov po absolvovaní programu	Počet	Menej rozvinuté regióny	16 094		11 000	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0074	Počet žiakov so ŠVVP v podporených školách zapojených do aktivít zameraných na podporu inkluzívneho modelu vzdelávania, ktorým sa zlepšili študijné výsledky 6 mesiacov po absolvovaní programu	Počet	Viac rozvinuté regióny	0		344	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0075	Počet pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí si prostredníctvom aktivít zvýšili profesijné kompetencie	Počet	Menej rozvinuté regióny	37 405		16 827	ITMS2014+	Raz za rok

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0075	Počet pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí si prostredníctvom aktivít zvýšili profesijné kompetencie	Počet	Viac rozvinuté regióny	3 773		298	ITMS2014+	Raz za rok

OP ĽZ PO1 Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcej potreby trhu práce

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0076	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity zamerané na podporu praktického vyučovania vrátane aktivít zameraných na zavádzanie prvkov systému duálneho vzdelávania	Počet	Menej rozvinuté regióny	8 148	2014	34 329	ITMS2014+	Raz za rok
R0076	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity zamerané na podporu praktického vyučovania vrátane aktivít zameraných na zavádzanie prvkov systému duálneho vzdelávania	Počet	Viac rozvinuté regióny	84	2014	1 385	ITMS2014+	Raz za rok

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0077	Počet novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania	Počet	Menej rozvinuté regióny	402	2014	191	ITMS2014+	Raz za rok
R0077	Počet novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania	Počet	Viac rozvinuté regióny	60	2014	29	ITMS2014+	Raz za rok
R00718	Podiel absolventov programov, ktorí sa zamestnali 6 mesiacov po absolvovaní novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania	%	Menej rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R00728	Podiel absolventov programov, ktorí sa zamestnali 6 mesiacov po absolvovaní novovytvorených alebo inovovaných učebných alebo študijných odborov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane odborov obsahujúcich prvky systému duálneho vzdelávania	%	Viac rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa

OP L'Z PO1 Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0079	Počet zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov	Počet	Menej rozvinuté regióny	0	2014	38	ITMS2014+	Raz za rok
R0079	Počet zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov	Počet	Viac rozvinuté regióny	0	2014	4	ITMS2014+	Raz za rok
R0080	Počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru fungujúcich 18 mesiacov po ukončení projektu	Počet	Menej rozvinuté regióny	28	2014	28	VVS 2019 a záverečná správa	VVS 2019 a záverečná správa
R0080	Počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru fungujúcich 18 mesiacov po ukončení projektu	Počet	Viac rozvinuté regióny	28	2014	3	ITMS2014+	Raz za rok
R0081	Počet absolventov podporených profesijne orientovaných bakalárskych programov	Počet	Menej rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+	Raz za rok
R0081	Počet absolventov podporených profesijne orientovaných bakalárskych programov	Počet	Viac rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0082	Podiel absolventov zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov, ktorí sa zamestnali 6 mesiacov po absolvovaní programu	%	Menej rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0082	Podiel absolventov zavedených profesijne orientovaných bakalárskych programov, ktorí sa zamestnali 6 mesiacov po absolvovaní programu	%	Viac rozvinuté regióny		2014		ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa
R0083	Počet študentov VŠ študujúcich v pedagogických učiteľských študijných programoch, ktorí si prostredníctvom aktivít zvýšili kompetencie potrebné pre výkon učiteľského povolania	Počet	Menej rozvinuté regióny	0	2014	892	ITMS2014+	Raz za rok
R0083	Počet študentov VŠ študujúcich v pedagogických učiteľských študijných programoch, ktorí si prostredníctvom aktivít zvýšili kompetencie potrebné pre výkon učiteľského povolania	Počet	Viac rozvinuté regióny	0	2014	52	ITMS2014+	Raz za rok
R0084	Počet podporených fakúlt, ktoré prostredníctvom aktivít zvýšili kvalitu pedagogických učiteľských študijných programov	Počet	Menej rozvinuté regióny	7	2014	38	ITMS2014+	Raz za rok
R0084	Počet podporených fakúlt, ktoré prostredníctvom aktivít zvýšili kvalitu pedagogických učiteľských študijných programov	Počet	Viac rozvinuté regióny	2	2014	2	ITMS2014+	Raz za rok

OP LZ PO1 Špecifický cieľ 1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0085	Počet účastníkov CŽV, ktorí v čase odchodu získali alebo si zvýšili kvalifikáciu	Počet	Menej rozvinuté regióny	22 853	2014	12 986	ITMS2014+	Raz za rok
R0088	Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít CŽV, ktorí v čase odchodu získali alebo si zvýšili kvalifikáciu	Počet	Menej rozvinuté regióny	1 430	2014	3 234	ITMS2014+	Raz za rok
R0087	Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi CŽV fungujúcich 18 mesiacov po ukončení projektu	Počet	Menej rozvinuté regióny	0	2014	7	ITMS2014+, hodnotiace správy	VVS 2019 a záverečná správa

IROP IP 2.2 Špecifický cieľ č. 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0096	Hrubá zaškolenosť detí v materských školách	%	Menej rozvinuté regióny	85,74	2012	90,0	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne
R0096	Hrubá zaškolenosť detí v materských školách	%	Viac rozvinutý región	98,30	2012	99,3	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne

IROP IP 2.2 Špecifický cieľ č. 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ	
R0097	Úspešnosť Testovaní vyučovací jazyk	v 9	%	Menej rozvinuté regióny	68,10	2013	78,10	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania	ročne
R0097	Úspešnosť Testovaní vyučovací jazyk	v 9	%	Viac rozvinuté regióny	70,37	2013	83,37	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania	ročne
R0098	Úspešnosť prírodných vedách	v	%	Menej rozvinuté regióny	49,34	2013	52,55	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania	ročne
R0098	Úspešnosť prírodných vedách	v	%	Viac rozvinuté regióny	45,11	2013	51,85	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania	ročne

IROP IP 2.3 Špecifický cieľ č. 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0166	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v stredných odborných školách, na celkovom počte žiakov stredných odborných škôl	%	Menej rozvinuté regióny	50,40	2013	50,92	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne
R0166	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v stredných odborných školách, na celkovom počte žiakov stredných odborných škôl	%	Viac rozvinuté regióny	38,76	2013	40,00	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne
R0191	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v strediskách odbornej praxe a školských hospodárstvach na celkovom počte žiakov na stredných odborných školách	%	Menej rozvinuté regióny	2,18	2013	1,97	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne
R0191	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v strediskách odbornej praxe a školských hospodárstvach na celkovom počte žiakov na stredných odborných školách	%	Viac rozvinuté regióny	5,32	2013	1,47	Centrum vedecko-technických informácií SR	ročne

Špecifické ciele pre TC11

OP EVS PO 1 Špecifický cieľ 1.1 Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0048	Počet vyškolených zamestnancov, ktorí získali kompetencie v oblasti inovovaných procesov (s certifikátom)	počet	Menej rozvinutý región	135	2014	2 221	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0048	Počet vyškolených zamestnancov, ktorí získali kompetencie v oblasti inovovaných procesov (s certifikátom)	počet	Rozvinutejší región	15	2014	279	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0049	Počet okresných úradov, ktoré implementovali inovované procesy	počet	Menej rozvinutý región	8	2014	41	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0049	Počet okresných úradov, ktoré implementovali inovované procesy	počet	Rozvinutejší región	1	2014	5	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0050	Počet organizácií, ktoré získali podporu a zaviedli systém riadenia kvality	počet	Menej rozvinutý región	2	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0050	Počet organizácií, ktoré získali podporu a zaviedli systém riadenia kvality	počet	Rozvinutejší región	2	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0051	Percentuálny podiel dostupnosti poskytovaných proklientsky orientovaných služieb FO a PO v novovzniknutých klientských centrách občanom	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	24	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0051	Percentuálny podiel dostupnosti poskytovaných proklientsky orientovaných služieb FO a PO v novovzniknutých klientských centrách občanom	počet	Rozvinutejší región	0	2014	3	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0052	Počet subjektov so zavedenými alebo zlepšenými systémami merania spokojnosti klientov	počet	Menej rozvinutý región	8	2014	64	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0052	Počet subjektov so zavedenými alebo zlepšenými systémami merania spokojnosti klientov	počet	Rozvinutejší región	1	2014	8	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0053	Zavedený funkčný systém RIA	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	1	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0053	Zavedený funkčný systém RIA	počet	Rozvinutejší región	0	2014	0	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0054	Počet podporných ústredných orgánov štátnej správy s efektívnym riadením ľudských zdrojov	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	12	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0054	Počet podporných ústredných orgánov štátnej správy s efektívnym riadením ľudských zdrojov	počet	Rozvinutejší región	1	2014	1	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0055	Počet zamestnancov, ktorí pracovali v novozavedených a/alebo posilnených analytických jednotkách dva roky po ich vzniku	počet	Menej rozvinutý región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0055	Počet zamestnancov, ktorí pracovali v novozavedených a/alebo posilnených analytických jednotkách dva roky po ich vzniku	počet	Rozvinutejší región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0056	Počet ústredných orgánov štátnej správy s novovytvorenými a/alebo posilnenými analytickými jednotkami	počet	Menej rozvinutý región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0056	Počet ústredných orgánov štátnej správy s novovytvorenými a/alebo posilnenými analytickými jednotkami	počet	Rozvinutejší región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne

OP EVS PO 1 Špecifický cieľ 1.2 Modernizované RLZ a zvýšené kompetencie zamestnancov

Špecifický cieľ nemá tabuľku ukazovateľov.

OP EVS PO 1 Špecifický cieľ 1.3 Transparentné a efektívne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a dôsledné uplatňovanie princípov 3E

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0057	Počet subjektov, ktorých zamestnanci sa zúčastnili na školeniach v oblasti zeleného verejného obstarávania a ktorí implementujú zelené verejné obstarávanie rok potom	počet	Menej rozvinutý región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0057	Počet subjektov, ktorých zamestnanci sa zúčastnili na školeniach v oblasti zeleného verejného obstarávania a ktorí implementujú zelené verejné obstarávanie rok potom	počet	Rozvinutejší región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0058	Počet subjektov, ktorých zamestnanci sa zúčastnili na školeniach v oblasti sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní a ktorí implementujú sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní rok potom	počet	Menej rozvinutý región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne
R0058	Počet subjektov, ktorých zamestnanci sa zúčastnili na školeniach v oblasti sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní a ktorí implementujú sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní rok potom	počet	Rozvinutejší región	N/A	2014	N/A	Štatistiky MV SR/ Štatistiky jednotlivých ministerstiev	ročne

OP EVS PO 2 Špecifický cieľ 2.1 Zvýšená efektívnosť súdneho systému

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0059	Miera vybavenia nápadu na prvostupňových súdoch v civilných, obchodných, správnych a iných veciach	%	Menej rozvinutý región	91	2014	100	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0059	Miera vybavenia nápadu na prvostupňových súdoch v civilných, obchodných, správnych a iných veciach	%	Rozvinutejší región	91	2014	100	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0060	Čas potrebný na vybavenie veci v sporových občianskych a obchodných veciach (1. stupeň)	dni	Menej rozvinutý región	437	2014	380	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0060	Čas potrebný na vybavenie veci v sporových občianskych a obchodných veciach (1. stupeň)	dni	Rozvinutejší región	437	2014	380	Štatistika MS SR, ITMS	ročne
R0061	Čas potrebný na vybavenie veci v oblasti konkurzu na podporených súdoch, ktorých sudcovia sa zúčastnili vzdelávacích činností v oblasti konkurzného konania a obchodného práva	dni	Menej rozvinutý región	1 440	2014	1 140	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0061	Percentuálny podiel dostupnosti poskytovaných Čas potrebný na vybavenie vecí v oblasti konkurzu na podporených súdoch, ktorých sudcovia sa zúčastnili vzdelávacích činností v oblasti konkurzného konania a obchodného práva	dni	Rozvinutejší región	1 440	2014	1 140	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0062	Počet zamestnancov (administratívneho, riadiaceho a podporného personálu), ktorí získali kvalifikáciu	počet	Menej rozvinutý región	176	2014	M: 440 Ž: 1 762 S: 2 202	Štatistika MS SR, I ITMS2014+	ročne
R0062	Počet zamestnancov (administratívneho, riadiaceho a podporného personálu), ktorí získali kvalifikáciu	počet	Rozvinutejší región	24	2014	M: 60 Ž: 238 S: 298	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0063	Počet súdov, ktoré boli podporené v používaní komunikačných a manažérskych nástrojov a ktorých manažéri boli vyškolení v komunikačných a manažérskych zručnostiach	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	26	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0063	Počet súdov, ktoré boli podporené v používaní komunikačných a manažérskych nástrojov a ktorých manažéri boli vyškolení v komunikačných a manažérskych zručnostiach	počet		0	2014	4	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne

Vyhodnotenie pokroku pri vykonávaní Partnerskej dohody SR k 31.12.2018

Záverečná správa

Október 2019

R0064	Počet podporených súdov so zavedeným manažmentu kvality systémom	počet		0	2014	9	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
--------------	--	-------	--	---	------	---	-----------------------------	-------

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0064	Počet podporených súdov so zavedeným manažmentu kvality systémom	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	1	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne

OP EVS Špecifický cieľ 2.2 Zvýšená kvalita a posilnená nezávislosť súdneho systému

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0065	Podiel prvostupňových rozhodnutí súdov, ktoré boli zrušené odvolacím súdom	%	Menej rozvinutý región	16,34	2014	13	Štatistika MS SR	ročne
R0065	Podiel prvostupňových rozhodnutí súdov, ktoré boli zrušené odvolacím súdom	%	Rozvinutejší región	16,34	2014	13	Štatistika MS SR	ročne
R0066	Počet sudcov, ktorí získali kvalifikáciu	počet	Menej rozvinutý región	106	2014	M: 440 Ž: 617 S: 1 057	Štatistika MS SR	ročne
R0066	Počet sudcov, ktorí získali kvalifikáciu	počet	Rozvinutejší región	14	2014	M: 60 Ž: 83 S: 143	Štatistika MS SR	ročne

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0067	Počet vyškolených zamestnancov pracujúcich v rámci analytickej jednotky justície v období 2 roky po ukončení projektu	dni	Menej rozvinutý región	0	2014	N/A	Štatistika MS SR	ročne
R0067	Počet vyškolených zamestnancov pracujúcich v rámci analytickej jednotky justície v období 2 roky po ukončení projektu	dni	Rozvinutejší región	0	2014	N/A	Štatistika MS SR	ročne
R0068	Počet podporených rozhodcovských súdov a súdov, ktoré implementovali nástroje na ADR	počet	Menej rozvinutý región	0	2014	26	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne
R0068	Počet podporených rozhodcovských súdov a súdov, ktoré implementovali nástroje na ADR	počet	Rozvinutejší región	0	2014	4	Štatistika MS SR, ITMS2014+	ročne

OP EVS Špecifický cieľ 3.1: Podpora efektívnej implementácie OP

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0046	Miera fluktuácie administratívnych kapacít	%	N/A	0	2014	15	RO OP EVS	ročne
R0045	Miera dodržiavania lehôt na úhradu platieb prijímateľom	0	N/A	0	2014	85	RO OP EVS	ročne

OP EVS Špecifický cieľ 3.2: Zabezpečenie publicity, informovania a podpory prijímateľov v procese implementácie OP

ID	Ukazovateľ	merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia podávania správ
R0044	Miera informovanosti o možnostiach podpory z OP	%	N/A	0	2014	25	RO OP EVS	ročne
R0047	Miera riadne zrealizovaných projektov	%	N/A	0	2014	80	RO OP EVS	ročne